

Autoarea bestsellerului **Confidentul**

Hélène Grémillon

Tangou pentru Lisandra

roman

eBook

HUMANITAS fiction

HÉLÈNE GRÉMILLON
LA GARÇONNIÈRE

Fotografia de pe copertă © Prometeus | Dreamstime.com – *Feelings*

ISBN: 978-973-689-964-5 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Hélène Grémillon

Tangou pentru Lisandra

Traducere din franceză de
SIMONA BRÎNZARU

Lui Julien, lui Léonard

„Ce importanţă are dacă un ţipăt este slab sau puternic? Ceea ce trebuie este ca el să contenească. Vreme de ani buni am crezut că vor conteni. Acum n-o mai cred. Mi-ar fi trebuit poate alte iubiri. Dar dragostea nu se comandă."

Samuel Beckett, *Prima iubire*[1]

1. Traducere de Ileana Cantuniari, în Samuel Beckett, *Opere I. Integrala prozei scurte*, Polirom, Iaşi, 2010. (N. tr.)

Acest roman este inspirat de o poveste adevărată. Acţiunea se petrece în Argentina, la Buenos Aires. Suntem în august 1987, iarna. Anotimpurile sunt diferite. Oamenii, nu.

Când Lisandra intrase în cameră, cu ochii înroşiţi, umflaţi de plâns, singurele cuvinte pe care le rostise au fost: „nu mă mai iubeşte“, le repeta mereu ca şi cum mintea i se blocase, ca şi cum nu putea articula decât „nu mă mai iubeşte“, „Lisandra, nu te mai iubesc“, rostise ea deodată de parcă vorbele lui îi ieşeau ei de pe buze comunicându-i astfel prenumele, iar eu am profitat ca să strecor,

— Lisandra, cine nu te mai iubeşte?

A fost prima propoziţie pe care i-am adresat-o pentru că „nu mai plânge“, „povesteşte-mi“ nu erau decât rugăminţi pe care nu le-ar fi putut auzi; s-a oprit brusc de parcă atunci m-ar fi observat, dar nu s-a clintit, a rămas cu spatele încovoiat sub apăsarea necazului, capul plecat, mâinile cu palmele lipite, încleştate între pulpe, picior peste picior, însă cum întrebarea mea nu îşi făcuse efectul, am riscat şi am repetat-o, pe un ton mai blând, privind-o în ochi, în ochii care, de data aceasta, mă priveau,

— Cine nu te mai iubeşte?

Mă temusem ca vorbele mele să nu stârnească efectul contrar şi să nu o retrimită în toropeala plânsului, dar nu s-a întâmplat asta, Lisandra a clătinat din cap şi a şoptit „Ignacio“, „Ignacio nu mă mai iubeşte“, nu mai plângea, nu se scuzase, de obicei toată lumea se scuză după ce plânge sau în timp ce plânge, o rămăşiţă de orgoliu în pofida supărării, însă ei îi lipsea ori nu-l mai avea, acum, ceva mai calmă, în puloverul ei albastru, mi-a vorbit despre acel bărbat care nu o mai iubea, aşa am întâlnit-o pe Lisandra, acum şapte ani.

Lisandra era frumoasă, o frumuseţe stranie care nu avea de-a face nici cu nuanţa ochilor, nici a părului, nici a pielii, o frumuseţe infantilă, nu a formelor ei extrem de feminine, ci a privirii, a gesturilor, a mimicii atât de marcate de durere, am citit imediat că în această femeie mai trăia copilul, dincolo de iubirea pentru acel bărbat, era îndrăgostită, iubea iubirea, o ascultam, bărbatul pe care îl iubea enorm părea cu totul extraordinar,

— Nu-mi mai vorbi despre el, vorbeşte-mi despre tine.

Ştiam că fraza asta putea să o bruscheze, ezitasem dar ca prostul nu mă putusem abţine, eram deja gelos, nu mai suportam să o aud vorbindu-mi despre bărbatul acela, mi-a răspuns că nu avea nimic de spus despre ea şi, înainte să pot găsi o frază intermediară, să micşorez răul pe care tocmai îl făcusem, s-a ridicat să meargă la toaletă şi nu s-a mai întors, nici în ziua aceea, nici în cele care au urmat.

În fiecare seară îmi ofer o jumătate de oră de pauză, o jumătate de oră de singurătate ca să ies din acest abis de insatisfacţie, de frustrare sau de disperare în care m-a aruncat tot ceea ce am auzit peste zi, scuze că îţi

spun asta, dar în situaţia în care ne aflăm ai dreptul să ştii ce se petrece în culise, îmi torn un pahar de coniac şi aştept să mă cuprindă o uşoară letargie care, paradoxal, mă aduce în realitatea mea, cea a vieţii mele, dar în ziua aceea, această jumătate de oră a durat toată seara, nu mă puteam împiedica să nu mă gândesc la ea, la Lisandra, la ochii ei speriaţi de realitatea acelei rupturi, am văzut deseori persoane devastate de o suferinţă din dragoste, însă niciodată, la nici una dintre ele, nu am sesizat o asemenea durere, şi nu era vorba de o disperare romanescă, de poză sau de obişnuinţă, ci de o disperare intrinsecă acelei persoane, organică, viscerală, există suflete care nu vor simţi niciodată disperarea într-o asemenea măsură, acele sentimente pe care le ştim cu toţii după nume, pe care le putem experimenta cu toţii, le putem resimţi, care au pentru fiecare o anumită intensitate, pe care le dorim universale, uităm asta prea adesea, dar meseria mea mi-o aminteşte zilnic: nu toată lumea suferă la fel.

Încercam să-i ghicesc vârsta Lisandrei, douăzeci şi cinci de ani, poate, părul închis şi pielea trandafirie, mată, ochii ei? nici nu observasem ce culoare au, singurul lucru pe care îl sesizasem era suferinţa, ochii cu cearcăne roşii, nu schiţase nici un gest spre cutia cu batiste de hârtie care se afla între noi, ştergându-şi nervos ochii şi nasul cu dosul puloverului albastru, culoarea lui mi-o reamintesc, ideea de a nu o mai revedea poate niciodată m-a determinat să beau un al doilea pahar, apoi un al treilea, atunci am ieşit să mă plimb ca să-mi iau gândul de la ea, nu am reuşit, e de ajuns o milionime de secundă ca să te doboare o obsesie, timpul nu contează aici, coboram scările ca să ies în stradă convins că nu ştiam încotro mă îndrept, fără să-mi dau seama, tocmai pornisem în căutarea ei…

Cineva bate la uşă. Eva Maria este aşezată la birou. Nu aude, e căzută pe gânduri.

…Lisandra, eram tulburat de dispariţia ei bruscă, nu mai aveam somn, mi-era ciudă că o făcusem să fugă, nu mi se mai întâmplase, deşi, har Domnului, îmi treceau mulţi pacienţi prin cabinet, dar nimeni nu-mi trăsese aşa clapa, sigur că se mai întâmpla ca un pacient să nu-şi mai facă apariţia la a doua şedinţă, dar niciodată nu îmi plecase cineva în mijlocul discuţiei, niciodată, rezistenţa se instalase imediat, tot căutam în amintire un indiciu care să mă ajute să dau de ea, cu numele şi puloverul albastru nu aveam mari şanse, nu ştiam nimic despre ea, reveneam mereu la imaginea ei, decupată cu precizie chirurgicală în amintire,

Lisandra, aşezată pieziş pe canapea, ştergându-şi lacrimile cu mâneca, memoria mea obsedată recupera elemente pe care nu ştiam că le-am observat, atent fiind la chipul şi vorbele ei, avea nişte pantaloni negri subţiri de bumbac şi, cum de-mi scăpaseră?, pantofi negri foarte eleganţi pentru ţinuta ei, pantofi cu toc şi baretă, care lăsaseră nişte urme albe pe covor, ar fi trebuit să simt uşurare, dar mi-a fost frică să nu mă bucur prea devreme, am luat la rând toate sălile de tangou şi de milonga[2] *din cartier, sigur nu venea de departe, altfel talcul s-ar fi dus de tot, uite că avea curaj să danseze, în pofida disperării, asta m-a mai liniştit, ca să nu mai spun cât m-a liniştit faptul că aveam o pistă.*

2. Dans argentinian, precursor al tangoului. (N. tr.)

Nu mă priviţi aşa, ştiu la ce vă gândiţi, da, vi se citeşte în priviri, nu negaţi, citesc un reproş, dar să ştiţi că rezistenţa Lisandrei fusese imediată din cauza mea, când vreau să fiu sigur că am dreptate – pentru că avem nevoie să ştim că nu ne-am înşelat – îmi spun că am bruscat-o în ziua când a venit la cabinet fiindcă voiam de fapt s-o alung, ca să nu stabilim o relaţie care ne-ar fi interzis apoi apropierea, din raţiuni deontologice, deci să fie clar, când am pornit pe urmele Lisandrei căutam o femeie, nu o pacientă, niciodată nu m-am simţit vinovat că mi-aş fi trădat profesia, o găsisem pe Lisandra plângând la uşa cabinetului, văzuse plăcuţa, nu era nimic stabilit, nu fusese o consultaţie plătită, ci un moment astral al vieţii mele, nu credeţi că doi oameni se pot recunoaşte într-o clipă?, ciudat, eu aş fi zis că da.

Mă întrebam cum arată când dansează, cu părul negru prins în coc, oare i-aş fi recunoscut silueta din spate?, nu, n-aş fi recunoscut-o, nu dobândisem încă acea familiaritate care îţi permite să recunoşti pe cineva din spate, aşa că aşteptam perechile să se rotească sau să-mi ofere măcar un chip din profil şi întrebam: „O ştiţi pe Lisandra?“ „Lisandra e aici?“ „Lisandra dansează aici?“, n-aş fi putut s-o recunosc, tânăra văzută cu trei zile înainte, cu capul plecat, se topise în acel trup dezinvolt, cambrat, autoritar şi atât de liber, era cu totul altă femeie, gâtul ei avea mişcări elegante, neîncrederea, ezitările şi disperarea ei pieriseră, era atât de

stăpână pe sine când dansa, libertatea pe care o respirau mişcările ei era contrariul dependenţei afective pe care mi-o înfăţişase la cabinet, nu dansa pentru ceilalţi, ci doar pentru ea, era „sufletul tangoului“, ştiu că sună siropos, dar asta mi-a venit în minte când ne-am reîntâlnit,

— Ce faceţi aici?

Lisandra a crezut mereu că ne-am întâlnit „din întâmplare“ şi asta i se părea foarte „semnificativ“, aşa că n-am contrazis-o, dacă ar fi ştiut că e rezultatul eforturilor mele întâlnirea noastră i s-ar fi părut mai puţin „miraculoasă“, aşa era Lisandra, prefera suprarealitatea realităţii şi de câte ori se minuna de întâlnirea noastră o aprobam, accepta bucuroasă tot ce îi oferea hazardul, hazardul îi ghida paşii, ăsta e crezul trist al celor care nu au încredere în ei, am luat masa împreună şi pe urmă ne-am întâlnit iar şi apoi ne-am hotărât să rămânem împreună, aşa că la scurt timp, pe 8 decembrie 1980, ne-am căsătorit, o iubeam, nu mi-aş fi închipuit niciodată că i-ar putea dori cineva răul, nu avea stofă pentru sordid, pentru tragedie da, dar nu pentru sordid, Lisandra era aşa fragilă, n-aş fi crezut c-o să vorbesc despre ea la trecut…

Cineva bate din nou la uşă. Eva Maria nu reacţionează. Uşa se deschide. Esteban stă în prag.

— Iartă-mă că te deranjez, mamă. Vii să mănânci?

Eva Maria nu se întoarce spre el.

— Nu mi-e foame.
— Ce faci?
— Nimic. Lucrez.
— Acum îţi iei de lucru şi acasă?

Eva Maria nu răspunde. Esteban se crispează.

— Bine, atunci mă duc să mănânc.
— Da, mănâncă.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă. Iese din încăpere. Trage uşa după el. Eva Maria bea o gură de vin.

…Uşa apartamentului era deschisă când m-am întors, gâtul mi-a fost cuprins de un curent teribil, muzica se auzea foarte tare din salon unde era o dezordine de parcă fusese o încăierare, fotolii răsturnate, lampa pe podea, era foarte frig, fereastra era larg deschisă, am ştiut imediat că se întâmplase ceva, Lisandra era atât de friguroasă încât chiar şi în nopţile de caniculă dormea învelită cu un cearceaf, spunea că greutatea pânzei o făcea să adoarmă, şi, la fel, corpul meu lipit de al ei, contactul cu aerul, până şi o adiere îi era nesuferită, am închis fereastra şi am căutat-o peste tot, am alergat în bucătărie, în dormitor, şi numai în clipa în care am văzut că nu este nicăieri şi am înţeles, mi-a fost frică să înţeleg, am trecut peste vasul de lut spart, peste apa din glastră vărsată pe podea, în acea clipă am auzit un strigăt din stradă şi am deschis fereastra, nu îndrăzneam să mă aplec şi să privesc, Lisandra, trupul ei zăcea acolo jos, era acolo, întinsă pe caldarâm, cu capul într-o parte, nu puteam observa dacă mai respiră, doi tineri îndrăgostiţi erau aplecaţi asupra ei, se ţineau de mâini, am urlat la ei să nu o atingă şi am coborât scările în fugă, cei doi tineri se retrăseseră, nu se mai ţineau de mâini, o atinseseră?, fruntea îi era îngheţată, un fir de sânge îi curgea din gură, avea ochii deschişi, umflaţi, nu am ucis-o pe Lisandra, nu aş fi putut niciodată să o ucid, Eva Maria, trebuie să mă crezi.

Eva Maria se ghemuieşte pe scaun. Îşi mai toarnă un pahar de vin. Vittorio îi povestise totul. În cele mai mici detalii. Nu avusese timp să reacţioneze, poliţia sosise foarte repede, cineva dăduse alarma, un vecin, cu siguranţă, toate luminile din imobil erau aprinse, urcase din nou în apartament împreună cu poliţiştii care îi ceruseră să-i însoţească la secţie în timp ce colegii lor care rămăseseră sigilau locul şi începuseră primele cercetări, „trebuiau să facă totul foarte repede fiindcă, adeseori, într-o anchetă, rapiditatea le permitea să-i descopere pe ucigaşi, nu va dura mult", asta i s-a spus, ar fi trebuit să aibă prezenţa de spirit să ceară un avocat, dar nu treci lesne de la şocul spaimei la vigilenţa extremă, în orice caz, el nu a trecut, şi apoi nu avea nimic să-şi reproşeze, aşa încât nu îşi putea imagina ce îl aşteaptă, la secţie i-au fost luate actele şi a fost condus într-o încăpere mai mică, unde a aşteptat să semneze documentul înainte să plece, i-au adus o cafea ca să aştepte, avea timp să bea trei cafele, era epuizat, lumina albă, puternică îl zăpăcea, pendula era oprită, nu avea idee cât este ceasul şi îl durea atât de tare capul, i se părea că totul dura de multă vreme, dar nu era obişnuit şi pe urmă nu reuşea să gândească, aşa că nici nu încerca măcar, în fine, se întorseseră, mai mulţi, mai aveau câte ceva să-i spună. Atunci a luat totul o întorsătură urâtă.

— Unde v-aţi petrecut seara, doctore Puig?
— La cinema, v-am spus deja.
— Singur?
— Dar v-am spus deja. Nu înţeleg. De ce mă supuneţi acestui interogatoriu?
— Doctore Puig, aici noi punem întrebările, nu suntem la cabinetul dumneavoastră, ne-am înţeles? Bine, să recapitulăm, aşadar: soţia dumneavoastră nu are chef să meargă la cinema şi când vă întoarceţi e moartă, corect?
— Da, uşa apartamentului era descuiată, în salon erau urmele unei încăierări, fereastra era…
— Da, da, ştim toate astea, ni le-aţi spus deja.
— Dar v-am spus deja tot.
— Nu, nu ne-aţi spus dacă filmul a fost bun.
— Dacă filmul a fost bun? Vă bateţi joc de mine? Soţia mea tocmai s-a sinucis şi vreţi să vă vorbesc despre film?
— Nu o luaţi aşa, voiam doar să ştim, şi nouă ne place să mergem la cinema, tipa de la casă era bună, nu?, o gură frumoasă, cu buze groase, o gură de negresă pe o faţă de albă mie unul îmi dă idei, e peste puterile mele, cred că voi numiţi asta „fantasme“.
— Nu mă interesează fantasmele dumneavoastră.
— Greşiţi că nu vă interesează, pentru că gura asta cu buze groase este importantă pentru dumneavoastră, hotărâtoare chiar. Pe lângă că face miracole în pat – scuze, dar nu pot să nu mă gândesc la asta – ei bine, gura asta cu buze groase vorbeşte şi ceea ce spune despre dumneavoastră pe noi ne deranjează.
— Şi ce-a spus despre mine?
— Acesta a fost momentul preferat al serii – gura aceasta care se anima, există guri care sunt frumoase atunci când vorbesc, altele atunci când tac, ei bine gura asta – mi-e greu de înţeles – este frumoasă în toate situaţiile.
— Ce-a spus despre mine?
— Că nu v-a văzut în seara aia. Şi nici plasatoarea nu v-a văzut, dar ea, vă spun, are o gură care nu prezintă interes.
— Fotografia aceasta a fost făcută cu cel puţin zece ani înainte, abia mă mai poate identifica cineva, nu pot să judece după bucata aceea de hârtie, e ridicol.
— Aveţi dreptate, am fi – cum spuneţi? a, da, „ridicoli“ – să ne mulţumim numai cu această fotografie – în plus, este adevărat că aţi îmbătrânit un pic –, dar, liniştiţi-vă, şi noi ne facem bine meseria, ei bine, vedeţi oglinda de acolo? ei bine, ei bine, au avut tot timpul să vă privească, chiar în detaliu, şi confirmă: nici una, nici cealaltă nu îşi aduc aminte să vă fi văzut în acea seară.

— Nu îşi aduc aminte dacă m-au văzut, dar oare îşi aduc aminte că nu m-au văzut? Le-aţi întrebat? Una este să nu-şi aducă aminte că au văzut pe cineva şi alta să-şi aducă aminte că nu au văzut pe cineva.

— Doctore Puig, scutiţi-ne de dubla formulare, nu suntem pacienţii dumneavoastră, o singură dată este de ajuns ca să înţelegem cum stau lucrurile, dar este adevărat că nu le-am formulat astfel întrebarea, noi nu avem simţul dumneavoastră pertinent al întrebărilor, al nuanţelor, ne-aţi putea învăţa multe, dar ştiţi, uneori lucrurile sunt mult mai simple.

— Mai simple decât ce? Spuneţi pe şleau, încetaţi cu atâtea subînţelesuri.

— Nu este nici un subînţeles.

— Atunci daţi-mi să semnez declaraţia şi lăsaţi-mă să merg acasă, sunt epuizat.

— O să fie cam greu.

— Cum aşa, „o să fie cam greu“? Pentru că două femei care îşi petrec seara văzând mii de feţe nu îşi aduc aminte de mine?

— Nu, nu de asta.

— Atunci de ce?

— Pentru că cele două femei sunt doi bărbaţi, doctore Puig şi suntem foarte miraţi că nu ne-aţi atras atenţia, deşi nu aţi avut de-a face cu „mii de feţe“.

— De la început mi-aţi vorbit de femei, nu am făcut decât să reiau ceea ce aţi spus…

— Atunci, dacă de la început noi v-am fi spus că v-aţi ucis soţia, ne-aţi fi spus că v-aţi ucis soţia?

— Nu mi-aduc aminte cine mi-a vândut biletul, nici dacă persoana care mi-a verificat biletul era o femeie. Sau un bărbat. Habar n-am, nu-mi aduc aminte…

— Se pare că astă-seară amintirile tuturor sunt confuze. Dar noi trebuie să începem de undeva ancheta şi în prezent singurele elemente concrete de care dispunem sunt amintirile unora şi altora. La fel ca şi dumneavoastră, trebuie să începeţi o analiză de undeva, câteva amintiri, chiar şi sumare, sunt de-ajuns, ba mai mult, nici nu le verificaţi măcar, nu aveţi decât o singură versiune a faptelor, iar vinovaţii, nu-i foarte complicat, sunt mereu aceiaşi: părinţii, tata şi mama, dar liniştiţi-vă, noi nu avem decât o singură grijă – să găsim adevărul, de aceea nu ne vom opri aici. Iar dacă aceste câteva amintiri nu sunt – din nefericire – în favoarea dumneavoastră, nu ne îndoim nici o clipă – să nu vă îngrijoraţi – că urmarea anchetei vă va disculpa, cu siguranţă că este o chestiune de ore, mâine-seară veţi dormi în patul dumneavoastră.

— Nici nu mă gândesc să mai rămân aici o secundă în plus, mă întorc la mine acasă.

— Calmaţi-vă, doctore Puig. Nu trebuie să vă enervaţi atâta. Nu într-un comisariat.

— Ce faceţi? Ce înseamnă asta? Scoateţi-mi cătuşele!

— Nu înseamnă nimic, vă enervaţi, aşa că vă punem cătuşe, e firesc. În viaţă, nu toate lucrurile înseamnă ceva.

— Vă depăşiţi atribuţiile.

— Nu depăşim nimic, orice suspect poate fi pus sub supraveghere, asta-i legea. Şi, din nefericire – trebuie s-o spunem –, momentan dumneavoastră sunteţi suspect.

— Faceţi o greşeală grosolană. Vreau un avocat. Cer un avocat.

— Vă mai spun încă o dată: calmaţi-vă. Este foarte bine că v-aţi cerut dreptul, foarte bine că cereţi singurul lucru la care aveţi dreptul de acum înainte, vedeţi, nu este greu să ne înţelegem. Dar mai întâi vă lăsăm să vă odihniţi, se pare că noaptea este un sfetnic bun. Ah, da, eram gata să uit, ce mărime purtaţi?

— La ce anume?

— La haină.

— Dar de ce mă întrebaţi?

— Încă o dată vă spun: aici noi punem întrebările, trebuie să vă obişnuiţi cu asta. Ce mărime purtaţi la haină?

— 52.

— Exact ce credeam. Hai, noapte bună! Şi poate că mâine-dimineaţă vă veţi aminti ceva, nu se ştie niciodată cu visele, se pare că dumneavoastră le analizaţi.

Eva Maria îşi aprinde o ţigară. Vittorio îi povestise totul. Cu precizia unei persoane obişnuite cu tumultul dialogului. Îl ascultase aproape o oră. De obicei, el o asculta pe ea vorbindu-i aproape o oră. Eva Maria îşi spune: iată cum, uneori, în vin rolurile se inversează. Voia să spună în viaţă. Aude sunetul bandeneonului. Esteban a mâncat deja. O să plece în curând. Eva Maria îşi pune ţigara în scrumieră. Se scotoceşte în buzunarul pantalonilor. Scoate o legătură de chei. Trei chei agăţate de un portchei. Un portchei în formă de cheie. Eva Maria priveşte cele patru chei. Dintre ele, una este un fals. Zâmbeşte. Lui Vittorio nu-i venise să-şi creadă ochilor când le văzuse de cealaltă parte a mesei. De partea bună a mesei nenorocitului de vorbitor. Era prea frumos ca să fie adevărat. Dar, pentru Dumnezeu, cum putuse să recupereze cheile de la apartamentul lui? Făcuse o faţă când îi povestise toată întâmplarea.

— Bună, mama. Ai dormit bine?

Eva Maria nu răspunde. Este consternată.

— Nu se poate. Este o greşeală, şopteşte ea.
Eva Maria nu îşi poate lua ochii din ziar. Doar câteva rânduri. Esteban se îndreaptă spre frigider.

— A fost o seară frumoasă, ieri… ştii, ar trebui să vii într-o zi… oamenii care dansează seamănă cu vulcanii adormiţi, doar că s-au trezit… poţi să spui aşa…

Eva Maria împătureşte ziarul. Brusc. Aşadar, de azi, pe mâine, oricine se poate regăsi la rubrica faptul divers. Eva Maria se ridică. Se îndreaptă spre hol. Îşi pune haina. Îşi aranjează baticul. Îşi ia poşeta. Esteban se apropie.

— Eşti bine, mamă?
— Da, da…
— La ce oră te întorci diseară?
— La cinci.
— OK, o să fiu acasă.

Esteban se apleacă spre Eva Maria care îl îmbrăţişează. E cu mintea în altă parte. Aşadar de azi pe mâine oricine se poate regăsi la rubrica faptul divers. Uşa se trânteşte. Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă. Trage perdeaua. O priveşte pe Eva Maria care aleargă pe stradă cu poşeta într-o mână şi ziarul în cealaltă. Strânge cu putere ziarul. În pumnul ei foile ziarului sunt mototolite. Autobuzul e gata să pornească. Eva Maria bate în geam. Uşa se deschide. Urcă. Autobuzul se pune în mişcare. Esteban lasă perdeaua să cadă la loc.

Se aşază la masă. În locul unde a stat Eva Maria. Chipul i se întristează. Eva Maria coboară din autobuz. Nodul baticului s-a desfăcut. Părul îi flutură. S-a înserat. Eva Maria merge repede, trebuie să verifice. Trece prin dreptul unei cafenele, Pichuco. Chelnerul o strigă. Eva Maria îi face semn, dar nu se opreşte. Trebuie să verifice. Ajunge în faţa unei clădiri. Intră. Urcă cinci etaje. Sună la uşa din dreapta. Vittorio îi va deschide. Nu răspunde nimeni. Sună iar. Nimeni. Nu se poate. Bate cu degetele în lemnul lambriurilor false. Aşteaptă. În picioare. Nemişcată. În faţa uşii închise care nu se deschide. Mâna i se încleştează în jurul ziarului. Coboară scările. Traversează piaţa. Intră în cafenea. Chelnerul soseşte. Îi pune un pahar de vin pe masă. Este foarte agitat.
— Nu eşti singura care a avut ghinion. N-ai aflat? E moartă. Moartă,

pricepi? A ucis-o. Dar n-o să scape aşa uşor, îţi spun eu, a dat de bucluc, nici nu-ţi imaginezi ce tămbălău a fost aici, poliţişti peste tot… Un psiholog ucigaş, o să vuiască oraşul, îţi spun eu…

Eva Maria îşi pune paharul pe masă. Brusc.

— Nu, nu-mi spune! Ţine-ţi fleanca, Francisco, măcar o dată, ţine-ţi fleanca, vorbeşte gura fără tine.
— Păi, ştiu…
— Nu ştii nimic.

Eva Maria se ridică. Aruncă nişte monede pe masă. Tonul este tăios.
— Numai fiindcă eşti nerăbdător să spui lumii întregi că i-ai dat să bei unui ucigaş, că acest om este un ucigaş.

Clienţii de la mesele alăturate se întorc spre ei. Eva Maria iese din cafenea. Aruncă ziarul la coşul de gunoi. Traversează piaţa, se aşază pe o bancă. E frig. Îşi aprinde o ţigară. Priveşte fereastra. Priveşte trotuarul. Acolo trebuie să fi fost descoperit trupul. Trotuarul este neted, de parcă nu s-a petrecut nimic. Nu e nici o dâră de sânge. Nimic. Locul nu păstrează urma cadavrelor care se întâmplă să zacă într-o bună zi acolo. Locului nu-i plac amintirile. Nici cel mai mic indiciu al şocului nu se zăreşte pe asfalt. Nici o deformare. Un om care cade nu cutremură pământul. Eva Maria priveşte fereastra. Priveşte caldarâmul. A căzut de la etajul cinci, numai printr-un miracol ar fi supravieţuit. Ce anume a izbit mai întâi caldarâmul: faţa, sau trupul? Oare membrele i se dislocaseră într-o poziţie pe care viu fiind nu o poţi avea? Oare părul îi acoperise faţa? Sau se adunase de aceeaşi parte cu trupul oferind paloarea unică, de cadavru? Era desfigurată? Sau şi moartă era la fel de frumoasă precum fusese în timpul vieţii? Eva Maria o zărise de mai multe ori în apartamentul lor, o siluetă fragilă care se ferea de privirile ei aşa cum se ferea, desigur, şi de privirile celorlalţi pacienţi. Ce pact exista între ei? Apartamentul îi aparţinea în egală măsură ei ca şi lui Vittorio, dar nu şi când intra un pacient, nu şi când ieşea un pacient. Se cheamă „secret profesional“. Eva Maria se gândeşte la ziarul aruncat la coş, ce trist că „secretul profesional“ nu este valabil şi pentru ziarişti, că oricine poate fi prezentat lumii drept suspect, numai vinovăţia este privilegiată în ziare. Eva Maria s-a crispat. Un tânăr, un adolescent, la numai câţiva metri de ea, priveşte fix caldarâmul. Ridică privirea spre fereastră, ţine o mână în buzunar, iar pe cealaltă lângă corp. Eva Maria îl observă. Intrigată. Dacă ar fi avut o altă atitudine, poate că l-ar fi bănuit dar privirea lui se mărginea la un trist du-te-vino de la fereastră la caldarâm. După o vreme, tânărul se îndreaptă spre clădire. Eva Maria se ridică. Nu eşti vinovat fiindcă pari nefericit. Îl urmează. Îi aude paşii în timp ce urcă treptele. El urcă. Ea urcă. Se opreşte. Eva Maria

se preface că îl depăşeşte. Tânărul bate în uşa cu lambriuri false. Oare câţi au făcut astăzi acest pelerinaj nesigur? Eva Maria se întoarce către el.

— Cauţi pe cineva, băiete?
— Îl căutam pe cel ce locuieşte aici.
— Nu este acasă.

Tânărul rămâne încremenit. Vlăguit. Eva Maria coboară o treaptă. Încearcă să-l liniştească. Fie şi minţindu-l.

— Pot să te ajut cu ceva? Locuiesc în apartamentul de deasupra.
Tânărul scoate mâna din buzunar. Pare că nu ştie ce să facă. Ceva îi străluceşte în palmă.

— Venisem să-i înapoiez cheile, le-a pierdut ieri, în stradă, lângă… lângă…
Nu izbuteşte să-şi termine fraza. Eva Maria îi vine în ajutor.

— Lângă cadavru.

Tânărul pleacă fruntea. Eva Maria încearcă să-şi păstreze calmul.

— Ai fost acolo?

Tânărul încuviinţează.

— Prietena mea şi cu mine l-am descoperit, era pentru prima oară când ieşisem să mâncăm doar noi doi, adică singuri, e bizar, dar aşa s-a întâmplat, ne întorceam spre casă, eram fericit fiindcă ea mă luase de mână, era pentru prima oară, nu ne spuneam mare lucru, mi se părea că eram total pe dinafară, e aiurea fiindcă mă rugam să se întâmple ceva, vă jur, orice numai să ne întârzie, mi-era cam frică să o conduc până acasă la ea. Nu ne-am sărutat niciodată. Adică pe – îşi duce degetele la gură –, înţelegeţi… aşa că nu ne grăbeam, prietena mea a văzut-o prima. „Uite, acolo, pe trotuar, parcă ar fi un corp.“ La început am crezut că e un vagabond, însă nu, în cartierul ăsta nu găseşti aşa ceva, abia apropiindu-ne am văzut că era o femeie, îmbrăcată cu o rochie frumoasă, apoi am văzut fereastra. Am luat-o la fugă. Atunci a apărut soţul ei care ne-a spus ceva, nu îndrăzneam să ne apropiem de trupul acela, nu prea îndrăzneam nici să-l privim, eu în orice caz. Soţul ei a sosit foarte repede, a văzut că e moartă de-a binelea, urla. S-a sinucis, nu-i aşa?

Privirea tânărului este descumpănită. Eva Maria simte asta. Trebuie să pună capăt oribilei scene cu care viaţa l-a confruntat fără să-l prevină: moartea cu propriii ochi. Eva Maria nu ezită nici o clipă. Chiar dacă minte.

— Da, aşa este. S-a sinucis.

Eva Maria coboară cele câteva trepte care o mai despart de tânăr. Ştie. În aceste condiţii deciziile fizice contează mai mult decât toate circumvoluţiunile sentimentale.

— Dacă vrei, dă-mi mie cheile, i le dau eu lui Vittorio.

Tânărul nu ezită nici o secundă. Îi întinde legătura de chei Evei Maria. Şi, ca şi cum s-ar fi eliberat dintr-o menghină, se destinde în sfârşit, se aşază pe o treaptă. Oftează. Trupul i s-a eliberat de o povară. Nu neapărat şi sufletul.

— Înainte nu mai văzusem nici un mort.

Eva Maria vrea să îi ia mâna într-a ei. Se răzgândeşte.

— Nici eu nu am mai văzut niciodată un mort.
— Sunteţi norocoasă.
— Aş vrea eu.

Tânărul îşi întoarce privirea spre ea.

— Mi se pare cam ciudat să spuneţi asemenea chestii.
Eva Maria îşi împreunează mâinile.

— Am avut o fiică, o chema Stella. Era cam de vârsta ta. Într-o dimineaţă am îmbrăţişat-o ca să-i urez o zi bună, pleca la şcoală. De atunci nu am mai văzut-o, săptămâna trecută s-au împlinit cinci ani de atunci. Ei bine, vezi tu, cred că aş fi preferat să o văd moartă decât să o ştiu moartă.

Tânărul îşi pleacă privirea în pământ.

— Îmi pare rău. Au murit atâţia oameni.[3]

3. Pe 24 martie 1974, o lovitură de stat militară a transformat Argentina într-o dictatură. Junta condusă de generalul Rafael Videla a torturat şi asasinat 30 000 de oameni. Pe 30 octombrie 1983 democraţia a fost reinstaurată prin alegerea preşedintelui Raúl Alfonsín. (N. a.)

Cei doi păstrează tăcerea cu privirile aţintite în gol. Eva Maria încearcă să râdă. Preferă să lanseze o diversiune.

— Între noi fie vorba, sărutul acela ar fi putut fi foarte reuşit…

Tânărul zâmbeşte, dar păstrează acelaşi aer îngândurat.

— O cunoaşteţi pe femeia aceea?
— Îl cunosc mai bine pe soţul ei.

Zâmbetul dispare de pe buzele tânărului.

— Bietul de el, se învârtea ca un nebun în jurul ei, lovea cu pumnii în pereţii clădirii, urla, era distrus.
— Ai spus asta la poliţie?

Tânărul s-a crispat.

— Ce are de-a face poliţia în povestea asta? Nu am nimic de spus celor de la poliţie.

A intrat în panică. Se ridică şi coboară scările în grabă. Eva Maria nu-l poate opri. Nu încearcă să-l oprească. Fuge aşa cum fuge un adolescent când aude cuvântul „poliţie“, nu ca un ucigaş. Dacă ucigaşul revine mereu la locul crimei, ei bine, nu el este ucigaşul, nu are stofă de ucigaş. Eva Maria este sigură. Poate pur şi simplu nu le-a spus părinţilor de cina cu prietena lui, ar fi trebuit să le explice totul iar la vârsta lui să le povestească despre o întâlnire cu o fată pare imposibil. „Tot aşa cum le-ar fi greu părinţilor să mărturisească propriului copil că au făcut dragoste în ajun“, ar fi spus poate Vittorio. Eva Maria îl aude pe băiat cum coboară scările şi apoi dispare. În orice caz, chiar dacă ar fi depus mărturie despre suferinţa lui Vittorio, despre disperarea lui, poliţiştii ar fi respins-o cu hotărâre. „Simulare, comedie, toţi soţii care îşi ucid soţiile încep prin a părea distruşi, prin a se învârti în jurul soţiei ucise ca nişte nebuni, lovind cu pumnii în pereţi, urlând. Înainte de a mărturisi“, ar fi replicat ei. Eva Maria rămâne nemişcată. Priveşte cheile culcate în palma ei, culcate ca un corp pe caldarâm. Căzut de la etajul cinci. Corpul acelei nefericite femei trebuia să aibă fracturi multiple, ca toate victimele unei teribile căderi de la mare înălţime. Astfel de fracturi au fost descoperite la cadavrele acelor *desaparecidos* pe care marea le-a aruncat pe ţărm cu ceva timp în urmă, fracturi pe care nimeni nu le poate cauza, nici cu mâinile goale, nici cu o armă. Chiar dacă ar face-o cu cea mai mare bucurie.[4] Eva Maria şi-l imagina pe Neptun cel Sever, Neptun cel drept aducând dovada vinovăţiei juntei militare. Neptun ajutându-i pe oameni să-i judece pe oameni. O parte din Eva Maria era sigură că Neptun i-ar fi redat trupul Stellei din milă pentru inima de mamă care suferă fiindcă nu ştie ce s-a întâmplat cu copilul ei. Cealaltă parte a Evei Maria înţelege că Neptun nu există şi se întreabă dacă nu cumva trupul Stellei nu zace şi acum în adâncuri. Stella, copilul ei drag, oare s-au debarasat de ea aşa cum au făcut-o cu alţii? Într-o miercuri seara, o injecţie cu Pentotal, un avion, o uşă deschisă şi trupul, încă viu, aruncat în Río de la Plata. Era conştientă? Plângea? Îi implora? A urlat când a căzut în gol? A simţit cum îi zburau veşmintele de pe ea? Sau fusese deja dezbrăcată? Ştia că trupul i se va izbi de suprafaţa apei, ea care nu cunoştea decât atingerea blândă a apei? Îi plăcea atât de mult apa. Cum poate o mamă să nu simtă când îi moare copilul? Nu se poate ca Stella să fie moartă, nu este cu putinţă. Eva Maria îşi scutură capul pentru a alunga imaginea insuportabilă a trupului fiicei sale zăcând în adâncuri. Lacrimile i se preling pe obraji. Eva Maria priveşte treptele care se dizolvă în faţa ei. Dacă treptele ar putea vorbi, i-ar spune cine a ucis-o pe soţia lui Vittorio. Ar da orice să afle identitatea

ucigaşului. Eva Maria îşi revine. Speră că în scurt timp se va face lumină asupra acestui caz şi că Vittorio va fi scos de sub acuzaţia de crimă. Speră mai ales să fie curând singură cu el, ca mai înainte, are atâta nevoie de asta. Nu va putea niciodată să trăiască fără ajutorul lui. Eva Maria iese din clădire. Au mai trecut câteva zile. Hotărâse să meargă la vorbitor, dar se temea ca nu cumva cei de la închisoare să-i refuze dreptul de a-l vizita. Nimeni nu i-a refuzat nimic. Numai că trebuia respectată procedura: controlul obligatoriu. Era prea frumos ca să fie adevărat.

4. *Desaparecidos* sunt victimele dispariţiei forţate, arestate şi ucise pe ascuns în Argentina din timpul „Războiului murdar“. Se numesc *desaparecidos* (dispăruţi) pentru că militarii, vrând să-şi ascundă violenţele, afirmau că toate aceste persoane părăsiseră pur şi simplu Argentina. (N. a.)

Eva Maria deschide ochii. Priveşte cele patru chei. Dintre care una este un fals. Lui Vittorio nu-i venea să-şi creadă ochilor când le-a văzut de cealaltă parte a mesei. De partea bună a mesei din nenorocitul ăla de vorbitor. Cheile apartamentului său printre degetele Evei Maria. În sfârşit, umbra unei speranţe. „Toate acestea pentru că un tânăr se temea de un sărut.“ Vittorio râsese. Prea multă nervozitate în râsul lui. „O să mă ajuţi, nu-i aşa? Nu aş fi putut să o ucid pe Lisandra, nu aş fi putut niciodată să o ucid, trebuie să mă crezi Eva Maria, eşti singura mea şansă, eu nu pot să fac nimic, sunt închis în celula asta oribilă, poliţiştii se încrâncenează împotriva mea, acum sunt definitiv convinşi că am ucis-o pe Lisandra, au găsit la locul crimei o pisicuţă din porţelan spartă, au remarcat colecţia din bibliotecă, dar au găsit, de asemenea, indicii şi mai compromiţătoare pentru mine, o sticlă de vin şi două pahare sparte pe podea: un *tête-à-tête* cu soţia mea care ar fi luat o întorsătură proastă, se întâmplă adesea, seri în doi care încep bine şi se termină catastrofal, degeaba le-am spus că paharele ar putea fi acolo de mai multe zile, că nu au nici o relevanţă, degeaba am încercat să mă apăr spunând că noi eram foarte dezordonaţi, îmi răspundeau că nu aş fi primul care se debarasa de soţia lui, pentru ei, un soţ care îşi ucide soţia reprezintă un pretext, o rutină, ei se amuză, îmi răspund că e în firea omului, o pulsiune care, este adevărat, pune stăpânire pe noi măcar o dată în viaţă, dar mă lăsasem copleşit de emoţii, eu care, totuşi, trebuie să ştiu atât de bine să le domolesc, să le stăpânesc, să le judec, îmi făcusem profesia de ruşine, colegii mei nu erau foarte mândri de mine, îi aud întrebându-se de ce am acţionat?, nu e nici o umbră de îndoială în gândirea lor, nu pot să spun nimic, nu mă vor crede, nu pe ucigaşul Lisandrei îl caută ei, încearcă să mă învinovăţească pe mine, să învinovăţească un psihanalist, ce pleaşcă, prea rară ca să nu profiţi de ocazie, de acum înainte, când se va vorbi despre ei în ziare, altfel vor sta lucrurile, poliţiştii sunt tâmpiţi, dar sunt rezistenţi, sunt singur împotriva tuturor, până şi avocatul meu mă priveşte cu prea multă neîncredere ca să mă poată linişti, nu mai departe de după-amiaza asta mi-a spus că povestea mea nu miroase a bine, până şi el pare să aibă dubii în privinţa nevinovăţiei mele, încă o culme în toată întâmplarea asta, în orice caz, de când m-au arestat mi se pare că mă zbat în inadmisibil, eşti singura mea şansă, şi cheile de la apartament, tot ceea ce îmi trebuia, trebuie să fie găsit asasinul Lisandrei, poliţiştii nu îl vor căuta, dar tu, tu poţi să-l cauţi, poţi să mă ajuţi, nu-i aşa? Vrei? Eva Maria nu aude bandoneonul. Esteban trebuie să fi plecat. Eva Maria pune cheile pe birou. Priveşte ţigara dreaptă, dar făcută scrum în scrumieră, tubul subţire de scrum dens încă rezistă, suspendat în aer, cu fragilitatea lucrurilor care se descompun lesne.

Eva Maria se gândeşte la fragilitatea lucrurilor care se descompun lesne. Se întreabă cât timp aceste particule vor continua să stea lipite unele de altele. Are grijă să nu mişte biroul. O înghiţitură de vin. Două înghiţituri de vin. Eva Maria reflectează. Anchetatorii sunt complet idioţi, sigur că nu-ţi poţi aminti dacă persoana care ţi-a vândut biletul la cinema era un bărbat, dar nu şi în ceea ce-i priveşte, arbitrariul amintirilor ca dovadă, iată punctul lor de vedere, strategia lor, asta înseamnă că nu poţi niciodată să fii singur, că trebuie să-ţi petreci până şi cele mai neînsemnate momente ale vieţii împreună cu cineva pentru a fi sigur că ai un alibi, în cazul în care, într-o bună zi, ai fi acuzat pe nedrept, aşa cum i se întâmplă acum lui Vittorio, e absurd şi imposibil. Anchetatorii ăştia nu văd mai departe de vârful nasului, reduc totul la măsura unică a frecvenţei, pentru ei nu realitatea alimentează statisticile, ci statisticile constrâng realitatea, dar e firesc, meseria lor îi împiedică să aibă încredere în oameni, aşa că încearcă să aibă încredere în cifre. „Deformaţie profesională“, spun unii. „Eroare judiciară sigură“, gândeşte Eva Maria. Nu toţi soţii îşi ucid soţiile. Eva Maria bea o înghiţitură de vin. Ai zice că poliţiştii se folosesc de genul acesta de drame ca să proiecteze asupra acestora propriile fantasme, propriile pulsiuni criminale. În orice caz, dacă ar fi soţia unuia dintre poliţiştii ăia, nu ar avea încredere. Să îl bănuiască pe Vittorio, de acord, asta face parte din meseria lor, dar să-l condamne înainte de a şti totul, asta e inacceptabil. Cifrele sunt instrumente de studiu, instrumente pentru a generaliza. Este ca şi când ea, la Centru, ar considera datele punctuale drept valori definitive, fiecare vulcan, fiecare erupţie are propriile cifre, dar atât. De ce să nu se procedeze astfel şi cu oamenii? Pur şi simplu pentru că te poţi identifica unui om; anchetatorii, judecătorii şi juraţii, comentatorii neaveniţi nu fac altceva decât să proiecteze asupra unui acuzat propriile fantasme, eroarea se poate infiltra nestingherită. Aşa cum nu poţi să te identifici cu un vulcan, tot aşa nu te poţi identifica nici cu un om. Totuşi nu este greu să îţi dai seama că bărbatul acela îşi iubea soţia. Pune paharul pe birou. Ţigara de scrum se destramă. Eva Maria oftează. Trebuie să îl scoată de acolo, să se lupte singură, din colţul ei, acolo unde cifrele nu au ce să caute, unde stăpâneşte doar intuiţia, fiindcă, înainte de a fi logici, suntem instincte, iar Vittorio nu şi-a ucis soţia, simte asta, la fel ca şi cu vulcanii, în fiecare zi începi o anchetă nouă, în fiecare zi interoghezi datele noi, atunci când le ai, să fii încrezător în ce faci, să încerci să interpretezi şi să aştepţi ca omul, ca şi vulcanul, să îţi ofere în fiecare zi un pic mai mult din el însuşi. Eva Maria îşi pune ochelarii. Deschide un carneţel cu coperte din piele neagră, tare. Caută o pagină albă şi scrie în grabă.

uşa apartamentului descuiată
muzică tare în salon

fereastra salonului deschisă
fotoliile răsturnate
lampa pe podea
vasul de lut spart
apa din vas împrăştiată pe podea
figurina spartă (pisicuţa de porţelan)
sticla de vin
două pahare sparte
întinsă pe spate
capul întors într-o parte
fruntea rece, un firicel de sânge
ochii deschişi, umflaţi

Eva Maria închide carneţelul cu coperte din piele neagră. Se ridică. Pune cheile în buzunarul de la pantaloni. A hotărât. Va face ceea ce i-a cerut Vittorio. Se înfioară. Îi e un pic frică.

— Esteban? Esteban?

Eva Maria deschide uşa camerei. Nu-i nimeni. De cuiul unde îşi lega bicicleta nu este nimic. Şi-a luat şi bandoneonul. Îl strigă iar din hol. Nimeni. Ridică din umeri. A ieşit iar şi se va întoarce dimineaţă. Îşi pune haina neagră, îşi leagă baticul sub bărbie. Alb peste negru. Priveşte masa din bucătărie. Cina o aşteaptă. Îşi pune mănuşile. Tot negre. Esteban i-a pregătit ceva într-o farfurie. A acoperit-o ca să stea caldă. Chiar şi acoperită, mâncarea din farfurie s-a răcit de-acum. Orice sfârşeşte prin a se răci, chiar şi vulcanii. Intră în bucătărie. Deschide dulapul. Îşi toarnă un pahar cu vin. Îl bea dintr-odată. Stinge lumina în urma ei. Afară este frig. Îşi aranjează baticul alb. N-a mai ieşit noaptea de luni de zile. Urcă în autobuz. Se uită la luminile care strălucesc, totuşi, e aşa de frumos să vezi luminile noaptea, atât de liniştitor. Simte cheile prin buzunarul pantalonilor. Se gândeşte la tânăr. Îl revede schimonosindu-şi gura adolescentină. Se întreabă dacă s-a hotărât în sfârşit să-şi sărute prietena, dacă a fost plăcut. Privirea i se opreşte pe felinarele care i se perindă prin faţa ochilor. Îşi aduce aminte de primul ei sărut. Un eşec. Zâmbeşte totuşi. Totdeauna zâmbim amintindu-ne primul sărut. Când este consimţit. Zâmbind, pe faţa ei apar câteva riduri la colţul ochilor. Baticul alb îi mângâie uşor pometţii. Un neon clipeşte. Ce şoc, totuşi, pentru cei doi tineri, nişte copii, de fapt, care nu se gândeau decât la eventualitatea unui sărut, să vadă cadavrul. „Apropiindu-ne am văzut că era o femeie, îmbrăcată cu o rochie frumoasă." Vittorio nu precizase acest lucru. Scoate carneţelul din buzunar. Notează în continuarea notelor precedente.

într-o rochie frumoasă

Autobuzul se opreşte. Eva Maria tresare. Mai sunt două staţii. Se apropie de ieşire. Se gândeşte la Vittorio. În celula lui este întuneric şi nu există nici un mijloc să scapi de el, nici un buton pe care să apeşi, nici o uşă pe care să o deschizi. Fusese imediat surprins că uşa apartamentului lor era descuiată, Lisandra o încuia mereu, când era singură, ba chiar o zăvora, până şi ziua, îi era frică, mereu îi fusese frică, chiar şi atunci când era imposibil să intre cineva peste ea, să nu se ascundă în dulap sau în garderob iar venirea nopţii îi făcea chiar rău, era atât de fricoasă noaptea, când se puteau întruni toate condiţiile pentru o eventuală dramă, o îngrozea; dacă era cufundată în gânduri iar el intra în cameră ca să-i vorbească, tresărea, îşi înăbuşea un ţipăt, prima dată când o văzuse fusese impresionat de această fragilitate a ei, e adevărat că plângea, dar o persoană nu ni se pare frumoasă pentru că plânge, poţi să fii trist fără să fii fragil, Lisandra nu ar fi deschis niciodată unui necunoscut, Vittorio este sigur de asta, de îndată ce suna cineva la uşă, nu deschidea niciodată, trebuia să

meargă el, uneori o ironiza pentru asta, erau atât de diferiţi în această privinţă, ea care se închidea mereu, el care visa o lume fără uşi, nu ar fi trebuit să râdă de ea, în cele din urmă Lisandra a avut dreptate să se teamă, ştia oare, instinctiv, că într-o bună zi va muri? Dar dacă toţi ştim, instinctiv, în străfundurile fiinţei noastre, că într-o bună zi vom muri, iar nevrozele noastre nu ţin de trecutul nostru, aşa cum se crede dintotdeauna, ci de viitorul nostru, fiind strigăte de alarmă? Autobuzul se opreşte. Nu s-au descoperit urme ale pătrunderii prin efracţie, aşadar, Lisandra deschisese, Vittorio nu reuşea să se dezbare de o idee îngrozitoare, de intuiţie, nu vedea decât o singură cale: un pacient. Un pacient, Lisandra ştia că unii dintre ei veneau seara târziu şi sunau, rar, dar se întâmpla, Lisandra nu deschidea niciodată când era el acasă, dar în seara aceea el insistase sau *ea*, la urma urmei, nu doar bărbaţii ucid, iar Lisandra deschisese, convinsă poate de ironiile sale, când s-ar fi întors, cu siguranţă că i-ar fi reproşat că nu a deschis, Vittorio nu ar fi crezut că ar putea fi unul dintre pacienţii săi, dar nu avea altă explicaţie, se isprăvise cu violenţele juntei şi nici nu credea că sunase un necunoscut ca să o ucidă pe Lisandra, cel puţin în privinţa asta poliţiştii aveau dreptate, un ucigaş venit de nicăieri ca să te omoare la tine acasă fără motiv, aşa ceva nu există sau se întâmplă foarte rar şi nu dispăruse nimic, trebuia să admită asta, cercetase apartamentul împreună cu poliţiştii şi, exceptând dezordinea din salon, toate erau la locul lor, Vittorio constatase asta, nimic nu fusese furat, singurul lucru cert era că avusese loc o dispută violentă, cu siguranţă că din acest motiv muzica fusese dată tare, ca să acopere zgomotele, strigătele, dar ce anume putuse stârni disputa? Îl chinuia o întrebare: dar dacă Lisandra fusese violată? Aştepta rezultatul autopsiei înspăimântat că cineva a putut să îi vrea răul, ajungând până la crimă, i se părea de neconceput, dimpotrivă, ea putea să fi fost ţapul ispăşitor, totuşi este posibil, nu poţi să împiedici pe nimeni să-şi concentreze frustrările, amărăciunea asupra propriei persoane, în orice caz, trebuia să o urăşti cu adevărat ca să o ucizi fiindcă nu era un accident, nu deschizi fără un scop o fereastră în plină iarnă, un transfer, da, un transfer asupra lui, dacă Lisandra murise din cauza lui nu şi-ar putea-o ierta niciodată. Autobuzul opreşte. Eva Maria coboară.

una două trei patru cinci şase şapte opt nouă zece unsprezece a numărat de atâtea ori treptele de când

douăsprezece treisprezece paisprezece cincisprezece şaisprezece şaptesprezece optsprezece nouăsprezece douăzeci

vine aici în fiecare zi de marţi de mai bine de patru

douăzeci şi una douăzeci şi două douăzeci şi trei douăzeci ani ca şi când ar fi urcat

şi patru douăzeci şi cinci douăzeci şi şase douăzeci şi şapte douăzeci vulcanul Copahue poate chiar şi Payun Matru

şi opt douăzeci şi nouă treizeci treizeci şi una treizeci şi două speră să nu facă o prostie Esteban insista atât de mult,

treizeci şi trei treizeci şi patru treizeci şi cinci treizeci şi şase treizeci mamă trebuie să găseşti pe cineva care să te ajute trebuie

şi şapte treizeci şi opt treizeci şi nouă patruzeci patruzeci şi una să găseşti pe cineva care să te ajute ştiu pe cineva foarte priceput

patruzeci şi două patruzeci şi trei patruzeci şi patru patru du-te la el, te rog, fă-o

zeci şi cinci patruzeci şi şase patruzeci şi şapte patruzeci şi opt pentru mine speră că nu a făcut o prostie

Eva Maria se clatină.

Patruzeci şi nouă cincizeci cincizeci şi una cincizeci
Vittorio era cel bun a simţit asta imediat

şi două cincizeci şi trei cincizeci şi patru cincizeci şi cinci
întrebările lui răspunsurile ei chiar şi tăcerile lor

cincizeci şi şase cincizeci şi şapte cincizeci şi opt cincizeci
neînţelegerile dintre ei s-a simţit mereu în largul ei niciodată

şi nouă şaizeci şaizeci şi una şaizeci şi
prost sau arogant sau insidios când ea avea

două şaizeci şi trei şaizeci şi patru şaizeci şi cinci
chef să râdă era un râs complice nu

şaizeci şi şase şaizeci şi şapte şaizeci şi opt şaizeci şi nouă
unul batjocoritor meschin să râdă de el, de interpre

şaptezeci şaptezeci şi una şaptezeci şi două
tările lui ca şi cum ar fi avut ea altele o sclipire care

şaptezeci şi trei şaptezeci şi patru şaptezeci şi cinci
îi şoptea din străfundurile sale bietul de tine n-ai înţeles nimic

şaptezeci şi şapte şaptezeci şi opt şaptezeci şi nouă
eşti complet pe dinafară şi este

optzeci optzeci şi una optzeci
pentru ultima oară când mă vezi Vittorio a
şi două optzeci şi trei optzeci şi patru
fost totdeauna pertinent atât de pertinent în a o învăţa să vadă

optzeci şi cinci optzeci şi şase optzeci şi şapte
lucrurile dintr-o altă perspectivă una frumoasă e ciudat

optzeci şi opt optzeci şi nouă nouăzeci
întotdeauna numără treptele când le urcă

nouăzeci şi una nouăzeci şi două nouăzeci şi trei
niciodată când le coboară speră să nu facă

nouăzeci şi patru
o prostie

Eva Maria îşi trage sufletul. Nouăzeci şi patru de trepte. Aşa a fost mereu. Locurile sunt insensibile. Repede, nu trebuia să o vadă nimeni. Eva Maria urmează instrucţiunile lui Vittorio. Introduce în broască cea mai mică dintre cheile prinse în inel şi trage uşa spre ea. Mânerul se răsuceşte sub degetele ei. Se strecoară în apartament. Repede. Închide uşa îndărătul ei. De frică respiră sacadat. Se sprijină cu spatele de uşă. Ochii i se deprind cu întunericul. Îşi înăbuşă un ţipăt. Un individ stă lipit de zid. Înghite în sec. E un cuier. Chiar seamăna cu un bărbat. Şi haina aia agăţată în cuier. Atinge uşor haina în timp ce înaintează. „M-ai făcut să trag o spaimă teribilă." Deschide uşa biroului. E prima dată când o atinge. Vittorio era singurul stăpân, era paranteza lui pe care o deschidea şi o închidea în ritmul perindării pacienţilor săi. Se aşază pe canapea. Ca să-şi vină în fire. Cunoaşte foarte bine culcuşul moale. Se uită la păunul mare din faţa ei. Nu şi l-ar fi imaginat niciodată pe Vittorio altfel decât instalat în faţa acelui tablou imens. Se gândeşte la bejul murdar al pereţilor vorbitorului. Închide ochii. Îi deschide. A fi vrut ca Vittorio să fie în faţa ei, cu zâmbetul lui liniştitor pe chip. În locul lui, zâmbetul unui crai nou se reflectă în penele păunului. Se ridică. Urmează instrucţiunile lui Vittorio. Dulăpiorul de lângă calorifer. În spatele biroului. Se lasă în genunchi. Deschide uşa. Se trage îndărăt ca să pătrundă în încăpere lumina lunii. Nu mai poate urma instrucţiunile lui Vittorio. Nu mai poate acţiona rapid. Rămâne privind cele două şiruri de casete. Parcă o hipnotizează. Aliniate unele lângă altele. După înălţime. Cu o etichetă pe margine. Şi cu un prenume pe fiecare etichetă. Ia una la întâmplare. „Bianca". O alta „Carlos". Douăzeci şi trei de casete. Aranjate în ordine alfabetică. Iat-o şi pe a ei. I se face rău. Să înregistreze ultima consultaţie, ca să o asculte singur, să revină asupra fiecăruia dintre ei, cu mintea limpede, să caute fraza, cuvântul care îi scăpaseră în timpul discuţiei şi care astfel ar aduce o lumină nouă asupra acelui suflet a cărui funcţionare şi nevroză încerca, săptămână de săptămână, lună de lună, să le surprindă. Asta îi explicase Vittorio la vorbitor. O casetă pentru fiecare pacient. Numai ultima consultaţie, următoarea ştergând-o pe cea de dinainte. Nu le asculta sistematic dar voia să o facă atunci când îşi amintea o idee, o frază, voia să le reasculte în contextul lor, numea asta „o trezire târzie" a sa, „trezirea târzie" a lui, fiindcă – nu trebuia să se mintă singur – nu era mereu atent, nici o fiinţă umană nu poate ore în şir să atingă nivelul acela extrem de atenţie, de deschidere maximă a minţii, surveneau relaxări, abateri ale atenţiei, ar fi o ipocrizie, o rea intenţie a analistului să afirme că era mereu atent, nici un individ nu se poate prevala de o atenţie impecabilă, casetofonul îi permitea să corecteze această slăbiciune. Eva Maria tresare. Aude voci. Se întoarce spre uşă. E

televizorul vecinilor. Repede. Pune casetele în rucsac. „Eva Maria". Priveşte caseta cu prenumele ei. Nu îşi aminteşte foarte bine ceea ce a spus la ultima consultaţie, a trecut deja multă vreme de atunci!, nu ar suporta să se asculte, să se audă revărsându-şi sentimentele, să comenteze stările ei, să rămână cu ea însăşi trei sferturi de oră, ce oroare!, principiul acesta a stingherit-o mereu, din fericire nu va trebui să o facă. Detestă să-şi audă vocea. Priveşte iar caseta cu prenumele ei. Se strâmbă. Dă zor. Urmează instrucţiunile lui Vittorio. Să recupereze toate casetele. Ar putea găsi în ele un indiciu? pistă? ceva ce lui i-a scăpat, nu putea să-şi aducă aminte de tot ceea ce ascultase în acele ultime săptămâni, mii de cuvinte, tăceri semnificative, lapsusuri, subînţelesuri poate, şi dacă unul dintre ei o anticipase fără ca el să-şi dea seama, gelozie, răzbunare, la urma urmei, era posibil, în orice caz asta credea el, cea mai probabilă dintre ipotezele pe care le eşafodează neîncetat în nenorocita de celulă unde, în curând, nu-i va mai rămâne altceva de făcut decât să numere cărămizile. Eva Maria închide dulăpiorul. Îşi priveşte rucsacul. Comoara lui Vittorio. Şi mai înainte de toate trebuia, neapărat, ca poliţiştii să nu pună mâna pe ele, erau prea ostili, capabili să distrugă dovezile, preferând – era limpede – să înfunde un psihanalist decât să îl prindă pe adevăratul vinovat, era de-ajuns să observi scurtăturile lor, tipul de raţionamente pe care le foloseau, maniera lor de a trage concluzii groteşti ca să le iei frica. Vittorio are dreptate, cu siguranţă. Eva Maria se încruntă. Era să uite. Încă ceva. Se întoarce spre cutia cu batiste de hârtie pusă pe măsuţa dintre canapea şi fotoliul de piele unde Vittorio stătea întotdeauna. Casetofonul era la locul lui, ascuns într-o nişă de dimensiunile lui. Nu se găsea nici o casetă înăuntru. Eva Maria ia şi cutia cu batiste de hârtie, pentru mai multă siguranţă, ca să fie mai liniştită. Vittorio insistase. Dacă poliţiştii ar găsi-o, nu ar rata ocazia de a-l întreba despre acel loc gol, în acelaşi timp, asta voia să spună că anchetau, ceea ce nu se va întâmpla chiar imediat, dar Vittorio ar trebui să dea explicaţii despre înregistrări, şi, mai ales, să se apere, iar el înţelegea unde aveau să ducă toate acestea: procesul soţului care şi-a ucis soţia s-ar transforma în psihanalist care îşi asculta pacienţii. Nu era *deontologic* dar era sigur că e un lucru bun, util pentru meseria lui, constatase de-a lungul a numeroase consultaţii că această practică îl ajuta şi că era esenţială, stoca – asemenea unui arhivar desăvârşit – ca într-o memorie inalterabilă memoria alterabilă a pacienţilor săi şi pe a sa, punea laolaltă toate şansele lor, de când era prejudiciabil principiul păstrării informaţiilor? dar, desigur, nu le spunea nimic pacienţilor, ar fi fost timoraţi, jenaţi, intimidaţi dacă ar fi ştiut că sunt ascultaţi, de altfel nici un psihanalist nu le spune pacienţilor săi ce recomandări există în dosarul lor, dar despre secretul acesta nimeni nu are nimic de comentat, este metoda cu *M*, ei bine,

metoda lui cu *m* era să apeleze la aceste înregistrări, de multă vreme nu mai lua notiţe în timpul consultaţiilor, era foarte contraproductiv, să iei note în timpul unei consultaţii creează o distanţă imediat sesizată, pacienţii lui se crispau când îl vedeau că scrie sau pierdeau şirul a ceea ce erau pe cale să povestească, întrebându-se dacă ceea ce spuseseră era suficient de important pentru ca el să consemneze, şi atunci consultaţia îşi pierdea din fluiditate, din eficacitate, de când folosea casetofonul, nimic din toate acestea nu se mai întâmplase. O meserie se defineşte prin scopul propus, nu prin metodă, toţi poliţiştii au metode diferite de a obţine informaţii de la martorii lor, de la suspecţii lor, zilnic se confrunta cu asta. Acelaşi lucru era valabil şi pentru analişti. O ştiinţă nu trebuie niciodată închisă într-o metodologie. De altfel, dacă ar fi existat casetofonul pe vremea lui Freud, acest pionier al psihanalizei nu s-ar fi lipsit de un instrument atât de preţios. Dar Vittorio ştia că toate explicaţiile, toate justificările din lume nu ar fi folosit la nimic, un psihanalist înregistra pacienţii, un lucru josnic! scandalos! Watergate-ul profesiei sale, şi i-ar fi pus pe toţi în cap, îşi auzea confraţii declarându-se ultragiaţi şi renegându-l, deja îl decăzuseră din drepturile lui de soţ, devenea pacostea profesiei şi, mai mult ca sigur, în acelaşi timp, printr-un sinistru joc al vaselor comunicante, pacostea soţiei sale.

— Bună, mamă. Ai dormit bine?

Ziarul zace împăturit pe masă. Eva Maria îşi ridică privirea spre Esteban.

— Poţi să-mi dai căştile tale, te rog?

Esteban rămâne încremenit în faţa frigiderului.

— Ce căşti?
— Pentru muzică.
— Dar la ce vrei să asculţi muzică?

Eva Maria suflă în ceaiul de maté. Îşi plimbă privirea pe suprafaţa lichidului.

— A, da, ai dreptate... poţi să-mi dai şi casetofonul.

Eva Maria îşi aşază ceaşca de maté. Se ridică.

— Pot să le iau acum?
— Acum?
— Da...
— Nu mergi la serviciu?
— Lucrez acasă.
— Cum aşa?
— Am nişte chestii de făcut... acte de revăzut. O să am mai multă linişte aici.
— A, da... e ceva nou?
— Da, e ceva nou.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă apoi spre ceafă. Eva Maria devine nerăbdătoare. De la masă la uşă. De la uşă la masă.

— Deci pot să le iau?
— Merg să le caut.

Eva Maria îl urmează. Ies amândoi din bucătărie. Esteban reapare câteva minute mai târziu. Singur. Se aşază la masă. Îşi toarnă suc de portocale în pahar. Deschide ziarul. Ascultă. Nu aude nimic. Abia dacă desluşeşte zgomotul maşinii de scris. Esteban îşi întoarce privirea spre fereastră. Umbra unui autobuz trece peste perdele. Zâmbeşte. Faţa îi este destinsă. La fel şi mâinile. Îşi imaginează chipul Evei Maria cu căştile la urechi. Se întreabă ce muzică ar putea să asculte. N-a mai ascultat muzică de atât de multă vreme.

ALICIA

VITTORIO

Bună ziua, Alicia.

ALICIA

Bună ziua.

VITTORIO

Ce mai faci?

ALICIA

Bine. Cu excepţia plictiselii. Tot n-am scăpat de ea. Îmi pare rău că nu am noutăţi, dar nu scapi de plictiseală cu una cu două.

VITTORIO

Nu te scuza.

ALICIA

Ştii, ca să vin aici am trecut prin Plaza de Mayo, e în drum. Erau toate acolo, evident, ca în toate zilele de joi după-amiaza, am încetinit pasul şi ştii ce mi-am spus privindu-le cum mergeau fără nici o cochetărie, purtând baticul lor alb oribil – fiindcă trebuie să mărturisesc, baticul lor alb este oribil –, ei bine, m-am surprins regretând că nu mi-am pierdut şi eu copilul. O mamă care să vrea să-şi fi pierdut copilul, îţi dai seama cum am ajuns? Mi se pare că am înnebunit.

VITTORIO

Nu eşti pe cale să-ţi pierzi minţile, linişteşte-te. Dar de ce ţi-a trecut prin minte un asemenea gând? Poţi să îmi precizezi?

ALICIA

De ce? Pentru a alimenta pierderea aceasta, doliul acesta, cu restul de energie de care mai dispun. Mi-am spus că dacă aş bate în lung şi în lat Plaza de Mayo în fiecare zi de joi după-amiaza, cerând în ochii lumii copilul pe care mi l-a luat junta, aş fi fost atât de absorbită de acest doliu, de această dorinţă de a mi se face dreptate, încât nu aş mai observa restul.

VITTORIO

Despre ce rest este vorba?

ALICIA

Singurătatea. Când se privesc în oglindă, femeile acelea caută în trăsăturile lor pe cele care le aduc aminte copilul pierdut, eu în fiecare dimineaţă cercetez un rid nou, noua imagine pe care mi-o oferă carnea flască, un nou semn evident al bătrâneţii, îmi spun că poate te plictiseşti mai puţin când eşti în doliu, că, în orice caz, te priveşti mai puţin şi, poate, chiar – e visul meu – nu te mai vezi. Tragedia pierderii

unui copil înăbuşă toate celelalte tragedii. Mă consideri odioasă fiindcă sunt în stare să gândesc astfel? Îţi spui: dacă s-ar întâmpla aşa ceva, mi-ar veni mintea la loc.

VITTORIO

Nu, deloc. Mă întreb dacă nu cumva, pur şi simplu, nu ai sentimentul că „ai pierdut un copil" de când s-a însurat fiul dumitale? Este singurul tău copil, e firesc să fii bulversată. Plecarea unui copil este un eveniment care modifică existenţa unei mame. Poate din acest motiv ai făcut legătura cu mamele din Plaza de Mayo. E felul dumitale de a reacţiona la plecarea fiului. Mie explicaţia asta mi se pare posibilă. Ce părere ai?

ALICIA

Plecarea unui copil nu „modifică existenţa unei mame", o ucide. De când a plecat Juan, totul s-a întrerupt, înainte exista un simulacru de viaţă acasă, nu stătea mereu cu noi, dar sosirile şi plecările lui îmi erau de ajuns. Un paravan pentru nenorocirea mea. Iartă-mă, pot folosi telefonul? Trebuie să-l sun.

VITTORIO

De fapt, telefonul meu nu funcţionează. De trei ori a venit instalatorul să-l repare şi tot defect a rămas.

ALICIA

Şi nu ai altul în casă? Iartă-mă, dar chiar trebuie să-l sun.

VITTORIO

Aşteaptă un moment. (Tăcere îndelungată.) Mergi în salon, am rugat-o pe soţia mea să te lase să dai telefon. (Tăcere îndelungată.) Fiul tău e bine? Te-ai liniştit?

ALICIA

Nu pot să pricep cum de a reuşit, în aceeaşi existenţă, să treacă de la o stare de dependenţă similară unui bebeluş, în care nu putea trăi o clipă fără mine, la un asemenea nivel de independenţă în care pentru el este prea mult să-mi vorbească şi două minute.

VITTORIO

Aşadar, Juan e bine. Ştii, o dramă se întâmplă sau se creează nu pentru că ne proiectăm în ea. Linişteşte-te, ni se întâmplă tuturor să avem gânduri care ni se par teribile, dar nu trebuie să le privim superficial, trebuie numai să încercăm să înţelegem care este semnificaţia lor profundă pentru noi înşine.

ALICIA

Ce vârstă ai?

VITTORIO

Cincizeci şi unu.

ALICIA

Şi soţia dumitale? Tocmai am zărit-o, e tânără, ca să vezi, nu aş fi crezut asta despre dumneata.

VITTORIO

Alicia… să ne întoarcem la discuţia noastră, te rog.

ALICIA

Şi dacă ne-am juca de-a şaradele? Se pare că jocul alungă plictiseala, tot mai vrei să ştii de ce port aceste mănuşi?

VITTORIO

M-am întrebat adesea, recunosc, dar…

ALICIA

Hai, ghiceşte, spune ceva.

VITTORIO

Chiar nu ştiu.

ALICIA

Recunoaşte că nu prea-ţi place să te joci. Totuşi, când ai o soţie atât de tânără, trebuie să ştii şi să te joci puţin. Chiar n-ai habar? Atenţie, este ziua cea mare! Ta-dam! Nu vezi nimic?

VITTORIO

Nu.

ALICIA

Una peste alta, nişte mâini obişnuite, îţi spui, nu? Una peste alta, nişte mâini obişnuite pentru vârsta mea, ei bine asta este problema: *pentru vârsta mea*. Uită-te la toate zbârciturile, la toate petele astea, apar văzând cu ochii. Mâinile sunt partea trupului nostru pe care o vedem cel mai des, de aceea sunt aici toate zbârciturile, toate aceste flori de cimitir, ca să nu uităm niciodată că îmbătrânim, asemenea girafelor, culoarea petelor de pe mâini foloseşte la estimarea vârstei noastre.

VITTORIO

Exagerezi, ai nişte mâini foarte frumoase.

ALICIA

Cât de drăguţ eşti! Totuşi sunt mai puţin frumoase decât ale soţiei tale.

VITTORIO

Nu fi proastă…

ALICIA

Nu sunt proastă, sunt bătrână, asta, da, dar nu sunt proastă, aşa că nu mă laud cu toate relele. Ştii de unde provine cuvântul

„menopauză“?

VITTORIO

Nu ştiu… din latină, cu siguranţă.

ALICIA

Din greacă. Ai pierdut. Aveai o şansă din două. Ca şi mine să mă nasc femeie. „Menopauză“, ai zice că e numele unei muze, nu? Numai că muza asta nu inspiră nici un poet ca să o omagieze, dar e adevărat că numele bolilor nu a inspirat pe nimeni.

VITTORIO

Hai, Alicia, nu este o boală…

ALICIA

Ai dreptate, nu este o boală, e mai rău decât atât, e o boală incurabilă. Meno: lună, pauză: încetare. Ceea ce este lunar încetează, e clar, nu? Dar nu este suficient de expeditiv. Ştii la ce mă gândesc? O femeie n-ar trebui să supravieţuiască propriei menopauze.

VITTORIO

Nu ţi se pare că dramatizezi?

ALICIA

Nu dramatizez, teoretizez. Când nu poţi să poetizezi, teoretizezi, trebuie să faci ceva, trebuie să vorbeşti despre asta, nu? Iar mie îmi face bine să vorbesc despre asta. Dar poate că te stânjeneşte să auzi vorbindu-se despre un astfel de subiect? Te dezgustă?

VITTORIO

Nu văd de ce m-ar dezgusta. Dimpotrivă, mă gândesc la o legătură între „Plaza de Mayo“ şi „Menopauză“, nu ţi se pare evidentă?

ALICIA

Deloc. Dar sunt nerăbdătoare să te aud.

VITTORIO

Mi-ai spus că „Menopauză“ înseamnă „Ceea ce este lunar încetează“, nu-i aşa? „Plaza de Mayo“. În aceste două situaţii este vorba de luni, această asociere de idei nu îţi sugerează nimic?

ALICIA

Nu-ţi doreşti decât un lucru, să închei această discuţie, aşa-i? Să mă epatezi cu o interpretare al cărei secret îl ai numai tu, ca să nu continui tristul meu inventar, dar bătrâneţea nu se psihanalizează, nu poţi face nimic împotriva ei, bătrâneţea se descrie, atât. Eşti dezgustat?

VITTORIO

Îţi repet că nu sunt dezgustat. Nu mai pune întrebări la care tot

dumneata să răspunzi.

ALICIA

Atunci pot să continui?

VITTORIO

Continuă.

ALICIA

Ieri de dimineaţă m-am măsurat şi, ghiceşte, m-am scurtat cu doi centimetri. Asta e, începutul procesului final e în curs. Mai întâi te tasezi, Natura lucrează bine. Totuşi, începi prin a ocupa mai puţin spaţiu, mai puţin loc în câmpul vizual al celuilalt, un indiciu fizic, imperceptibil la prima vedere, prin care este semnalată scăderea interesului pentru noi, începutul dispariţiei. Acum totul se micşorează. Se spune că sânii bătrânelor sunt lăsaţi, dar nu este aşa, devin goi, băşici de piele moale, flască, moartă. Pielea ne transmite mesajul că începem să murim. Înainte aveam nişte sâni frumoşi, ştii, rotunzi, plini, atât de plini încât şi după naşterea lui Juan mai umpleau căuşul palmelor, îmi plăcea să-i strâng unul lângă celălalt, îmi plăcea senzaţia aceea, acum am sub degete numai vidul, pot să trag de piele, asemenea plasticului din care sunt făcute baloanele care dacă ar fi umflate s-ar înălţa la cer, dar acum rămân nemişcate. Dacă m-ar atinge un bărbat s-ar putea înveli în pielea mea. Ca să nu mai vorbesc de faptul că mă îngraş chiar dacă nu mănânc nimic, ai zice că menopauza se hrăneşte înlăuntrul nostru, mănâncă ceea ce, odinioară, erau formele noastre pentru a ne deforma, ne devorează din interior, ia de pe sâni şi pune pe şolduri, ia din fesele frumoase şi pune pe pântece, pe spate, şolduri. De ce te uiţi mereu la pendulă? Îţi doreşti un singur lucru: să se isprăvească odată consultaţia asta, nu? Un bărbat se îmbuibă din frumuseţea unei femei, dar nu suportă decrepitudinea ei, nici transpusă în cuvinte, nici zugrăvită în imagini, din acest motiv ţi-ai ales o femeie mai tânără, ca să te pui la adăpost de această privelişte de coşmar. Mă dezamăgeşti. Totdeauna dorim ca psihologul nostru să fie diferit faţă de alţii, să fie mai bun, ferit de imperfecţiunea speciei umane. Dar de fapt, cu toţii suntem o apă şi-un pământ. Soţia ta se rade şi ea? Se pare că în zilele noastre fetele se rad, chiar şi la douăzeci de ani, sunt nostalgice după tinereţea lor. Habar n-au ce le aşteaptă, sărmanele. Le urăsc. În trupul lor apa circulă în continuare, apa proaspătă a unui pârâu năvalnic în timp ce, pentru noi, există apa stătută a unei bălţi care se infiltrează şi în ele şi le deformează. Râdeţi voi, domnişoarelor, dar nici nu vă imaginaţi ce vă aşteaptă, şi voi veţi trece prin asta, aşa că hai, exhibaţi-vă picioarele, dezveliţi-vă sânii şi braţele pline, curând veţi fi obligate să le ascundeţi, să le îngropaţi, iarna şi vara, în haine ample şi lungi care vor împodobi garderoba voastră, haine care se vor răzbuna pe

corsajele şi pe fustiţele voastre, trupul vostru, înainte să fie îngropat în pământ, va fi îngropat sub haine care vor apăsa tot mai mult asupra voastră, gura voastră curând nu va mai fermeca pe nimeni. Le urăsc. Nu trebuie să mai ies în oraş, căci le văd pe toate tinere şi vioaie, asta mă scoate din minţi. Ieri mergeam în spatele unei siluete care se legăna, un autobuz mergea cu viteză, nu am avut decât o dorinţă: să-i fac vânt sub roţile autobuzului şi nu este pentru prima dată când mi se întâmplă să gândesc astfel. A ta face asta? Soţia ta se rade?

VITTORIO

Alicia, nu mai pomeni de soţia mea.

ALICIA

Eu m-am ras ieri, mi-am ras sexul, desigur, la el mă refeream, în fine, la ce a mai rămas din el. Aş da orice să mai am un smoc de păr des, aspru, înfoiat, dar în cadă au căzut câteva fire de păr rar şi cărunt. Nici măcar lumina puţină a nopţii nu-mi mai e de ajutor, nici flacăra unei lumânări nu mai conferă un aer erotic trupului meu, nici sexului meu, s-ar zice că şi el este flasc, labiile sunt moi, ca nişte împletituri, parcă am pe ambele margini şubrede, doi lobi de ureche în loc de sex iar clitorisul, o, Doamne, ar trebui să vezi asta… am făcut o fotografie… vrei să o vezi?

(Zgomot de poşetă în care scotoceşte cineva.)

VITTORIO

Termină, Alicia, nu vreau să văd fotografia.

ALICIA

Glumesc, n-am făcut nici o fotografie… Ţi-a fost frică, nu? Dacă ţi-ai vedea chipul, în fine, te dezgust, dar trebuie să vorbesc despre asta cu cineva, totul se micşorează, cu excepţia lucidităţii mele. E atât de nedrept. Soţiei tale îi place tangoul? Nu am recunoscut cântecul din salon, era unul frumos, dansează şi ea? Înainte mă descurcam binişor, dar acum, când dansez am impresia că sunt deghizată, îmi aud trupul implorându-mă să mă opresc: „Încetează, nu vezi că nu mai am nici o graţie în mişcări, chiar nu pricepi nimic, bătrânico? Locul tău, locul meu este în acest colţ, pe acest scaun, de acum înainte fundul nostru va fi dorit numai de scaune, dansul, bătrânico, este ca bărbaţii, au parte de el doar tinerele“. Ar fi trebuit să mă las iubită de cei care m-au iubit cândva, măcar aş avea amintiri multe ca să mă consolez, sex, sex, mintea mi-ar fi plină de sex. Cu atât mai rău dacă sexul meu e flasc şi impotent. Poate că amintirile ar fi de-ajuns să umple acest gol.

VITTORIO

Alicia, nu eşti bătrână, încetează cu toate astea, mai ai mulţi ani de trăit.

ALICIA

Tocmai asta e problema. Cum să-i folosesc?

VITTORIO

Sunt o mulţime de lucruri de făcut pe lumea asta.

ALICIA

„Sunt o mulţime de lucruri de făcut pe lumea asta“, mă aşteptam la mai mult. Nu, nu mai sunt „o mulţime de lucruri de făcut pe lumea asta“. Pe lumea asta trebuie să faci copii. Longevitatea este cea mai teribilă dramă a femeilor, ni se oferă o prelungire în timpul căreia ni se ia totul, o prelungire care nu foloseşte la nimic altceva decât să ne zdrobească, progresul este cel mai bun instrument de tortură împotriva femeilor. Măcar înainte muream fără să suportăm toate astea, câte femei ajungeau la menopauză? Femeile trebuie să înveţe acum să trăiască fără a procrea, e un nonsens, femeile ajung eunuci. O castrare naturală. Iar sexualitatea foloseşte procreaţiei, aşa că apare uzura dorinţei sexuale, fiindcă degeaba se spune că sexualitatea nu are nici o legătură cu aducerea pe lume de copii, nu este adevărat, nu mai ai ciclu, nu mai faci sex, intrare condamnată, totul este uscat, nu se mai poate face nimic: aşadar, te suporţi ani de zile ca o moartă vie. Asta este ceea ce îţi mai rămâne de făcut? În timp ce bărbaţii îşi păstrează toată viaţa puterea de a procrea. Cum să susţii egalitatea dintre bărbaţi şi femei în condiţiile astea? Totul este pierdut din start. Le putem reproşa bărbaţilor că merg acolo unde femeile pot procrea, unde sperma lor foloseşte la ceva, este un atavism, nu este vina lor, este instinctul de reproducere. Nu li se poate face nici un reproş, n-au nici o vină, e o chestiune care ţine de Natură, ea ne duce de nas, ea este Dumnezeu şi nimeni altcineva. Viaţa ne poartă pică, nu se poate altfel şi nici o feministă nu va putea face nimic. Lumea aparţine bărbaţilor şi femeilor tinere.

VITTORIO

Alicia, bărbaţii se confruntă cu alte probleme, cu alte atrofieri.

ALICIA

Ah! În sfârşit, nişte cuvinte adânci, începeai să mă dezamăgeşti. „Atrofieri“, vrei să spui „penis moale“, aşa-i? Vezi, nici măcar nu există un termen ştiinţific atunci când realitatea este mai puţin prezentă. Şi atunci, chiar şi aşa, nu se schimbă nimic, penis moale sau nu, voi încă puteţi. De ce bărbaţii pot să procreeze până la moarte şi de ce nouă ne-a fost luat cu ani buni înainte dreptul acesta? De ce posibilitatea de a procrea nu încetează în acelaşi timp pentru toţi? Nu este asta oare cea mai teribilă pedeapsă – să li se retragă femeilor tocmai justificarea existenţei lor? Nu ai nici un răspuns, aşa-i? Eutanasierea femeilor sterpe mi s-ar părea o idee foarte bună. Ar fi

spre binele lor. Un an fără ciclu şi, gata, la abator. Şi ca să fie convinse, ar vedea un film în care s-ar măsura erecţia bărbatului, soţului, amantului în cazul a două categorii de femei: cele tinere şi cele bătrâne. Li s-ar umple un pahar cu otravă pe care l-ar bea cu poftă, aduse la disperare de imaginea unui penis atât de ţeapăn, pe care ele nu l-au mai văzut aşa de atâta vreme. Nu am şti de ce, dar femeile ar dispărea, s-ar împuşca doi iepuri dintr-un foc, s-ar pune capăt nefericirii lor şi s-ar reduce astfel gradul de îmbătrânire al populaţiei care, ştie toată lumea, va deveni un flagel planetar. Ştii, lupii îi ucid pe cei care sunt bolnavi în haita lor, ar trebui să procedăm ca ei, ar trebui să calchiem comportamentul animalelor, ele au dreptate. Şi acum ce o să faci ca să mă linişteşti? O erecţie mică? Nu ai fi în stare, aşa-i? Cât de bine te înţeleg. Trupul meu mă dezgustă. Cum să nu-i dezguste şi pe alţii? Scuze.

VITTORIO

Nu-i nimic.

ALICIA

A trecut multă vreme de când nu am mai plâns aici.

VITTORIO

E adevărat.

ALICIA

Ştii că femeile posedă de patru ori mai multe lacrimi decât bărbaţii? E o chestiune care ţine de biologie, ca să vezi cărui sex îi rezervă Natura suferinţa.

VITTORIO

Suferinţa nu-i doar apanajul femeilor, ştii foarte bine.

ALICIA

Nu asta vreau să spun. Pur şi simplu suferinţa noastră este înscrisă în cantitatea de lacrimi pe care Natura a pus-o la dispoziţia noastră, de patru ori mai mult decât pentru bărbaţi.

VITTORIO

Prostii.

ALICIA

Nu, aşa scrie în cărţi, nici nu ştii cât de mult citesc în ultima vreme. Acum ţin o carte în braţe, nu un bărbat. Spune-mi: cine poate înlocui iubirea când nu o mai poţi inspira, copiii, nu fiindcă ei te părăsesc, uită-te la Juan, a plecat. S-ar zice că toată lumea ne părăseşte în acelaşi timp, şi copiii, şi bărbaţii şi tot nu pricep de ce. Luis m-a părăsit. „Nu îţi reproşez nimic, asta e“, nici măcar nu a avut curajul să o mărturisească: „Fiindcă eşti prea bătrână. Fiindcă nu mai semeni cu tânăra din fotografia noastră de nuntă“, dar nici el nu mai seamănă cu

tânărul din fotografia aceea, dar el continuă să fie seducător. Se pare că o femeie este bătrână pentru un bărbat în momentul în care a depăşit vârsta pe care mama lui o avea când era adolescent, sunt sigură că nici asta nu ştiai. Fostul meu soţ s-a ferit să-mi spună că trăieşte cu o femeie de treizeci de ani, dar ştiu, mi-a spus Juan. Crede că am dreptul să ştiu, dragul meu fiu care vine să mă vadă o dată pe lună şi ca să-mi transmită veşti, şi pe deasupra, că tatăl lui a întâlnit o femeie de treizeci de ani, iar eu am dreptul să ştiu! tună el. Nu m-a întrebat dacă vreau să ştiu, dar nu este vorba de răutate, ci de naivitate. Oare numai femeile tinere pot să sucească minţile bărbaţilor? Spune-mi. În acelaşi timp, nu poţi susţine contrariul. Cu tânăra ta soţie.

VITTORIO

Înţeleg mai ales că nu ţi-ai revenit după suferinţa provocată de despărţirea de fostul tău soţ, iată despre ce discutăm de fapt, fostul tău soţ trăieşte cu o altă femeie, aşa-i?, o femeie de treizeci de ani. Răspunde-mi, Alicia, soţul tău a întâlnit altă femeie?

ALICIA

Singurul mod de a-l bulversa pe Luis ar fi să comit un act monstruos, bunăoară să-i fac rău noii sale iubite, l-am ameninţat ieri şi mi-a spus: „Numai să te atingi de un fir din părul ei că îţi zbor creierii“. Tot ce poate face este să-mi zboare creierii. „Într-o bună zi, bietul meu bătrân, părul acesta blond sau brun sau roşcat pe care îl atingi cu pasiune va încărunţi şi el, nici ea nu va scăpa, degeaba i-l mângâi, tot va albi la rădăcină, de altfel, să ţii minte data viitoare să te uiţi mai atent, poate că răul e pe cale să se întâmple, în loc să-i desfaci picioarele, răsfiră-i părul şi priveşte cu atenţie“. Şi ştii ce mi-a răspuns: „Nu voi mai prinde ziua în care să-l văd încărunţit“. Tot aşa şi cu copilul, nu va mai apuca să-l vadă crescând, dar puţin îi pasă, el…

VITTORIO

Stai, stai puţin, Alicia, despre ce copil vorbeşti? Ce copil nu va mai apuca să-l vadă crescând?

ALICIA

Păi, cel pe care i l-a făcut târfei lui. Aşa cum faci cuiva un cadou de Crăciun. Juan va mai avea un frăţior sau o surioară, iar eu nu pot face nimic, îţi dai seama?

VITTORIO

Îmi pare rău, Alicia, sincer îmi pare rău. E adevărat că este nedrept. Dar asta e viaţa, poţi să intervii asupra multor lucruri dar anumiţi parametri sunt ficşi, impuşi, nu îi poţi schimba dar încearcă să vezi lucrurile dintr-o perspectivă pozitivă, fiul tău va avea cu siguranţă un

copil cu soţia lui şi ai să vezi atunci cât de fericită vei fi, te vei ocupa de bebeluş, să îl…

ALICIA

Tu chiar nu pricepi nimic? Nu vreau să fiu bunică, vreau să fiu mamă! S-ar zice că nu înţelegi cât de important este pentru o femeie să fie mamă!

VITTORIO

Ba da, înţeleg.

ALICIA

Nu, nu înţelegi, nu ai arătat nici o empatie, de la începutul acestei discuţii. Văd bine, nu simţi nimic, eşti distant. O să-i faci copii soţiei tale, aşa-i? Şi ea e însărcinată? Din cauza asta eşti atât de stânjenit?

VITTORIO

Soţia mea nu este însărcinată, nu vrea copii.

ALICIA

Imposibil, fraza asta este asemenea „luminii obscure“ a poetului, aşa ceva nu există, nu există nici o femeie care să nu vrea copii… este…

VITTORIO

Greşeşti, Alicia, aşa ceva există…

ALICIA

Nu, aşa ceva nu există, în locul tău mi-aş face griji, soţia ta îţi ascunde ceva, ar trebui…

VITTORIO

Soţia mea este foarte bine, Alicia, mulţumesc, nu eşti mama- etalon a genului feminin, nu mai spune „noi“ când vorbeşti, spune mai degrabă „eu“, va fi mai puţin agreabil, dar va fi just, acum ai impresia că exprimi văicărelile colective, că aperi o cauză, „femeile“, aproape că o faci pe apărătoarea drepturilor omului. Dă-mi voie să îţi spun că nu te plângi decât pe tine însăţi, lacrimile sunt numai ale tale şi nu sunt simbolul nici unei alte persoane. Sunt multe femei de vârsta ta care sunt fericite, nu toate gândesc asemenea ţie, nu mai crede asta, încerci să-ţi justifici mânia numeric, dar e vorba numai de suferinţa ta, repet: „Sunt multe femei de vârsta ta care sunt fericite“, dacă înţelegi asta, faci un progres important. Viaţa, Alicia, nu se opreşte, există mereu perdanţi, cei care vor să stopeze curgerea vieţii, îmi pare rău, dar este vorba numai de o perioadă neplăcută şi trecătoare, ai impresia asta fiindcă pentru fostul tău soţ totul este cu putinţă, iar ţie nu ţi se poate întâmpla nimic, dar lucrurile se vor aranja, ai doar puţin mai multă răbdare. Nu te mai complace în deznădejde, în amărăciune. Priveşte realitatea în faţă, de ce nu se plictisesc cu tine toate femeile? Iartă-mă, dar ca să scapi de plictiseală trebuie să pierzi bani, nu pe fiul

tău.

ALICIA

Ai dreptate, a venit clipa în care trebuie să-mi achit consultaţia, dar ai fi putut să-mi atragi atenţia într-un fel mai politicos.

VITTORIO

Nu asupra acestui fapt voiam să-ţi atrag atenţia.

ALICIA

Ba da, bineînţeles.

VITTORIO

Te înşeli, Alicia.

ALICIA

Sigur că mă înşel. Nu ar fi trebuit niciodată să am această discuţie cu un bărbat. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta înainte. Totdeauna trebuie să îţi alegi un psiholog de acelaşi sex.

Eva Maria se priveşte în oglindă. Se apropie mai mult. Îşi trece mâinile peste faţă. Fiica ei avea acelaşi nas, aceeaşi formă a ochilor, nu aceeaşi culoare, însă forma era aceeaşi. Stella avea şi aceeaşi gropiţă în bărbie. Albia unui sâmbure de cireaşă. La ea nu-i plăcuse niciodată, dar la Stella i se păruse mereu drăguţă, adorabilă când era copil, frumoasă când crescuse. Paradox al maternităţii – acum era detaliul pe care Eva Maria îl prefera la faţa ei. Se apropie de oglindă. Îşi mişcă degetele. Obrajii. Gâtul. Pielea se ofileşte, e adevărat. E adevărat că nu se privea niciodată. E adevărat că nu se mai vedea. Îşi pune mâinile pe marginea chiuvetei. Se priveşte în continuare. Deschide dulăpiorul cu oglindă. Scoate un mic portfard alb, puţin îngălbenit. De trecerea timpului. Ia rimelul. Încearcă să-l întindă pe gene. Obişnuinţa de a plânge a făcut-o să-şi piardă obişnuinţa de a se machia. Conţinutul este uscat. Renunţă. Nu de tot. Îşi dă cu puţin ruj pe buze. Se priveşte în oglindă. De data aceasta, nu îşi priveşte gropiţa din bărbie. Nici nasul. Nici forma ochilor. Cu toate acestea nu judecă rezultatul, nici nu îşi ţuguie buzele, nici măcar nu zâmbeşte. Nu îţi iese totul din prima. Închide portfardul alb. Puţin îngălbenit de trecerea timpului. Îi strălucesc ochii fără rimel. Are întâlnire cu Vittorio. Va fi mulţumit de ce a găsit.

— „Ar fi trebuit să mă gândesc la asta înainte. Totdeauna trebuie să îţi alegi un psiholog de acelaşi sex.“

Eva Maria rosteşte ferm şi ostil aceste ultime două fraze. Cu emfază. Asemenea unei actriţe netalentate care mai pune şi de la ea deşi textul era suficient. Evei Maria i s-a uscat gâtul de atâta citit. I s-a şters şi rujul. Mâncat de cuvinte. Strânge foile dactilografiate. Îl priveşte pe Vittorio care stă la masă, în faţa ei. Ca un copil care aşteaptă să fie felicitat. Vittorio zâmbeşte fără să vrea. Nervii, desigur.

— Alicia este o femeie disperată. Nu o ucigaşă.
— Totuşi crima mi se pare culmea disperării.

Vittorio scutură din cap.

— Nu întotdeauna. Nu în cazul Aliciei, spune Vittorio clătinând din cap.

Eva Maria se îmbăţoşează.

— Dar nu vorbeşte mereu despre ura ei faţă de femeile tinere şi despre soţia ta. Această ultimă consultaţie spune multe despre ce ar fi în stare să facă.
— În acea consultaţie, Alicia s-a folosit de Lisandra ca de un pretext pentru a-mi spune tot ceea ce voia să-mi spună. Dar cu Lisandra însăşi nu avea nici o legătură, crede-mă. Înţeleg că transcrierea acestei casete te-a bulversat, într-un fel se referă la tine, la mamele din Plaza de Mayo, la pierderea unui copil…

Eva Maria se apleacă peste masă.

— Dar dacă această cristalizare nu ar fi atât de detaliată pe cât ai vrea tu să crezi? Dar dacă femeia aceasta ar vrea să se răzbune pe tine pentru tot ceea ce o face să se simtă victimă? Într-un acces de nebunie. Dacă a hotărât să lupte cu simbolul dramei vieţii sale, ţintind-o pe soţia ta, atât de tânără, mai tânără decât tine în orice caz? Chiar ea spune că ar putea ucide.

Vittorio zâmbeşte. De data asta sincer.

— Nu toţi oamenii care afirmă că pot ucide chiar ucid.
— Nu mai glumi, Vittorio, femeia aceasta este violentă, nu-ţi mai aminteşti inflexiunea glasului ei? Aveam frisoane în timp ce transcriam.
— Glasul nu e un martor cinstit, dacă ai cunoaşte-o pe Alicia, n-ai vorbi astfel, e o fiinţă neînsemnată.
— Şi ce dacă! Până şi fiinţele neînsemnate pot ucide, chiar şi „bătrânelele“, era atât de furioasă când a plecat. Nu îţi dai seama de

starea în care te-a lăsat femeia asta când a plecat, nu i-ai adresat nici un cuvânt cald pentru a detensiona situaţia.

Vittorio bate darabana cu degetele în masă.

— Nu m-a lăsat nicicum, a plecat în acea stare iar felul în care se încheie o consultaţie nu este niciodată o întâmplare, pacientul ajunge acolo unde vrea să ajungă. Dacă există un loc unde întâmplarea este inexistentă, atunci acesta este cabinetul psihanalistului, aici este o chestiune de voinţă sau de inconştient, dacă vrei, şi e foarte bine că se întâmplă astfel, chiar dacă pacientul pleacă furios. Dacă ai şti de câte ori am avut parte de aşa ceva!

Vittorio nu mai bate darabana cu degetele pe marginea mesei.
— Uite, chiar cu tine.

Eva Maria îşi îndreptă spatele.

— Cu mine?
— Da, aminteşte-ţi.... ziua în care ne-am contrazis în legătură cu fiul tău, când ţi-am spus că nu te ocupi suficient de el, că îl neglijezi prea mult. O consultaţie cu totul comparabilă cu asta, nu?

Eva Maria pleacă privirea. O imagine îi trece prin faţa ochilor. Vittorio continuă.

— Vezi tu, Alicia s-ar fi întors, după o vreme, ce-i drept, dar s-ar fi întors. Crede-mă, asemenea pauze sunt benefice unei analize.
— E vorba despre o şedinţă care a avut loc mai demult?
— Nu mai ştiu… Să tot fie două săptămâni de atunci.
— Vezi, am dreptate! Eram sigură, e ceva în neregulă aici, această femeie e în stare de tot ce poate fi mai rău. Poate că era îndrăgostită de tine?
— Ba bine că nu, de câte ori trebuie să-ţi repet? Consultaţia aceasta a fost pur şi simplu foarte jenantă, foarte impudică şi, acum, Alicia trebuie să fie extrem de ruşinată pentru că mi-a dezvăluit acele lucruri, dar atât, Alicia nu are nici o legătură cu moartea Lisandrei. Asta-i tot? Ai ascultat toate casetele?

Eva Maria se preface că strânge toate foile deja strânse. Îşi priveşte pielea încreţită a mâinilor. Le observă aşa cum nu le-a observat niciodată. I se pare că zăreşte două pete brune.

— Şi nu ai mai chemat-o când ai văzut că săptămâna următoare nu a venit?
— Nu este etic.
— Credeam că trebuie să ştii să-ţi iei anumite libertăţi faţă de etică? Când e vorba de înregistrările tale, nu te deranjează. Dimpotrivă, să treci limitele impuse de etică în cazul unei sărmane femei cu istericale

faţă de îmbătrânirea ei galopantă, asta nu ţi-a trecut prin minte, nici măcar să-i dai un telefon scurt? Dacă s-a sinucis? La asta te-ai gândit? Mă dezamăgeşti.

Vittorio tace. O priveşte pe Eva Maria.

— Eu te „dezamăgesc“? Uite ce e, acum vorbeşti ca Alicia. Ideea este să nu te identifici cu nefericirea sau cu disperarea pacienţilor, iar tu tocmai asta faci. Totuşi, e evident că femeia nu este supărată pe mine, este supărată pe Viaţă, în ceea ce are Viaţa mai important, pe Natură, o repetă suficient de mult, nu? Nimic nu poate să o liniştească, să o împace cu ea însăşi – decât să se trezească într-o bună dimineaţă cu faţa şi cu trupul ei de când avea douăzeci de ani. Or, iartă-mă că te „dezamăgesc“, nu am această putere. Şi ce ai vrea să fac pentru ea? Hai, dă-mi soluţia! Mă interesează. Ce ai fi vrut să fac pentru Alicia?

Eva Maria coboară ochii în pământ. Tace. Vittorio îşi pune mâinile pe masă. Se apropie de ea.

— Să mă culc, poate, cu ea? Să-i restitui puţin din feminitatea ei pe care, consultaţie de consultaţie, m-am străduit să o evit ca să-şi păstreze încrederea în ea însăşi iar în acelaşi timp să nu-i mai iau bani pentru consultaţii ca să nu creadă că fac amor cu ea pentru bani, ci pur şi simplu pentru că o doresc, gata, nu-mi stă mintea să fac psihanaliză ieftină, aici suntem într-o închisoare sau mai precis „eu“ sunt în închisoare şi, cu riscul de a fi excesiv de ironic, e o închisoare mai puţin firească decât bătrâneţea. Discuţia asta nu are nici o noimă, nici măcar nu o aperi pe Alicia, mă ataci pe mine. Mă ataci din cauza a ceea ce ţi-am reamintit.

— Nu mi-ai reamintit nimic.

— Ba da! Ţi-am vorbit despre fiul tău. Şi nu suporţi asta. Şi nu de azi, de ieri. Am greşit că te-am târât în povestea asta, eşti prea fragilă, nu mă poţi ajuta, nimeni nu mă poate ajuta, sunt prins în capcană ca un şobolan.

Vittorio ridică mâna să facă semn gardianului. Eva Maria îl opreşte să-şi ducă gestul până la capăt.

— Iartă-mă, Vittorio, scuze, opreşte-te, ai dreptate, nu Alicia este ucigaşul soţiei tale, dacă spui tu, o cunoşti mai bine decât mine, nu ştiu ce m-a apucat, iartă-mă. Dar n-am găsit nimic altceva, absolut nimic şi am ascultat mai bine de jumătate din casete. Atunci când am ascultat-o pe aceasta, m-am aprins, am crezut că era cea bună, că am găsit un indiciu care să te scoată de aici, iartă-mă, Vittorio.

„Mai bine de jumătate din casete.“ Vittorio se chirceşte pe scaun. Spatele i se arcuieşte.

— Eu trebuie să-mi cer scuze. Nu ar fi trebuit să mă enervez, dar am aflat astăzi prea multe veşti proaste. Am ajuns la capătul puterilor. Crede-mă, Alicia nu are nimic de-a face cu moartea Lisandrei, dar înţeleg că te-ai gândit la asta, dacă aş fi fost în locul tău, cu siguranţă că şi eu aş fi reacţionat la fel.

— Atunci, spune-le poliţiştilor. Dacă eu am putut să cred, vor crede şi ei. Această femeie deţine multe elemente incriminatorii: disputa dintre voi a început în legătură cu soţia ta, felul în care s-a referit mereu la ea, în care te-a agresat cu privire la soţia ta, o vor interoga, şi chiar dacă nu este ea ucigaşul, chiar dacă nevinovăţia ei se arată încă de la primele întrebări, vor înţelege că trebuie să caute în altă parte, fă-i să afle despre nevinovăţia ta, Vittorio, sugerându-le vinovăţia altuia, a cuiva în a cărui vinovăţie nu crezi, te rog, altminteri nu vor căuta niciodată alt vinovat, se vor încăpăţâna să vadă în tine singurul vinovat. Se pot înşela asupra nevinovatului şi să-l închidă în locul tău.

— Nu spune prostii.

— Exagerez… dar cel puţin, în închisoare, femeia aceasta nu va mai avea nici o oglindă în care să se privească, ar fi poate mai fericită. Dar ce ai aflat? Care sunt veştile proaste despre care vorbeai?

— Am primit ultimele rezultate ale autopsiei: Lisandra a murit din cauza căderii. Instantaneu. Picioarele au atins primele caldarâmul. Extrem de violent. Tocurile pantofilor i-au străpuns gleznele. Femurul s-a zdrobit. Trupul a avut o convulsie. Partea din spate a craniului s-a lovit de caldarâm. Fractură de occiput. Hemoragie internă. Autopsia nu indică nici o urmă de luptă. Nici un indiciu de strangulare. Nici o zgârietură. Nici o vânătaie. Nu a fost lovită. Cel puţin nu o lovitură dintre cele care lasă urme. Analizele de sânge nu prezintă nici o anomalie. Nici o urmă de alcool, de droguri sau de medicamente. Dar, mai ales, în acest caz autopsia este exactă: Lisandra nu a fost violată. Am fost atât de uşurat când mi-a spus avocatul, mă gândeam mereu la asta, gândul mă terifia, nu aş fi putut suporta aşa ceva. Dar în timp ce mă linişteam – cel puţin în privinţa asta –, avocatul meu mi-a şoptit că nu este o veste bună. Nu înţelegeam ce însemna asta pentru mine?

— Vittorio, revino cu picioarele pe pământ. Nu mai gândi ca şi cum ai fi în libertate şi încearcă să gândeşti ca ei, să gândeşti asemenea anchetatorilor. Acum, întrebarea care se pune este foarte simplă, întrebarea „lor“ este foarte simplă: „Cine poate să ucidă fără să violeze?“ Mulţi, evident. Dar totuşi cine? Cine în primul rând? „Un soţ“, desigur. E logic, un soţ nu ar fi luat cu forţa ceea ce putea obţine când avea chef. Şi pe urmă, un soţ care îşi ucide soţia – nu e nevoie să mai despici firul în patru – nu o mai doreşte. Rezultatele autopsiei confirmă bănuielile lor. Se strânge laţul în jurul tău. Nu prea au dovezi, dar orice poate deveni o dovadă conform raţionamentelor lor, cel mai fin element al declaraţiilor devine o acuză. Trezeşte-te, Vittorio, repet: Revino cu picioarele pe pământ. Sunt sau nu avocatul tău? Trebuie să ai încredere în mine.

— Nu voi scăpa niciodată din asta. Dacă ar fi găsit sperma mea în Lisandra, ar fi spus că nu e neapărat adevărat că nu mi-am ucis soţia fiindcă tocmai am făcut dragoste. Parcă îi şi aud, ar fi prezentat o versiune a faptelor care, iarăşi, ar fi fost împotriva mea, fiindcă singurul lucru pe care vor să-l consemneze este că sunt vinovatul, ucigaşul. Aproape că au ajuns să mă facă să regret că Lisandra nu a fost violată, că nu au găsit în ea sperma altuia, aş fi fost cel puţin liniştit, nu liniştit, nu asta vreau să spun, ci disculpat, dis-cul-pat din oficiu. Am ajuns chiar să-mi imaginez cum aş fi putut să o ucid pe Lisandra, să vreau să le povestesc cum aş fi făcut-o, niciodată nu mi-aş fi aruncat soţia pe fereastră… poate că aş fi otrăvit-o… sau Dumnezeu ştie ce aş fi făcut, aş fi pus în scenă un accident de maşină… în orice caz, m-aş fi străduit să am un alibi foarte solid, care să reziste în orice situaţie… niciodată nu m-aş fi aflat la locul crimei, aşa prost şi cretin cum am fost… sunt mai inteligent, aş fi ascuns lucruri, dar nu m-aş fi lăsat prins cu mâţa în sac…

— Te întrerup, Vittorio, tu vorbeşti despre un asasinat, ei vorbesc despre un omor. Iar în cazul unui omor nimic nu este premeditat. Asta lasă toată libertatea nebuniei, stângăciilor, imprudenţelor şi a tot ce oferă adesea o vinovăţie evidentă şi de necontestat, de asta eşti acuzat: de *omor*. Nici mai mult, nici mai puţin. O ceartă care s-a sfârşit prost. De ce nu mi-ai spus că în seara aceea te-ai certat cu soţia ta?

— Ce vrei să spui?

— Sau declaraţia vecinei voastre este o urzeală de minciuni? Te întreb pentru ultima oară: de ce nu mi-ai spus că te-ai certat cu soţia ta în seara aceea?

— Nu credeam că este important.

— Nu credeai că este important? Că te-ai certat cu soţia ta în seara morţii ei? Atunci din două una: fie îmi spui cu adevărat ce s-a întâmplat în seara aceea între voi doi, fie – îţi spun ce cred – îţi găseşti

alt avocat, ar fi mai bine pentru tine. Şi pentru mine fiindcă nu vrea să-mi pierd timpul.

— Îţi dai seama ce simt? Viaţa mea cu Lisandra s-a încheiat cu o ceartă. Trăiesc cu vina de a fi plecat pur şi simplu. Nu mai pot suporta, iată adevărul: cu cât mă gândesc mai puţin la cearta aceea, cu atât mă controlez mai bine.

— Numai că va trebui să te gândeşti la asta, nu ne alegem vecinii.

— Mă laşi… nu mă miră, trebuie să fi fost momentul ei de glorie, poliţişti adevăraţi, o femeie moartă, iată ceva ce schimbă micile crime obişnuite, cele comise de cei care lasă în urma lor mizerie când duc gunoiul, căruciorul celor de la etajul doi care zace în hol, în timp ce, da, o moartă în imobil, cred că a depus toată energia, toată mânia ei de coană-mare cumsecade, un martor care nu poate decât să fie pregătit, care nu ştie decât să răscolească rahatul, rahatul pe care îl inventează ca să se potrivească viziunii ei hidoase despre viaţă. Şi ce-a zis? Ce a auzit cu urechea lipită de perete?

— Nu răstălmăci întrebarea, mă interesează versiunea ta despre fapte: încă o dată, Vittorio, de ce te-ai certat cu soţia ta?

— Pentru un fleac.

— Dacă vrei să ştii părerea mea, află că poliţiştii nu se vor mulţumi cu acest răspuns.

— Nu observasem că avea o rochie nouă, nu mai observam nimic, nu o mai priveam, nu o mai iubeam, iată de ce ne-am certat. Eşti mulţumit?

— E adevărat?

— Că nu observasem rochia nouă? Da. Restul, nu, sigur că nu.

— Şi din acest motiv ai mers la cinema? Ca să uiţi că v-aţi certat.

— Nu, eram pe punctul de a pleca atunci când Lisandra a început să-mi facă reproşuri.

— Vecina ta zice că vă certaţi des.

— Păi vecina mea se străduieşte să demonstreze că viaţa oamenilor e la fel de ratată ca şi a ei. Ce vrei să-ţi spun? Femeia asta e o pacoste, bârfele ei m-au făcut întotdeauna să râd, nu mi-aş fi închipuit că într-o bună zi se vor întoarce împotriva mea. O limbă înveninată, aşa cum există milioane pe pământ, o isterică. De fiecare dată când făceam dragoste cu Lisandra, nebuna bătea în pereţi, ai fi zis că ne urma din cameră în cameră, că se deplasa în apartamentul ei în funcţie de cum ne deplasam noi în al nostru, bătea, bătea, ai fi crezut că vrea să ne ucidă fiindcă ne iubeam, dar asta n-a mai spus-o, nu, ar fi dovedit că ne iubeam – deşi anchetatorii s-ar fi grăbit să nuanţeze adăugând că o sumedenie de oameni fac amor fără să se iubească.

— Tocmai, nu cred nimic din toate astea, ea a menţionat dar nu aceasta este versiunea ei.

— A, nu?

— Nu. Spune că cel puţin certurile voastre repetate o scăpau de „strigătele voastre deplasate din timpul partidelor de amor“, „strigătele voastre de animale în rut“ – citez – şi că una peste alta prefera, e adevărat, certurile voastre, i se păreau mai puţin obscene, spunea că de câteva luni strigătele voastre sugerau mai degrabă ura şi că nici un alt strigăt nu o făcea să creadă că ar exista vreo împăcare, dar nu şi-ar fi imaginat, desigur, că situaţia ar fi putut duce la crimă, crede că sunteţi al nu ştiu câtelea cuplu care, după ce a epuizat plăcerea pe care o putea găsi în trupul celuilalt, se detestă, îşi fac rău unul altuia pentru că nu mai există dorinţă fizică. „După ţipetele poftei trupeşti, ţipetele sufletului plictisit“, sunt exact cuvintele ei şi pot să-ţi spun că declaraţia ei a avut efect asupra anchetatorilor.

— Limbile veninoase pot fi poetice.

— Problema e că sunt convingătoare.

— Dar nu îţi ucizi soţia fiindcă te cerţi cu ea. E adevărat că ne certam deseori în ultima vreme, era iritabilă iar eu preocupat sau invers, în acele momente nu ştii a cui este vina, speri numai că va fi ultima şi că zilele fericite se vor întoarce, dar cred că ştii cum este, la cabinet mi se povestesc astfel de dispute, cel puţin una pe zi, şi dintre cele mai controversate, crede-mă, toate cuplurile trec prin asta.

— Ştiu. Dar când unul dintre cei doi membrii ai cuplului este găsit mort, cearta nu mai face parte din firescul însuşi al unei poveşti de iubire, devine capăt de acuzare.

— Numai că nu am ucis-o pe Lisandra aşa cum insinuează tâmpiţii de poliţişti. Şi ce altceva a mai auzit draga mea vecină în seara aceea? Sper că i-au pus această întrebare.

— Desigur.

— Şi?

— Nimic. Declaraţia ei rămâne categorică. Spune că după cearta voastră nu a mai auzit nimic, doar muzica dată foarte tare, atât a mai auzit, muzica dată foarte tare.

— Nu se poate.

Eva Maria îl priveşte pe Vittorio care îşi cuprinde capul în palme.

— Astea sunt veştile proaste ale zilei, înţelegi că m-au cam lăsat nervii. Nu mă privi astfel, Eva Maria.
— Dar poate că vecina voastră a omorât-o pe Lisandra! Ar explica şi faptul că nu a fost violată.

Vittorio zâmbeşte trist.

— Măcar despre tine pot să spun că eşti de partea mea. Din nefericire nu te poţi năpusti asupra tuturor ca şi când ar fi vorba de potenţiali ucigaşi iar anchetatorii şi-au făcut datoria. Avea un alibi, era cu fiica ei. Şi nu… nu-mi spune că ea şi fiica ei ar putea fi ucigaşele. Avocatul meu are dreptate: trebuie să priveşti lucrurile în faţă – totul conspiră împotriva mea, progresiv, definitiv, împrejurările, orarele şi acum şi rezultatele autopsiei şi declaraţiile martorilor. Mă trezesc noaptea lac de sudoare, mi se pare că sunt prins într-o furtună al cărei vuiet nu se mai sfârşeşte, totul este anapoda… Iar încă şi mai rău în toate astea este înmormântarea Lisandrei…
— Ce? Înmormântarea Lisandrei?
— E mâine. Nu pot să particip. „Legal nu am dreptul să asist la înmormântare." Îţi dai seama până unde au ajuns? Să nu ai cum să mergi la înmormântarea soţiei tale. Nu îşi făcuse testamentul. Va beneficia de un „sicriu obişnuit" oferit în astfel de cazuri, de o „liturghie-tip" şi nu am dreptul să spun nimic, nu am dreptul să cer nici o cântare, nici un text sfânt, nici o rugăciune, nu pot pretinde nimic, se comportă ca şi cum aş fi un criminal primejdios şi aş profita de înmormântarea Lisandrei ca să evadez. Singurul lucru care îmi este permis este un buchet de flori. Acceptă să ofer din partea mea un buchet de crini, florile ei preferate, îi ofeream mereu când aniversam ziua în care ne-am întâlnit…
— Vittorio, ce ai? Ţi-e rău?
— Nu, nu, sunt bine. Doar că sunt epuizat, asta-i tot. Comisarul mă urăşte, îmi poartă pică, s-ar zice că o ia personal. Ştii ce mi-a replicat? Că atunci când voi fi liber, nu voi avea altceva de făcut decât să-mi dezgrop soţia şi să-i organizez o înmormântare care să-mi convină mai mult, dar că, în clipa de faţă, aş face mai bine să mă concentrez asupra apărării mele. Degeaba îl implor, degeaba îi spun că accept să merg la înmormântare sub escortă, „trebuie să dai dovada că ai puţină logică, nu vom permite unui suspect să asiste la înmormântarea femeii despre care se bănuieşte că a ucis-o". Pentru un psihanalist sunt lipsit de bunul-simţ obişnuit, dar asta nu-l miră, toţi psihanaliştii sunt lipsiţi de bun-simţ, aşa mi-a spus.

Eva Maria a ajuns prima. Priveşte crinii în timp ce urcă treptele. A ales singură culoarea. Albi. Este ideea pe care o are despre Lisandra sau despre Moarte. Nu este multă lume. N-aveau de unde şti, dacă nu citiseră ziarul. Mai este un buchet de crini. Roşii. Al lui Vittorio. Ghiceşte Eva Maria. Aşa se gândeşte el la Lisandra sau la iubirea lor. Culoarea pe care i-o oferea în fiecare an pentru aniversarea întâlnirii lor. Vittorio nu ştie că Eva Maria este aici. Îi scapă un adjectiv. *Insolit.* O biserică desemnată din oficiu. Un preot desemnat din oficiu. Poliţia care supraveghează intrarea din maşina cu geamuri fumurii. Eva Maria a ajuns prima. Se aşază în spate. I-a privit pe toţi intrând. La o înmormântare nu te delectezi aşa cum o faci la o nuntă. Aici nu se vorbeşte nici despre ţinută, nici despre pălării, nici despre frumuseţea unora, nici despre prostul gust al altora. Nu comentezi despre invitaţi decât în minte. De altfel, nu sunt invitaţi, vine cine vrea, vine cine ştie. Eva Maria încearcă să descopere în atitudinea lor legăturile care îi unesc cu moarta. Anumite chipuri sunt marcate de tristeţe, altele sunt impenetrabile. În faţă, plângând, îi descoperă pe părinţii Lisandrei. Dar ceilalţi? Prieteni? Foşti pacienţi, asemenea ei? Vecina? Astăzi strigătele nu o deranjează prea mult, ecoul poate, dar limbile înveninate găsesc mereu motive de nemulţumire. Eva Maria se uită la toate aceste trupuri mature. Cât de mult lipseşte copilăria de la înmormântări, gândeşte. Se simte străină. Oricine se poate strecura în cortegiul unei înmormântări şi tocmai pentru asta este aici, ucigaşul poate că este şi el aici, ascuns printre cei apropiaţi, venit să asiste la ultima consecinţă a actului său. O sminteală. Un deus ex machina invizibil. Eva Maria îi priveşte cum se perindă pe lângă coşciug. Ar vrea să se aprindă o lumină roşie deasupra lui. Un cuplu în vârstă zăboveşte îndelung, se ţin de mână, sunt frumoşi. Să fie părinţii lui Vittorio? Se întreabă dacă ar fi îmbătrânit alături de soţul ei dacă Stella n-ar fi murit. Dispariţia fiicei lor a condus, printr-o simultaneitate îngrozitoare, la dispariţia iubirii lor, în orice caz a iubirii pentru ea. Se uită la coşciugul „oferit din oficiu". Cât de confortabil, de liniştit i se pare în comparaţie cu acel nicăieri unde se află copilul ei. Stella. Trupul unui mort este liniştit, este aranjat, machiat, i se conferă o parte din umanitatea lui de dinainte ca moartea să o înlăture definitiv. Fiica ei a rămas în postura inumană în care a surprins-o moartea. Ca întotdeauna, se gândeşte la cei surprinşi de lava fierbinte, la bărbaţi, la femei, la copii, la câinele care se zbate în lesă, abandonat de stăpânii lui. Toţi surprinşi în mişcare, statui vii, lava este sarcofagul lor. Apa este sarcofagul Stellei. Un sarcofag lichid care poate că o leagănă, dar care nu i-o restituie. La gândul că fiica ei mai are încă ochii deschişi undeva în adâncurile fluviului Río de la Plata, îi închide pe ai ei. Vede această imagine chiar şi cu ochii

închişi, atunci îi redeschide repede. Lacrimile i se preling pe obraji. Eva Maria face parte dintre uzurpatorii supărării care învăluie înmormântările. Cei care nu plâng moartea întruchipată în faţa lor, ci moartea pe care le-o reaminteşte sau cea care îi înspăimântă. Şi-ar fi dorit atât de mult să-şi îngroape fiica. Se întreabă oare ce îşi imaginează Vittorio, închis acum în celula lui. Lisandra lungită între patru scânduri de lemn. Nu ştie nici măcar cum este îmbrăcată. Cine i-a ales hainele? Părinţii ei, desigur. Eva Maria nu este singura care se gândeşte la Vittorio. Toată lumea se gândeşte la el. A rămas chiar un loc gol în primul rând, cel mai apropiat de coşciug. Ca şi cum fiecare se aştepta să îl vadă venind. În această biserică jena este perceptibilă, poate mai perceptibilă decât suferinţa. De parcă lipsea cel mai îndreptăţit să sufere, Vittorio, soţul dezolat, ucigaşul bănuit. Lumea pe dos. Înmormântarea unei femei moarte e una, cea a unei femei ucise, alta. Durerea de a nu şti cum a murit cea care va fi îngropată contrariază doliul şi niciodată nu trebuie să contrariezi doliul; dacă o faci, doliul va rămâne mereu. Oare şi-l imaginează cineva dintre cei prezenţi pe Vittorio împingându-şi soţia pe fereastră? Crede oare cineva dintre cei prezenţi cu adevărat lucrul acesta? Eva Maria a ajuns prima, iese prima. Poliţiştii aşteaptă. Vorbesc. Râd. Se ascunde îndărătul unui copac. Priveşte spre ieşirea din biserică. Nu se fac poze la înmormântări. Zgomotul aparatului ei de fotografiat o duce cu gândul la cântecul unei păsări bolnave. Nu vrea să rateze pe nimeni. Eva Maria regăseşte gustul bănuielii, senzaţia sufocantă că toţi ar fi putut să o ucidă pe Stella. Voia să spună Lisandra. Le confundă. De acum înainte aceste două morţi se suprapun. Cea care îi provoacă atâta durere încât nu se poate gândi la ea şi cea fără durere asupra căreia poate tergiversa ore întregi. Şi amărâtul care cerşeşte la intrare, cerşetorul căruia i-a dat câteva monede cu promisiunea să le spună tuturor femeilor care poartă mănuşi că sunt frumoase, nu se ştie niciodată dacă nu cumva şi Alicia este aici, va pleca fericită, liniştită, poate împăcată cu ea însăşi. Şi dacă era el? Cerşetorul, nebunul, invizibilul deus ex machina amestecat printre oamenii din cortegiu. Vrea să se aprindă lumina roşie deasupra lui. Aparatul de fotografiat o apasă. Strânge foarte tare în palmă scoarţa copacului. Prea tare. Câteva picături cad pe pantofi. Roşii. Sângele ei. Sângerează. Durerea nu se poate domoli atâta vreme cât domneşte mânia.

Eva Maria bea o înghiţitură de maté. Ziarul este împăturit pe masă. Esteban intră în bucătărie ca să-şi pregătească micul dejun.

— Bună dimineaţa, mamă. Nu eşti prea obosită?

Esteban se îndreaptă spre frigider.

— Iartă-mă pentru azi-noapte… că am intrat în camera ta aşa… am văzut lumina am crezut că…

Esteban se opreşte. Stânjenit. Îşi trece mâna prin păr, mai întâi prin lateral şi apoi pe la spate. Eva Maria îşi ridică privirea spre el.

— Ce ai crezut?
— Nimic.

Eva Maria bea o înghiţitură de maté.

— Lucram.
— Am văzut. Ai mult de lucru.
— Da.

Esteban se învârte pe lângă prăjitorul de pâine. Eva Maria se ridică.

— Plec.

Esteban se întoarce.

— Dar e sâmbătă.
— Şi ce dacă?
— Tu nu munceşti sâmbăta…
— Merg la cumpărături.
— La cumpărături?
— Da, am chef să ies puţin.
— A, ce idee bună… vin cu tine! Şi eu vreau să ies puţin.
— Prefer să merg singură, nu te supăra… o să-mi cumpăr haine. Şi tu o să te plictiseşti aşteptându-mă.
— Haine? Nu ţi-ai mai cumpărat ceva… de o mie de ani.
— Ei bine, vezi tu, orice se poate întâmpla.

Eva Maria iese din bucătărie. Uşa se trânteşte. Esteban se întoarce. Trage perdeaua de la fereastră. O priveşte pe Eva Maria mergând pe stradă. Are un rucsac în spate şi o geantă pe umăr. Nu ştia rucsacul. Ba da. Seamănă cu rucsacul Stellei. Esteban o priveşte pe Eva Maria urcând în autobuz. Nu-şi revine. Este pentru prima oară de ani de zile când nu ia autobuzul ca să meargă la serviciu. „Ei bine, vezi tu, orice se poate întâmpla." Esteban zâmbeşte. Umbra autobuzului trece peste chipul său. Esteban este frumos.

Eva Maria îşi pune rucsacul pe masă. Vittorio se aşază în faţa ei.

— Ce mă bucur să te văd.
— O să fii dezamăgit, n-am găsit nimic.

Eva Maria scoate din rucsac un dosar voluminos.

— Am ascultat toate casetele, chiar şi pe cele mai neutre, şi pe cele mai prietenoase, îmi pare rău, poate că mi-a scăpat ceva, nu este clar, totul poate fi interpretat, şi, mai ales, nu îţi cunosc îndeajuns de bine pacienţii, te-ai convins de asta când am propus-o pe Alicia. Ţi-am adus toate transcrierile, eşti singurul care poate vedea clar în derularea tuturor acelor consultaţii, poate vei găsi ceva, am să le las gardianului ca să le citeşti în linişte.
— În nici un caz, le vor citi şi nu vor rata ocazia să-mi pună întrebări, dă-i-le mai degrabă avocatului meu. Ai spus că le-ai citit pe toate?

Eva Maria ezită. Un pic. Preţ de o secundă.

— Da.

Vittorio îşi împreunează mâinile. Într-un gest de rugăciune ascultată.

— Atunci o ai şi pe cea a lui Felipe?
— Felipe?
Eva Maria se gândeşte.

— Tipul care nu se înţelege cu soţia lui.
— Se poate spune şi aşa. O ai, nu? Trebuie să verific ceva, m-am gândit la asta două nopţi şi de atunci nu am pace, trebuie să verific dacă am dreptate.

Eva Maria deschide dosarul. Caută printre numeroasele foi dactilografiate. Într-adevăr, îşi aduce aminte de consultaţie, cam încordată, dar nimic serios. Totuşi, Vittorio pare sigur pe el.

— Nu mă deranjează dacă o citeşti, sunt în continuare mai eficace atunci când ascult decât atunci când citesc. Citeşte-mi tot, vreau să ascult tot, de la primul până la ultimul cuvânt.

Eva Maria începe să citească. Vittorio închide ochii. Revede faţa lui Felipe. Şi trupul lui. Gesturile lui. Aşa cum i se întâmpla când reasculta casetele singur în biroul său. Instinctiv, Vittorio strânge mâna pe forma invizibilă a unui pahar, un pahar de coniac la care nici măcar nu se gândeşte. Întreaga lui atenţie se concentrează asupra vocii Evei Maria.

FELIPE

VITTORIO

Bună ziua, Felipe.

FELIPE

Bună ziua.

VITTORIO

Mi se pare mie sau eşti supărat?

FELIPE

Cum spunea Borgers: „Un gentleman nu se poate dedica decât unor cauze pierdute“. Ne-am certat iar.

VITTORIO

Cu soţia?

FELIPE

Cu cine altcineva?

VITTORIO

Din ce cauză?

FELIPE

Din cauza a orice, nu este greu. Îmi reproşează orice.

VITTORIO

Dar, mai exact, ce poţi să spui despre această nouă ceartă?

FELIPE

Nici măcar nu ştiu cum a început. Tot ce ştiu este că se termină întotdeauna la fel.

VITTORIO

Adică?

FELIPE

Începe să plângă, urlă şi mă copleşeşte cu înjurături.

VITTORIO

Şi tu ce faci?

FELIPE

Nimic. Merg la mine în birou şi aştept să treacă. Nu poţi face nimic.

VITTORIO

Poate că ar trebui să vorbeşti, să te aperi dacă ţi se pare că te agresează pe nedrept.

FELIPE

Bineînţeles că mă agresează pe nedrept! Dar nu am nimic să-i spun. Ai încercat vreodată să vorbeşti cu o femeie care urlă?

VITTORIO

Dar tu?

FELIPE

Ce vrei să spui?

VITTORIO

Cearta era tot din cauza băieţelului vostru?

FELIPE

Nu ştiu. Poate.

VITTORIO

Da sau nu?

FELIPE

Nu voia să-l ducă în parc. I-am spus că un băieţel nu poate să stea toată ziua în casă. Are nevoie de exerciţiu fizic. „O minte sănătoasă într-un corp sănătos.“

VITTORIO

Iar ea nu a apreciat acest reproş.

FELIPE

Hotărât lucru, nu.

VITTORIO

Cum a reacţionat?

FELIPE

Cum ţi-am spus. Ca de obicei. Şi-a ieşit din fire, a început să plângă, să urle la mine şi să mă facă în toate felurile. Faţă de cel mic, în plus.

VITTORIO

Aşadar ai mers în birou.

FELIPE

Nu. I-am cerut să tacă. Din cauza celui mic. Dar a ţipat şi mai tare. O prevenisem. Trebuia să tacă.

VITTORIO

În legătură cu ce ai prevenit-o?

FELIPE

Că am s-o plesnesc.

VITTORIO

Ţi-ai lovit soţia?

FELIPE

A căutat-o.

VITTORIO

Acesta este punctul tău de vedere. O să mai discutăm despre asta.

Povesteşte-mi mai întâi urmarea.

FELIPE

N-am ce să-ţi povestesc. A plecat.

VITTORIO

Şi nu te-ai dus după ea să-ţi ceri scuze?

FELIPE

Cel mic s-a speriat foarte tare când m-am ridicat, dar mi-am cerut iertare. I-am explicat că sunt lucruri care se pot întâmpla când persoanele adulte se ceartă foarte tare.

VITTORIO

I-ai cerut iertare şi soţiei tale?

FELIPE

A trecut pe lângă mine ca şi când nu aş exista. Şi-a luat lucrurile. Doarme în cealaltă cameră. Să creadă ea că voi ceda.

VITTORIO

Este pentru prima oară?

FELIPE

Da. Am dormit mereu împreună.

VITTORIO

Voiam să spun dacă este pentru prima oară când o loveşti.

FELIPE

Dar ce-ţi închipui? Că îmi bat soţia?

VITTORIO

Nu-mi închipui nimic. Voiam pur şi simplu să ştiu dacă este prima oară când ai agresat-o fizic. Poate mă înşel, dar chiar cred că lucrurile între tine şi soţia ta nu merg bine de când s-a născut fiul vostru.

FELIPE

Ai dreptate. Te înşeli.

VITTORIO

Cum a fost perioada în care soţia ta a fost însărcinată? Nu mi-ai vorbit niciodată despre această perioadă.

FELIPE

Sarcina nu a pus nici o problemă, mulţumesc, doctore! La urma urmei, cum spune Sfântul Ieronim, „sarcina nu este decât o tumefiere a uterului".

VITTORIO

Te rog foarte mult să nu te mai exprimi prin citate, ţi-am spus deja de o sută de ori că vreau să aud cuvintele tale.

FELIPE

Şi ce vrei să-ţi spun? Mă acuzi că nu ţi-am vorbit despre sarcina soţiei mele. Îţi vorbesc despre ea cum pot.

VITTORIO

Nu te acuz de nimic. Îmi permit doar să observ că vă certaţi deseori din cauza copilului vostru.

FELIPE

Îţi repet: e o cale greşită.

VITTORIO

Nu este o cale greşită.

FELIPE

Nu există nici o explicaţie. Ne certăm, atâta tot.

VITTORIO

De ce nu vrei să fie copilul vostru motivul pentru care vă certaţi? Se întâmplă adesea.

FELIPE

Ea a vrut copilul, nu avem de ce să ne certăm din cauza lui.

VITTORIO

„Ea a vrut copilul." De ce? Tu nu l-ai vrut?

FELIPE

Ba da.

VITTORIO

Preţ de o clipă s-ar fi putut înţelege contrariul.

FELIPE

Nu trebuie să ai încredere în „preţ de o clipă".

VITTORIO

Ba aici trebuie. Nu ai vrut copilul?

FELIPE

Nu mai pune întrebarea asta! Îţi repet că l-am vrut.

VITTORIO

Vezi, nu eşti prea drăguţ atunci când încerc să scot ceva de la tine.

FELIPE

Nu-mi place tonul dumitale, doctore.

VITTORIO

Nu tonul meu îţi displace, îţi displace întrebarea, nu ai vrut copilul, aşa-i? Ai acceptat să ai un copil fără să te bucuri, poate ca să-i faci plăcere soţiei tale. Iar acum soţia ta îşi dă seama că te-a forţat să aveţi

acest copil şi nu suportă asta. Te face să plăteşti preţul pentru pasivitatea şi reproşurile dumitale.

FELIPE

Sigur că voiam să am un copil, poate nu atât de mult cât şi-l dorea ea, dar voiam un copil. Cine nu vrea să aibă un copil?

VITTORIO

Şi de ce nu l-ai dus în parc? Nu te ocupi de fiul vostru?

FELIPE

Sigur că mă ocup de fratele meu.

VITTORIO

Fratele tău?

FELIPE

Ce-i cu fratele meu?

— Mai rar, Eva Maria.

VITTORIO

Tocmai mi-ai spus: „Sigur că mă ocup de fratele meu“.

FELIPE

Am spus „fiul meu“.

VITTORIO

Nu. Ai spus „fratele meu“.

FELIPE

Ei bine, am vrut să spun fiul meu şi am greşit, se întâmplă oricui.

VITTORIO

Nu, nu se întâmplă oricui. Vezi tu, consultaţie după consultaţie, indiferent de punctul de plecare al discuţiei, revenim totdeauna la fratele tău.

FELIPE

Nu, nu revenim totdeauna la fratele meu. Am greşit, nu mai face atâta caz din pricina asta.

VITTORIO

Ţi-e dor de el?

FELIPE

De cine?

VITTORIO

De fratele tău.

FELIPE

Deloc.

VITTORIO

Câtă vreme a trecut de la moartea lui?

FELIPE

Nu am numărat zilele.

VITTORIO

Fiul tău ţi-a adus aminte de fratele tău?

FELIPE

Deloc. De ce mă întrebi?

VITTORIO

Câţi ani are copilul? Patru ani, aşa-i? Când fratele tău avea patru ani, tu aveai şase, vârsta primelor amintiri. Poate că, inconştient, fiul tău ţi-a adus aminte de fratele tău.

FELIPE

Nu, nu mi-a adus aminte de fratele meu. Deloc.

VITTORIO

Îi reproşai mamei tale că îl iubeşte mai mult pe el decât pe tine. Poate ţi se pare că soţia ta îl iubeşte pe fiul vostru mai mult decât pe tine?

FELIPE

Dacă asta îţi face plăcere.

VITTORIO

Nu îmi face plăcere, Felipe. Cum vrei să te ajut dacă tu nu îmi spui tot? Am impresia că îmi ascunzi anumite lucruri.

FELIPE

Nu îţi ascund nimic.

VITTORIO

Nu îmi ascunzi nimic?

FELIPE

Nu.

VITTORIO

Atunci, dacă nu-mi ascunzi nimic, am să-ţi spun ce cred. Cred că soţia vrea să te părăsească şi nu îndrăzneşte să-ţi spună. Că toate certurile voastre repetate reprezintă o modalitate de a te face să înţelegi aceasta. Nu îndrăzneşte să-şi asume responsabilitatea despărţirii voastre şi aşteaptă să faci tu primul pas, încearcă să te aducă la capătul răbdării.

FELIPE

Crezi că vrea să plece? Şi cel mic?

VITTORIO

Şi cred că nu este uşor pentru o femeie să-şi abandoneze copilul. Poate nu izbuteşte să-şi asume faptul că este mamă, să-şi găsească locul ei. I se poate întâmpla unei femei care nu-şi acceptă copilul. Cel puţin nu într-atât încât să-şi sacrifice propria viaţă. Poate că nu mai este fericită cu tine.

FELIPE

N-are nici un amant.

VITTORIO

Cum de ştii?

FELIPE

Aş fi aflat.

VITTORIO

Principiul unui amant este ca soţul să nu aibă habar de existenţa lui.

FELIPE

Nu se poate. Am făcut tot ce am putut ca să aibă acest copil. Nu poate pleca din cauza lui.

VITTORIO

Ai făcut tot ce ai putut ca să „urască“ acest copil, ca să-l „urască“, asta vrei să spui?

FELIPE

Nu, ca să-l „aibă“, să-l obţină, dacă vrei. Încetează cu jocurile de cuvinte, e insuportabil!

VITTORIO

Şi când spui „ca să-l obţină“ – sunt cuvintele tale – ce trebuie să înţeleg?

FELIPE

Nimic. Nu trebuie să înţelegi nimic.

VITTORIO

Iartă-mă că insist, dar „ca să-l obţină“ este totuşi o expresie ciudată când te referi la sarcina unuei femei.

FELIPE

Şi ce vrei să-ţi spun? Că am adoptat copilul nostru? Ei bine: am adoptat copilul, nu-i o crimă.

VITTORIO

Îmi spuseseşi că soţia ta a fost însărcinată.

FELIPE

Nu a fost însărcinată. Am încercat timp de doi ani apoi am sfârşit prin a adopta un copil.

VITTORIO

De ce nu mi-ai vorbit niciodată despre asta?

FELIPE

Îţi vorbesc despre problemele mele şi asta nu era o problemă.

VITTORIO

Poate că adopţia nu i s-a părut o soluţie bună.

FELIPE

Dar era în al nouălea cer când a văzut bebeluşul. Îşi dorea atât de mult un copil. După aceea s-a schimbat. Mai târziu. După câteva luni.

VITTORIO

Chiar ar trebui să vorbeşti cu ea despre asta. Există o diferenţă între copilul tău şi un copil adoptat, nu-i acelaşi lucru, orice s-ar spune. Ca să fie la fel, trebuie să vrei. Iar asta presupune o acceptare psihologică. O pace deplină. Soţia tot nu ştie că vii să mă vezi?

FELIPE

Nu.

VITTORIO

De ce nu-i spui?

FELIPE

Nu o priveşte.

VITTORIO

Ar trebui să-i spui, ai putea chiar să vii împreună cu ea.

FELIPE

Glumeşti? Ce să caute aici?

VITTORIO

Ştii, se întâmplă să primesc şi cupluri. Ar trebui să vii cu ea. Măcar o dată. Poate că în prezenţa mea lucrurile vor fi spuse, se vor descâlci.

FELIPE

Chiar aşa! Va profita mai ales să îţi pună întrebări despre mine.

VITTORIO

Ce întrebări?

FELIPE

Nu ştiu. Va încerca să afle lucruri. Dar nu are ce să afle. O iubesc, nu am înşelat-o niciodată, nu i-am făcut niciodată nici un rău.

VITTORIO

Cu excepţia acelei palme.

FELIPE

A căutat-o, urla în faţa mea, nu o puteam opri, şi pe urmă mai era şi cel mic, ai fi zis că numai asta aştepta.

VITTORIO

Poate.

FELIPE

Cum aşa: poate?

VITTORIO

Chiar trebuie să-i vorbeşti.

FELIPE

Crezi că vrea să mă părăsească?

VITTORIO

Nu ştiu, am spus asta ca să te forţez să faci ceva ca să te aperi.

FELIPE

Şi dumneata.

VITTORIO

Şi eu. Ar trebui să o întrebi pur şi simplu. Lucrurile se pot aranja numai dialogând.

FELIPE

Nu vorbeşte cu mine.

VITTORIO

Ai reuşit să-i faci pe alţii să vorbească.

FELIPE

Ce vrei să spui?

VITTORIO

Nimic. Felipe, am alt pacient care trebuie să sosească în cinci minute. Gândeşte-te la tot ce am discutat şi vorbim data viitoare. Ştii drumul.

FELIPE

Da, îl ştiu. Pot avea încredere în dumneata, nu-i aşa?

VITTORIO

Să ai încredere în mine?

FELIPE

Nu vei spune nimic.

VITTORIO

Să spun ceva în legătură cu ce?

FELIPE

Ei bine, despre asta.

VITTORIO

„Asta“? Adică?

FELIPE

Despre adopţie.

VITTORIO

Ei bine, spune-o! Spune lucrurilor pe nume. O adopţie, cum spui, „nu este o crimă“. Nu, nu voi spune nimic. Meseria mea este să ştiu să tac.

— Uşa biroului se închide şi se aude vocea ta şoptind: „Ce ticălos“.

Eva Maria are o voce albă. Ca unele fire din părul ei. Se întreabă dacă acesta este secretul – motivul –, vorbeşti cu o voce albă şi încărunţeşti. Creierul şi-a activat partea lui poetică. Atunci când inumanul se apropie, Eva Maria simte nevoia să se ascundă îndărătul absurdului. Sau să bea. Dar aici nu poate bea. Mişcă foile. Nu mai reuşeşte să le întoarcă. Degetul i s-a uscat. Eva Maria nu mai are salivă. În minte îi răsună frazele citite. În gâtul ei uscat.

Ai încercat să vorbeşti cu o femeie care urlă?
Dar tu?

Vezi, nu este prea plăcut când încerc să te fac să vorbeşti?

Poate că atâta aştepta. Poate voia să arate că poţi fi violent.

Ai reuşit să îi faci pe alţii să vorbească. Ce ticălos.

Are privirea împăienjenită. Vittorio priveşte fix masa. Îşi ţine capul între mâini. Are părul atât de negru, gândeşte Eva Maria. Îi este frică să înţeleagă. Îl întreabă ceva. Vittorio nu răspunde. Cufundat în gânduri repetă „Am avut dreptate. Am avut dreptate“. Atunci răspunde la întrebarea ei. Mai tare încă, şi mai neutru.

— Tipul acesta a făcut parte din juntă, aşa-i?

Vittorio ridică privirea. Dă din cap. Eva Maria se crispează.

— Şi tu îl tratezi?
— Da.
— Dar cum poţi să primeşti un astfel de gunoi?
— Fiindcă a venit la mine.
— Fiindcă a venit la tine? Ar fi trebuit să-l scuipi în gură, să-l dai afară în şuturi, în pumni, asta merită. Iar după el mă primeai pe mine? Ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Şi încercai să mă linişteşti în legătură cu dispariţia Stellei, iar cu doar câteva minute mai devreme îl linişteai poate chiar pe ucigaşul ei.
— Fiecare pacient este o fiinţă umană, diferită de alţi pacienţi, vine la mine şi încerc să-l ajut, e meseria mea. A lucrat pentru ESMA[5], e tot ce ştiu. Subiectul a fost închis de îndată ce l-am abordat.

5. *Escuela superior de Mecánica de la Armada* (Şcoala Superioară de Mecanică a Marinei). Această şcoală militară era cea mai importantă dintre cele trei sute patruzeci de centre de detenţie funcţionale în timpul dictaturii lui Videla. Aici au fost torturate şi asasinate peste cinci mii de persoane. (N. a.)

— Şcoala de Marină era cea mai teribilă…

Vittorio îşi flutură mâna prin aer.

— Atunci răul era pretutindeni. Felipe nu-mi vorbea despre munca lui din acea perioadă, îmi vorbea despre munca lui de acum.

Eva Maria era încă şi mai tulburată.

— „Despre munca lui din acea perioadă“... nu înţeleg... de câtă vreme venea la tine?
— Nu are rost să ţii socoteala anilor, dar, dacă doreşti atât de mult să ştii, venea la mine... din acea perioadă...
— Eşti la fel ca el! se ridică Eva Maria ţipând.

Gardianul se apropie de ea.

— Doamnă, dacă nu vă calmaţi voi fi nevoit să întrerup vizita.

Eva Maria se aşază pe scaun. Gardianul se depărtează.

— Primind un călău la consultaţii, dovedeşti că faci parte din sistemul lor de ucigaşi. Şi câţi alţii asemenea lui mai veneau la tine?

Vittorio se trage mai aproape.

— Ce crezi? Că Felipe venea să-mi ceară să-l ajut să ucidă? Nu fi grotescă. Singurele sale probleme au fost întotdeauna copilăria, fratele şi soţia. Îţi repet: nu-mi vorbea niciodată despre munca lui.
— Nu venea la tine pentru că avea mustrări de conştiinţă deoarece torturase şi ucisese, ci pentru că avea probleme cu soţia, iar torţionarul ăsta, rahatul ăsta, găseşte pe cineva căruia să i se confeseze, iar acest cineva eşti tu! Fiica mea a fost ucisă de unul ca el, poate chiar de el, şi vrei să accept ideea că tu eşti psihologul lui?
— Ce te face să crezi că Felipe nu ar mai fi făcut rău dacă nu l-aş fi primit la consultaţie? Am sperat întotdeauna să-l schimb, dar nu discutând făţiş ceea ce mi se părea inacceptabil, aşa cum ţi se pare şi ţie. Odată am încercat să-i deschid ochii, dar discuţia a luat foarte repede o întorsătură proastă. A fost cuprins de o mânie rece, gândirea lui nu permitea nici o contrazicere, convingerile lui erau de neclintit, spunea că făcuse totul pentru „securitatea naţională“, comuniştii şi toţi subversivii erau periculoşi, trebuiau împiedicaţi să facă rău, trebuiau neutralizaţi. Felipe considera că şi-a făcut datoria prin intermediul acestor metode. Nu regretă nimic. Dădea şi îndeplinea ordinele fără nici o implicare sufletească, importantă era eficacitatea. În toţi aceşti ani am înţeles cum funcţionează. Îmi spuneam că dacă îl ajut să treacă peste traumele copilăriei îl ajut pe omul care e acum. Mi se părea că e un fel de control asupra lui, dar m-am înşelat. Niciodată nu mi-aş fi închipuit că putea face aşa ceva. Nu am putut să fac legătura mai devreme, dar acum mi se pare evident. Şi n-am văzut nimic, n-am bănuit nimic. A trebuit să fiu în închisoare ca să înţeleg.

Eva Maria se îndreaptă pe scaun.

— Ce să înţelegi?

— Nu pot să spun, dar totul mă determină să cred asta. Se ştie, era apanajul ofiţerilor.

— Dar despre ce vorbeşti?

— Copilul acela. Băieţelul. Nu l-a adoptat. E un copil răpit.

Eva Maria îşi înăbuşă un ţipăt. Vittorio are o privire fermă.

— Dacă ceea ce îmi închipui este corect, atunci este chiar mai rău.

Eva Maria se uită la Vittorio. Vittorio se uită la Eva Maria. Nu o mai vede. Se foloseşte de ea ca de un suport vizual pentru propria-i gândire. Gândurile lui nu au astâmpăr, trebuie să vorbească pentru a putea gândi. Să spună. Vittorio nu i se adresează Evei Maria. Gândeşte.

— Felipe l-a urât dintotdeauna pe fratele său, o gelozie latentă care se conturase încă din copilărie, un caz destul de frecvent, fratele mai mare versus fratele mai mic, o naştere nouă greu acceptată. Părerea lui era că părinţii îl preferau pe fratele mai mic, o preferinţă imaginată sau reală, habar n-am. Trecuse ceva timp de când Felipe şi soţia lui încercau să aibă un copil, fără să izbutească, îmi vorbea deseori despre asta, îmi aduc aminte. Într-o zi a venit la mine foarte tulburat, tocmai aflase că soţia fratelui său era însărcinată, încă o dată – fratele său reuşea acolo unde el dăduse greş. Însă n-a durat mult. Câteva luni mai târziu, nu mai ţin minte precis cât trecuse de atunci, m-a anunţat că fratele său şi soţia lui au murit. Brutal. Într-un accident. „Selecţia naturală“, mi-a zis el cu răceală, dar, dat fiind cât de puţin îşi iubea fratele, nu m-am mirat. Când, la scurtă vreme după accident, mi-a spus că soţia lui este însărcinată, nu m-am gândit la ceva rău, cum aş fi putut ghici? Iminenta paternitate a fratelui său l-a determinat să acţioneze, l-a orbit. Din dorinţa de a fi în competiţie cu el, era capabil de orice. Este morbid, dar ipoteza rezistă. Ceea ce explică şi lapsusul său. „Bineînţeles că mă ocup de fratele meu.“ Acel copil, copilul pe care l-a adoptat, cică. Este copilul fratelui său. I l-a luat. După ce l-a ucis sau a acceptat să fie ucis, nu ştiu. Iar cumnata lui a născut cu siguranţă în celulele lor speciale, ca majoritatea aşa-zişilor subversivi, în celulele rezervate femeilor însărcinate iar apoi a făcut în aşa fel să dispară, şi ea, asemenea altor mame de bebeluşi furaţi. Apoi a luat copilul. Era prea uşor, prea tentant să nu profite de sistem, de organizarea existentă pentru a pune la punct probleme personale, cu siguranţă că Felipe nu a fost singurul care a acţionat astfel. Violenţa devenise soluţia pentru orice problemă. Şi-a lovit soţia şi nici nu era vorba de convingeri ideologice, ci doar de mânie. O gelozie de copil cu armele adultului.

Eva Maria nu are nimic de comentat. Spiritul ei de analiză este

paralizat. Al lui Vittorio este la capacitate maximă.

— Aşa că iată ce s-a putut întâmpla în seara aceea. După ce a plecat de la mine, Felipe regreta deja că mi-a dezvăluit secretul său şi, mai ales, era convins că am înţeles ce se ascunde îndărătul aşa-zisei *adopţii*: că fiul său este un copil furat, poate credea chiar că mi-am dat seama că este copilul fratelui său. Când ţi-e teamă că vei fi descoperit, crezi că eşti cu totul descoperit, nu îţi spui că rareori adevărul iese la iveală pe de-a dreptul. Poate că m-a şi auzit prin uşă că l-am făcut „ticălos“, urechile călăilor sunt obişnuite să surprindă şoapta de-abia audibilă, insulta l-a lovit din plin, mai fuseseră şi aluziile mele, nu mă puteam stăpâni, anumite gânduri îmi scapă fără să vreau, ştia foarte bine că în sinea mea la el mă refeream.

Vittorio închide ochii.

— Aşadar, să admitem. Felipe crede că am devenit periculos. Duşmanul lui, duşmanul secretului său, în orice caz. Dar în seara aceea nu sunt acasă.

Vittorio redeschide ochii.

— Aşa s-a întâmplat. Felipe dă peste Lisandra. Era poate un accident. Unul ratat.
— Felipe nu este un amator.
— Şi dacă trimisese pe cineva care să-i facă treaba odioasă în locul lui? Ca să nu-şi mânjească el mâinile. Cu acest înlocuitor lucrurile ar fi putut să ia o întorsătură proastă.
— Nu, Felipe nu ar fi riscat ca într-o bună zi să fie trădat, el ştie prea bine că trădarea este impulsivă. „În fiecare prieten se ascunde o jumătate de trădător“, obişnuia el să repete.

Vittorio formulează întrebările şi răspunsurile. Ca în timpul unei consultaţii. Dar astăzi miza nu este un pacient, este el însuşi. Libertatea sa. Ştia asta. Dar n-a experimentat-o niciodată aşa cum face acum. Îi e greu să gândească pentru sine. Pentru persoana lui aflată în pericol.

— Dar dacă Felipe şi-a pregătit lovitura ca să mă acuze de crimă? În închisoare, acuzat de uciderea soţiei mele, nu îi voi putea face nici un rău.
— Nu. Nimic nu dovedeşte că din închisoare nu îi voi mai face nici un rău. Şi, pe urmă, e complicat, încă o dată, era mai simplu să mă ucidă.
Vittorio nu are decât o singură pistă să se salveze. Nu poate să o abandoneze. O frământă. O disecă. Îşi pierde luciditatea. Grăbită să găsească un alt vinovat, judecata lui se rătăceşte. Nu mai este chinuit de dorinţa de a afla adevărul, ci de teama de a rămâne în închisoare.

Judecata lui se precipită.

— Dar dacă a vorbit cu soţia lui, aşa cum îl sfătuisem? Dacă i-a spus că îmi mărturisise că fiul lor nu este al lor? Ce ştia soţia lui exact în legătură cu acest copil? Cu siguranţă că Felipe nu-i spusese nimic. Cu siguranţă că înţelesese singură, la câteva săptămâni, la câteva luni după sosirea acestui *copil minune*, bănuise teribilul adevăr. Fiindcă ea trebuie să ştie, ceea ce, de altfel, explică şi comportamentul ei faţă de Felipe, ştie că fiul ei face parte dintre acei cinci sute de copii furaţi în timpul juntei, cei cinci sute de copii pe care statul încearcă să-i redea părinţilor biologici. Atunci îi cere să scape de mine de teamă să nu-i fie luat copilul. Când ai învăţat să omori din motive ideologice, poţi să omori şi din iubire. Era obişnuit să trăiască executând ordine. Se întoarce acasă. Vorbeşte cu soţia. Numai că ea îi cere să ne omoare pe amândoi. Pe Lisandra şi pe mine. Parcă o aud sugerându-i asta, ca urmare a psihologiei feminine aţâţată de teama maternă de a-şi pierde copilul – aşadar, iremediabil, criminală –, că nu era de ajuns să mă elimine doar pe mine, că sigur îi vorbisem despre secretul lor şi soţiei mele, e sigur, povestea era prea frumoasă pentru un soţ dornic să-şi distreze soţia în timpul cinei, de obicei prea tăcută, ca să o facă să uite de plictiseală, o poveste teribilă, în care figura şi un copil, nimeni nu ar rezista să nu o povestească, psiholog sau nu, secret profesional sau nu. Nu era de ajuns să mă elimine pe mine, trebuia să fie eliminată şi soţia mea. Nu-şi puteau permite să lase în viaţă pe cineva care ştie adevărul. Aşadar să admitem, Felipe soseşte la mine acasă, sună, insistă, Lisandra, în cele din urmă, deschide, Felipe face ce ştie el mai bine şi sfârşeşte prin a o arunca pe Lisandra pe fereastră. Crede că mă găseşte în birou sau altundeva prin casă – ar fi trebuit să fiu acolo, de obicei, marţi seara sunt mereu acasă, numai joia ies – şi se pregăteşte să-mi facă şi mie felul, printr-o nu ştiu ce funestă punere în scenă: celebra ceartă care se termină prost: „Un bărbat se sinucide după ce şi-a aruncat soţia pe fereastră“. Perfect. Crima perfectă. Un scenariu impecabil. Numai că nu eram acasă. Urmarea se ştie.

Eva Maria îi priveşte părul negru des clătinându-se de la dreapta la stânga. Îl priveşte atât de intens, încât i se pare că ea este cea care vorbeşte. Altfel, a cui putea fi această voce atât de sumbră?

— Nu mai ştiu… nu mai ştiu ce spun… fiindcă Felipe merita să-şi sfârşească viaţa în închisoare, că el a ucis-o pe Lisandra.

Vittorio tace. Şi nu pentru că a isprăvit, ci pentru a se concentra mai bine. Reia.

— Ai dreptate: trebuie să le arăt ticăloşilor ăstora de poliţişti că sunt nevinovat. Nu pot să le ofer caseta, hotărât lucru, asta nu, s-ar întoarce împotriva mea. Dar amintirile mele pot fi foarte precise, pot

să-i las să creadă că am îndoieli în legătură cu Felipe şi atunci îşi vor continua ancheta şi, chiar dacă nu vor face exces de zel, cel puţin vor verifica ce a făcut în noaptea aceea, în noaptea omorului, vor fi obligaţi, avocatul meu va avea grijă de aceasta. Apoi vom vedea.

Vittorio tace. Ca să nu mai continue să vorbească, de data aceasta. Ca după un efort fizic susţinut. Fruntea îi este brobonită. Eva Maria tace şi ea. Epuizată la rândul ei. Fără să fi rostit un cuvânt. Epuizat de a fi aflat un adevăr inimaginabil. Vittorio, *psihanalistul torţionarilor*. Vittorio o priveşte. Ştie. Azi ceva s-a frânt între ei. În ea. Îl aude pe gardian apropiindu-se. Vizita a luat sfârşit. Vittorio se ridică. Face un gest prin care îşi ia rămas-bun de la Eva Maria. Care nu-i răspunde la salut. Ţine pumnii strânşi pe masă. Corpul ei este ţeapăn ca al unui robot. Îşi deschide şi îşi închide mâna dreaptă. Nu realizează gestul ei. Vittorio se gândeşte la limbajul gesturilor. Îşi aminteşte de ziua în care Lisandra ţipase: „Surzii nu pot dansa. Ce trist. Dragul meu, de ce nu înveţi limbajul gesturilor? Şi surzii au dreptul să aibă un psihanalist şi, în plus, ar fi o schimbare pentru tine, eşti obligat mereu să vorbeşti, uneori e bine să priveşti, atât, să priveşti, e atât de bine, dragul meu. Spune-mi, ai s-o faci?“ Iar el, ca un copil, lăsa visului latenţa posibilului. „Mă voi gândi la asta. – Promiţi? – Promit.“ Vittorio îşi spusese că i-a făcut Lisandrei multe promisiuni pe care nu le-a respectat niciodată. Dar Lisandra sperase prea mult din partea oamenilor, defectul ei era să-l vrea mai bun decât ar fi putut să fie vreodată. Fiindcă oamenii sunt răi, aşa sunt, şi nu ar fi trebuit să o lase să creadă contrariul. Poate că nimic din toate acestea nu s-ar fi întâmplat. Uşa vorbitorului se închide cu zgomot îndărătul lui Vittorio. Vittorio nu are dreptate. Să vrei ca oamenii să fie mai buni nu înseamnă să ignori că sunt răi. Vittorio nu şi-a imaginat în ce măsură sunt răi oamenii.

Eva Maria îşi vine în fire. Nu-şi aminteşte când a plecat de la vorbitor. Nici cum a ajuns acolo. Se uită la pasagerii din jurul ei. Felipe ar putea fi printre ei. Azi torţionarii circulă cu autobuzul. Felipe. Poate că îl întâlnise deja la Vittorio? Stătuse pe acelaşi loc unde stătuse şi el. Pe canapea. Hainele ei au atins hainele lui. Fără să se mire, Eva Maria simte cum greaţa urcă în ea. Fără surpriză, greaţa se transformă în vid. În toţi aceşti ani, trupul i-a refuzat până şi liniştirea provocată de posibilitatea de a voma. O ultimă dovadă a orgoliului? Nu mai are nici un orgoliu, nu i-a mai rămas în trup nici un rău. Felipe. Individul acesta trăieşte, în timp ce viaţa ei s-a oprit, poate din cauza lui. De altfel, Felipe şi mai cum? Vittorio refuzase să-i spună numele de familie. Deja regreta că i-a spus atâtea, ştia că pacientul putea fi căutat de Eva Maria. Era mult prea primejdios. Voia să facă ea legea? Trebuia să-i aducă aminte că era amnistiat, el ca şi ceilalţi? Nu mai putea face nimic împotriva lui. Vittorio avea dreptate. Se uită la oamenii care merg pe trotuar. Felipe ar putea fi unul dintre ei. Torţionarii n-au avut decât să se amestece prin mulţime ca să continue să trăiască. De acum înainte era imposibil să separi grâul de neghină. Ameţeşte. Face o grimasă. Nu-şi vor mai face griji niciodată. Ultimul Crăciun, cel mai neplăcut din toată viaţa ei. Al cincilea Crăciun fără Stella. Şi mai ales legea aceea. O ruşine naţională. „Legea 23456“ votată pur şi simplu, în noaptea de 24 decembrie, aşa cum se votează legile rele, cele cărora nimeni nu trebuie să li se opună, care trebuie să treacă repede şi nebăgate în seamă. Aducerea în justiţie pentru fapte penale, interzisă. Pentru toate crimele comise în timpul dictaturii militare. Amnistiate! Detenţiile arbitrare. Tortura. Asasinatele. *Punto final*. În noaptea aceea de Crăciun o nouă clasă de cetăţeni se născuse în Argentina. Formată din cei care se bucurau de impunitate fiindcă erau militari. Şi acum *Supunerea cuvenită* care îi absolvea şi pe militarii de rang inferior în numele principiului ierarhic. Alfonsín. Ticălosul! Le-a oferit călăilor responsabilitatea să se judece ei înşişi.[6] Autoepurare. Ipocrizie. Sofism. Amnistierea hotărâtă de călăi: culmea inumanităţii admise. În Argentina, bem maté şi înghiţim impunitatea, în Argentina dansăm tangou, torţionarii la fel. Dar asta nu figurează în ghidurile turistice. O priveşte pe femeia aşezată pe locul din faţa ei. Oare cărei tabere îi aparţine? Impunitatea nu rezolvă nimic. Impunitatea obligă la o coabitare imposibilă între ucigaşi şi victimele lor, intensifică bănuielile şi ura. În străfundurile sufletului. Într-o acumulare ascunsă în care veninul se îngrămădeşte, se depozitează. Centrul unui vulcan. În acea ascunzătoare se strânge cea mai violentă mânie, cea care distruge totul în calea ei. Căci nu va întârzia să erupă. În lumina unui alt context istoric poate, dar va erupe. Dacă generaţia aceasta nu cere dreptate, generaţia care va

urma o va face. Stella, copilul meu drag, azi torţionarii se plimbă bine mersi pe străzi, şi tu, nu, tu nu trăieşti fericită la Paris, la Londra sau la New York, tu nu eşti o „aşa-zisă“ dispărută, tu chiar ai dispărut[7]. Eva Maria vrea să urle. Tace. Nu este singura. Impunitatea, cămaşa de forţă a poporului argentinian. Eva Maria ar putea acuza, dar nimeni nu ar fi arestat. Îşi duce mâinile la gură. Un lichid cald i se prelinge printre degete, orgoliul ei a cedat. Femeia aşezată pe locul din faţa ei îi întinde o batistă. Eva Maria nu o vede. Se uită la podeaua murdară dintre picioarele ei. Se gândeşte la erupţiile vulcanice care fertilizează pământul întrebându-se dacă mâine pe podeaua acestui autobuz va creşte un butuc de viţă-de-vie.

6. Raúl Alfonsín a avut iniţiativa a două legi de absolvire a vinovaţilor: *Punct final* şi *Supunerea cuvenită* (*Obediencia debida*). (N. tr.)

7. „Credeţi-mă, mulţi dintre aşa-zişii dispăruţi trăiesc bine mersi la Paris, la Londra, la New York sau la Washington“ – afirmaţie a generalului Videla prin care contesta existenţa miilor de *desparecidos* masacraţi în timpul regimului său. (N. a.)

Eva Maria trânteşte uşa. Are impresia că merge. Aleargă. Se loveşte de mobila din hol. Se trezeşte goală sub duş fără să ştie cum. Răsuceşte robinetul. Apa este fierbinte. Îşi umple gura cu apă fierbinte. Scuipă. Ca să îndepărteze gustul odios. Scuipă. Cum a putut Vittorio să se ocupe de o asemenea scursură? Nu i-o va ierta niciodată. Ar fi putut să-i explice totul, ar fi înţeles, că a fost laş, că i-a fost frică de represalii, că i-ar fi fost teamă pentru viaţa lui dacă nu l-ar fi acceptat pe Felipe ca pacient, toată lumea ştia, puterea militarilor de a face rău era imensă. Dar Vittorio nu se gândise niciodată la aşa ceva. Eva Maria o citise în ochii lui. Ar fi înţeles totul. Totul, mai puţin să-l audă spunând că trebuia să-l primească pe Felipe aşa cum o primea şi pe ea, că nu trebuia să facă nici o diferenţă, că era meseria lui. Ce pretext frumos! Ceea ce numea el meseria lui era un voierism, o curiozitate nesănătoasă, o atracţie pentru partea sumbră din om, să te ocupi doar de oameni cumsecade este lipsit de interes pentru psihologi, trebuie să o spunem, cu cât pătrund mai adânc în natura rea, în zona sumbră, cu atât simt că trăiesc mai intens. Nu se ocupă ea de vulcanii adormiţi, fără să se intereseze de cei stinşi? Supraveghezi ceea ce este rău, neinteresându-te de ceea ce este liniştit, ştia, la urma urmelor, ce înseamnă asta, putea să înţeleagă, nu-i aşa? Da, putea să înţeleagă, dar nu putea să-l ierte. A înţelege nu este totuna cu a ierta. Eva Maria îşi freacă trupul cu putere. Cum de i-a permis lui Vittorio să-i spună aşa ceva? Zgomotul apei pe mozaic nu o împiedică să-l audă încă o dată. Clar. „Eva Maria, te erijezi în judecător suprem, mi-ai spus ceea ce gândeşti, am să-ţi spun şi eu ceea ce cred. Ţi se pare că eşti utilă, tu, cu ochii fixaţi pe diagramele tale, pe carneţelele tale, pe schemele tale? Mă faci să râd. Dacă vulcanii trebuie să se trezească, se vor trezi şi nu-i poţi opri, aşa cum nici eu nu-mi pot împiedica pacienţii să fie fiinţe independente şi active. În cele din urmă, meseriile noastre seamănă mult. Nişte profilactici, iată ce suntem amândoi, profilactici. Iar profilaxia nu a împiedicat niciodată tragediile să izbucnească. Degeaba sunteţi acolo, tu şi toţi cei care analizează măruntaiele Pământului, când vrea să se înfurie, se înfurie. Aşa că, Eva Maria, te rog, nu-mi vorbi despre utilitate. Şi eu dau greş, aşa cum ţi se întâmplă şi ţie, desigur, cu toţii dăm greş în munca noastră, mi se întâmplă să mă împac greu cu asta, desigur, dar mă gândesc la faptul că am ajutat mai mulţi oameni pe lume decât tine, aşa că nu-mi veni cu chestii ca umanitatea, întoarce-te şi citeşte semnele tale, studiază fotografiile tale, nici măcar nu eşti în stare să te ocupi de fiul tău, care – dacă nu ai observat – este mai viu decât toţi vulcanii tăi şi are mai multă nevoie de tine decât ei.“ Eva Maria s-a ghemuit în cadă, sub duş. Îşi ţine capul între genunchi. „Fie că-ţi place sau nu, continui să cred că am făcut ceea ce era mai bine cu Felipe. Să

nu te amăgeşti, perioada aceea îmi repugnă la fel de mult ca şi ţie, dar mi-am ales tabăra, cea a neutralităţii, cea a dorinţei de a ajuta fără să mă las dominat de prejudecăţi, sau măcar încercând să le reduc numărul, singura tabără care mi se pare admisibilă raportată la meseria mea. Că nu ţi se pare convingător, înţeleg, dar este meseria mea şi aşa consider să o practic, cel puţin aşa înţelegeam să o practic pentru că în acest moment aflându-mă aici nu mai pot ajuta pe nimeni. Asta ar trebui să te bucure, nu? Acum eşti mulţumită?“ Opreşte apa. Rămâne în picioare cu călcâiele în apa şiroind. Da, este foarte mulţumită. Dacă acest Felipe a ucis-o pe Lisandra, atunci, asemenea lui Frankenstein, creaţia se va întoarce împotriva creatorului. Lecţia este bună. Nu trebuie să te joci de-a ucenicul vrăjitor. Nici cu trupurile. Nici cu sufletele. Îşi înfăşoară părul într-un prosop. Mânia nu se spală. Scoate fotografiile din poşetă. Uitase complet să i le arate lui Vittorio. Este furioasă. Vittorio nu a considerat nici o clipă copilul furat ca pe o dramă în sine, nici o clipă nu l-a emoţionat situaţia aceea. Îl interesa doar ca eventual mobil al crimei. Nu-l mai recunoaşte pe Vittorio. Ea, care s-a simţit întotdeauna atât de aproape de el, acum îl urăşte, îl dispreţuieşte. Râde fără să vrea. Ipocrit. Sarcastic. Nu a vrut să-i spună numele de familie al lui Felipe, dar individul acesta va plăti totuşi. Cazul „bebeluşilor furaţi“ nu face obiectul legii impunităţii. În timpul dictaturii militare, puteau tortura, puteau ucide, dar nu puteau fura bebeluşi. Totuşi. Un dram de dreptate în toată cloaca asta de nedreptate. Adopţii forţate, trucate, astfel va fi prins Felipe. De îndată ce Vittorio le va semnala poliţiştilor îndoielile sale, poate că Felipe nu va plăti pentru toate crimele lui, dar va pierde copilul. Îi va fi luat şi redat părinţilor biologici. Iar dacă versiunea lui Vittorio este corectă, atunci va fi redat bunicilor, care vor şti să-l apere împotriva fiului lor transformat într-un Cain. Întinde fotografiile de la înmormântare pe birou. Caută. Un cuplu cu un copil. Un bărbat cu un copil. Un copilaş. Pentru un călău, educaţia, începe, desigur, prin a-l confrunta pe copil, încă de mititel, cu moartea. Foarte devreme. Cât mai devreme cu putinţă. Normalizarea morţii pentru ca într-o bună zi să o poată îndeplini fără nici o tulburare. Radicalizarea morţii. *FELIPE: Vezi, fiule, în cutia aia de lemn stă lungită o doamnă, are ochii închişi, e moartă. Va fi îngropată. COPILUL: Dar mama mi-a spus că atunci când murim mergem în cer… FELIPE: Mama inventează baliverne pentru fete, nu trebuie să o asculţi. Când mori, fiule, eşti îngropat şi nu mai ieşi din groapă, iar doamna asta trebuia să moară, crede-mă, uneori oamenii trebuie să moară, asta e*. Dar în poze nu era nici un băieţel. Ştie. Îşi aduce aminte acum. Se gândise la asta. Copiii nu sunt prezenţi la înmormântări. Şi oricum ştie pe dinafară ce conţin fotografiile. Le-a privit atât de mult. Fără să fi observat vreun copil. Le mărise chiar, sperând că ucigaşul va fi vizibil dacă se schimbă formatul. În acest

moment Eva Maria mai speră totuşi. O lumină roşie. Gândirea magică nu piere. Tenace. Aşteaptă ca fotografiile să-i ofere deodată, ca în filmele de groază, prezenţa unui individ pe care nu-l remarcase pe moment. Un cuplu cu un copil. Un copilaş. Atunci ar merge în Plaza de Mayo şi ar lăsa fotografia compromiţătoare mamelor de acolo şi ar fi şi o dovadă suplimentară adusă anchetei. Dar viaţa nu este un film de groază. Din nefericire. Mătură fotografiile cu o mişcare mânioasă. Cineva bate la uşă. Tresare.

— Două minute!

Pune fotografiile rapid în sertarul biroului.

Eva Maria întoarce capul spre uşă.

Esteban stă în prag. E vesel.

— Ia zi, ţi-ai luat haine? Pot să le văd?

— Ce haine?

— Cumpărăturile…

Esteban face un pas spre mama lui. Eva Maria se crispează.

— N-am găsit nimic.

Esteban înţepeneşte. Îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— Nu-i nimic. O să găseşti altă dată.

— Da. Asta e. O să găsesc altă dată.

— Nu e prea târziu pentru cină?

— Mai am de lucru cam o oră.

— OK. Te aştept. Mă gândeam să fac *empañadas*[8], ce zici?

8. Plăcinte umplute cu brânză, carne tocată etc. În Argentina este un fel de mâncare tradiţional. (N. tr.)

— Foarte bine.

Esteban iese din încăpere. Eva Maria priveşte uşa. Închisă. Tăcută. Se ridică, traversează camera. În mare grabă. Deschide uşa.

— Esteban!

Esteban întoarce capul. E la celălalt capăt al holului.

— Ce-i?
— Crezi că ar fi putut fi însărcinată?

Chipul lui Esteban se conturează în penumbra culoarului. Aşa cum toate sfârşesc prin a se contura în penumbră. Seamănă cu o mască.

— Cine să fie însărcinată? Despre cine vorbeşti?
— Stella.

Esteban nu răspunde. Nu se mişcă. Nu întrebarea îl bruschează. Se gândeşte că nu a înţeles bine. Sunt ani buni de când Eva Maria i-a interzis să rostească numele Stellei în faţa ei. Tonul Evei Maria se înviorează. Este cel al repetiţiei.

— Crezi că ar fi putut să fie însărcinată?
— De ce întrebi asta?
— Nu ştiu… toate poveştile astea cu „bebeluşi furaţi“, îmi spuneam că…

Esteban se precipită. Pentru o uşoară întrerupere a acestei fraze ezitante. Tonul lui este ferm. Vocea, fermă. Se apropie de Eva Maria.

— Nu, bineînţeles că nu. Stella nu era însărcinată. Ce-ţi închipui?

Eva Maria se enervează.

— Cum poţi fi atât de sigur?

Esteban se gândeşte.

— Nu avea prieten.
— De unde ştii?
— Mi-ar fi spus.
— Chiar crezi că o soră spune tot fratelui ei?

Esteban nu răspunde. Eva Maria profită.

— Ştii bine că există o vârstă când apar secrete între fraţi, oricât de apropiaţi, pentru care cuvântul „secret“ nu exista decât atunci când era împărtăşit. Stella era cu doi ani mai mare decât tine, asta schimbă totul. Putea să aibă secrete, secrete pe care tu să nu le bănuieşti.

Esteban o întrerupe brusc. Vocea lui pare, dintr-odată, cea a unui om în vârstă.

— Dacă avea secrete, nu erau faţă de mine.
— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că Stella nu era însărcinată, asta-i tot.
— Ei bine, eu cred că ar fi putut foarte bine să fie însărcinată.
— Nu. Nu-ţi mai imagina tâmpenii.
— Nu-mi imaginez tâmpenii.
— Ba da, îţi imaginezi tâmpenii şi există un motiv pentru care Stella nu putea fi însărcinată.
— Care?
— Chiar vrei să ştii?
— Da.
— Stellei îi plăceau fetele. Bine? Tu ai vrut să ştii.

Eva Maria primeşte această dezvăluire ca şi cum nu ar schimba nimic. Pe faţă îi apare un zâmbet blând. Unul care sugerează şi o oarecare surpriză. Stellei îi plăceau fetele. Ciudat. Nu se gândise niciodată la asta, i-ar fi plăcut să o ştie. Să o ghicească. Nu-i ceva grav, într-adevăr, nu era ceva grav, dovedeşte cât de liberă era fata ei şi asta o ştia. Îşi trece degetul peste gropiţa din bărbie. Culcuşul unui sâmbure de cireaşă. Un culcuş pentru fete, gândeşte ea. Să afle un lucru nou despre Stella îi dă impresia că este încă în viaţă. Închide uşa. Esteban se lipeşte de perete. De uşurare. Eva Maria primeşte această dezvăluire ca şi cum nu ar schimba nimic. Dimpotrivă, el ştie cât de mult schimba totul această dezvăluire. O împiedica pe Eva Maria să facă ceea ce, fără această dezvăluire, ar fi făcut negreşit. Să privească toţi copiii de patru ani ca şi cum ar fi fost ai Stellei. Să emită ipoteze. Să se piardă în ele. Mama lui nu putea să-şi petreacă restul vieţii alergând în vid. Nici după morţi. Nici după mofturile imaginaţiei sale. Îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă. Chipul i se relaxează printr-un zâmbet liniştitor. De uşurare. De conştientizarea neaşteptată a ceea ce afirmase. O şmecherie. Dacă Stella l-ar fi auzit, ar fi izbucnit în râs. Se agăţase de primul lucru care îi trecuse prin minte. Când nebunia te asediază, este important să ştii să minţi. Esteban tocmai aflase acest lucru.

Eva Maria îşi mai toarnă un pahar de vin. Îşi pleacă fruntea spre birou. Privirea i se îndreaptă spre casetofon. Ce muzică îi plăcea Stellei? Ar trebui să-l întrebe pe Esteban. Privirea urmează firul negru care leagă casetofonul de căşti. Seamănă cu un cordon ombilical. Seamănă cu Río de la Plata care se aruncă în mare. Eva Maria scrie ceva în carnet. Pune stiloul pe birou. Înfăşoară în jurul degetelor firul negru. Scoate mufa casetofonului. O pune la loc. O scoate iar. O pune la loc. O scoate. O pune la loc. O scoate. De câtă vreme n-a mai făcut dragoste? Se ridică. Se îndreaptă spre dulap. Îl deschide. Îngenunchează. Scotoceşte îndărătul pantofilor. Scoate rucsacul maro. Caută printre casete. Verifică ce scrie pe cotor. „Miguel". E bine. *Miguel*. Nu-şi aminteşte numele tuturor pacienţilor dar pe acesta l-a ţinut minte. Deşi nu a ascultat caseta până la capăt. Singura casetă pe care n-a transcris-o. Nu a avut curaj, era peste puterile sale, nu s-a putut confrunta cu aşa ceva. Clatină din cap. Trebuie s-o asculte. Până la capăt. Mai poate fi vorba de datoria de a-ţi aminti dacă torţionarii nu vor plăti, dacă victimele vor tăcea şi dacă ea nu-l ascultă pe Miguel? Trebuie să aibă mai mult curaj. Îşi mai toarnă un pahar de vin. Îşi pune căştile. Derulează caseta. Apasă *Play*. Totuşi nu este un joc, gândeşte ea.

MIGUEL

VITTORIO

Miguel? Ce-i cu tine aici? Îmi pare rău, Lisandra nu este acasă. Şi am un pacient care trebuie să sosească din clipă în clipă.

MIGUEL

Domnul Bach?

VITTORIO

De unde ştii?

MIGUEL

Eu sunt!

VITTORIO

Cum aşa?

MIGUEL

Sunt şi eu, dacă vrei, era numele meu din perioada aceea şi cum am venit să-ţi vorbesc despre acea perioadă, am folosit numele meu de atunci. Pot să intru?

VITTORIO

În birou?

MIGUEL

Da. Îţi aduc aminte că am programare.

VITTORIO

Desigur. Intră, intră, te rog. Numele tău din perioada aceea? Nu înţeleg.

MIGUEL

Numărul „2137“, acesta era numele meu din perioada aceea dar am înlocuit cifrele cu litere şi a rezultat „BACH“. Incredibil, nu? Dacă nu cumva au făcut-o anume. Dar eu cred că e un semn al Providenţei, ca să rezist, şi nu o dovadă a inteligenţei lor, din nefericire, nu aleseseră să-şi folosească inteligenţa la asta. E ciudat că nu m-ai recunoscut.

VITTORIO

Miguel, mă îngrijorezi, nu te-am văzut niciodată atât de nervos. Ce se întâmplă? De ce vii la mine dându-te drept altcineva? Ai fi trebuit să îmi spui că eşti tu.

MIGUEL

Am crezut că ar fi mai bine dacă ţi-o va spune domnul Bach.

VITTORIO

Ce să-mi spună?

MIGUEL

Tot ce s-a petrecut acolo. Măcar o dată să îţi spun. Ţie. Ca să mă învăţ să povestesc. Mie mi-am povestit deja – mai întâi în minte şi apoi cu voce tare –, am făcut asta, am transformat teroarea în poveste, i-am impus formele obligatorii oricărei naraţiuni, am ales cuvintele potrivite pentru a exprima imaginile acelea şi pentru a găsi o anumită cronologie, asta a fost cel mai greu, să introduci o ordine temporală în frică, să pui cap la cap elemente, gesturi, evenimente care până atunci se suprapuseseră într-o ramificaţie a terorii, totul era în afara timpului, violent, a trebuit să reintroduc timpul, această noţiune a umanităţii care dispare de îndată ce inumanitatea intră în acţiune – dar am reuşit, am făcut-o, singur. Acum trebuie să rostesc în faţa cuiva această poveste plină de cuvinte, modelată de cronologii şi pe urmă, în sfârşit, va deveni ceva firesc, cred, e ca o muzică pe care o ai în minte, la început ai nevoie de note, să le cauţi pe cele pe care le auzi, să le găseşti, şi, în fine, cineva să le asculte, altminteri nu folosesc la nimic, doar ni se învârt în minte. Teama, incapacitatea de a le rosti pentru alte urechi persista, m-am gândit mult cui să-i povestesc şi, deodată, te-am ales pe tine. Eşti prietenul meu şi, la urma urmei, este meseria ta. Vittorio, sunt sigur că mă poţi ajuta. Trebuie să o pot povesti, înţelegi? Vreau să trăiesc povestind toate astea. Nu ca să mă blochez, ci ca să mă eliberez. Auzi? Răspunde-mi! Vrei să o facem ca şi când ţi-aş fi pacient? Numai o dată. O singură dată. Vrei?

VITTORIO

Sigur că da, sigur că da. Am să-mi anulez următoarele consultaţii ca să avem la dispoziţie toată după-amiaza, vom fi mai liniştiţi.

MIGUEL

În nici un caz! Această discuţie nu trebuie să schimbe nimic, nu trebuie să fie mai importantă decât discuţiile cu ceilalţi pacienţi, altfel o vom agrava. Înţelegi? M-am pregătit, nu va dura mai mult decât o consultaţie obişnuită, îţi promit.

VITTORIO

Foarte bine. Cum vrei să procedăm? Vrei să-ţi pun întrebări?

MIGUEL

Nu, deloc. Vreau să mă descurc singur. Fără nici un plan. Dacă aştept să fiu întrebat, nu voi povesti nimănui. Este incredibil câţi oameni nu întreabă niciodată nimic, ai zice că darul curiozităţii este rezervat copilăriei. Nu crezi? Nu, într-adevăr, nu poţi să crezi asta când ai o meserie cum este a ta, tu pui întrebări, îţi duci existenţa întrebând, dar gândeşte-te, oamenii, ceilalţi, crezi că ei întreabă? Eu nu cred. Sincer, muţenia aceasta, maniera asta de a lua act de tot ceea ce ne înconjoară fără nici o întrebare mă stupefiază. Mai mult, întrebările indispun! La fel ca zâmbetele, ne întrebăm ce vrea de fapt

de la mine interlocutorul? Îl bănuim de nu ştiu ce rea intenţie, oftăm în faţa intruziunii. Măcar în ceea ce te priveşte, meseria ta e alimentată de întrebări, asta e foarte bine. E un lucru bun. Vittorio, îţi iubeşti meseria?

VITTORIO

Da.

MIGUEL

Şi eu îmi iubesc meseria, asta iubesc mai mult pe lume. E bine să-ţi iubeşti meseria mai mult decât orice pe lume dar este, întotdeauna, un semn rău. Azi aş vrea să o iubesc pe Melina mai mult decât orice pe lume.

VITTORIO

Ştiu.

MIGUEL

Mai întâi filările au devenit din ce în ce mai presante, erau făcute în grupuri de patru sau de cinci tineri, douăzeci şi patru sau douăzeci şi cinci de ani, uneori pe stradă întorceam capul spre ei ca să le arăt că nu eram fraier, îi întrebam cât este ceasul sau de-a dreptul dacă nu aveau altceva mai bun de făcut, nu mi-era frică, mă gândeam că faptul că sunt o persoană publică i-ar împiedica să treacă la acţiune, implicaţiile politice ar fi fost prea mari. Dar în seara aceea am observat pe acoperişul casei vecine nişte bărbaţi în civil care se agitau şi am înţeles că urma să se întâmple ceva grav. Le-am telefonat prietenilor să le spun că dacă până mâine-dimineaţă la ora şapte nu dau nici un semn de viaţă trebuie să se intereseze de soarta mea, convorbirea a fost întreruptă. Toate celelalte telefoane le-am dat de la o vecină care a vrut să mă ajute. Am contactat urgent ambasadele Franţei, Germaniei, Canadei, Statelor Unite, Braziliei. Nici una nu a vrut să-şi asume riscul de a interveni, toţi mi-au spus că singura ambasadă care poate interveni este ambasada Argentinei. Altfel spus, să-i contactez pe călăii mei. În timp ce dădeam telefoane, două maşini Fiat cu oameni înarmaţi s-au oprit în faţa casei mele. În cele din urmă asaltul a avut loc, nu m-am opus, m-au târât într-un camion al armatei care aştepta la capătul străzii. Au început să mă tortureze chiar în timpul mersului. M-au dus într-o încăpere pe a cărei uşă era scris *Servicio de Informaciones del Estado*, singurele cuvinte pe care le-am citit în timpul acelor luni atât de lungi. Mi-au smuls hainele şi mi-au pus un căluş în gură, m-au legat de masă, n-am cedat şi mi-au aplicat *picana*[9], se îndârjeau asupra mâinilor mele, „Nu vei mai cânta la pian, când vei ieşi de aici vei fi o zdreanţă. Eşti mai rău decât un *guerillero* pentru că prin zâmbetul şi pianul tău îi convingi pe *negreda*[10] că au dreptul să asculte Beethoven. Eşti un trădător al clasei tale. Beethoven

este pentru noi. Acum o să te facem să plăteşti pentru asta. O să te distrugem“, repetau ei tot timpul. După ce au isprăvit, m-au dezlegat şi m-au lăsat pe pământ, nu voiau să-mi dea apă, sângele din gură îmi umplea gâtul într-atât mă muşcasem, dar sângele nu îţi astâmpără setea. M-au abandonat la subsol, într-o celulă fără lumină, fără hrană. Stăteam câte doi într-un pat. Era frig şi umezeală. Nu aveam pături. Era un banc de beton. Urinam şi făceam restul pe podea. M-au torturat în fiecare zi. De parcă îşi făcuseră o datorie de onoare ca de fiecare dată să fie altă tortură, numai cuvintele erau mereu aceleaşi: „Nu vei mai putea să cânţi niciodată la pian, niciodată“. Se concentrau în continuare asupra mâinilor, asupra braţelor mele. În timp ce pe alţii îi spânzurau de picioare, pe mine mă spânzurau de încheieturile mâinilor. „Îţi place să asculţi muzică, aşa-i? Atunci ascult-o pe asta.“ Şi mă loveau violent peste urechi, o făceau mai mulţi, credeam că urechile mele se vor sfărâma, auzeam cartilagiile plesnind, mă ameninţau că îmi vor străpunge timpanele. Nu puteam să-i opresc. Nu încercau să-mi smulgă vreo informaţie, nu aveam nimic pentru ei, voiau să-mi facă rău, voiau să mă distrugă. Nu le-am văzut niciodată chipurile. Aveam bumbac pe ochi, o banderolă şi o cagulă. Nu vedeam nimic. Auzeam, ascultam, am numărat cam douăzeci şi patru de voci diferite. Recunoşteam vocile – timbrul tenorilor, baritonilor, sopranelor… Erau de tot felul, şi fete. Accente franţuzeşti şi germane. Le spuneau călăilor ce întrebări să pună, erau, după câte se pare, experţi în psihologie, specializaţi în interogatorii politice. Se refereau mereu la nazism. Într-o zi, doi tineri ofiţeri m-au forţat să repet de peste cinci sute de ori: „Nazismul este cea mai frumoasă doctrină inventată de oameni“. „Mai tare, mai tare. Cântă propoziţia asta. Hai! Pune-o pe muzică.“ Uneori serveam de cobai pentru tortura după manual, ca să-i înveţe pe alţii, pe cei noi, cum se torturează, fiindcă toată lumea tortura, făcea parte din pregătirea lor profesională. Atunci experimentau arsurile cu ţigara, smulgeau cu pumnii părul din jurul sexului. „Hai, hai cu ţigara, apasă, la naiba, apasă, trebuie să-l faci să aibă erecţie, papă-lapte ce eşti, uite, hai, pe spate“, auzeam. Şi ţigara îmi ardea obrazul. Îmi smulgeau pielea de pe mâini cu penseta. Rănile deveneau zi de zi tot mai multe, purulente, le lingeam ca un câine sperând să le dezinfectez. „La noi eşti doar o grămadă de rahat.“ Voiau să mă distrugă, dar descoperisem că, dacă mă concentram foarte intens, simţeam mai puţin durerea, aşa că încercam să mă gândesc la probleme tehnice referitoare la pian sau să-mi reamintesc o compoziţie ori să aud vocea Melinei cântând acea compoziţie… dacă ai şti cât m-a ajutat să rezist gândul la soţia mea, şi am rezistat torturii mulţumită acestor şmecherii pe care le înveţi în acel infern, când nu mă durea prea tare urlam ca un nebun, iar când mă durea nu ziceam nimic, aşa că insistau cu dispozitivul electric sau cu loviturile acolo

unde observaseră că am ţipat mai tare. Însă foarte curând, nu-mi mai simţeam nici mâinile, nici braţele. Aveam degetele moi. Angoasa mea de muzician era că-mi pierdusem pentru totdeauna capacitatea de a-mi folosi mâinile şi braţele. Zi şi noapte aceeaşi angoasă. Zi şi noapte făceam exerciţii. Nu-mi mai simţeam degetele, dar nu voiam să-mi pierd memoria din vârful lor, distanţa dintre note şi atunci desenam clapele pianului pe podea sau pe pământ şi-mi priveam mâinile fără să le simt deplasându-se greoi, ştergeam claviatura improvizată de îndată ce auzeam cum se deschide uşa. Aveam lapsusuri enorme. Când încercam să-mi aduc aminte partiturile, ţineam foarte bine minte, să zicem, douăzeci şi patru de măsuri şi, dintr-odată, apărea o lacună, un ocean, îmi aminteam fragmentar partitura însă nu-mi aminteam, de exemplu, cum o interpretam. Memoria din vârful degetelor m-a ajutat să recuperez aceste lacune. Cel mai rău era că simţul care la mine era cel mai dezvoltat era implicat în tortură, debordam de sunete, de voci, vocile acelea… nu pot să scap de ele, ţipetele de durere, de implorare, injuriile urlate, ţipetele unora şi ale altora pentru a se încuraja să tortureze. Nu am imagini. Senzaţiile se estompează. Dar vocile, vocile acelea sunt în mine. Cea mai teribilă tortură era zgomotul. Noapte de noapte băteau în ţevi iar sunetele trimiteau ecouri în mine, auzeam note, note discordante, violente, fără suflet, note metalice, sunt convins că era o parte a planului lor, să mă înnebunească prin zgomot, să mă ucidă prin zgomot, printr-un vacarm insuportabil, înnebunitor. Un calcul, o logică de psiholog. Nu ai de unde să ştii, dar psihologii erau pretutindeni. Racolaţi în armată. Supraveghetorii noştri erau psihologi. Îmi pare rău, Vittorio, nu te acuz dar profesia ta nu este întotdeauna grozavă. Dar, la urma urmei, psihologii sunt fiinţe umane, nici ei nu sunt mereu dornici să facă binele. Ştiau cum să ne distrugă, ne îndopau cu medicamente. Învăţasem să simulez că luam, ba chiar mai ceream, ca să le îndepărtez bănuielile. Apoi le dădeam celor care voiau, fiecare avea felul său de a suporta calvarul, unii aveau nevoie de medicamente ca să reziste în infernul acela… Eu, ca să rezist, trebuie să fiu tot timpul în contact cu realitatea, nu puteam accepta sentimentul că pierd noţiunea timpului. Ne lăsau flămânzi zile întregi, auzeam căruţul pe culoar, dar nu se oprea la noi şi, într-o bună zi, se oprea, nu ştiam de ce azi da şi ieri nu sau mâine nu. Primeau mereu acelaşi orez mucegăit şi pe jumătate nefiert şi „carne“, ne spuneau că este pielea jupuită a victimelor executate. Din când în când veneau să mă vadă, îmi scoteau pânza cu care eram legat la ochi şi îmi ofereau ţigări, iar alteori scoteau armele şi trăgeau pe lângă mine doar ca să mă înspăimânte. Tot o idee a psihologilor din dotare. Nu puteam avea prieteni, să divizezi ca să poţi domina mai bine, erau foarte tari la jocul acesta, nu ştiam niciodată cine se ascundea în spatele unui deţinut. Un prieten sau un duşman. Pe unii îi cumpărau cu hrană,

privilegii sau promisiuni ca să-i denunţe pe alţii. Uneori erai denunţat pentru lucruri pe care nu le făcuseşi. Metodele lor carcerale erau foarte sofisticate. Un adevărat laborator, procedeele erau incredibile. Pentru fiecare etaj erau prevăzute politici individuale şi de grup. Şi tot nu ştiu cum de rezista acest angrenaj. Pentru acest motiv se găseau acolo psihologii. Pe mine voiau să mă distrugă prin pasiunea mea, prin memoria mea. Mâinile, mâinile, mereu mâinile. Ştiu că aproximativ aceleaşi torturi le aplicau şi unui chirurg. Să ucizi posibilitatea iniţierii unei pasiuni ca să ucizi un om. Îndărătul fiecărei şedinţe de tortură exista un psiholog. Am numărat cinci, cu excepţia francezilor şi a germanilor, vocile lor îmi deveniseră familiare iar în afară de voci, respiraţia lor. Vittorio, când asculţi atent, descoperi că toate respiraţiile au un sunet specific. Pot să identific o sumedenie de oameni după respiraţia lor. Tu auzi respiraţiile? Acoperă-ţi urechile, aşa, îţi auzi respiraţia, nu-i aşa? Ei bine, când mă concentrez aud toate respiraţiile aşa cum ţi-o auzi tu pe a ta. Cea mai insuportabilă tortură a fost când mi-au spus că au arestat-o pe Melina. Încercam să-mi spun că e o ultimă cacealma de-a lor. Ca să distrugă cu totul. Mă ameninţau că o vor tortura în faţa mea. În acest răstimp am încetat să mă antrenez, mă temeam că îşi vor pune în aplicare ameninţările, luam chiar şi medicamentele, făceam tot ce puteam ca să fiu o victimă exemplară. Mă străduiam să-mi imaginez că Melina este acasă, în siguranţă. Dar nu puteam să-i împiedic să-şi îndeplinească fantasmele lor sadice. Nu aş fi putut face nimic. „2137! Sus!“ M-au dus într-o încăpere. Cea de la *Servicio de Informaciones del Estado*. Deodată am auzit muzica. Foarte tare. *Concertul pentru mâna stângă* de Ravel. M-au lăsat acolo pe durata concertului. Am simţit că mă cuprinde o fericire imensă, apoi concertul s-a încheiat. Mi-au oferit o ţigară, m-au întrebat dacă mi-a plăcut concertul acesta pentru mâna stângă, dacă fumam cu stânga sau cu dreapta, toţi aveau cagule, am dorit să-l ascult din nou, l-au pus încă o dată, încă şi mai tare, mi-au legat braţul drept de masă iar trupul de scaun, au aşezat o pânză neagră între braţele mele şi mine, nu-mi vedeam mâinile apoi au pornit un ferestrău electric, auzi Vittorio?, un ferăstrău electric. „O să-ţi tăiem mâinile aşa cum i-am făcut lui Victor Jara[11], iar apoi te vom ucide.“ Nu îţi poţi imagina groaza provocată de acel zgomot care se apropie de mâna ta. Am simţit cum mă trec fiorii morţii. Unul dintre psihologi a început să ţipe: „Nu vei mai fi pianistul care ai fost, nu vei mai putea să fii tatăl copiilor tăi, nici amantul nevestei tale, nu vei fi decât o zdreanţă!“ Încă reuşeam să mă stăpânesc dar când am auzit zgomotul ferăstrăului electric apropiindu-se de mine am urlat, un urlet cum nu mai auzisem niciodată: „Nu, Doamne Dumnezeule! Doamne Dumnezeul meu, ai milă!“ Atunci totul s-a oprit. Tăcere. Miraculoasă. M-au dezlegat, râdeau. M-au întrebat dacă mi-a plăcut gluma lor.

Bine, nu era chiar o glumă fiindcă într-adevăr nu voi mai putea fi niciodată amantul soţiei mele, dar era cea mai mică dintre rele. Râdeau. Mi-au spus că erau simpatici, nostimi, că ar fi putut să-mi taie mâna, dar preferaseră să-mi ucidă soţia. Un rău mai mic, nu-i aşa? O femeie mai poţi găsi, dar o mână, e ceva mai complicat. Şi că, la urma urmei, fusese ultima ei dorinţă, „să rămân în viaţă, pianist, să pot să cânt în continuare“, i-o repetaseră, nu vor arde în flăcările iadului, o întrebaseră ce preferă, „fie vă ucidem, fie îi tăiem mâinile soţului dumneavoastră“, ea fusese de acord să o omoare, chiar îi implorase, nu o puteau refuza, orişicât, erau galanţi, chiar am avut noroc să am o soţie ca ea. Râdeau. M-au lăsat să plec. Să mă întorc la mine acasă. Am crezut că Melina mai era acolo. Speram din tot sufletul că mă minţiseră, o glumă de puşti nenorocit suflată de ticăloşii de psihologi. Mă rugam, juram că nu mă voi mai plânge niciodată de nimic, juram că niciodată nu mă voi mai simţi plictisit, obosit, că nu voi mai uita niciodată să-i spun Melinei cât de mult o iubesc. Dar când am intrat în casă, am simţit că de luni de zile nu mai locuia nimeni acolo. E ceva ce simţi, un sentiment care se impune imediat, ca dispariţia Iubirii. Ca un fulger. Mâncarea rămasă pe masa din bucătărie, o surprinseseră în timp ce mânca. Privind stratul de mucegai amestecat cu roşiile, am ştiut că Melina murise. În acel moment m-am prăbuşit aşa cum nu mă prăbuşisem niciodată în închisoare. Totul fusese gândit, planificat de psihologii lor. Ei înţeleseseră ce ar fi însemnat pentru mine răul cel mai mare. Să-mi pierd soţia. Uite, Vittorio, ţi-am promis, mai puţin de o oră, incredibil, nu? Suma acestor unsprezece luni contrasă într-o oră. Degeaba spunem că vorbele reduc totul, degeaba încearcă vorbele să fie precise, nu vor putea niciodată să ţină cont de dilatarea timpului, debitul lor ar trebui să varieze ca un metronom pentru a respecta spaţiul şi timpul unei acţiuni. Singurul lucru bun pe care îl deţin vorbele este că îţi eliberează vocea, în rest, nu sunt credibile. Vittorio, îţi imaginezi ce înseamnă să-ţi pierzi soţia, dacă ai şti cât de mult îmi lipseşte Melina. Dar ce face Lisandra? Când ne-am văzut ultima oară era distantă.

9. Instrument de tortură care constă într-un dispozitiv electric aplicat deţinuţilor din închisorile argentiniene în timpul juntei militare. (N. tr.)

10. Clasă defavorizată din Argentina. (N. a.)

11. Celebru chitarist chilian, răpit şi asasinat. Mort în timpul dictaturii din Chile. (N. a.)

VITTORIO

E bine.

MIGUEL

Mi s-a părut abătută, îngândurată, totul e bine între voi?

VITTORIO

Foarte bine.

MIGUEL

Eşti atât de norocos, Vittorio, că o ai. Sper că i-o spui în fiecare zi.

VITTORIO

Da.

MIGUEL

Am venit, de asemenea, să-ţi spun că voi pleca din ţară.

VITTORIO

Cum aşa?

MIGUEL

O să mă stabilesc la Paris.

VITTORIO

La Paris?

MIGUEL

O să mă întorc, dar acum trebuie să plec, trebuie, am nevoie să fiu departe, nu mai pot să rămân aici.

VITTORIO

De ce? Acum s-a terminat.

MIGUEL

Odată am recunoscut o voce. La o serată. Am închis ochii, era aceeaşi voce. Mi-aş fi tăiat mâna pentru asta, fără nici un joc de cuvinte de proastă calitate. În timpul cinei nu am fost în stare să scot nici o vorbă. Îmi priveam fix mâinile. Când am auzit vocea individului se trezeau în mine durerile, mâinile mi le transmiteau, mă ardeau, era îngrozitor. Am vrut să vorbesc, dar n-am putut scoate nici un sunet, în acel moment am hotărât să învăţ să povestesc tot ce am trăit. Iar când am fost în stare să mă mişc, i-am cerut pianistului să mă lase în locul lui. Nu am mai aşteptat să se termine cina. Nu mă mai puteam stăpâni, trebuia să o fac. Şi am cântat. *Concertul pentru mâna stângă* de Ravel. Am cântat. Ca un posedat. Iar apoi m-am întors la masă şi am început să mănânc. Eram calm. Mai calm. Nu puteam să-l privesc în ochi, dar voiam să-i arăt că dăduse greş. Că nu distrusese nimic. Dar nu îţi aduci aminte? Eraţi şi voi, Lisandra şi cu tine, la serata aceea.

VITTORIO

Ba da, îmi aduc aminte de serata aceea.

MIGUEL

Nu mă întrebi cine era?

VITTORIO

Dacă vrei să-mi spui, poţi să o faci.

MIGUEL

Înţeleg. Meseria ta constă în a pune întrebări. Dar nu toate întrebările.

VITTORIO

Într-adevăr. Nu pe toate.

MIGUEL

Şi, mai ales, nu pe cele al căror unic temei ar fi satisfacerea propriei curiozităţi.

VITTORIO

Exact.

MIGUEL

Vocea te trădează. Este incredibil că nu m-ai recunoscut la telefon. Eram sigur că mă vei recunoaşte. Eu ţi-aş recunoaşte vocea dintr-o mie. Trebuie să fie ceva legat de context, altfel nu-mi explic, nu te aşteptai să mă vezi dând buzna printre pacienţii tăi, aşa că nu m-ai recunoscut, şi, pe urmă, meseria ta constă în a fi atent la cuvinte, nu la sunete. Eu te-aş fi recunoscut imediat, dar, în fine, eu sunt atent la sunete, e meseria mea, fiecare cu meseria lui, mereu ajungi la asta. A, da, mai am un lucru să-ţi spun, era să uit.

Eva Maria apasă pe toate butoanele. Nimic. Gata. Caseta s-a terminat. Consultaţia fusese mai lungă decât cele obişnuite. Şi Miguel nu terminase. Eva Maria bea restul de vin din pahar.

— Dar ce… ce mai avea să-i spună lui Vittorio? Ce anume era gata să uite?

Întoarce caseta. Vrea ca urmarea să fie pe cealaltă parte. Nu-i trece prin minte că este imposibil. Că Vittorio nu ar fi întors niciodată cutia cu batiste de hârtie. Că niciodată nu ar fi deschis casetofonul ca să întoarcă şi caseta pe partea cealaltă înainte să-şi invite prietenul să continue. Continuă, dragul meu Miguel, te rog. Întoarce caseta pe toate părţile. De parcă înnebunise. Face asta de cinci ori. Nimic. Nimic pentru a afla ceea ce era mai interesant din această consultaţie. Apasă pe toate butoanele. Pentru că este furioasă. Pentru că nu se pricepe. Pentru că a băut prea mult. Sticla e goală. Se ridică. Se îndreaptă spre baie. Deschide toate dulapurile. Cum de nu şi-a dat seama singură? Gândeşte cu voce tare. Râgâie.

— Casetele astea… sigur că era ideea unui psihopat… să vrei să-ţi înregistrezi pacienţii, o reminiscenţă a unei metode din acea perioadă… într-adevăr, nu ştiu nimic despre vittorio puig, despre trecutul lui, despre viaţa lui, un nume, un prenume, toată încrederea mea, totdeauna trebuie să cunoşti îndeaproape oamenii pe care îi ştii… dar miguel descoperise totul, miguel prietenul dintotdeauna, miguel cel torturat, miguel cel văduv, recunoscuse vocea în timpul seratei aceleia grozave, recunoscuse vocea ta, vittorio puig, baritonul… cu frazele tale tărăgănate de intelectual estet, atenţie vittorio puig, o să vorbească despre încetarea tăcerii şi despre domnia raţiunii pure… haide, eva maria, gândeşte-te bine, eva maria, în fine, eva maria n-ai priceput nimic din asta, vittorio puig, oho, tu nu ai priceput nimic… aveai impresia că miguel, prietenul voastru a venit să-ţi dea de pomană povestirea tuturor nenorocirilor lui, dar miguel descoperise totul… ţi-a recunoscut vocea, tu făceai parte dintre psihiatrii de acolo şi miguel ştia asta, o descoperise şi venea să te prevină, atenţie, vittorio puig, o să dai de bucluc, să vină să te vadă ca să te avertizeze, era prima etapă a răzbunării sale… dar tu n-ai încercat să citeşti printre rânduri, totuşi era clar pentru ce vrea să te vadă, dar pe vittorio puig nu-l avertizezi, îl adori, îl venerezi, îl asculţi, taci… vittorio puig, mediocrule, atât de concentrat asupra cuvintelor tale încât nu-ţi dai seama când se vorbeşte despre tine… nu eşti ales să fii victimă, ci devii una, şi cea de-a doua etapă a răzbunării a sunat, vittorio puig, ding dong!, miguel o să-ţi plătească şi el cu aceeaşi monedă… o să-ţi facă ce i-ai făcut şi tu lui sau unul dintre

acoliţii tăi, nu e nici o problemă, o să plăteşti, o să-ţi elimine soţia aşa cum i-ai eliminat-o şi tu pe a lui… violenţa este arbitrară ding dong! ora răzbunării a sosit, răzbunarea a sunat la uşă, lisandra puig a deschis, nu s-a temut de prietenul vostru, miguel, ia te uită! miguel, ce surpriză plăcută! dar ce stai acolo? intră! nu, vittorio nu este acasă… la cinema unde te-ai dus ca să-ţi rafinezi superba ta cultură generală în loc să faci dragoste cu soţia ta ca să te scuzi că nu i-ai observat rochia nouă, să o linişteşti, să o faci puţin să râdă, ca să-i arăţi că la urma urmei nu-i aşa de grav să te cerţi cu cineva… dar ai preferat să pleci, certurile sunt o vulgaritate, mai ales când nu poţi ucide, nu-i aşa, vittorio puig?… ce mai faci, lisandra dragă? miguel a rugat-o să pună puţină muzică, păcat, dacă ar fi avut un pian i-ar fi cântat ultima lucrare pe care a compus-o… ca să-i spună ce crede, seara a trecut plăcut, tangoul ei preferat? bună idee, mai tare şi lui îi plăcea foarte mult acel tangou şi pe urmă nu i-a fost greu să se apropie de fereastră şi să o deschidă poate pentru a te privi cum vii, ia te uită! uite că vine şi vittorio puig, să-i facem semn, hei! hei! vittorio puig, hei, se aplecase peste fereastră, a, nu era el… atunci i-a spus la ureche că îi părea foarte rău că trebuia să facă aşa ceva pentru că ţinea foarte mult la ea, problema era că lisandra era soţia lui vittorio puig, iar el îi omorâse soţia, poate nu chiar el, ci unul dintre colegii lui, violenţa este arbitrară la fel ca şi răzbunarea iar el avea să-i arate ce înseamnă să-ţi pierzi soţia, atunci ea s-a întors fiindcă nu putea crede că vittorio puig era monstrul, despre care vorbea miguel sau poate că ştia că era acel monstru, dar a deranjat-o că miguel s-a exprimat cu atâta enervare… de obicei nimeni nu îndrăznea să o spună, oricum nu conta ce credea soţia lui vittorio puig, zdrang! Soţia lui vittorio puig peste pervaz, *cele trei rotiri ale marionetelor* aşa se face în bezna nopţii şi în vid ultimul aer pe care îl respiră… aerul nemuritor de milenii e în nările ei uită-te la ea cum se zdrobeşte zdrang! şi hop! suflat ca să se recicleze în alte nări în alte trahee plămâni bronhii în nările tânărului care se temea de un sărut, în nările fetei care ar fi făcut mai bine să-l sărute decât să-l ia de mână… aerul care face viaţa posibilă şi aerul care vede moartea şi pe urmă pleacă nu ca o marionetă stella, stella fata mea dragă cât de mult îţi plăcea cântecul acesta… ce ţi-au făcut ticăloşii? cum să omori o fată frumoasă ca tine? cât mă doare stella unde sunt picioruşele tale care au crescut atât de repede… a, iată-le dă-mi şosetele a perfect o să-ţi fac *cele trei mici marionete* nici o găurică şi apoi se duc… cele trei mici… „găulică“ aşa cum spuneai tu, găulică –ă –ă –ă stella revino să re-facem să re-începem să re-trăim stella re-re-re- dar să re-ceva… nu mă lăsa aşa cântă cu mine stella cântă iar cântă iar cu mine de ce nu mă auzi stella cântă mai tare.

— Mamă!

Esteban deschide uşa camerei. Eva Maria este întinsă pe podea. Părul îi este lipit de ţeastă. Esteban revine de la baie cu un prosop ud. O trezeşte. O ia în braţe. O duce până la pat. Îi pune o pernă sub cap. Îi scoate şosetele înfăşurate în mâini. Nu se miră. Îi şterge faţa. Gura. Pe Esteban nu-l mai miră nimic. Îi scoate puloverul. Esteban se apleacă. Ia cele două sticle de vin. Curăţă. Şterge firul căştilor. Ud şi el. Casetofonul merge în gol. Îl opreşte. Iese din cameră. Ia şi casetofonul. Esteban nu revine. Este un om ca toţi oamenii. Te întorci prima oară. Nu a suta oară. Totul se normalizează prin repetiţie. Chiar şi ceea ce este mai îngrozitor. Mâine, ca de obicei, Eva Maria nu-şi va aduce aminte de nimic. Nu-şi aminteşte niciodată nimic. Iar Esteban preferă să uite. Nu se simte vinovat. Nu are de ce. Ceea ce a inventat despre Stella nu are nimic de-a face cu asta. Eva Maria nu are nevoie de nimeni ca să ajungă în halul ăsta. În toţi aceşti ani, seară de seară, Eva Maria sfârşeşte mereu astfel.

Eva Maria bea o înghiţitură de maté. Pe masă ziarul este nedeschis. Esteban intră în bucătărie ca să-şi pregătească micul dejun. Pune pe masă o casetă, lângă Eva Maria.

— Uite, este a ta.

Eva Maria pune palma peste caseta cu înregistrarea consultaţiei cu Miguel. Ca şi cum ar dori să o ascundă. Dar e prea târziu. Nu mai are nici un rost. Esteban se îndreaptă spre frigider. Îşi ridică privirea spre el. Ruşinată. Dar şi agresivă.

— Unde ai găsit-o?

Esteban se opreşte.

— În casetofon.
— Îmi scotoceşti prin lucruri?
— *Îmi folosesc lucrurile.*
— Ai luat casetofonul?
— Da.
— Când?
— Ieri-noapte.
— Nu te-am auzit.
— Nu mă miră.

Îi arată cele două sticle. Puse la vedere în chiuvetă.

— Le-am găsit lângă casetofon.
Eva Maria se ridică.

— Ei şi? Fac ce vreau.

Iese din bucătărie. Trânteşte uşa de la camera ei. Deschide dulapul. Îngenunchează. Scotoceşte îndărătul pantofilor. Scoate un rucsac. Aranjează caseta cu înregistrarea consultaţiei lui Miguel alături de celelalte casete. Oftează. Stă aşa o vreme. În genunchi. Tresare. Se ridică. Nu l-a auzit pe Esteban intrând.

— Ce mai vrei? Ce cauţi aici?
— Telefon. Pentru tine.

Eva Maria pune receptorul în furcă. Era avocatul lui Vittorio. „Felipe este disculpat. Clientul meu m-a rugat să vă sun ca să vă ţin la curent.“ Eva Maria merge în lung şi-n lat pe hol. *Disculpat.* „Felipe era la o serată de caritate în seara morţii Lisandrei. Cu soţia sa. Alibiul său este confirmat de întreg efectivul Armatei Terestre şi al Marinei.“ Culmea. Alibiul contează mai puţin, câtă vreme ai unul. Iar când ai în spate 324 de persoane, culmea culmilor, numărul indivizilor prevalează în raport cu moralitatea indivizilor, asta e. Felipe şi soţia lui sosiseră la comisariat uniţi ca o stâncă. Eva Maria încercase. Din nou.

— Felipe şi mai cum?

Degeaba. Avocaţi, psihologi, aceeaşi luptă, vorbesc, se lăbărţează şi, deodată, în faţa unei curiozităţi eficace, reale, inteligente, tac, se încruntă şi apelează la secretul profesional. „Nu este de competenţa mea să vă transmit această informaţie.“ Totuşi, de la celălalt capăt al firului, a mai aflat ceva.

— De altfel…
— Da?
— Clientul meu mi-a spus să vă informez… despre copil.
— Da?
— Le-a spus totul. Comisarul Perez i-a promis, în pofida a tot, că va deschide o anchetă independentă de uciderea Lisandrei, i-a promis că va lămuri această chestiune, nu ţine de departamentul său, dar va transmite dosarul celor în drept.
— Şi dacă nu va face nimic? Nu ne putem baza pe el. Există o soluţie mult mai simplă, mult mai rapidă, dumneavoastră cunoaşteţi identitatea lui Felipe, mergeţi la bunici şi povestiţi-le bănuielile lui Vittorio în legătură cu acel copil.
— Nu este de competenţa mea, refuz să intru în intimitatea acestei drame.
— Atunci anunţaţi-le pe mamele din Plaza de Mayo, trebuie să aduceţi asta la cunoştinţă celor care vor să lupte, ele vor deschide ancheta, cu siguranţă, şi, dacă într-o bună zi acel copil va pune întrebări, va exista undeva un dosar al lui, va putea avea acces la adevăr.
— Nu este de competenţa mea. Dar…
— La urma urmei, ce anume ţine de competenţa dumneavoastră?
— Vă mulţumesc pentru că mă lăsaţi să spun ceea ce am de spus. Nu ţine de competenţa mea, dar clientul meu a insistat foarte mult, tocmai am pus la poştă o scrisoare adresată lor. Mamelor din Plaza de Mayo. Am făcut-o deja.

Eva Maria simte cum i se înmoaie inima. Îl redescoperă pe Vittorio pe care îl cunoaşte, pe care îl iubeşte, inteligent şi prevenitor, altruist. Bate holul în lung şi-n lat. Ar fi putut să-l facă să vorbească, să-l ameninţe că va povesti totul poliţiştilor despre casete dacă nu îi va spune numele de familie al lui Felipe. Ar fi putut să o ducă de nas, să-i promită că va merge să-l găsească pe Felipe dacă va reuşi să scape din închisoare, să agite bucăţica de zahăr prin faţa animalului în care se transformase pentru ca ea să continue să-l ajute. Dar ei nu făcuseră nimic. Nici el, nici ea. Atunci când ai fost victima nimicniciei umane, trebuie să rămâi deasupra vulgarităţii, a conflictelor, ceea ce şi făcuseră. Amândoi. Undeva în străfundurile fiinţei sale, Eva Maria este mulţumită. Dar şi tristă, sincer tristă. Înainte de a închide, avocatul îi dăduse de înţeles că Vittorio abandonase lupta. De câteva zile nu mai era decât umbra a ceea ce fusese înainte. A doua zi dimineaţa urma să aibă loc reconstituirea. Vittorio e îngrozit de gândul că se va putea deda acestei manevre sordide. E convins că Perez va profita pentru a pune în evidenţă ultimele elemente care îl vor condamna definitiv. Eva Maria clatină din cap. A neputinţă. Nu ştie cum să-l ajute pe Vittorio.

Eva Maria intră în camera lui Esteban. Se zbătuse ca un leu în cuşcă. Ziua a trecut. Esteban stă pe pat. Îşi curăţă bandoneonul. Eva Maria se postează în faţa lui. Se uită la casetofonul de lângă el. Esteban îi surprinde privirea.

— Mai ai nevoie de el?
— Nu.
— Îmi dai bicicleta?

Esteban lasă bandoneonul deoparte.

— Bicicleta mea? Ce vrei să faci cu ea? Unde vrei să mergi?

Eva Maria încearcă să scoată bicicleta din pironul unde este prinsă. Esteban se ridică din pat. Face un pas ca să o ajute. Eva Maria îl opreşte.

— Lasă-mă, o să mă descurc singură.

Esteban o îndepărtează cu forţa.

— Nu, nu o să te descurci singură.

Esteban ia bicicleta şi o pune în faţa Evei Maria.

— Nu poţi să faci totul singur în viaţă.

Eva Mara îl priveşte. Ia bicicleta. O loveşte de uşă în timp ce iese din cameră. O loveşte de mobilierul din hol. Esteban o opreşte.
— Ia-o înainte. O scot eu pentru tine.

Eva Maria lasă bicicleta. Esteban o ridică deasupra capului.

— Ani de experienţă. Ca să nu te trezesc noaptea.

Eva Maria deschide uşa dinspre stradă. Esteban aşază bicicleta în faţa ei.

— Unde te duci?
— Mă întorc.
— La ce oră?
— Nu ştiu.

Eva Maria se urcă pe bicicletă. Stângace. Pune piciorul în pământ de mai multe ori.

— Frâna este în stânga, strigă Esteban.

Eva Maria şi-a găsit în sfârşit echilibrul. Esteban priveşte silueta mamei lui îndepărtându-se în noapte. Un vecin care îşi scosese câinele la plimbare trece pe lângă el. Bărbatul îşi ridică degetul mare în direcţia străzii de acum pustie. Esteban îşi ridică şi el degetul mare

pentru că trebuie să procedezi la fel dacă vrei să transformi tragicul în ideal. Esteban intră în casă. Se uită la cuier. Clatină din cap. Eva Maria nu şi-a luat paltonul. Nici poşeta. Ce mai pune acum la cale? „Îmi dai bicicleta.“ „Am nevoie de tine“, şopteşte Esteban. „Miguel“. Nu a ascultat caseta din respect. Se întreabă la ce foloseşte respectul. Cine este acel Miguel? Ce înseamnă toate astea? Se întreabă cu ce se mai joacă în acest moment Eva Maria. Se corectează. De multă vreme Eva Maria nu se mai joacă. Se gândeşte la partidele lor de truco[12] atât de vesele odinioară. De ce viaţa face aşa ceva? Se îndreaptă spre camera Evei Maria. Mereu îl acuză că îi scotoceşte prin lucruri, acum cel puţin nu îl va mai acuza pe nedrept. Vrea să ştie. Numai ştiind te poţi apăra.

12. Joc de cărţi argentinian. (N. tr.)

Eva Maria pedalează. De ani de zile nu a mai mers pe bicicletă. Uitase senzaţia. Vântul care se joacă prin părul ei. Pe faţa ei. Pe mâinile ei. Deschide gura ca să simtă aerul. Nu mai ştie cum să-l ajute pe Vittorio. A ajuns acolo fără să se gândească. De obicei face un ocol pentru a evita locul acela. Nu şi azi. Şi le imaginează pe mamele din Plaza de Mayo mergând triste, figurante ale nefericirii lor, interşanjabile. Cu fotografia lipită de pancarta de la gât. Eva Maria nu se va duce niciodată să o piardă pe Stella în mijlocul acelor fotografii. Nu-şi va reduce niciodată fiica la o fotografie. O fotografie dezvăluie aparenţa unei fiinţe umane, nu importanţa acesteia. Nu vrea să discute despre nefericirea ei, nu vrea să se liniştească printr-un: „La fel ca mine! – Nu! Nu e la fel ca tine, băbuţo!" Numai cu Vittorio putea să vorbească despre asta. Coboară privirea. Roţile bicicletei se învârt rapid, dau ocol pieţei din jurul obeliscului, pneurile alunecă asemenea Lunii în jurul Terrei, îndepărtându-se în fiecare an cu 3,8 centimetri. Un singur pas făcut pe Lună, sute de picioare mărşăluiesc în această piaţă. Eva Maria pedalează peste paşii lor. Numai gândul că s-ar putea dezechilibra şi ar trebui să pună piciorul pe pământ o face să-şi răsfire degetele de la picioare, să le transforme în nişte gheare ca să se încleşteze de pedale cu toată fiinţa ei. Deodată coteşte. Pedalează tot mai repede ca să plece din piaţă. Să plece din piaţă. Uitase senzaţia. Aerul care îi bate prin păr, peste faţă, peste mâini. Nu-şi mai amintea că aerul face lacrimile atât de reci. Totdeauna trebuie să eviţi pieţele. Se gândeşte la *Capacocha*. Piaţa principală, inima oraşului Cuzco din Peru: centrul simbolic al universului incas. Solstiţiu de vară, solstiţiu de iarnă. Se gândeşte la sărbătorile care gravitează, somptuoase, în jurul a trei copii. O fată cu părul lung împletit în cozi. Un băieţel. Şi o fetiţă. Cei mai frumoşi copii ai elitei incaşe. Fetiţa are şase ani, băieţelul nouă ani iar fata cu părul lung împletit în cozi, paisprezece ani. Sunt examinaţi cu cea mai mare atenţie. Nici o imperfecţiune. Cel mai neînsemnat semn sau cea mai neînsemnată anomalie i-ar fi descalificat. Dintru început. Frumuseţi supreme, îndatoriri supreme. Copiii sunt primiţi de Inca. În duminica celei de a unsprezecea dimineţi a sărbătorilor, băieţelul, fetiţa şi fata cu păr lung împletit în cozi pleacă. Sunt însoţiţi de o procesiune: rudele apropiate şi preoţii Soarelui. 1 600 de kilometri de drumuri străbătute prin cordiliera andină, mai multe luni de pelerinaj până la „Puna". Acolo unde convulsiile scoarţei pământului au creat cele mai înalte vârfuri muntoase. Acolo este Vulcanul. Muntele sacru legând lumea pământeană de cea divină. Masa cenuşie şi stâncoasă ajunge la 6 739 de metri. Copiii mestecă întruna frunze de coca pe care le primesc pentru a putea suporta efortul altitudinii şi lipsa de oxigen. Între 5 800 şi 6 500 de metri panta devine foarte abruptă iar solul,

sfărâmicios. Ajung în vârf cei trei copii, îmbrăcaţi în *unku*, tunica de ceremonii care este prea mare pentru ei dar este aşa de mare ca să le permită lor să crească întru Eternitate. Li se dă să bea *chicha*[13]. Ca să-i îmbete. Ca să-i îmbete şi astfel să-i ajute să adoarmă. Fata cu părul lung împletit în cozi se lasă coborâtă în cavitatea scobită pentru ea din rocă vulcanică de culoare închisă, se aşază turceşte şi, nobilă vestală drogată, aşteaptă. Are o cunună de pene albe ca să nu fie atacată de demoni. Tânăra fecioară este învelită cu o tunică bărbătească, cea pe care tatăl ei i-a pus-o pe umeri în timpul Sărbătorilor. Adoarme. Stâncile sunt aşezate deasupra ei. Moare. Oamenii de ştiinţă care o vor descoperi peste sute de ani o vor numi „Domnişoara“. Băieţelul nu vrea să coboare. Vrea să rămână cu mama lui. Îşi pune capul pe genunchii celei care l-a alăptat şi se chirceşte ca un fetus. Este învelit cu mai multe pânze, încălţat cu mocasini şi şosete din blană albă. Mama lui îi dă să bea *chicha*. Îi mângâie părul. Preoţii Soarelui depun ofrandele în cavitatea scobită din rocă vulcanică de culoare închisă: un colier din scoici, mai scumpe decât aurul, într-atât este de preţioasă apa în aceste regiuni aride, două mici figurine umane şi trei figurine de lama. Preoţii sunt foarte atenţi, aceste obiecte au puteri magice. Băieţelul nu mai simte frigul. „Doarme“, şopteşte mama lui. „Ce facem acum?“ întreabă bărbaţii din jurul ei. Unul are o idee: desface o frânghie lungă de care este legată o taşcă şi o înfăşoară în jurul genunchilor băieţelului ca să-i ţină lipiţi şi să-l poată coborî astfel în acea cavitate, într-o poziţie demnă de rangul său care, de acum înainte, va fi unul divin. La încheietura mâinii drepte are o brăţară de argint, în mâna stângă ţine o praştie. Ceva cade lângă el. O pereche de sandale pentru călătoria pe Lumea Cealaltă, pietrele sunt aşezate deasupra lui. Moare. Oamenii de ştiinţă care îl vor descoperi peste cinci sute de ani îi vor numi „Băieţelul“. Fetiţa de şase ani îşi strânge genunchii în braţe, lângă ea sunt statui, vase de lut, saci plini cu hrană şi un sac din pene de păsări amazoniene plin cu frunze de coca. Îşi ridică privirea spre cer, spre feţele şi vocile părinţilor care, de acolo, de sus, o liniştesc, îi spun cât de mândri sunt de ea. Fetiţa nu înţelege, are încredere în ei, adoarme cu faţa spre vocile celor care au adus-o pe lume. Pietrele sunt aşezate deasupra ei. Moare. Peste mii de zile, va izbucni o furtună, fulgerul va brăzda cerul, îl va biciui. La mai bine de un metru sub pământ, acest chip întors spre cerul care nu i-a putut împiedica pe părinţii ei să facă ce au făcut va atrage fulgerul smintit. Peste cinci sute de ani, atunci când vor fi îndepărtat pietrele, oamenii de ştiinţă vor fi sufocaţi de mirosul de ars, o vor numi „Fetiţa cu fulgerul“. „Ritualul *Capacocha* s-a încheiat. Copiii nu au murit. Iată-i transformaţi în zei, zei protectori, care vor veghea asupra poporului lor de pe culmea celui mai înalt vulcan, acum totul se va aranja: foametea, epidemiile, înfrângerile militare, viaţa incaşilor va fi mai

bună. Obiceiurile nu se discută, îşi permite să adauge arheologul, astăzi, asemenea practici ni se par crude, însă pentru incaşi copiii aceştia intrau într-o lume divină.“ Eva Maria ridică braţul. Ia cuvântul. „Monstruozitatea nu se consideră niciodată monstruoasă, găseşte întotdeauna motive să se exercite, tortura devine dreptate, ba chiar o onoare, dar monştrii nu trebuie niciodată să fie scuzaţi, altfel eşti la rândul tău un monstru.“ Eva Maria se dezechilibrează. O maşină claxonează. Mai claxonează încă una. Ridică braţul ca în acea zi de colocviu. Învârte pedala în sens invers. Pune piciorul deasupra. Poate că mai ştie încă să meargă pe bicicletă după toţi aceşti ani, dar numai cu mâinile pe ghidon. Se gândeşte la ziua în care a înlăturat roţile de la bicicleta Stellei. Stella nu ar fi fost aleasă pentru *Capacocha*, nu era nobilă şi nu era perfectă, avea o gropiţă în bărbie. Dar fusese dusă de alţi monştri, în alt scop. Orice monstru se mulţumeşte cu prada lui şi, atunci când eşti monstru, orice criteriu este bun. Şi Lisandra? Ce monstru o ucisese şi pe ea? Şi de ce? Şi era tot în piaţă… Eva Maria gândeşte: să fugi de pieţe, bine, îşi spusese, dar în piaţa aceea tot trebuia să se întoarcă.

13. Bere din porumb fermentat. (N. tr.)

Eva Maria nu mai merge cu bicicleta. Ridică privirea spre fereastră. S-a întors în locul de unde a plecat. Trebuie întotdeauna să te întorci la locul de unde ai plecat. Dacă ştii dacă te vei opri. Sau dacă vei continua. Traversează piaţa. Sprijină bicicleta de perete. Intră în cafenea. Francisco se întoarce spre ea. Îşi ridică braţele spre tavan. Eva Maria se gândeşte la ritualurile incaşe.

— Eva! Cât de mult mă bucur, nu te-am mai văzut.
— Păi dacă n-am mai venit…
— Nu eşti singura.
— Îmi imaginez.
— Ca de obicei?

Eva Maria se aşază la bar.

— Nu, o cafea, te rog.
— Vine. O cafea. S-a notat.

Francisco se uită la Eva Maria.

— Ai plâns?
— E de la vânt.
— Ţi-e dor de el?
— Cine?
— Vittorio.
— Nu mă gândesc la asta.
— Trebuie să fie greu să încetezi consultaţiile de la o zi la alta.
— Nu mă gândesc la asta.

Francisco pune ceaşca de cafea pe tejghea.

— Trebuie să fie ciudat totuşi să descoperi că tipul care îţi explică viaţa este un criminal. E ca şi cum eu mi-aş otrăvi soţia. I-ar lua cu răcoare pe clienţi…
— Acum ai soţie?
— Vorba vine.
— Hai, *Otrăvitorule*, mai dă-mi o cafea în loc să spui prostii.

Francisco pune ceaşca de cafea în faţa Evei Maria.

Eva Maria scutură pliculeţul de zahăr în lichidul fierbinte.

— Cafeaua le dă insomnii oamenilor fericiţi, ceilalţi n-au somn, dar nu din pricina cafelei.

Tac. Eva Maria îşi bea cafeaua. Francisco îşi face de lucru cu linguriţa de pe farfurioară.

— Totuşi, un psiholog criminal…

— Ai auzit de „prezumţia de nevinovăţie“?
— În cazul în care ţi-a scăpat, află că nevinovatul tău e tot în închisoare.
— Câtă încrâncenare.

Francisco loveşte cu linguriţa de tejghea.

— Nu mă încrâncenez. Ştiu.
— Tu auzi ce spui?
— Am dovezi.
— A, da?
— Da.
— Ce dovezi ai?
— Am dovada că Lisandra avea un amant.
Eva Maria împinge ceaşca de cafea pe tejghea.
— E prima dată când aud aşa ceva.
— Şi Vittorio a ucis-o pentru că avea un amant.
— Simplist.
— Dacă adevărul trebuie să fie complicat, nu te pot ajuta.
— Dar nu îţi cer nimic.
— Dacă nu aveai să-mi ceri ceva, nu te aşezai la bar, ci la o masă, ca de obicei.

Eva Maria îi atinge tâmpla cu degetul. De două ori.

— Totul este aici.
— Da. Vezi tu, un chelner este ca un psiholog, doar că e mai ieftin.
— Aş zice mai degrabă ca un detectiv, după cum laşi impresia că ai avea informaţii.

Francisco se face că împătureşte şervetul.

— S-a mai văzut o nebună care îl scoate pe unul din minţi.
— Termină odată cu declaraţiile tale misterioase. Dacă ai ceva de spus, spune.

Francisco începe să şteargă paharele.

— Dacă a făcut-o cu mine înseamnă că a mai făcut-o, cu siguranţă, şi cu alţii.
— Dacă a făcut cu tine? Ce anume?
— Şi-a pus în aplicare planul ei bizar.
— Ce plan bizar?
— N-o să mă crezi.
— Ba da.
— Dacă-ţi spun că n-o să mă crezi.
— Zi odată!
— Într-o dimineaţă a trecut să mă vadă şi m-a întrebat dacă n-aş vrea să fac dragoste cu ea.

— Ce-ai spus?

— Nu te mint. Stătea chiar unde stai tu acum. Mi-a dat întâlnire la un hotel, la ora nouă şi jumătate seara. Avea o fustă foarte scurtă, destul cât să-mi dea de gândit, bine, e adevărat că se îmbrăca adesea sexy, dar de data asta chiar era scurtă, era ca să-mi dea idei.

— Pe scurt: te-ai dus la întâlnire?

— Nu, nu „pe scurt"… de ce spui „pe scurt" când eu îţi ofer detalii importante, dacă nu te interesează, atunci nu mai vorbim, n-are rost.

— Bine, bine, n-am spus „pe scurt". Se îmbrăca deseori sexy şi este important. Deci… te-ai dus?

— Ei… trebuie să ştii că fata asta mi-a lăsat mereu o impresie, nu ştiu… de fiecare dată când o vedeam, şi nu doar pentru că se îmbrăca nu ştiu cum, în meseria mea, nu dau neapărat atenţie… de fapt, parcă aş fi ştiut dintotdeauna că între noi doi avea să fie ceva.

— Deci te-ai dus.

— M-a făcut să-mi spun numele mic de două ori înainte să-mi deschidă. Când am intrat, mi-a zis că nu voia să-mi audă vocea, aici trebuie să vorbesc în şoaptă, mi-a dat o sticluţă de parfum transparentă, fără etichetă, şi mi-a cerut să plec imediat după, se va duce la baie să facă ce avea de făcut şi când va ieşi din baie nu doreşte să mă mai găsească, mi-a dat cheia ca să plec fără să fie obligată să-mi deschidă şi m-a forţat să ies afară. M-am dat cu parfum şi pe urmă am intrat în cameră deschizând uşa cu cheia. Era cu spatele, îşi ridicase fusta, nu avea nimic pe dedesubt şi i-am tras-o pe la spate, în fine, nu prin spate, ci din spate…

— Da, da, nu contează. Continuă!

— Nu, fără „nu contează", este important: voia să facem totul după cum dorea. Mi-a luat mâinile şi a făcut cu ele tot ce a vrut, mi-a spus cuvinte pe care trebuia să i le şoptesc şi a avut grijă şi de mine. Am făcut tot ce a vrut să fac şi apoi s-a dus la baie, era semnalul, atunci am plecat, asta a fost prima dată.

— Au mai fost şi alte întâlniri?

— Da. În săptămâna următoare, la acelaşi hotel, la fel, mi-a spus să-mi repet numele mic atunci când am sosit, a strecurat cheia pe sub uşă, stătea în acelaşi loc şi în aceeaşi poziţie, cu fusta ridicată şi fundul ridicat spre mine. Mi-a cerut să-i spun aceleaşi cuvinte, să fac aceleaşi gesturi. Era aiurea, era o singură scenă şi voia s-o repete. Am revăzut-o pe Lisandra în următoarele zile de marţi, nu aşteptam decât asta, revedeam totul în minte, ştiam exact ceea ce aveam de făcut. Era îmbrăcată la fel. Să i-o trag din spate, să o dezbrac repede, să o strâng tare, să-i spun obscenităţi, dar şi vorbe dulci. Ţinea întotdeauna ochii închişi şi repeta „da, aşa, aşa, da, aşa". Îmi lua mâinile când nu făceam cu ele ceea ce voia. Beam vin alb, sticla era deja desfăcută şi erau pregătite două pahare, fără să ciocnim, fără să ne privim. Voia să

o facem peste tot, pe comodă mai întâi, pe urmă pe jos, apoi în baie – mereu în aceeaşi ordine – şi sfârşeam în pat, cu picioarele înlănţuite în jurul meu, cu sexul în gura mea, mă sugea, o lingeam, era atât de pătimaş totul, deşi îmi dădea ordine, mă excita, trebuia să privesc în ea, să-i descriu forma sexului ei, folosind cuvintele pe care mi le şoptea şi care, într-adevăr, corespundeau cu ceea ce aveam sub ochi, şi pe urmă le ştiam pe dinafară, nu mai trebuia să mi le repete, trebuia să i-o trag, mereu la fel. Şi cu cât treceau săptămânile, cu atât era mai bine. Era numai plăcere. Niciodată nu am fost folosit astfel. Niciodată nu am fost atât de constrâns şi, totuşi, atât de liber pentru că ei îi plăcea tot ce îi făceam. Mi se scula de îndată ce o părăseam şi până marţea următoare zilele treceau din ce în ce mai greu. Dar voiam să mă păstrez pentru ea, eram atât de nerăbdător, mă simţeam aşa de bine când i-o trăgeam fetei ăsteia. Şi ea simţea plăcerea, era singurul lucru care varia în cele două ore pe care le petreceam împreună, nu se întâmpla în acelaşi moment, astfel ştiu că era adevărat.

Francisco aproape că nu respirase în timp ce vorbise. Dintr-o suflare. Eva Maria îl priveşte respirând adânc şi cu ochii larg deschişi.

— Şi pe urmă am dat-o-n bară.

— Cum aşa?

— Am rămas în cameră după ce terminasem. Mă îndrăgostisem de ea, mă scotea din minţi şi trebuia să i-o spun, şi la urma urmei – ce tâmpit! – am crezut că se îndrăgostise şi ea de mine. A ieşit din baie, mai întâi am observat că-i era puţin frică, nu se aştepta să rămân, dar şi-a revenit rapid şi m-a privit apoi cu răceală. Nu m-a lăsat să-i vorbesc. Şi-a luat poşeta şi a ieşit din cameră, încă mai aud uşa trântindu-se. A doua zi a trecut pe la cafenea, m-am scuzat, i-am spus că data viitoare voi pleca. Mi-a răspuns că nu va mai fi o dată viitoare. Am întrebat-o dacă totul s-a terminat între noi, n-ar fi trebuit să spun asta niciodată, am fost prost făcut grămadă la faza asta. Mi-a replicat aspru că, pentru ca lucrurile să se termine, trebuiau să înceapă. Aşa s-a sfârşit. Niciodată, nimeni nu mi-a sculat-o şi nu m-a pus la punct aşa cum a făcut-o fata asta.

Eva Maria nu găseşte nimic de spus. Francisco însă continuă. De data asta mai mult pentru sine însuşi. Încetişor.

— N-am înţeles niciodată. De ce? De ce a fost nevoie de toate acestea? De ce eu? Putea să aibă pe oricine.

Eva Maria se gândeşte. Francisco nu se opreşte. Continuă. Acum mai tare, violent.

— Sunt sigur că m-a înlocuit. Cu altul. Alt obiect sexual mai disciplinat. Era bolnavă, s-o ştii de la mine, n-ar fi putut să se oprească, îi trebuia cineva care să i-o tragă, avea nevoie de asta. Dacă

Vittorio ar fi fost un psiholog bun şi-ar fi dat seama că nevastă-sa era complet dusă, înainte de a-i îngriji pe alţii, ar fi fost bine să se ocupe de ceea ce se întâmpla în casa lui, să-şi îngrijească propria-i nevastă.

— Când s-a întâmplat?

— Marţea viitoare se împlinesc trei luni.

— La ce hotel?

— …

— Nu vrei să-mi spui?

— Mai degrabă nu.

— De ce?

— Nu ştiu. N-am chef, atâta tot.

— Te-ai mai dus la acel hotel?

— În fiecare zi de marţi. După ce ne-am despărţit, m-am dus în fiecare zi de marţi, mi-au spus că nu au mai revăzut-o, nu văd de ce m-ar fi minţit, l-a schimbat pe cel care i-o trăgea, a găsit un alt fustangiu, nu trebuia să fiu primul, trebuie că schimbă pula ca pe chiloţi.

— Numai că nu prea îi purta. Vezi, te ascult.

Francisco se ridică brusc.

— Nu mă crezi, aşa-i? se băţoşeşte Francisco deodată.

— Ba da, te cred.

— Atunci de ce te uiţi aşa la mine?

— Nu mă uit la tine „aşa“. Apropie-te!

Francisco se apropie de faţa Evei Maria care îşi lipeşte nasul de gâtul lui. Îl miroase. Francisco se retrage.

— Încetează! Ce test faci?

— Locul la bar îmi dă idei.

— Tâmpito!

— Este parfumul cu care îţi cerea să te dai, nu?

— De unde ştii?

— Îl recunosc. Ştiu pe cineva care se dă cu acelaşi parfum.

— Mi se rupe!

— Vittorio se dă cu acelaşi parfum.

— Cine?

— Vittorio.

— Nu se poate! Ce tot spui?

Francisco clatină din cap. Deschide maşina de spălat vase. Scoate ceştile una câte una. Paharele, unul câte unul. Le îngrămădeşte pe o tavă. Eva Maria îl priveşte. Ştie că nu aranjează obiectele, ci îşi pune ordine în gânduri.

— Sper că va fi închis pe viaţă.

— Îmi închipui că ţi-a fost greu când s-a terminat. Cum ai reacţionat?
— Tu ce crezi? Nu-ţi pică în fiecare zi asemenea pleaşcă, sexul oricum creează dependenţă iar în acest caz… m-am îndrăgostit pe bune de Lisandra.
— Îi purtai pică fiindcă te-a părăsit?
— Cum poţi să crezi că aş fi putut să-i port pică?
— A murit într-o zi de marţi, asta nu ţi-a scăpat? Era ziua în care vă întâlneaţi.

Francisco se întoarce către ea. Mişcarea lui dezechilibrează tava. Paharele şi ceştile se fac ţăndări, porţelanul alb amestecându-se cu sticla transparentă.

— Ce dracu' vrei să insinuezi cu asta? Încetează imediat, Eva, n-am nici un amestec în moartea Lisandrei.
— Nu îţi ia multă vreme ca să faci vânt unei femei peste fereastră. Cât ai fuma o ţigară.
— Nu fumez.
— Nici la toaletă nu te duci?
— Termină cu prostiile, oricine mai puţin el, nu? Ai prefera să fiu închis eu decât să-l pierzi pe dragul tău psiholog, un chelner mai găseşti, dar nu şi un psiholog. Îmi pare rău pentru tine, dar am tot atâtea alibiuri câţi clienţi am avut în seara aia.
— Poliţiştii ar putea fi interesaţi.
— Nu-ţi face griji, ştiu deja.
— Poftim?
— Le-am povestit totul.
— Le-ai povestit totul?
— Da. Vreau ca ticălosul ăla să înfunde puşcăria. Sunt sigur că ştia că Lisandra îl înşală, asta s-a întâmplat, „simplist“ cum spui tu, dar asasinatul are şi el clişee şi vreau să se facă dreptate.
— Nu, nu vrei să se facă dreptate, vrei să te răzbuni.
— De ce să mă răzbun?
— Eşti gelos, Francisco.
— De ce să fiu gelos? Pe un tip pe care l-am încornorat trei luni? Zău, Eva, gândeşte-te puţin.
— Gelos pe un încornorat pe care nu l-a părăsit pentru tine. Nu uita că ea ţi-a dat papucii. Ceea ce este specific unor amanţi e că uneori le fac pe neveste mai îndrăgostite ca niciodată de soţii lor. Şi apoi, el putea să facă amor cu ea oricând, asta e greu de suportat, nu? Ştiai că relaţia voastră era sortită eşecului? Din acest motiv ai stricat-o. Mă înşel?
— Da, te înşeli. Spui prostii, nici măcar nu ştiu de ce ţi-am povestit toate astea, ca s-o mai laşi baltă cu ancheta poate, dar s-ar zice că nu

vrei să priveşti adevărul în faţă. La urma urmei, crezi ce vrei. Mi se rupe.

— Numai asta ţi-a mai rămas de făcut.

— Cară-te.

Eva Maria se dă jos de pe taburet. Se întoarce spre Francisco.

— De fapt m-am aşezat la bar numai pentru că am plecat de acasă în grabă fără să-mi iau poşeta şi mi-am spus că o să-mi faci cinste cu o cafea. Vezi, nu întotdeauna deducţiile tale sunt bune.

Eva Maria nu-i spune lui Francisco că de la bar putea să vadă fereastra Lisandrei, iar de la locul ei obişnuit nu. Nu-i spune că voia să vadă dacă poliţiştii pregăteau reconstituirea de a doua zi. Ar fi dorit să vadă chipul comisarului Perez. Iese din cafenea. Se întoarce. Îi mai aruncă o privire lui Francisco. Mătură vesela spartă. Nu ar fi trebuit să se poarte atât de urât cu el, mersese prea departe, dar o enerva cu certitudinile, convingerile lui, dorise să-i dea o lecţie, să-i arate că doar cu foarte puţină rea-credinţă toată lumea poate să treacă drept vinovată. Dar ea ştie că nu este vinovat. Ţine mult la Francisco. Dintotdeauna. Îi pare rău pentru el, îi este milă de el. Viaţa l-a făcut să descopere sublimul pentru ca mai apoi să i-l refuze imediat. Ştie că Francisco nu este asasinul. Firea lui se remarcă prin revenirea continuă asupra aceloraşi gânduri, şi nu prin refuzul dispreţuitor, nu-şi va reveni niciodată după această relaţie, dar nu ar fi putut să-i facă vânt pe fereastră. Acum, nu-i mai rămânea decât să transforme în ură supărarea pe Vittorio, ca pe o convingere intimă. O convingere intimă împotriva altei convingeri intime, astfel este făcută lumea. Eva Maria urcă pe bicicletă. Îşi ridică privirea spre fereastră. Este neluminată. Trebuie întotdeauna să te întorci acolo de unde ai plecat. Ca să ştii unde să te opreşti. Sau dacă vei continua. Eva Maria nu-l poate abandona pe Vittorio.

Eva Maria îşi aprinde o ţigară. Francisco i-a zis adevărul. Este un element foarte important al anchetei, iar Vittorio habar n-are, alminteri i-ar fi vorbit despre asta. Poliţiştii vor să înăbuşe povestea cu amantul, convinşi cu asupra de măsură de vinovăţia lui Vittorio, nu vor să se împovăreze cu o mărturisire care ar lăsa îndoiala să se strecoare şi, pe urmă, acest aşa-zis amant are un alibi, deci n-are rost să-i acorzi o importanţă atât de mare. Sau, mai degrabă, povestea cu amantul o ţin caldă pentru proces, cea mai bună carte a lor, atuul lor, gândesc să o prezinte atunci, cât mai târziu cu putinţă, ca să nu-i lase lui Vittorio timp să-şi pregătească apărarea. Lisandra avea sau avusese un amant, doctorul Puig ştia şi a omorât-o din gelozie – o interpretare „simplistă", într-adevăr, dar prea frecventă pentru a nu fi convingătoare. Comisarul Perez. Vecina. Şi acum şi Francisco. Toţi aceşti oameni care vor să-l facă pe Vittorio să plătească din motive meschine, ca să se reabiliteze în ochii proprii pentru o nefericire oarecare, o dezgustau. Eva Maria îşi imaginează deodată felul dezinvolt prin care comisarul Perez analizase scena crimei dintru început convins de vinovăţia lui Vittorio, mai mult ca sigur că nici nu încercase să interpreteze altfel dovezile. Trebuie neapărat să-l prevină pe avocatul lui Vittorio, trebuie să-l sune. Domnul avocat şi mai cum? Domnul avocat… Eva Maria loveşte cu mâna în perete. Nu reuşeşte să-şi aducă aminte. Sunetul acelei voci necunoscute şi politicoase însă şi rece o derutase, concentrându-se asupra motivului acelui telefon nu reţinuse numele avocatului, surpriza îi obturase numele avocatului. Şi teama. De fiecare dată când auzea o voce necunoscută la telefon se temea să nu fie cineva care să o anunţe că a fost descoperit trupul Stellei. Deschide sertarul biroului. Scoate un dosar verde. „Avocatul său…" „Avocatul doctorului Puig…", „Avocatul său…" În tăieturile din ziare nu este menţionat niciodată numele de familie al avocatului. Eva Maria închide dosarul, apoi sertarul, va trebui să aştepte până la următoarea întrevedere de la vorbitor, mai are cinci zile ca să afle mai multe. Fumează. Francisco şi Lisandra. Lisandra şi Francisco. Mobilul crimei nu este această infidelitate, e sigură, în cel mai bun caz este un simptom, dar nu este mobilul. Iar ea caută mobilul crimei. Ucigaşul. Îşi ia ochelarii. Deschide carneţelul. Citeşte iar. Cu atenţie.

uşa apartamentului descuiată
muzica tare în salon
fereastra apartamentului deschisă
fotoliile răsturnate
lampa pe podea
vasul din lut spart
apa din vază împrăştiată pe podea
figurina spartă (pisicuţa de porţelan)

sticla de vin
două pahare sparte
întinsă pe spate
capul întors într-o parte
fruntea rece, un firicel de sânge
ochii deschişi, umflaţi

Clatină capul. Dă pagina.

într-o rochie frumoasă
tocuri înalte

Eva Maria dă din cap. Subliniază

într-o rochie frumoasă
tocuri înalte

Incontestabil, Lisandra era pregătită să seducă. Cochetăria se practică rar pentru tine însuţi. Atunci pe cine voia Lisandra să seducă în seara aceea? Pe un amant? Eva Maria se dezbracă. Se întinde pe pat. Are carnetul lângă ea. Încearcă să-şi imagineze tribulaţiile unui suflet adulter. Dar dacă Lisandra îşi invitase cel mai recent amant acasă, hotărâtă să-şi înşele soţul în apartamentul lor, pe comoda lor, pe podeaua lor, în baia lor, în patul lor? Asta explică prezenţa sticlei de vin, a celor două pahare, a tangoului propice îmbrăţişărilor romantice. Şi dacă lucrurile luaseră o întorsătură proastă cu acest bărbat? Asta explică muzica dată prea tare, masca sonoră a unei dispute mortale? Nu îţi poţi alege întotdeauna amanţi care să aibă calitatea umană a lui Francisco. Francisco e un tip simpatic, ştie asta, toată lumea o ştie. Lisandra nu se înşelase în privinţa lui, era persoana potrivită să facă ceea ce voia ea să facă dacă Eva Maria înţelesese ce voise Lisandra să facă prin intermediul lui. Se gândeşte la mâinile lui Francisco atunci când împăturea prosopul în faţa ei, când ştergea paharele, poate că şi Lisandra fusese fermecată de mâinile lui? De ce nu? Mâini bărbăteşti şi totodată vioaie, agile, iuţi. Şi le imaginează trecând pe sânii, peste fesele Lisandrei, strecurându-se peste tot unde i se permitea. Francisco e un tip simpatic, dar nu toţi bărbaţii sunt la fel de blânzi, de buni, există vulcani periculoşi, chiar şi cei care nu dau această impresie. Poate că succesorul lui fusese şi mai indisciplinat decât el, există cei care nu pleacă din cameră ca să-şi declare iubirea tumultuoasă şi cei care ajung să o arunce pe fereastră din cauza furiei, a geloziei, cursorul pasiunii poate glisa între aceste două extreme. Lisandra s-a putut înşela în privinţa altuia. Şi dacă alegerea ei a fost un vulcan cenuşiu, cel mai primejdios, unul care nu a suportat să-l domine întotdeauna, să-i domine viaţa, penisul, unul capabil să o ucidă? Nebunii îi pot înnebuni pe ceilalţi. Francisco are dreptate. Lisandra „nimfomană“? Eva Maria încearcă să-şi imagineze tribulaţiile unui suflet adulter. Ea nu şi-a înşelat niciodată soţul, nu prea au

interesat-o chestii de genul acesta, de altfel, de la dispariţia Stellei, *chestiile* astea nu mai existau, patul foloseşte numai la dormit, un bărbat nu mai foloseşte la nimic, în orice caz nu la asta. Există o senzualitate înainte şi după moartea copilului tău, copilul mort se întoarce în trupurile părinţilor vii, în trupurile care se topesc unul în celălalt şi le im-pune amintirea dureroasă a comorii pe care o procreaseră şi care acum este moartă iar amintirea dureroasă îşi face loc, se repetă şi se transformă în abstinenţă. Cel puţin asta i se întâmplase ei. La ce bun să reporneşti pe drumul nefericirii? Se suceşte în pat. Se răsuceşte. Poziţia ei era consecventă, din spate, cu fundul la vedere, dar ce însemnau toate îmbrăţişările astea încremenite? Îmbrăţişări la comandă, artificiale. Ce însemna punerea în scenă mereu aceeaşi? Nu era un adulter banal. Lisandra „nimfomană“, poate, dar nu numai, mai era ceva îndărătul acestor lucruri. Important era că îl înşela pe Vittorio, nu cu cine îl înşela. Concret: Lisandra îl înşela pe Vittorio pentru că nu putea face împreună cu el? Puterea obişnuinţei, povara cotidianului zdrobise pulsiunea atât de delicată a erotismului. Fusta ridicată peste fundul ei gol. Nu aşa îţi aştepţi soţul. Ce-i cu poziţia asta? ar fi întrebat el, ţinând într-o mână o sacoşă iar în cealaltă o pâine. Îmbrăţişările cotidianului au avut câştig de cauză faţă de ceea ce viaţa promitea să fie sublim, femeia excitată nu ar fi trebuit decât să-şi potrivească fusta cum trebuie şi să-şi suflece mânecile ca să pregătească cina, ar roşi, nu, nu din cauza căldurii cuptorului, ci a ardorii ei şfichiuite, poftele unui soţ sunt deasupra curelei, Lisandra se simţise nesatisfăcută. *Găseşte-ţi un amant. Găseşte-ţi un amant.* De acord. Dar nu era atât de simplu. Şi parfumul? Simboliza ceva la rândul lui? Nu degeaba îl rugase pe Francisco să folosească parfumul preferat de Vittorio. Atunci? Era ceva important pentru ea. Brusc îi vine în minte o idee. Şi dacă Vittorio era impotent? Nu discutase niciodată despre sexualitate cu el, şi-ar fi dorit foarte mult, ar fi putut să-şi amintească de sfaturile pe care i le-a dat chiar el şi să încerce, astfel, să observe dacă impotenţa, frustrarea nu se regăseau în cuvintele lui. Era motivul pentru care nu-i dezvăluise că Lisandra îl înşela, pentru a nu fi obligat să se trădeze. Dar dacă ştia că soţia lui îl înşală? Poate că stabiliseră totul împreună: hotelurile, identitatea amanţilor, limitele care nu trebuiau niciodată încălcate, poate chiar şi numărul maxim de întâlniri rezervate fiecărui amant, fie gesturile, de aceea recurgea la parfum, ca să-l poată regăsi mai bine pe Vittorio. Tot aşa se explica şi de ce ţinea ochii închişi. Nu, imposibil, Vittorio i-ar fi povestit, ar fi bănuit imediat că acesta ar fi fost mobilul crimei. Şi atunci i-ar fi spus totul, Vittorio, ca toţi oamenii, ţine mai mult la libertatea sa decât la orgoliul său de mascul. Aşadar, el nu ştia nimic. Atunci? Unde era Adevărul? Şi dacă Adevărul, în loc să se oprească la Vittorio, se afla

dincolo de el? Dacă Lisandra se folosise de Vittorio? Poate că folosea parfumul acela pentru că ea îl rugase? Poate i-l făcuse cadou de Crăciun sau de ziua lui, dar dincolo de cadou se afla dorinţa de a regăsi un paradis pierdut. Şi dacă rezolvarea acestei drame se afla nu după, ci înainte de Vittorio? Bunăoară bărbatul după care plângea în cabinetul lui Vittorio când s-au întâlnit pentru prima oară? Dacă el era cel care se ascunde îndărătul a toate acestea? Ignacio. Dar cum să-l găsească? I se pare că în mintea ei are un copac în care înmuguresc neîncetat îndoielile, fiecare validându-se şi invalidându-se reciproc. Dar poate că nu este nimic din toate acestea. Lisandra, poetică, plină de fantasme, concepuse planul ei extraconjugal visat, pusese cap la cap tot ceea ce-i făcea plăcere, în ordinea în care îi făcea plăcere. La urma urmei, ideea era ofertantă. Să cadenţezi gesturile iubirii ca şi când ai face coregrafie. Lisandra era dansatoare. Şi dacă, pentru ea, erotismul se alimenta din obişnuinţa dusă la extrem? Dar ceva îi şopteşte Evei Maria că nici ipoteza aceasta nu are temei. Nimeni pe lume nu apreciază obişnuinţa într-o asemenea măsură. Erotismul apare şi din surpriză. Eva Maria îşi ţine mâna pe sex. Simte o căldură pe care nu a mai întâlnit-o de mult. În seara aceasta în patul ei, doreşte. Mintea ei păstrează o imagine. Imaginarul ne face propuneri sau noi dispunem de el? Nu vom şti niciodată. Se opreşte câteva secunde. Puţintel surprinsă. Puţintel cuprinsă de pudoare. Nu se aştepta să se gândească la el. Dar, desigur, asta face parte din joc, iar la urma urmei, el sau altul, nu-i aşa de grav. Cu mâna pe sex, Eva Maria roşeşte. Dar nu-şi dă seama. Nu mai ştie de ea. A trecut atât de multă vreme de când nu a mai avut parte de orgasm. Se întoarce pe o parte. De multă vreme nu a mai adormit atât de repede.

Eva Maria urlă. Se sufocă. Ţipă chircită în pat. Esteban intră în cameră. Eva Maria deschide ochii. I se aruncă în braţe.

— Stella, draga mea, eşti aici?
— Sunt eu, mamă, Esteban.

— Pleacă! îl respinge Eva Maria.

Esteban se ridică. Iese din cameră. Eva Maria rămâne întinsă pe pat. Părul îi este umed. Încă un coşmar. Nu mai suportă. Încearcă să-şi aducă aminte. Stella cade, erau acolo o pasăre, un măcăleandru, şi un calorifer şi mai ce? Nu reuşeşte să-şi aducă aminte. Francisco, da, era şi el acolo sau Vittorio, nu mai ţine minte. Îşi cuprinde capul în palme. Se întreabă ce este cel mai important în legătură cu coşmarurile: ceea ce îţi aminteşti sau ceea ce uiţi. Se şterge la gură. Se gândeşte la păunul mare din biroul lui Vittorio. Trebuie să fie şi el în coşmarul acesta. Francisco, sau Vittorio? În orice caz, era acolo un bărbat în picioare, îl vedea din spate, cu o haină.

Nu mai aveam somn, mi-era ciudă că o făcusem să fugă, căutam în cele câteva clipe petrecute cu Lisandra un indiciu care să-mi permită să o găsesc, purta pantaloni negri şi, cum de nu observasem?, nişte pantofi frumoşi, tot negri, pantofi cu toc înalt, şi sub picioarele ei, pe mochetă, erau nişte urme albe, am ezitat să mă bucur prea repede, dar nu am ezitat să iau la rând sălile de tangou şi de milonga *din cartier, Lisandra sigur nu venea de departe, altfel talcul s-ar fi dus de tot, de acum înainte aveam o pistă ca să o regăsesc.*

Eva Maria merge pe urmele lui Vittorio. A hotărât să înceapă de aici. Dacă trebuie să-i spună lui Vittorio că Lisandra îl înşela, vrea să-i spună şi că bărbatul cu care îl înşela a ucis-o. Să-l umilească, dar să-i ofere libertatea, numai astfel suportă gândul de a-i mărturisi infidelitatea soţiei lui. Dacă Lisandra s-a culcat cu Francisco, atunci desigur că îşi alegea amanţii din anturajul ei şi putea folosi pepiniera foarte accesibilă pe care o puteau oferi cursurile de tango. Merge pe urmele lui Vittorio. Încă de dimineaţă străbate cartierul.

— O cunoaşteţi pe Lisandra Puig? Lisandra Puig dansa aici?

În această clipă se gândeşte la Vittorio, care, în sfârşit, o regăsise pe Lisandra. Oare n-ar fi fost mai bine să nu o fi regăsit niciodată? Nu bănuia la momentul respectiv ce îl aştepta, nimeni nu poate şti dinainte că dintr-o veste admirabilă va izbucni o dramă îngrozitoare.

Mă întrebam cum arată când dansează, cu părul negru strâns în coc, oare i-aş fi recunoscut silueta din spate? nu, n-aş fi recunoscut-o, nu dobândisem încă acea familiaritate care îţi permite să recunoşti pe cineva din spate.

Eva Maria se gândeşte la seara omorului. Prin urmare Vittorio dobândise acea familiaritate de a recunoaşte pe cineva doar văzându-l întors cu spatele. Când, de la fereastră recunoscuse trupul Lisandrei întins pe caldarâm. Începe să-şi piardă speranţa că o va găsi, este cel puţin a zecea adresă la care încearcă. O amână cu sentimentul urgenţei. Nu mai are decât două zile la dispoziţie până la viitoarea întâlnire de la vorbitor. Sentimentul urgenţei nu înseamnă să faci lucrurile mai repede, ci să ştii că nimic nu te va întoarce din drum. Nu se întreabă dacă nu ar fi mai bine dacă nu ar găsi-o niciodată.

— O cunoaşteţi pe Lisandra Puig? Lisandra Puig dansa aici?

— Da. Lisandra era eleva mea.

Priveşte trupul de unde vine această voce. Zâmbeşte. Liniştită. Nimeni nu poate şti dinainte că dintr-o veste admirabilă va izbucni o dramă îngrozitoare.

Eva Maria nu se aştepta la un bărbat de o asemenea vârstă. Şaptezeci de ani, poate mai mult. Bărbatul îi întinde o mână sinceră. Vie.

— Mă numesc Pedro Pablo.

Eva Maria îi strânge mâna. Are impresia că l-a mai văzut undeva. Un déjà-vu închipuit ori un déjà-vu real?

— Dar mi se spune Pepe. Cu ce vă pot ajuta?
— Aş vrea să vă pun câteva întrebări despre Lisandra.

Nu îi spune de ce. Bărbatul în vârstă nu întreabă.

— Vă ascult. Luaţi loc.

Eva Maria se aşază pe un scaun.

— În zilele care au precedat moartea Lisandrei, aţi observat vreo schimbare în comportamentul ei?

Bătrânul o priveşte.

— De mai bine de o lună de zile Lisandra nu mai venea la sală. După o lună am observat absenţa ei.

Eva Maria nu găseşte nimic mai bun de adăugat aşa că repetă spusele bătrânului.

— De mai bine de o lună de zile nu mai venea la sală.

Bătrânul încuviinţează.

— Trei ani nu a lipsit niciodată la apel, de trei ori pe săptămână, trupul ei suplu şi tăcut stătea mereu în acelaşi loc, uite acolo. Îi spuneam „Lisandra-mea-totdeauna-acolo-sta".

Îi arată cu mâna locul respectiv. Eva Maria se întoarce. Priveşte locul gol din acea sală goală. O ia cu frig. Se gândeşte la camera Stellei, la fel de goală. Bătrânul continuă.

— Eram neliniştit, vă daţi seama, trecuse o lună şi nu o văzusem. Aşa că i-am făcut o vizită. De obicei nu fac asta – să-mi vizitez elevii care lipsesc –, dar nu m-am putut stăpâni, cu siguranţă fiindcă era vorba de Lisandra. Ţineam mult la ea.

Eva Maria clatină din cap. Nu reuşeşte să îşi alunge din minte imaginea patului gol al Stellei. Dormise atâtea nopţi în el sperând că îşi va simţi fiica lângă ea când se va trezi, agăţându-se de cearceaf din răsputeri ca să nu urle de groaza dimineţii care o va găsi singură. Eva Maria nu reuşeşte să se concentreze. Aude vocea bătrânului ca venind

de foarte departe.

— Ţineam mult la Lisandra, era diferită, atât de blândă. Nu venea niciodată influenţată, ca alţii, de zilele anterioare, nervoase şi zgomotoase. Stătea la locul ei aşa cum numai copiii ştiu să o facă. Rezervată. Fiinţele umane pierd adeseori această calitate, simt nevoia să se agaţe. De orice, numai să se agaţe. Singurătatea devine imposibilă, trebuia să facă parte dintr-un grup, chiar dacă grupul acesta este alcătuit din două persoane. Însă Lisandra era o singuratică, în orice caz, asta credeam. Şi avea o calitate care mă impresionează extrem de mult – înainte de toate sunt dansator –, era graţioasă, mai graţioasă decât zece femei la un loc. Avea un fel al ei de a se deplasa, fără discontinuităţi în mişcări, ceva încântător, nu moale, nu, încetişor. Nici o postură orgolioasă, deşi poate avea cel mai armonios trup pe care l-am văzut vreodată. În toată fiinţa ei exista o moderaţie. Când alţii izucneau în râs, ea zâmbea numai, unul dintre lucrurile pe care l-am observat imediat la Lisandra: nu făcea zgomot. Într-o zi i-am atras atenţia, a roşit mirată, – A, da? Asta credeam despre ea? şi apoi, visătoare, a adăugat că poate îşi lăsase o parte din ea undeva, asta ar fi explicaţia. „Am să încerc sa fiu mai vioaie, îţi promit, Pepe.“ A luat complimentul meu drept un reproş. Aşa era Lisandra: chiar şi un compliment o punea pe gânduri. Deseori reacţiile ei erau surprinzătoare: „De ce dansăm? – Ca să oprim timpul“. Lisandra a fost singura mea elevă care a răspuns: „Ca să ne întoarcem în timp“. Credea că amintirile sunt înscrise în trup şi dansa ca să-şi aducă aminte. „De ce? – Ca să ne amintim“, pentru că amintindu-şi spera să-i fie mai bine. Nu şi-a explicitat răspunsul, s-a oprit brusc: nu putea să-mi spună şi, în definitiv, nu era important. Dar am simţit foarte profund că realitatea era de fapt opusul spuselor ei şi că ceea ce încerca să-şi amintească era foarte important pentru ea. Din acea zi, când o priveam dansând îmi spuneam că dansează aşa cum dansează cineva care poartă în sine însuşi un secret. Poate din acest motiv am trecut pe la ea. Dar mai ales pentru că, ştiţi, după ce ai văzut oameni dispărând de la o zi la alta, nu mai ai linişte iar cea mai neînsemnată absenţă ameninţă să devină o dispariţie definitivă şi atunci verifici. Dar nu dumneavoastră trebuie să vă povestesc despre aceste lucruri.

Eva Maria îşi revine brusc. Ultimele cuvinte rostite de bătrân o aduc deodată la realitate.

— Ce anume nu trebuie să îmi povestiţi mie?
— Că cea mai neînsemnată absenţă ameninţă să devină o dispariţie definitivă.
— De ce spuneţi asta?
— Pentru că vă mişcaţi prea mult braţele…
Bătrânul nu-şi continuă fraza. Eva Maria înţelege. Se aştepta să-i

spună ceva despre ea. Puţin.

— Eva Maria.

Bătrânul zâmbeşte. Continuă cu blândeţe.

— Da, Eva Maria, vă mişcaţi prea mult braţele, mâinile dumneavoastră se agaţă de orice, uite, tocmai mi-aţi luat stiloul, adineaori răsuceaţi pe toate feţele carnetul, vă agitaţi mereu braţele. Ca şi cum ele nu ar mai suporta să nu îmbrăţişeze pe cineva care vă era drag.

Eva Maria simte că devine din ce în ce mai nervoasă.

— Aţi pierdut un copil? şopteşte bătrânul.
— De ce mă întrebaţi?
— Pentru că vrând să mă minţiţi, tocmai mi-aţi spus mai multe: v-aţi oprit din gesturile febrile şi v-aţi pus mâinile pe pântece. Vreţi să beţi ceva?

Eva Maria îşi ia mâinile de pe pântece. Nu ştie ce să facă. Nu-i place, nu-i place să se citească în ea ca într-o carte deschisă. Priveşte trupul longilin al lui Pedro Pablo mergând, un trup de tânăr, fără cea mai mică slăbiciune, fără să-şi încovoaie coloana ori să şchioapete, detalii obişnuite pentru un corp ajuns la acea vârstă, chipul bătrân se întoarce spre ea, bătrâneţea îţi apucă lobul urechii, îl goleşte de substanţă, îl veştejeşte. Cu chipul înceţoşat, însă trupul la fel de vioi de parcă ar fi transplantat, Pedro Pablo iese din încăpere. Brusc Eva Maria se teme că nu va reveni. Revine.

— Îmi pare foarte rău: v-am întrebat dacă nu vreţi să beţi ceva şi nu am decât apă. Uneori expresiile sunt idioate. Vă pot oferi un pahar cu apă?

Eva Maria încuviinţează. Ar fi preferat alcool. Îşi simte degetele strângând şi mai tare creionul. Îşi înmoaie buzele în apa din pahar, detestă să se audă înghiţind, detestă gustul apei. Aşază paharul. Apa nu o ajută. Tonul este aspru.

— Şi cum a reacţionat Lisandra când aţi vizitat-o?
— Nu a reacţionat, era acasă şi numai asta voiam să ştiu. Nu vă puteţi imagina cât de eliberat m-am simţit în momentul în care mi-a deschis uşa, aş vrea atât de mult ca fratele meu să-mi deschidă uşa la el acasă, dar ştiu că nu se va întâmpla niciodată. Lisandra era acolo, mă liniştisem, dintr-odată inima mea nu mai era împovărată, aş fi putut pleca dar ceva în atitudinea ei m-a reţinut – ştiţi, fracţiunea de secundă în care întâlneşti o persoană şi poţi surprinde infimele schimbări care apoi ne scapă foarte repede, privirea ni se reobişnuieşte cu noua persoană care stă în faţa noastră: trupul ei

răspândea o mare oboseală, o vlăguire extremă. Nu părea că vrea să mă vadă plecat. Mi-a făcut semn să nu fac zgomot şi, scuzându-se că nu mă poate primi în salon, m-a condus în camera ei, în camera lor. M-a invitat să iau loc pe pat, pe patul lor, eram puţin stânjenit, dar m-am aşezat.

— Ai grijă! Nu pe haină!

Lisandra s-a ridicat grăbită de pe scaun ca să ia o haină gri, bărbătească, împăturită. Aveam impresia că este chinuită de două lucruri ireconciliabile: voia să ascundă cât mai repede haina şi, în acelaşi timp, nu dorea să o şifoneze, aşa că se mişca smucit. S-a comportat ciudat: a deschis un sertar al comodei şi aşa a scăpat de haină, dar nu a mototolit-o, ci, dimpotrivă, a întins-o cu grijă. Şi s-a întors spre mine la fel de violent de parcă tocmai ascunsese un cadavru, ţin bine minte, chiar aceasta era senzaţia pe care am avut-o. Am întrebat-o dacă se simte bine. Mi-a răspuns că da. Am vrut să ştiu de ce nu a mai venit la curs. Mi-a spus că nu mai avea chef să danseze. I-am replicat la rândul meu că mă mira un astfel de răspuns din partea ei, am întrebat-o dacă are alt profesor, se putea întâmpla să vrea să schimbe profesorul.

— Nu, în nici un caz, Pepe! Cum poţi să-ţi închipui aşa ceva?

Am întrebat-o dacă îi făcusem vreun rău.
— Nu, deloc! Nu mi-ai făcut nici un rău. Nu tu. Nu ai nici o vină.
— Dar cine?
— Nimeni. Nu asta voiam să spun. Asta-i viaţa. Într-o bună zi ţi se întâmplă să nu mai ai chef să faci ceea ce înainte îţi doreai să faci în fiecare zi. Nu este atât de grav!

Dar simţeam că ceva se schimbase. Nu eram în largul meu, aşezat pe patul lor şi am întrebat-o dacă nu vrea să coboare cu mine, să bem ceva la cafeneaua din apropiere, avea aerul cuiva care nu mai ieşise de multă vreme. I-am spus că niciodată nu trebuie să aibă încredere numai în minte, că trebuia să i se dea şi trupului ceea ce i se cuvenea, mişcare, plimbare, mintea tiranizează trupul şi nu trebuie niciodată să i se permită să aibă câştig de cauză prea mare, nu e bine pentru sănătate: un corp nu este făcut să zacă, astfel apare oboseala, doar ştia asta, totul se lămureşte atunci când trupul se mişcă.

— N-am chef să ies. N-am chef să văd pe nimeni. Mi-e bine singură.

Atunci am auzit, dinspre hol, cum se deschide o uşă. Lisandra mi-a făcut iar şşşttt, punându-şi degetul pe buze, ca un copil, şi s-a ridicat. S-a dus să privească prin uşa întredeschisă a camerei. Auzeam zgomotul făcut de paşii târşiţi pe hol. Lisandra şi-a privit ceasul, s-a întors spre mine uşor stingherită, apoi s-a aşezat la birou. Câteva

minute mai târziu, cineva a sunat şi ea a reînceput acelaşi joc: să se uite prin crăpătura uşii. Am auzit iar paşi pe hol, de data asta mai rapizi, tocuri de femeie. A închis uşa şi s-a aşezat. Apoi a început să spună vrute şi nevrute, să lase impresia că nu făcuse nimic, sau mai degrabă că ceea ce făcuse nu însemna nimic, nici nefericire, nici disperare. Dar vedeam bine că se chinuia, bătea pasul pe loc, din această a doua „supraveghere" – să spunem lucrurilor pe nume – am înţeles că gesturile sale erau repetate, că făcuse mişcările astea de zeci de ori, că era noul ei dans, fără muzică, fără plăcere: dansul îndoielii. Schimbase tangoul cu acest nou dans pe care îl dansa cu un partener care, desigur, nu ştia că dansează. Lisandra-santinela, „Lisandra-mea-totdeauna-acolo-sta", dar nu în acelaşi loc, Lisandra-la-post, Lisandra-spioana. Eram umilit pentru ea, pentru frumoasa mea dansatoare care decăzuse făcând aceste mişcări umilitoare, ea, care ar fi putut avea lumea la picioarele ei era la pământ, experimentată în ruşinea spionitei şi în gesturile ei odioase, în a spiona, ea care valora atât de mult, la fel ca cei care mi-au răpit fratele, ca cei care ne-au răpit şase ani din calmul naţional. Nu am putut suporta, m-am ridicat şi am schimbat tonul, vocea:

— Să ieşim, hai la sală.
— Nu vreau să-i văd.
— Pe cine?
— Pe ceilalţi.
— Dar ce ţi-au făcut ceilalţi?

Am întrebat-o dacă cineva de la curs o făcea să se simtă stingherită, dacă se întâmplase ceva ce mie îmi scăpase. A clătinat capul, nu, nu era din vina lor, nu trebuia să mă neliniştesc. Mi-a pus palma pe obraz: „E aşa de drăguţ din partea ta că ai venit să mă vezi". Prin acel contact mi-a redevenit familiară. Eram sigur că trebuia să insist, era necesar pentru ea să vorbească. I-am luat mâna şi am forţat-o să se ridice.

— Nu va fi nimeni la sală, nu-i nimeni la ora asta, nu vom fi decât noi doi şi vom putea discuta mai bine acolo.
— Nu vreau să vorbesc.
— Ei bine, atunci vom dansa, va fi mai bine decât dansul acesta a cărui scenografie sinistră tocmai mi-ai arătat-o.

Lisandra s-a ridicat. Recâştigi foarte repede autoritatea profesorului printre cei care te-au admirat, care, într-o zi, au vrut să îţi semene sau să te egaleze, legătura dintre elev şi profesor este mai hipnotică decât oricare alta, cred că este mai hipnotică decât iubirea. Singura autoritate care o depăşeşte este a călăului faţă de victimă, pentru că aici intervine frica. Pe hol, Lisandra a aruncat o privire de câine

rătăcit spre una dintre uşi. I-am spus să se grăbească şi să-şi ia pantofii de dans. A luat o pălărie din cuier – era pentru prima oară când o vedeam purtând o pălărie –, şi-a pus nişte ochelari de soare caraghioşi, apoi am ieşit, detest obiectele pe care clima le interpune între oameni. Pe drumul spre sală am tăcut amândoi, ţinea capul plecat şi, din nou, imaginea unui câine rătăcit mi-a venit în minte, dar de data asta am înţeles că era şi rănit. Lisandra nu mai mergea în felul ei obişnuit, cu pasul acela sigur şi seducător pe care i-l ştiam atât de bine. I-am luat braţul: nu mai eram un om, devenisem o cârjă. M-am gândit la diferenţa noastră de vârstă şi mi-am spus că era culmea. Nu mergea, se clătina. Odată ajunşi, am dat drumul la muzică şi-a pus pantofii, am luat-o de talie şi am început să dansăm în tăcere. Nu întâmplător alesesem acest tangou. Coregrafia din camera ei îmi dezvăluise totul.

Pe fila următoare – *Gelozia*, muzică de Jacob Gade, text de André Mauprey:

Te-am văzut / Seducătoare, mai mult goală / Dansând cu fierbinţeală! / Înşelătoare, insolentă! / Trupul îţi fremăta / Părea să spună da / Uimiţilor dansatori. / Fără dragostea ta / Nimic nu poate exista! / Trezesc în inima ta / Batjocura… / Gândeşti: Ce smintit! / Sunt înnebunit / Căci fără să vreau / Iubesc parfumul tău ameţitor / Iubesc înşelăciunea ta / Şi uneori să fug aş vrea / Crezând că astfel voi scăpa. / Când te apropii de mine / Sunt subjugat, ştii bine. / Îţi sorb sărutarea fierbinte / Ştiind că al tău zâmbet crud mă minte!

Languroasă / După o noapte amoroasă / Eu te veghez / Chiar şi când visezi / Ochii tăi sunt misterioşi / Ah, de ce, spune, / Nu pot citi în tine? / În aste clipe minunate / Văd că mă vrei / Dar iute te suceşti / Mă păcăleşti, / Crezi că nu ştiu? / Nu mă minţi! / Sunt înnebunit / Căci fără să vreau / Iubesc parfumul tău ameţitor / Iubesc înşelăciunea ta / Eşti elixir îmbătător / În zadar lupt / Sunt condamnat, / Mai tare decât gelozia / Mă mână dragostea, nebunia / Spre trupul tău adorat. (N. tr.)

JALOUSIE

TANGO TZIGANE

pour Chant seul & Accordéon

Paroles de
ANDRÉ MAÚPREY

Musique de
JACOB GADE

Tango 8

DO min

Je t'ai vue Sé-duisante et
Lan-goureu-se A-près u-ne

FA min SOL 7

pres-que nu-e Danser, ar-den-te! En-jô-leuse, impu-
nuit fiévreu-se, Je te sur-veil-le Même quand tu som-

DO min SOL 7 DO min

-den-te! Tout ton corps Frémis-sant aux trou-
-meil-les Mais tes yeux Pour moi res-tent mys-

SOL 5 dim SOL min RÉ 7

-blants accords Semblait di-re: oui! Aux danseurs é-blou-
-té-rieux Ah! dis-moi pour-quoi Je ne puis lire en

SOL min SOL

-is Sans ton a-mour, tu sais
toi? Je vois qu'en ces doux ins-

DO min DO

bien Qu'il n'e-xis-te rien! Mais je ne sens dans ton
-tants Tu m'aimes pour-tant! Mais un ver-ti-ge te

FA min. 3 RÉ 5 dim.

cœur — Qu'un plaisir mo - queur. Tu dois pen - ser:
prend — Et tu te re - prends Qui trompes - tu?

DO min RÉ 5 dim.

Quel in - sen - sé! Oui, je suis fou, Car malgré
Ne me mens plus je suis ja - loux Et malgré

SOL *Refrain* *p dolce* DO SOL 7

tout: — J'ai - me ton par - fum qui me gri -
tout: — J'ai - me ton par - fum qui me gri -

DO SOL 7

- se Je t'ai - me mal - gré ta traî - tri - se Par
- se Je t'ai - me mal - gré ta traî - tri - se Pour

DO RÉ ♯ 7 dim. 3 SOL 7

fois de par - tir je fais le ser - ment — Croy - ant fuir ain -
moi tu n'es plus qu'un philtre di - vin, — Et con - tre son

3 DO SOL DO

- si mon affreux tourment — Tu n'as près de moi, qu'à pa -
char - me je lutte en vain. — Vers toi tou - te ma fré - né -

SOL 7 DO

- raî - tre, A - lors tu re - prends tout mon ê -
- si - e Plus for - te que ma ja - lou - si -

SOL 7 DO 7 FA

- tre Je bois ton bai - ser ten - ta - teur M'é - ni -
- e Me livre à ton cœur pour tou - jours En es -

RÉ 5 dim. DO RÉ min. SOL 7 DO

- vrant d'un a - mour que je sais trop men - teur! —
- clave im - plo - rant de ton corps tout l'a - mour! —

M. E. 2844b Imp DILLARD

Imp Michel DILLARD, Paris.
Octobre 1945

Îi simţeam trupul relaxându-se când Lisandra mi-a pus această întrebare care m-a convins în final că nu mă înşelasem.

— Soţia ta nu este geloasă că dansezi cu alte femei? Că ziua întreagă nu faci decât să treci de la o femeie la alta?
— Ce întrebare ciudată, e meseria mea, Lisandra.
— „E meseria mea“ nu înseamnă nimic. „E meseria mea.“ Meseria noastră suntem noi. Răspunde-mi la întrebare Pepe.“
— Nu ştiu. Soţia mea nu este geloasă. Sau nu mi-a vorbit niciodată despre asta.
— Poate că nu ţi-a spus-o? Crezi că îţi cunoşti bine soţia? Crezi că îţi dezvăluie toate gândurile ei? Ştii bine că nu este posibil, că aşa ceva nu este posibil între două fiinţe umane. Fii cinstit.
— Atunci da, „să fiu cinstit“, nu m-am întrebat niciodată dacă e geloasă.
— A, da? Cât egoism. Ei bine, te întreb eu. Soţia ta are motive să fie geloasă?
Lisandra nu ceda, mă ţinea strâns de mână. Am vrut să glumesc.

— Nu vezi câţi ani am? Soţia mea nu are motive.

Dar Lisandra era imună la raţiune, imună la umor. Se dezlănţuise.

— Nici vârsta nu spune nimic. Şi, pe urmă, ţii cursuri de ani de zile, aşadar a fost o vreme în care acest răspuns nu-şi avea rostul. Jură că n-ai avut gânduri necurate dansând cu o femeie. Jură că nu ţi s-a întâmplat niciodată. Nu cred în proximitatea dintre un bărbat şi o femeie fără ca gândurile acestea să nu îţi treacă prin minte. Chiar şi un drum cu liftul e de ajuns pentru a-ţi veni astfel de gânduri. Hai, jură.

M-am gândit la Mariana şi n-am putut să jur. Am continuat să dansez. Nu trebuia să o opresc. Ar fi fost ca şi când ai fi trântit capacul unei cutii muzicale, oprindu-i melodia. Am vrut să o fac să vorbească, trebuia să o ascult până la capăt. A continuat şi mai îndârjită.

— Vezi, chiar şi tu, Pepe, ai avut astfel de gânduri.

Vocea Lisandrei picura în urechea mea ca o otravă. Era ca un monstru care îţi taie calea şi te forţează să te gândeşti la tot ceea ce este mai rău în viaţa ta sau la ceea ce a fost mai bine, dar nu, doar la ceea ce a fost mai rău. Îmi aduceam aminte de Mariana, aproape că o uitasem, tocmai eu care credeam că nu o voi uita niciodată. Mariana fusese eleva mea, de îndată ce se mişca o doream, de îndată ce se oprea, o doream, nu puteam fără ea, fără trupul ei. Dar n-am ieşit niciodată din sală. Mereu aici, da, mereu aici. Trădarea mi se părea

probabil mai puţin gravă, în afara realităţii. Mariana nu o concura pe soţia mea, nu, era muza mea. Cred că aşa gândeam, deşi pe vremea aia nu gândeam, pur şi simplu făceam dragoste. Şi era actul unui bărbat de cincizeci de ani pe care teama de regrete îl păzeşte de remuşcări. Mi-am înşelat soţia cu Mariana aproape zilnic timp de un an. În ultima lună, Mariana mă lua de mână şi mă conducea: îşi lipea spatele sau pântecele de uşa sălii şi o iubeam acolo, nu mai aveam dreptul să o iubesc decât acolo, ştiam că era felul ei – ea care nu cerea niciodată nimic – de a-mi cere să o duc în altă parte, locul iubirii noastre i se părea prea strâmt. O mână ţinută pe mine şi o alta pe încheietura mâinii mele, era felul ei de a-mi cere să ies sau poate că era un semn că ezita între libertatea ei şi mine sau pur şi simplu un semn al despărţirii, habar n-am. Dar am iubit-o şi mai mult pentru că a ştiut să-mi scape, să scape de acest sistem odios în care o închideam, a făcut alegerea bună.

— Vittorio mă înşală.

Apoi Lisandra a început să vorbească. Ba chiar să divagheze. Brusc. Fără să o fi întrebat ceva. La fel de brutal ca şi când s-ar fi dezbrăcat fără ca privirea mea să o fi invitat să o facă.

Sunt bolnavă.

Nu a început dintr-odată. Dar de la întâlnirea noastră am simţit ceva.

Prima criză a fost acum mai bine de trei ani. La hotel. Plecasem câteva zile la Pinamar. Cam pe la mijlocul sejurului nostru. Cinasem în doi. Nu mai ţin minte despre ce am vorbit, dar am vorbit mult. Totdeauna mi-a fost teamă să nu-l plictisesc, dar atunci nu cred că l-am plictisit. În fine, nu pe de-a-ntregul. Apoi am urcat în cameră. Vittorio a dat drumul la televizor iar eu am luat o carte. Deodată, în spatele nostru, îndărătul tăbliei patului, s-au auzit nişte gemete uşoare. Apoi nu a mai încăput nici o îndoială. Erau precise, spontane. Strigăte scoase în timpul unei partide de sex. Nu îndrăzneam să întorc paginile. Mi-era teamă să nu produc foşnetul ridicol al paginilor. Era teribil, era îngrozitor. O oglindă pusă în faţa noastră. A nimicniciei noastre. A lipsei celuilalt. Plăcerea aceasta atât de aproape ne arăta letargia noastră sexuală. Nu am glumit, poate că ar fi trebuit. Tăcerea devenea insuportabilă. Tăcerea noastră. Căci în jurul nostru nu era linişte. Patul scârţâia, se izbea de perete. Simţeam cum începe să o dorească pe acea străină. Eram sigură că ar fi preferat să fie dincolo. Mai degrabă cu ea decât cu mine. O noapte folositoare, o noapte de care şi-ar aminti. Priveam aşternuturile. Puteam să jur că are erecţie. M-am gândit să fac o baie, dar m-am temut ca susurul apei să nu intensifice zgomotele, gemetele. Nu aveam decât un singur gând: să le sufoc. Mi-am spus că va profita de prilej ca să se masturbeze. Ca la un film porno fără imagini. Oare ce fel de femeie avea să-şi imagineze? O brună? O blondă, fără îndoială. Da, o blondă. Şi el preferă blondele. Aşa cum unii preferă ceea ce este sărat mai degrabă decât ceea ce este dulce. Atunci de ce m-a ales pe mine? O brună. O greşeală din foaia de parcurs? Oare ce fel de femeie avea să-şi imagineze? Una slabă? Una grasă? Una cu sânii mari? Sau una cu sânii mici, dar cu sfârcuri ascuţite, sumeţite? Dar poate că nu o femeie imaginară. Ci una reală. Pur şi simplu. Una pe care a zărit-o în timpul zilei. Recent. Ultima femeie întâlnită care îi trezise dorinţa. M-am gândit la fata de la recepţie. Şi brusc mi-au venit în minte imaginile atroce ale împreunării lor. Când Vittorio a stins lumina, mă gândeam doar cum să ies din cameră. Mă rugam să se oprească. Întunericul făcea şi mai clare sunetele. Se auzeau şi alte sunete, ca nişte cuvinte îngăimate printre gemete, dar nu erau clare. Aveam impresia că peretele se subţia. Îmi spuneam că va dispărea şi că ne vom trezi cu paturile lipite. Patul în care unii făceau amor şi patul în care noi ne plictiseam. Ea gemea atât de mult şi atât de bine. Mi-am spus că era, cu siguranţă, mult mai bună la pat decât mine şi am început să mă gândesc la fetele

care erau mult mai bune la pat decât mine şi m-am simţit vinovată. Faţă de el. Şi eu voiam să îi ofer nopţi de care să îşi aducă aminte, altminteri la ce bun atâtea nopţi? Dar nu puteam. Nu mai puteam să o fac. Povara obişnuinţei. Pielea noastră se atingea. Aveam doar acest contact imobil. Dar nici nu voiam altceva. Nu suportam trupurile noastre fără viaţă, inerte, nu aş fi suportat nici trupurile noastre excitate. El a avut iniţiativa. Mânia m-a penetrat odată cu sexul lui. Cu cine făcea amor? Pe cine avea în spatele pleoapelor lăsate? Poate că, dacă m-ar fi privit, m-aş fi liniştit, mi s-ar fi părut că sunt acolo, nu că lipsesc, eram sigură că făcea amor cu ea, cu străina de dincolo de perete, nu cu mine, că îşi potriveşte ritmul mişcărilor cu oftaturile ei, nu cu ale mele, ca şi cum, folosindu-se de mine, încerca să pătrundă dincolo şi să penetreze corpul celeilalte, eram adjuvantul unei îmbrăţişări care nu există, care nu va exista niciodată, un medium, un instrument care îi permite să juiseze, prin intermediul meu, nu împreună cu mine, o îmbrăţişare fantasmagorică şi, prin urmare, mai minunată decât realitatea. Mai minunată decât mine. Căci eu eram realitatea lui. Iar eu am vrut întotdeauna să fiu fantasma lui. Nu *realitatea* lui, urăsc acest cuvânt. *Realitatea*. Gemetele mele nu erau la fel de valoroase ca gemetele pe care le auzeam, erau mai puţin autentice, mai puţin lacome, mai puţin expresive, mai puţin orice. În timp ce simţeam sexul lui mişcându-se în mine, mi-am reamintit că în timpul cinei s-a crispat când am luat o bucăţică din farfuria lui. Înainte mă îndemna să gust. Atunci mi-am dat seama că exista un înainte. Iar noi ne aflam după. Atunci am ştiut că l-am plictisit. Era plictisit fără să ştie de ce. Timpul trecuse pentru noi, peste noi. Când iubirea începe, undeva, o clepsidră este întoarsă şi ne îndreptăm neobosit spre sfârşit. Înainte am fi făcut dragoste şi nu i-am fi auzit. Sau poate că am fi râs. Clepsidra iubirii fusese întoarsă. Am vrut să părăsesc hotelul a doua zi de dimineaţă.

— De ce vrei să mergem la alt hotel? Ăsta e foarte bun.
— Nu vreau să merg la alt hotel.
— Dar ce vrei?
— Să merg acasă.

Începe ca o criză de spasmofilie. Gâtul ţi se usucă. Pieptul se contractă pe dinăuntru. Bătăile inimii se accelerează. În acele momente inima nu mai este la locul ei ştiut. Era normal ca Vittorio să mă ducă la gelozie, era scris. Am simţit-o acaparându-mă, ducându-mă la nebunie. Cred că de atunci mi-am pierdut respiraţia obişnuită. Inima mi s-a deplasat. Avea un ritm nesănătos. Un tempo nesănătos. Cu excepţia, poate, a momentelor în care dansez. Atunci respiraţia mea este liberă.

Fă ceva să înceteze. O, nu, nu mai tare. Tăceţi.

— Dormi?

Dormea. Ceilalţi continuau să facă amor, noi deja isprăviserăm. Mi-am spus că nu doarme, voia să îl las în pace, să-i asculte liniştit, mi-am zis că dacă nu îl satisfăcusem, atunci putea să o ia de la capăt. Dar alături. Dincolo de perete. Gelozia nu se evaporase odată cu ejacularea lui. Nu, se instalase definitiv. Gelozia nu-l alege pe cel sau pe cea în care va încolţi, este ceva mult mai suspect, mai colectiv, mai ucigător. Nu vrea să distrugă o singură persoană, vrea să distrugă un cuplu. Şi tot ceea ce are legătură cu el. Iar gelozia nocturnă a devenit diurnă. Nu a vrut să ia micul dejun în cameră.

— Hai mai bine la restaurant.

— De ce?

— Aşa.

— Păi de ce? De obicei îl luăm în cameră.

— În cameră aduc cafeaua rece, la restaurant e caldă.

Voia să o vadă. Pe fata de alături, să o prindă pe retină, pentru depozitul lui de fantasme, voia să îi vadă chipul, trupul.

— Să stăm acolo.

— Dar e chiar în mijloc.

— Aşa suntem mai aproape de bufet.

Nu vrei s-o ratezi, aşa-i? Mi se părea că priveşte toate femeile care se agitau în jurul bufetului. Care dintre ele era acea străină? Cea cu care îşi petrecuse noaptea. Era una. Mai frumoasă decât altele. Am hotărât că era ea. Îmi plimbam privirea de la unul la celălalt, construind un cuplu mai real decât cel pe care îl forma cu mine. Îmi venea să-l plesnesc.

— La ce te uiţi?

— Mă uit să văd dacă au adus şi somon.

Mincinos. Obsedat. O priveşti. Ţi-ar conveni să i-o tragi, nu? Imediat, pe masa cu gustări, în timp ce ea ţi-ar umple gura cu o bucată de somon, tu i-ai umple fundul. Hai, ce mai aştepţi?

— De câte ori o să mergi să iei ceva?

— Ce ai în dimineaţa asta? N-am dreptul să mănânc?

— Ar fi trebuit să îmi spui că ai venit aici pentru bufet.

— OK, OK, mergem, o să ieşim la aer, asta o să te calmeze, urc în cameră să iau un pulover, poţi să mă aştepţi aici dacă vrei.

— De ce?

— De ce ce?

— De ce vrei să te aştept aici?

— Nu ştiu… ca să nu te oblig să urci iar.

— Bineînţeles…

— Cum adică „bineînţeles“?

— Urc. Şi eu vreau să-mi iau un pulover.

— Vrei să ţi-l aduc eu?

— Tu chiar nu vrei să urc şi eu în cameră sau ce?
— Urcă dacă vrei, dar nu te mai lua de mine.
Crezi că nu am priceput ce vrei. Vrei să te întâlneşti cu ea. Să o priveşti liniştit fără să te vadă. Ei ieşeau din camera lor tocmai când noi intram într-a noastră. Cuplul. Evident că nu au luat micul dejun fiindcă şi-au tras-o.
— Ţi-ai dat seama cum o priveai?
— Pe cine?
— Pe fata care ieşea.
— Nu mă uitam la ea.
— Ai vrea să fii în camera ei, nu? Ai prefera să fii cu ea?
— Ce tot spui?
— Nu face pe niznaiul.
E pentru prima dată când îl pălmuiesc. Mâna şi-a luat, pur şi simplu, zborul. Trupul mi-a fost cuprins de o căldură nebună. Ura. După ce l-am insultat, am urlat la el.

Uneori îmi dădea pace, dar numai ca să o ia de la capăt, cu şi mai mare intensitate, ca să mă nimicească, distrugătoare. Absolut distrugătoare. Am ştiut că îl voi pierde pe Vittorio. Şi alta îmi va lua locul. Îi va oferi ceva nou, noutatea pe care nu i-o mai puteam oferi. Implacabilă, asemenea apei care se întinde, gelozia s-a întins pretutindeni, a ocupat cel mai infim interstiţiu al vieţii, al raţiunii, al emoţiilor mele. Al identităţii mele.

Spaime multiple, permanente.

O femeie pe stradă, văzută din spate sau din faţă, o femeie aşezată, o chelneriţă, o vânzătoare, o asistentă, o farmacistă, o blondă, o brunetă, o tânără, o doamnă coaptă, o femeie pe tocuri, una în pantofi fără toc, o femeie văzută la o petrecere, o scenă într-o seară, când îi stăteam în poală, prietenul lui cel mai bun i-a dat o palmă pe genunchi ca să-i semnaleze că a intrat o frumuseţe în încăpere, numai că n-a fost atent şi m-a bătut pe mine pe genunchi, ce umilinţă, oare câte semnale folosesc ca să-şi arate unul altuia o bucăţică bună? O femeie cu părul lung, una tunsă băieţeşte, cu ochi albaştri, căprui, verzi, negri, o femeie din tren, o stewardesă, o mironosiţă, vânzătoarea de la florăria de unde-mi ia mie flori, căreia ar prefera să-i ofere buchetul, orice femeie, o crainică, o femeie dintr-un film, o scenă când stăteam cu capul pe pieptul lui şi am simţit cum îi bate inima mai tare la apariţia unei actriţe, nu mai pot să mă duc la film cu el, nu mai pot să merg cu el la teatru, mă gândesc la fantasmele lui cu actriţele, nu pot să văd cum se uită la ele, cum le măsoară, cum le dezbracă din priviri, oare cum îşi imaginează el personajele feminine din cărţi, cu ce femeie din viaţa reală seamănă, o femeie pe catafalc, una cu pistrui, fiica vecinei, n-are importanţă, toate au un aer de

noutate, un farmec aparte, vorbesc altă limbă, au alte obiceiuri, o suedeză, o italiancă, o asiatică, promisiunea unor cuvinte noi, o şoferiţă la stop, o fată pe care o vede în fiecare dimineaţă la brutărie, fata care aduce piesa pentru frigiderul stricat.

Alt sex pe care să-l penetreze, de dragul schimbării.

Femeile astea sunt ca o haită de lupoaice, le-am pierdut numărul. Ca lupoaicele, calcă fiecare în urma celei de dinainte.

Aş vrea să am puteri supranaturale, fiind în acelaşi timp femeia lui de zi cu zi. Să mă metamorfozez în funcţie de cele care îi plac. Să am această putere. Să mă prefac în cea de care e atras, apoi în următoarea. Să nu-i arăt mereu acelaşi chip. Să mă transform în ritmul dorinţelor lui. Să-i ofer toate femeile, rămânând însă Unica. Viaţa ne face unici, ne impune să fim mereu aceiaşi. Acelaşi zâmbet. Acelaşi râs. Aceeaşi privire. Aceleaşi mâini trecând prin acelaşi păr. Aceleaşi picioare. Aceleaşi braţe care se întind. Aceleaşi căscaturi. Aceeaşi voce. Aceeaşi spinare. Aceiaşi dinţi. Aceeaşi piele. Aceiaşi sâni. De câte ori nu ne săturăm de noi înşine, cum să nu-i plictisim pe ceilalţi? Cum să nu se sature de mine? De unde scântei, când totul rămâne neschimbat?

Sunt mereu de veghe, aşteptând un dezastru. Ca marinarul care ştie că va fi furtună. Sunt mereu alarmată. Mereu pândită de primejdii.

Masa la restaurant nu-mi tihneşte decât dacă el se aşază cu spatele la sală. Fiecare pas e un chin, îi pândesc privirile, mă uit peste tot, aşteptând să se arate duşmanca. Reţin imaginile, le examinez. Caut amănuntul, dovada că Vittorio se simte atras de alta. Scânteia din priviri. Ştiu foarte bine scânteia asta, pâlpâirea de-o clipă, naşterea dorinţei. Ce gânduri îi trec prin minte? Sunt sigură că şi le aminteşte când face dragoste cu mine, ca să nu se plictisească. Tare aş vrea să ştiu ce gândeşte când facem dragoste, aş vrea să inventez aparatul care să vadă ce e în mintea celuilalt când faci dragoste cu el. Disimularea şi simularea ar deveni imposibile. Ce de surprize ar apărea! Nici când mă plimb singură nu am pace, mă tot uit ce femei l-ar putea atrage, sunt mereu tulburată. Le identific pe cele care l-ar putea seduce. Mă copleşeşte disperarea până şi la vederea unei fetiţe. Drăgălaşă. O drăgălăşenie care promite. Poate că peste zece, cincisprezece ani o să mi-l ia pe Vittorio. Îi va oferi noutatea, în vreme ce eu îi ofer repetiţia. Când mă trezesc în toiul nopţii, gândul îmi zboară imediat la el. Când suspină în somn, eu aud ce visează. Îmi imginez toate făpturile care îi populează fantasmele. Şi nu frumuseţea lor mă înnebuneşte, ci faptul că eu nu apar niciodată în acele vise. Nimeni nu pofteşte la ceea ce are.

Oare cine a fost prima care l-a îndepărtat de mine? Pe care a privit-o când a încetat să aibă ochi doar pentru mine? Înstrăinarea nu a fost brutală. Dezîndrăgostirea e treptată. Înainte să nu mai iubeşti pe cineva, îl iubeşti mai puţin. Tot mai puţin. Dar nu-ţi dai seama de asta. Relaţia devine călduţă, cotidiană, obişnuită, pragmatică, nici măcar raţională, căci nu te gândeşti la ea. Sunt unii care pot trăi fără dragoste nebună, dar eu una nu pot. Nu pot fără dragoste nebună. Iar dezîndrăgostirea lui mă va ucide. Într-o zi, la scurt timp după ce ne-am întâlnit, mi-a spus că nu se mai poate uita la alte femei. N-ar fi trebuit să-mi spună asta. Plăcerea imensă pe care am simţit-o atunci nu compensează disperarea care m-a copleşit în clipa când l-am surprins într-o zi privind-o pe alta. L-a îndepărtat de mine un surâs. Apoi nişte ochi. O privire. Un păr prins în coadă. Un cuvânt. Un surâs. Nişte sâni. Răspândite în tabloul general al femeilor de pe lumea asta. Şi nici măcar nu şi-a dat seama.

Am vrut să evit inevitabilul. Folosesc altă pastă de dinţi decât el, alt săpun, alt şampon, căci aceste lucruri de zi cu zi anulează pH-ul, şterg diferenţele dintre pielea mea şi a lui. Ca un parfum pe care nu-l simţi când e dat şi altul cu el. M-am decolorat treptat, ca să ajung la blondul provocator, dar e prea târziu, nu are nici un efect, pentru că e vorba de mine, iar fidelitatea nu ţine de culoarea părului. Nu mai am ce să fac. Nu doar zgomotele asurzitoare anunţă dezastre, ci şi cele slabe, sau chiar tăcerea. Nu există anticameră la nenorocire, nenorocirea loveşte pe neaşteptate.

Vittorio s-a îndepărtat de mine. Spune că nu-i adevărat, dar eu ştiu. Simt. Mă minte. Are un miros scârbos în cuta bărbiei. Cuta de sub gură. Se spală, dar locul ăla nu se poate curăţa. Cuta bărbiei. Îl simt. E un parfum, de fapt, nu un parfum, un miros de femelă. Mirosul femeii ăsteia nu mai iese din el. Am vrut să controlez, să prevăd, să previn. Întâlnirile. Ieşirile în oraş. Călătoriile. Dar nu l-am putut împiedica să profeseze. Sunt sigură că acolo a întâlnit-o. Sunt sigură că e o pacientă. Lucrurile se repetă. A găsit-o acolo unde m-a găsit şi pe mine. În acelaşi loc. În aceleaşi împrejurări. L-am luat de la altă femeie, de ce nu mi l-ar lua alta la rândul ei? Era inevitabil. Nici n-are cum să fie altfel. Singuri în cameră. E legea uşilor închise. Proximitatea fizică repetată. Apare latenţa sexuală, e un fapt, o realitate jucată. Subînţelesuri împuţite… Ştiu eu de-a ce se joacă ei acolo. Se aud râsete, nu vin ele la cabinet pentru că au probleme. Înainte, între şedinţe, băga capul în dormitor, schimbam câteva vorbe, mă săruta, dar acum face drumuri doar între uşa de la intrare şi birou. Drumul lui nu se mai bifurcă spre mine. Îi ascult paşii. Cum conduce o pacientă. Dacă se grăbeşte înseamnă că o aşteaptă pe alta. Dacă merge încet înseamnă că îi place de ea. De luni de zile îi ascult telefonul din

birou. Dacă aş putea, aş instala acolo o cameră de luat vederi. Ca să văd tot. Ca să ştiu tot. Sunt atentă la inflexiunile vocii, la lapsusurile lui. Vreau să-i citesc gândurile, numai la asta-mi stă mintea. Totul are o semnificaţie. Sunt un detector de minciuni căruia i se spun numai minciuni. Se gândeşte la alta, sunt sigură, nu mă mai ţine mereu de mână, găseşte tot felul de pretexte. Spală vasele. Citeşte ziarul. Se şterge la fund. Cred că gura mea, de care nu se mai sătura pe vremuri, pute, a căpătat izul acru şi stătut al gurilor nesărutate, neiubite. O dată pe săptămână se vede cu ea, sunt sigură, spune că se duce la film, la teatru, că dacă eu nu vreau să merg nu înseamnă că el n-are dreptul. Am căzut în capcana întinsă de mine. Gelozia mea i-a oferit pretextul să mă înşele netulburat. Deja a început să iasă de două ori pe săptămână. În curând o să vrea în fiecare seară. Să iasă fără mine. O să vrea să plece. Nu contează cu cine, nu-mi pasă cine e şi cât de bine arată. Nici cea mai uluitoare frumuseţe nu poate reţine un bărbat, pe el îl interesează noutatea. Când suntem atraşi de ceva frumos, ne atrage de fapt noutatea. Iar frumuseţea, dacă nu păleşte, îşi pierde oricum farmecul şi în câteva luni ajunge să plictisească. Nu e nimic extraordinar în această succesiune de iubiri. Fata asta la care se duce joia nu înseamnă nimic. E doar dovada că el nu mă mai iubeşte, sau că mă mai iubeşte, dar nu-i mai sunt de-ajuns, ceea ce e tot aia. Nu contează cine e, în câteva luni o s-o lase şi pe ea. O să-l plictisească şi ea, dar asta nu mă consolează, eu sufăr oricum. S-a terminat. Şi cât ne-am iubit.

Mi-e dor de „noi“. Vreau să mi-o trag. Cu el. Sunt obsedată. Dar numai cu el. Aş vrea să fiu obsedată să mi-o trag cu oricine. Să-mi găsesc un amant. Apoi altul. Să-mi placă de toţi şi de toate. Atunci mi-ar fi uşor să înţeleg faptul că are o amantă. Că doreşte alte femei. Aş da orice să mai facem o dată, ultima dată, dragoste aşa cum făceam la început. Ce bine era. Cum de ne iese aşa prost acum? Rar, fără chef. Când facem dragoste, deschid ochii şi îi privesc pleoapele lăsate. Am orgasm numai când mi-l imaginez în braţele alteia. Bărbatul şi-o trage şi acasă, chiar dacă are pe alta. Şi-o trage unde se poate. E limpede. Dacă vrei să vezi. Totul e deci sortit eşecului? Pe vremuri toate femeile leşinau, dar acum nu mai leşină nici una. Unde sunt sărurile? Unde sunt femeile? Femeile sunt peste tot, dar au devenit puternice, frumoase. Eu de ce n-am reuşit? Cei a căror dragoste nu moare mor din dragoste. Mă descompun. Frica îngreunează. Sunt mai grea, deşi nu m-am îngrăşat. Nu e grăsime. Nu e apă. E frică. Frica îngreunează. Simt când dansez. Nu mai am uşurinţă. Mi-e frică să nu-l pierd pe Vittorio. Gelozia apasă gândurile, dar şi trupul, muşchii şi nervii mei sunt atenţi la el. Plini de el. Trupul meu ascultă de poruncile geloziei. Mă sufoc.

M-am gândit de multe ori ce-ar fi dac-ar muri. Nu dintr-un instinct criminal, ci din instinct de supravieţuire. Sunt într-un asemenea pericol încât vreau să-l elimin. Ca să-mi regăsesc liniştea, ca atunci când opreşti muzica. O opreşti ca să redevii calm. Dar până şi ideea morţii lui îmi trezeşte gelozia. Îmi închipui că spiritul lui cu puteri supranaturale se va strecura peste tot ca să le privească, goale la duş, în braţele altcuiva, Vittorio Strigoiul, cel cu o mie de iubite. Scârbit de mine, sătul, pe mine nu m-ar bântui.

Femeia de dinaintea mea. Cea cu care mă înşală. Şi cea pentru care o să mă lase. Nu am unde să mă ascund. Nici în trecut, nici în prezent, nici în viitor. Nu am nici un refugiu temporal. Nu mai am nimic. Aş vrea să-mi întâlnesc dublul, ca să stăm de vorbă, şi contrariul meu, ca să uit. Mă sufoc. Gelozia pârjoleşte creierul. Partea dreaptă a capului mă frige. Electricitatea neuronilor. Prea multe imagini, prea multe lucruri imaginate, prea multe fantezii. Mă doare ochiul drept. Aş vrea să-mi pot fotografia creierul. Să găsesc aria geloziei, să mi-o extirp. Vreau un cleşte, un cuţit, un silex, să mi-l vâr în creier şi să tai. Gata cu terminaţiile nervoase. Dar nu poţi supravieţui geloziei. Ea ucide. E o coridă. Picadorii împung, împung, împung. Vezi roşu, roşu, roşu. Sunt taurul înnebunit, care nu poate să trăiască decât liber, dar a fost dus într-un loc împrejmuit, în arena unde îl întâmpină cei care-l privesc murind.

— De ce dai mâna cu pacienţii şi când vin, şi când pleacă?
— De ce?
— Exact. De ce?
— Nu ştiu, aşa s-a nimerit.
— O faci ca să le atingi, nu-i aşa? Spune drept!

Mă întreb mereu la care din ele se gândeşte când se masturbează. Poate că nici nu se spală pe mâini după ce a atins-o şi se masturbează.

Fac tot ce pot ca să mă stăpânesc. Să disimulez. Încerc să ţin totul în mine. Cât mai mult. Şi răstălmăcesc adesea certurile noastre, mă folosesc de orice alt motiv din viaţa de zi de zi ca să-mi vărs ura, stimulată de fapt de gelozie. Dar uneori izbucneşte. Dă pe dinafară. Explodează. Este îngrozitor. Geloziei nu-i place discreţia, gelozia le face pe victimele ei furioase şi doar atunci exultă. Gelozia porneşte din minte şi sfârşeşte în trup. E ca un puseu care urcă în mine. Într-o secundă. Care se împrăştie în mâinile mele. Un puseu rece şi în clipele acelea aş vrea să îl snopesc în bătaie, să îl ucid. Să ţip, să urlu, să-l lovesc. Să înceteze, să înceteze să-şi mai bată joc de mine, să-mi spună, să mărturisească, să vorbească, să aleagă. – *Hai, hai, tot nu ai altceva în minte, hai, pleacă, nu-mi datorezi nimic, şterge-o.* Să-i zdrobesc sexul, să i-l răsucesc şi să-l strivesc. Dacă Vittorio ar şti ce este în mintea mea, ar fugi, nu îşi poate închipui ce se află acolo, nu poate.

Gelozia este o boală mintală, masca tuturor defectelor umane, răutate, ură, mizantropie, împietrirea inimii, egoism, lăcomie meschină. Iar cel mai rău este că simţi că înnebuneşti. Fiindcă simt că înnebunesc. Şi să înnebuneşti nu are nici o noimă.

Desigur că am încercat să mă vindec. Am încercat totul. Dar de gelozie nu te vindeci, atunci când eşti conştient de ea, o diseci, o analizezi, încerci să o justifici, să o explici, dar nu te vindeci. Pentru că am citit toate cărţile despre gelozie, le-am citit pe toate, pe toate pe care le-am găsit în biroul lui, toate cărţile, toate capitolele, toate notele de subsol, încercând să găsesc acel ac în carul cu fân care să-mi permită să mă extrag din acest cerc blestemat, să mă vindec. În cărţile acelea, geloşii au două alternative: fie sunt „infideli refulaţi", fie sunt „homosexuali refulaţi". O persoană *refulată*, asta sunt. Dar, trecând peste explicaţiile mediocre, scrierile despre gelozie nu te vindecă, ele doar constată. „Nici o consistenţă a temeiurilor narcisiste." Când Vitttorio a intrat în mine, când m-a sărutat pentru prima oară, mi-am simţit trupul abandonându-se şi retrăgându-se în favoarea acestui trup diferit, al lui într-al meu. Bărbatul acesta a devenit sângele meu. Poate din cauza copilului pe care nu l-am avut niciodată. Acum ştiu. Nu gelozia te face nefericit, nefericirea te face gelos. Important este să ştii ce tip de nefericire ne face geloşi. Iar eu cunosc această nefericire, cunosc rana aceasta. Totdeauna ai motive să fii ceea ce eşti. Iar eu ştiu din ce motive sunt ceea ce sunt.

De aceea nu-i port pică lui Vittorio. Nu-i pot cere ceea ce nici o fiinţă umană nu poate oferi. Cer prea mult. Nu el este călăul. Eu sunt tiranul. Dar nu voi fi închisoarea lui. Nu voi deveni cea pe care nu o poate părăsi. Îl voi lăsa să plece fără să lupt deoarece în iubire a lupta înseamnă să fi pierdut deja. Vreau să am curajul să plec. Mi-am făcut valizele de mai multe ori. Dar o ură furioasă izbucneşte în mine. Mă crispează. Şi îmi vin în minte o sumedenie de idei. Unde este? Mi-l închipui fericit, râzând pentru că a uitat de mine, nu mai sunt în gândurile sale, în viaţa lui, nu mai sunt, am dispărut, se bucură fiindcă se gândeşte la o alta, fără să mai vrea altceva pe lume, satisfăcut de o alta. Atunci despachetez, rămân şi plâng. Visez să am puterea de a pleca şi visez să pot rămâne cu el toată viaţa. Mi se pare că astfel aş fi, în sfârşit, fericită. Să văd, fără să fiu văzută. Gelozia, un „candaulism refulat", nu ştiam ce înseamnă, atunci am căutat în cărţi şi am găsit această listă.

Abasiofilie – Interes erotic repetat, intens, incoercibil, care constă în alegerea unui partener / a unei partenere care nu se poate deplasa decât folosind un scaun cu rotile sau un alt tip de sprijin pentru a merge.

Acomoclitism – Atracţie sexuală pentru pubisul ras.

Algorasmie – Excitare sexuală provocată de fantasma inspirată de o altă persoană în timpul unei relaţii sexuale.

Axilism – Atracţie sexuală pentru axile.

Baubofilie – Interes erotic irezistibil care implică dorinţa unei femei de a-şi arăta organele genitale. În mitologia greacă, Baubo şi-ar fi ridicat fusta ca să-i arate organele genitale zeiţei Demetra, care suferea din cauza dispariţiei Persefonei, fiica ei, răpită de Hades, zeul morţilor.

Candaulism – Excitaţie sexuală provocată de privirea partenerului în timp ce întreţine o relaţie sexuală cu o a treia persoană (sau mai multe).

Coreofilie – Excitare sexuală provocată de dans.

Dendrofilie – Atracţie sexuală pentru copaci.

Emetofilie – Atracţie sexuală pentru vomă.

Enditofilie – Excitare sexuală provocată de întreţinerea de relaţii sexuale cu o persoană îmbrăcată.

Erotofonofilie – Interes erotic pentru ucigaşii sexuali în serie.

Fornicofilie – Interes erotic irezistibil pentru animale mici (şerpi, broaşte) şi insecte (purici) care se urcă pe organele sexuale.

Godivism – Pulsiune care duce la exhibarea călare. Exhibarea pe bicicletă poate fi considerată o formă de godivism.

Hierofilie – Atracţie erotică faţă de lucrurile sacre.

Lactofilie – Atracţie sexuală faţă de femeile care alăptează.

Maieusofilie – Atracţie sexuală faţă de femeile însărcinate.

Meteorofilie – Excitare sexuală provocată de faptul de a fi agăţat de ceva.

Ondinism – Erotism urinar; excitare sexuală la subiectul însuşi ori la partenerul de acelaşi sex sau de sex opus asociată cu acţiunea de a urina.

Penterafilie – A fi excitat sexual de soacră.

Podiafilie – fetişism al şorţurilor femeilor (şi, prin extrapolare, pentru hainele de subretă). Foarte adesea este asociată cu o pasiune nesăţioasă pentru iubirea ancilară.

Scatofilie – Atracţie sexuală pentru excremente sau pentru execrare.

Siderodromofilie – Excitare sexuală oferită de trenuri; această fantasmă cumulează mai mulţi factori: intimitatea compartimentului şi a promiscuităţii la care obligă, exhibiţionism fără riscul ca trenul să treacă prin faţa locuinţelor, dar şi trepidaţiile trenului.

Somnofilie – Interes erotic repetat, intens, care constă în a iniţia un contact erotic (mângâieri, mângâieri orale ale organelor genitale, fără a forţa sau a violenta persoana respectivă) cu o persoană care doarme.

Stigmatofilie – Interes erotic repetat, intens, irezistibil, care constă în a căuta un partener erotic având tatuaje, automutilări sau a cărui piele a fost străpunsă pentru a i se insera bijuterii de aur (inele sau tije) în special în zona organelor genitale.

Tricofilie – Excitare sexuală provocată de păr sau de blană.

Zoofilie – Atracţie sexuală faţă de animale, care în unele ţări nu este ilegală.

Era să uit.

Pedofilie – Atracţie sexuală pentru copii.

Lisandra a pus stavilă acestui şuvoi. Cutiuţa muzicală s-a oprit. Brusc. Mişcarea buzelor a încetat. Această litanie abominabilă pe care o ştia pe dinafară. Nu mai dansau, încremeniseră amândoi în mijlocul sălii de dans. Pepe o strângea în braţe iar ea, cu capul lipit de pieptul lui, nu mai era decât un trup închis într-o gândire claustrofobă, un trup fără glas, ca după o exorcizare, un trup golit. Ajunsese dincolo de suferinţă iar Pepe era sufocat. Îşi lipise mâna pe pleoapele Lisandrei, de parcă ar fi fost moartă. Auzise destul. Reuşise să o facă să vorbească, desigur, dar nu îi înţelegea rătăcirea, ar fi trebuit ca şi el să treacă prin acest labirint al geloziei pentru a avea cea mai slabă şansă de a-i înţelege suferinţa. Era cu neputinţă să vorbească, toate cuvintele îi păreau zadarnice în faţa gândurilor pe care Lisandra tocmai i le destăinuise. În mintea lui de-abia se conturau câteva fraze care îi veneau pe buze: *Îţi imaginezi lucruri neadevărate. Poate că Vittorio nu este vinovat. Poate că îi impui propria ta viziune asupra lumii, proiectezi asupra lui propriile tale temeri, n-ai nici o dovadă că te înşală şi, chiar dacă te-ar înşela, nu te părăseşte şi asta contează, e ceva trecător, te asigur, crede-mă, sunt cel mai îndreptăţit să spun asta, şi chiar dacă vă veţi despărţi, nu-i sfârşitul lumii, o să treci peste asta, o să întâlneşti pe altcineva, eşti tânără, eşti frumoasă, eşti inteligentă, Lisandra, nu te crampona de iubirea asta, sunt atâtea lucruri frumoase în viaţă.* Dar Pepe nu a rostit nici un cuvânt până la urmă pentru că, în toată nebunia aceasta, luciditatea Lisandrei era evidentă, ştia că încercase din răsputeri să fie raţională. Tăcerea lui Pepe era o dovadă a neputinţei, în nici un caz o dovadă a dezaprobării, cu toate acestea Lisandra astfel o înţelesese. Paranoia, odată instalată, atinge nivelurile sociabilităţii.

— Crezi că sunt demnă de dispreţ?

Cum putea gândi astfel? Pepe a strâns-o cu putere pe Lisandra în braţe ca să îi arate că nu o dispreţuieşte. Nu strângi cu putere în braţe pe cineva pe care îl dispreţuieşti. Şi a sfârşit prin a vorbi, fără să-şi dea cu adevărat seama, formulând o constatare ce nu atenua durerea Lisandrei, dar care, după părerea lui, o plasa în rândul durerilor care se pot uita. „Eşti atât de tânără." Lisandra s-a arcuit, revoltată: nu putea să trăiască fără Vittorio, nu conta vârsta.

— Aş vrea atât de mult să te pot ajuta.

— Nu mă poţi ajuta. Nimeni nu mă poate ajuta.

— Îţi faci singură rău, vorbeşte cu Vittorio, spune-i tot, te poate ajuta, e meseria lui, va înţelege.

— Nu faci psihanaliză cu bărbatul vieţii tale. Nu-i mărturiseşti străfundurile sufletului tău din care el însuşi face parte. Nu-i dezvălui imaginea pe care o ai despre el.

— Atunci du-te la altul, du-te la alt psihiatru, sunt destui pe la noi.

Lisandra nu se gândise la asta. Dar se temuse că ei se cunosc, se întâlnesc, înainte de toate indivizii ăştia se ştiu unii pe alţii. Lisandra Puig? A, e soţia ta? Şi discută între ei, nu ar suporta să devină subiectul unei conversaţii, o chestiune intelectuală pentru Vittorio. Nu te poţi îndrăgosti de o chestiune intelectuală, chiar dacă este ceva obişnuit şi frecvent în meseria lor: te îndrăgosteşti de un caz, dar asta se întâmplă înainte de a te fi culcat cu cel în chestiune. Odată ce te-ai culcat cu acel „caz“, nu are nici un farmec, rămâne o devianţă ca oricare alta.

— Atunci du-te la altcineva, cineva care nu este psiholog, du-te la un medic.

Ca să o omoare cu antidepresive, nu, mulţumesc, nu dorea aşa ceva. Totuşi, într-o bună zi, a mers la un medic. I-l recomandase Miguel, trecuse pe la ei, observase că nu îi era bine şi lăsase adresa scrisă pe un bileţel, pe masa din salon, tăcut şi discret cum era de obicei. De la radioul din sala de aşteptare se auzea *Concertul nr. 23* de Mozart. Lisandra zâmbise. Miguel este un muzician renumit, a crezut că era un semn, a crezut cu adevărat că acel medic o va ajuta. I-a spus că este geloasă. L-a întrebat dacă o poate ajuta. I-a răspuns că nu este atât de simplu. Ştia că „nu este atât de simplu“, i-a replicat, voia doar să ştie dacă o poate ajuta. Bărbatul a deschis o carte roşie, enormă, şi, plimbându-şi cu mare repeziciune degetul peste pagini, a început un interogatoriu în toată regula: „Vă deranjează hainele strâmte? Puloverele pe gât? Vă învineţiţi uşor? Preferaţi vinul roşu, sau vinul alb? Vă treziţi greu dimineaţa? Aveţi bufeuri? De ce vă mişcaţi tot timpul? Vă deranjează zgomotul produs de corpurile de iluminat? În general, vă deranjează zgomotele cu intensitate slabă? Suferiţi de angină? Vă place să vorbiţi despre problemele personale? Când plângeţi, o faceţi spasmodic? Sau mai degrabă liniştit? Sunteţi friguroasă? Aveţi nevralgii? Cefalee? Contracţii musculare? Menstrele sunt dureroase? Neregulate? Însoţite de crampe?…“ Lisandra răspundea la întrebări extrem de concentrată. Cu foarte multă grijă. Nu pricepea rostul întrebărilor. Ar fi vrut ca litania aceasta să nu se oprească niciodată. Şi-ar fi putut petrece toată viaţa răspunzând la aceste întrebări. Dintr-odată i se părea că bărbatul acela era în stare de orice, că o va salva. O ecuaţie, o alunecare, o scădere, o înmulţire, un rezultat. *Rezultatul*.

— Sunteţi claustrofobă?
— Nu.
— Suferiţi de ameţeală?
— Nu.
— Sunteţi…
— De fapt, da, am ameţeli. Pe scări. Când cobor.

— Şi când urcaţi?
— Nu. Doar când cobor scările.

Bărbatul a mai continuat o vreme să-şi pună întrebările iar apoi şi-a închis cartea. S-a ridicat să deschidă un dulăpior ticsit de tuburi transparente pline de biluţe albe. A luat unul dintre ele şi a pus câteva într-un plic. „Luaţi mâine de dimineaţă înainte să mâncaţi, o ţineţi sub limbă.“ Lisandra şi-a petrecut seara şi noaptea fiind sigură că salvarea era în acel plic. L-a strecurat sub pernă spunându-şi că a doua zi Zâna Măseluţă îi va fi împlinit dorinţa. Revăzând întreaga consultaţie în minte, reluând întrebările şi răspunsurile cât mai bine cu putinţă, amintindu-şi că trebuia să admită, ştia bine că totul venea de aici. *De la scările acelea.*
Nu mai putea să se poarte ca şi cum nu s-ar fi petrecut nimic. Dacă voia într-adevăr să găsească o soluţie, fiindcă trebuia să găsească o soluţie, ştia bine că trebuia „să privească adevărul în faţă“. Exact aceste cuvinte i le-a aruncat lui Pepe cu violenţă. Brusc. Dintr-odată eliberată de delirul geloziei sale.
— Vrei să mă ajuţi, Pepe? Poţi să mă ajuţi. Eşti singurul care poate să mă ajute. Împreună cu tine pot să merg acolo. Pot să o fac dacă mă însoţeşti.

Pepe a dat din cap fără să ştie ce anume acceptase, chipul Lisandrei luminat dintr-odată îl câştigase de partea ei, fără alte întrebări. Lisandra se eliberase din braţele sale.

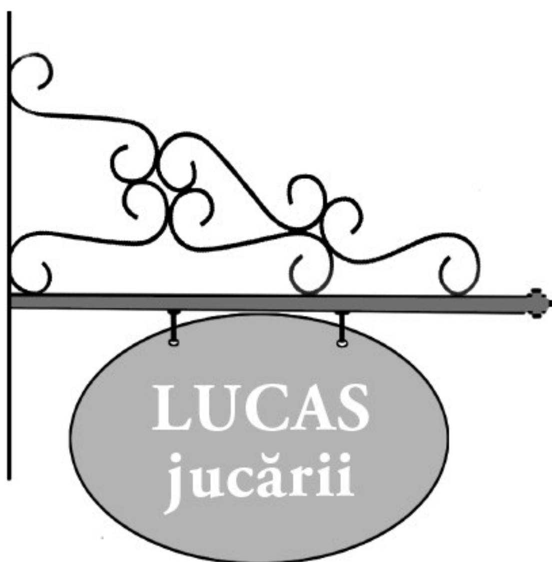
— Ai dreptate, Pepe, aceste văicăreli trebuie să înceteze. Am soluţia. De mult. Acum trebuie să o pun în aplicare, acum. Ştiu *ceea ce poate* să aranjeze totul. Ştiu ce îmi rămâne de făcut. Pur şi simplu trebuie să am curajul de a da ochii cu el.

Lui Pepe îi plăcuse tonul devenit dintr-odată atât de categoric, în sensul pozitiv al termenului, dar niciodată nu-i spusese „să înceteze cu văicărelile“, niciodată nu şi-ar fi permis să trateze astfel disperarea ei. Ea singură îşi însuşise aceste cuvinte pe care le rostise, cele pe care ea le dorea într-adevăr să le audă, singurele care puteau să o determine să acţioneze, să părăsească lumea ei, a observaţiilor contemplative şi distrugătoare. Gelozia ca un extaz mistic. Lisandra a ieşit de la vestiare machiată, parfumată, coafată, părul prins în coadă îi dezvăluia chipul, în sfârşit, Pepe o regăsise. Tot cu ochelari de soare, dar, de acum înainte, sigură pe ea. Nu veselă – ar fi trebuit să fie veselă, dar nu prea părea –, dar puternică, trupul ei arăta putere. Dacă Lisandra nu i s-ar fi confesat, Pepe n-ar fi zis că sufletul îi e plin de gânduri negre. Au luat autobuzul. N-au prea vorbit. Pepe se întreba la ce soluţie se gândea Lisandra. Dar nu avea curajul să o întrebe, era extrem de prudent – laş, poate, –, nu voia să declanşeze nimic. Era

încă sub şocul teribilului ei monolog. Iar Lisandra era atât de concentrată, îşi muşca mereu buzele oftând adânc, avea privirea fixă. Pepe era stânjenit, se întreba dacă nu se gândea la tot ceea ce îi mărturisise, dorea să-i spună că el, unul, nu va mai aduce vorba de asta niciodată, decât dacă va ţine ea neapărat. Deodată Lisandra l-a privit. Voia să facă un ocol prin cartierul San Telmo.

— Trebuie să cumpăr un cadou.

Pepe o privise intrând în magazinul acela fără să înţeleagă ce căuta acolo. Ce cumpărături îşi vârâse în cap? Se uita la firma care scârţâia în bătaia vântului.

LUCAS
jucării

Un magazin de jucării nu e locul care să liniştească un suflet gelos. Lisandra nu stătuse prea mult. A zăbovit totuşi de-ajuns pentru ca Pepe să se nelinişteasca puţin şi să se gândească să meargă după ea. Dar Lisandra îl pusese să promită că nu va intra în magazin, că o va aştepta acolo. Pepe privea micul magazin cu faţada vopsită în verde, drăguţ ca majoritatea magazinelor din cartier. Lisandra ieşise în sfârşit. Se îndrepta spre Pepe cu privirea nesigură şi mâinile la spate.

— Care mână?

— Nu ştiu… dreapta.

Lisandra a deschis mâna dreaptă şi i-a întins o pisicuţă din porţelan, apoi a deschis şi mâna stângă în care era o altă figurină similară.

— Am luat două la fel, una pentru tine, una pentru mine… *fiindcă o pisicuţă de porţelan nu se smiorcăie din iubire*.[14] Uneori adevărul este ascuns în cântece.

14. Fragment din textul tangoului *A media luz* (Edgardo Donato / Carlos Lenzi, 1924). (N. a.)

Lisandra i-a mulţumit lui Pepe că a fost atât de drăguţ cu ea. Că a ascultat-o. I-a făcut bine să vorbească. L-a cuprins în braţe şi l-a sărutat, apoi s-a desprins foarte repede din îmbrăţişare. Era limpede că nu dorea să prelungească momentul.

— Plec.

— Să te însoţesc?

— Nu, mulţumesc, o să fie bine, Pepe. Acum pot să mă întorc. Acum nu-mi mai este frică.

— De ce nu-ţi mai este frică?

— De nimic.

Lisandra ridicase din umeri, încă mai era palidă, dar nu din cauza oboselii, a sfârşelii, ci a excitării, Pepe ar fi pus mâna în foc: a excitării. Dar Pepe îşi aminteşte exact mai ales acel moment în care a intuit că era pe cale să se întâmple ceva irevocabil – şi nu spunea asta gândindu-se la ceea ce se întâmplase, nu, chiar simţise un frison, un fel de spaimă. Dar poate că trupul lui reacţionase pur şi simplu la zgomotul produs de pancarta care scârţâia în bătaia vântului: „Lucas – jucării“, un zgomot ca din filmele de groază. „Lucas.“ Numele nu avea nimic terifiant. Lisandra i-a mai făcut un ultim semn cu mâna. Pepe nici măcar nu avusese prezenţa de spirit să răspundă. Privise părul blond îndepărtându-se, Lisandra avea un păr frumos, dar acum Pepe ştia de ce nu părea să se potrivească tenului ei. Se ştie, adeseori elevii dau lecţii profesorilor. În seara aceea, Pepe s-a întors acasă şi a întrebat-o pe soţia lui dacă era geloasă, dacă fusese vreodată geloasă,

soţia lui nu s-a întors spre el, dar Pepe ştia că auzise întrebarea; gesturile ei încremeniseră preţ de câteva secunde înainte să continue, nu se întorsese spre el, dar ştia că plânge: umerii i se ridicau, unul după celălalt, pentru a şterge lacrimile de pe obraji. „Dacă mă întrebi înseamnă că nu mai am motiv să fiu." În acea seară, Pepe îşi sărutase lung soţia, mult prea mult pentru un sărut prin care nu şi-ar fi cerut iertare. Stingând lumina, Pepe s-a gândit la Lisandra, sperând că este bine şi că şi ea era pe cale să se împace cu soţul ei, că avusese curajul „să dea ochii cu el", cum gândise. Soţul ei o va ajuta: e meseria lui. Putem spune că era departe de adevăr. Pepe se simţea vinovat, nu putea să nu se gândească la faptul că nu o lăsase să se plimbe de la uşa camerei ei la scaunul de la birou, de la scaun la uşă, o plimbare în cele din urmă inofensivă, nu i s-ar fi întâmplat nimic. Acţionase din trufie. Dacă nu ar fi vizitat-o atunci, în acea zi, ca să o extragă din coconul nefericit, dar anesteziant, dacă n-ar fi determinat-o să-i mărturisească drama ei, atunci nu s-ar fi întâmplat nimic. Oare este ceva adevărat pozitiv în eliberarea prin cuvânt? Pepe nu crede. Cuvintele eliberate sunt uneori mai periculoase decât cele ţinute pentru sine. Dar e normal, totdeauna este tulburător să vezi o persoană în carne şi oase în ziua morţii sale, culpabilizator. Îţi spui că ai fi putut, că ar fi trebuit să împiedici ceea ce avea să se întâmple.

— Ceea ce tocmai mi-aţi povestit s-a întâmplat în ziua morţii ei?

— Da. După-amiaza.

— Sunteţi, aşadar, ultima persoană care a văzut-o în viaţă. Cu excepţia soţului.

— Nu ştiu… poate.

— Şi credeţi că Vittorio a ucis-o?

— Nu am nici o idee… Totul pare să dovedească asta. O crimă pasională probabil.

— Nu vă întreb dacă „totul pare să dovedească asta", vă întreb dacă dumneavoastră credeţi că el a ucis-o.

— De unde vreţi să ştiu? Nu îl cunosc. Ştiu despre el doar din ceea ce a binevoit Lisandra să-mi povestească. L-am văzut doar de câteva ori aşteptând-o pe trotuar, când venea după ea, ţin minte cum o îmbrăţişa şi cum siluetele lor se îndepărtau pe stradă, dar asta se întâmpla mai demult, pe la începutul relaţiei lor.

— Şi desigur că aţi povestit la poliţie că nu mai venea după ea la sfârşitul cursurilor, că trecuse timpul acela plin de armonie.

— La poliţie? Care poliţie? Nu m-a interogat nimeni. Sunteţi singura care a venit să mă întrebe despre moartea Lisandrei.

Eva Maria îţi ţine mâinile în buzunare. Este sigură că l-a mai văzut deja pe Pepe undeva. Dar unde? O irită impresia asta de déjà-vu. Priveşte în jurul ei în autobuz, e deştept bătrânul care citeşte trupurile, dar şi alţii îşi ţin, asemenea ei, mâinile în buzunare şi cu siguranţă că nu şi-au pierdut toţi un copil. Eva Maria este mulţumită, atitudinea ei nu a lăsat să se presupună nimic. Pepe nu ar fi putut deduce nimic, cel mult că îi este frig. Ceea ce este adevărat. „Crimă pasională.“ Aşadar şi el consideră că Vittorio a putut să o ucidă pe Lisandra. Pepe nu ştia dacă Lisandra spunea adevărul, dacă Vittorio avea într-adevăr o amantă, singurul mod în care gelozia acţionează fiind bănuielile, nu se poate şti niciodată dacă spusele unei femei geloase sunt adevărate sau nişte elucubraţii. Dar Pepe ştia, de asemenea, că se poate ca Lisandra să fi observat corect, ştia că Vittorio putea foarte bine să aibă o amantă. Eva Maria este convinsă că nu, dacă Vittorio ar fi avut o amantă, poliţia ar fi aflat. Pepe i-ar fi replicat la rândul lui că poliţia nu descoperă întotdeauna totul. Într-adevăr. Dacă Vittorio avea o amantă i-ar fi spus-o. Pepe i-ar fi răspuns că nu era lucrul cel mai uşor de mărturisit. Eva Maria coboară din autobuz. E deştept bătrânul care citeşte trupurile, dar ceva i-a scăpat. Eva Maria aproape că zâmbea. Meschin. Pepe habar n-avea că Lisandra ar fi putut să-l înşele pe Vittorio.

O femeie care are un amant nu se joacă de-a paznicul la uşa soţului ei care lucrează. O femeie care are un amant profită de faptul că soţul ei lucrează ca să meargă să-şi întâlnească amantul.

E tare bătrânul care citeşte trupurile, dar şi slab. Lisandra îl înşela pe Vittorio, în orice caz, l-a înşelat cel puţin o dată, cel puţin de patru ori. Eva Maria este convinsă în continuare de aceasta. Francisco n-a minţit, iar aventura de la hotel, tot ceea ce i-a povestit, n-are cum să fie o născocire, Lisandra „infidelă“ – e un fapt, chiar dacă Pepe crede contrariul. Nu a încercat să-l convingă că lucrurile stau altfel. Nu i-a povestit despre Francisco, în nici un caz, era zadarnic, să-i impună o imagine nouă a Lisandrei pe care credea că o cunoaşte atât de bine, măcar să îi lase imaginea pe care voia el să o păstreze. Eva Maria este gânditoare. De ce îl înşela Lisandra pe Vittorio, de care era într-adevăr îndrăgostită? Un astfel de comportament nu corespunde unui suflet gelos. La drept vorbind, Eva Maria nu are habar de gelozie, sentimentul îi este total necunoscut. Poate că, până la urmă, gelozia şi infidelitatea nu sunt incompatibile. Poate că Lisandra a vrut să o facă şi cu alţi bărbaţi ca să îl uite pe Vittorio, ca să diminueze puterea pe care o avea asupra ei, să capete puţină autonomie, puţină independenţă, vitale, şi care, se pare, îi lipseau atât de mult. Sau să verifice dacă astfel îşi rezolva problema, cum se părea că i-o sugerează

cărţile. „O infidelă refulată.“ Coregrafia aceea anume era ceea ce îi plăcea să facă împreună cu Vittorio. Iar parfumul era pentru a-i aminti de Vittorio, ca să capete curaj. Eva Maria se gândeşte la vulturii negri care populează craterele vulcanilor, fideli, aşa cum sunt puţini oameni. Una şi aceeaşi soţie pentru toată viaţa. Eva Maria îşi spunea că Lisandra ar fi trebuit să se nască un vultur negru. Încetineşte pasul. Îşi priveşte casa, aflată la câteva zeci de metri, se gândeşte brusc la soţul ei şi se întreabă dacă l-a iubit vreodată. Poţi iubi dacă nu eşti gelos?

O femeie care are un amant nu se joacă de-a paznicul la uşa soţului ei care lucrează. O femeie care are un amant profită de faptul că soţul ei lucrează ca să meargă să-şi întâlnească amantul.

Bătrânul care citeşte trupurile este deştept, dar oare se poate înşela? Poate e ingenios şi abil. Machiavelic. Dar dacă Pepe ştia foarte bine despre dependenţa Lisandrei de amanţi? Şi dacă era cel mai îndreptăţit să ştie acest lucru?

Eram neliniştit, vă daţi seama, trecuse o lună şi o văzusem. Aşa că i-am făcut o vizită – să-mi vizitez elevii care lipsesc –, dar nu m-am putut stăpâni, cu siguranţă fiindcă era vorba de Lisandra. Ţineam mult la ea.

Poate o iubea şi gata. Pur şi simplu.

Totuşi Lisandra era o singuratică. În orice caz, eu aşa credeam.

Dar dacă, într-o bună zi, ar fi venit la el, aşa cum a procedat cu Francisco, şi i-ar fi propus să se culce cu el? Cum să fi rezistat?

Era graţioasă. Graţioasă. Mai graţioasă decât zece femei la un loc. Avea poate cel mai armonios trup pe care l-am văzut în viaţa mea.

Şi pe urmă, era tânără, atât de tânără. Oare Pepe fusese amantul Lisandrei? Trupul lui longilin era încă viguros, mai viguros decât era normal la vârsta lui. Dar dacă acea Mariana, despre care Pepe îi vorbise fără nici o legătură cu subiectul, nu era decât Lisandra, Lisandra sub o altă identitate? Şi asta era posibil. Oare aventura era recentă? Poate că Lisandra se plictisise de Pepe aşa cum se plictisise de Francisco? Dacă se despărţise de el? „Mâna pe încheietura mâinii lui“. Poate nu era dorinţa de a trăi o mare iubire, ci, dimpotrivă, un semn de plictiseală. Oare Pepe, ca şi Francisco, încălcase înţelegerea? Asta explica de ce nu mai trecuse pe la cursuri de o lună. Iar restul să fie doar vorbe pentru a înlătura bănuielile? Văicăreala geloasă a Lisandrei? Ar fi văicăreala lui Pepe, demonii lui, nebunia lui transferată Lisandrei. Iar împăcarea cu soţia, o dulcegărie înşelătoare. Eva Maria îşi scoate paltonul. Îşi pune poşeta în cuier. Cu gesturi grăbite. Deschide uşa de la baie. Oare s-a lăsat înşelată de acest bărbat? Faptul că era pertinent până la clarviziune nu însemna că era

un om bun. Dimpotrivă, devenea de temut prin această extremă acuitate a înţelegerii celorlalţi. Putea să controleze, să încânte, să înşele. Dar dacă în tot timpul discuţiei lor nu a făcut decât să o manipuleze? N-a fost nici o clipă mirat că venise la el ca să-i pună întrebări despre Lisandra, dedicându-se acestei probe cu o înţelegere, cu un zel surprinzătoare, asemenea piromanilor care îi ajută pe pompieri să stingă focul pe care l-au pus chiar ei. Şi impresia de déjà-vu? Al şaselea simţ care încerca să-i atragă atenţia asupra lui Pepe: *Ai grijă, draga mea, fii atentă, nu lăsa să se întâmple asta*. Dar dacă era el amantul pe care Eva Maria îl căuta de atâtea zile? Dar dacă Pepe, în seara aceea, a trecut pe la Lisandra ca să încerce să o recâştige? Bătuse la uşa ei. Lisandra îi deschisese cu un pahar de vin alb în mână. *Ce-i cu tine?* Pepe nu i-a lăsat timp să reacţioneze, a dat buzna prin uşa deschisă. Lisandra era singură. Pepe s-a îndreptat spre salon de unde se auzea o muzică de tangou, a considerat că era un semn bun: poate că, dacă asculta tangou, Lisandra se gândea la el. Şi, foarte naiv, a început să vorbească: *Lisandra, nu pot să trăiesc fără tine. I-am povestit totul soţiei mele. Te iubesc şi vreau să trăiesc împreună cu tine. Lisandra. Uită-te la mine. Nu-mi spune că nu mă iubeşti. Nu după ce a fost între noi. Nu mă alunga. Eşti motivul pentru care trăiesc. Numai când eşti lângă mine nu mai aud ticăitul secundelor. Întoarce-te la mine, Lisandra.* Oare Lisandra îl alungase? Cu aceeaşi răceală pe care o dovedise faţă de Francisco. *Dar nu vreau să-ţi părăseşti soţia. Nu ţi-am cerut asta niciodată. Nu face pe miratul. Nu te preface că noi am trăit o mare poveste de iubire. Nu lăsa imaginaţia să te înşele. Ne-am culcat împreună, atât. Ştii foarte bine asta, doar să scăpăm de plictiseală, să epuizăm principiul care se află îndărătul oricărei atracţii între un bărbat şi o femeie care stau prea mult împreună. Ca să eliminăm tulburarea. Astfel am ajuns la ceea ce s-a întâmplat. O explozie. Un context favorabil. Dar, Pepe, viaţa nu este alcătuită dintr-un moment favorabil, dintr-un prilej. La vârsta ta, totuşi… n-o să te învăţ eu. – Încetează să-mi mai vorbeşti despre vârsta mea. – Dar e miezul problemei. Chiar vrei să ştii? Nu despre o nefericire din dragoste este vorba. Nu pe mine vrei să mă păstrezi, vrei să păstrezi un pretext, nu o iubire, vrei să nu te mai gândeşti la moarte. Este adevărat că am fost atrasă de tine, dar s-a isprăvit. Îmi pare rău. Niciodată nu mi-am supraestimat atracţia pentru cineva, tot aşa cum nu mi-am înăbuşit-o niciodată. M-am culcat cu tine aşa cum m-am culcat şi cu alţii, nu era mai important să fiu cu tine decât cu alţii*. Şi, cu cât Lisandra vorbea mai mult, cu atât Pepe dădea mai tare sonorul casetofonului ca să nu o mai audă. *Încetează, încetează imediat!* ţipase ea. Privirea i s-a oprit pe una din pisicuţele din porţelan de pe un raft al bibliotecii – poate un cadou de la Pepe – , a luat una şi a spart-o. Declanşând astfel ireversibilul. Dacă Pepe era ucigaşul Lisandrei? Trupul lui era încă viguros, mai viguros decât era normal la vârsta lui. Un vulcan stins

este uneori mai periculos decât unul activ. A urmărit celălalt trup. L-a prins. L-a zgâlţâit. L-a aruncat pe fereastră. „O crimă pasională.“ Dar dacă se referea la crima lui? „Nu dai în fiecare zi peste asemenea ocazii ca să ţi-o tragi.“ Francisco avea dreptate, nebunii îi înnebunesc pe ceilalţi, dar şi tinereţea îi poate înnebuni pe cei bătrâni. Mai ales când intervine tulburarea trupească. Mai ales când se oferă să i-o tragă. Pielea este prea netedă, pulpele prea ferme, sânii prea sumeţiţi pentru ca un bătrân să accepte retragerea fără ca orgoliul să nu-i fie ştirbit. Iar orice orgoliu ştirbit poate conduce la crimă. Eva Maria trage apa. Nu se restrânge niciodată seria posibilităţilor? Toate acestea sunt numai supoziţii, ipoteze. Nu probe concrete. Nu probe materiale. Eva Maria are capul plin de vorbe. O doare inima. Nu mai reuşeşte să gândească. Dar impresia aceea de déjà-vu? Vocea lui Pepe i-a reamintit de cineva? Pepe, un pacient al lui Vittorio? Prin acest subterfugiu ar fi vrut să încerce să o mai vadă pe Lisandra încă o dată sau, mai rău, să-i spună totul lui Vittorio, să-i spună că o iubea pe soţia lui, că era mai înnebunit de ea decât de toate femeile pe care le iubise vreodată, fiindcă ştia că va fi ultima? Una dintre casete înregistrase vocea lui Pepe? Un bărbat îi povestea lui Vittorio pasiunea lui pentru o femeie măritată sperând astfel să îi dea idei, premeditând că la ultima consultaţie să-i dezvăluie că acea femeie măritată nu era alta decât soţia lui. Eva Maria nu-şi mai aduce aminte.

Eva Maria ridică receptorul. La urma urmei, era ultimul loc unde Lisandra fusese, poate că era important, nu trebuia să lase nimic la voia întâmplării.

— Bună ziua, doamnă, puteţi să îmi daţi numărul unui magazin de jucării din San Telmo: Lucas – jucării.
— Un moment. 361 75 16
— Mulţumesc. O zi bună.

Eva Maria pune receptorul în furcă. Îl ridică din nou. Sună multă vreme. În cele din urmă o voce de bărbat răspunde.

— Lucas, vă ascult!
— Bună ziua. Îmi cer scuze pentru că vă deranjez. Uitaţi de ce vă sun. Acum câteva săptămâni a fost pe la dumneavoastră la magazin o femeie. A cumpărat două pisicuţe din porţelan. Mă scuzaţi, ştiu că e cam neobişnuit să primiţi un astfel de telefon, dar aş vrea să ştiu dacă aţi observat ceva ciudat în comportamentul ei, ştiu şi eu, ceva care v-a atras atenţia.
— …
— Poate că nu eraţi dumneavoastră la magazin?
— …Ba da, ba da, numai eu lucrez la magazin… Spuneţi că era vorba de două pisicuţe din porţelan?
— Da.
— Nu, chiar nu ştiu, îmi pare rău, nu pot să ţin minte toţi clienţii.
— Desigur, desigur. Mie îmi pare foarte rău, îmi cer scuze pentru deranj.

Încă o pistă falsă. Doar o idee de-a Lisandrei ca să-i mulţumească lui Pepe pentru că a ascultat-o, i-a făcut un cadou. Eva Maria îşi stăpâneşte un ţipăt. Asta e! Fireşte, acolo, acolo îl văzuse.

Eva Maria intră în cameră ca o furtună. Deschide sertarul biroului. Îl recunoaşte imediat. Pepe. Acolo. În fotografia din faţa ei. Bătrânul de la înmormântare, desigur, acolo l-a văzut. Îşi pune ochelarii. Trece cu privirea de la o fotografie la alta. Chiar el, zdrobit de supărare, părea şi mai bătrân decât bărbatul de care se despărţise, dar el era. Îşi aducea aminte. El şi soţia lui au rămas multă vreme lângă coşciug. Crezuse că sunt părinţii lui Vittorio. Nu aşa îţi plângi amanta moartă. Bătrâna părea la fel de bulversată ca şi Pepe. Acum i se pare o trădare că a încercat să strecoare o amantă în acest cuplu frumos. Se înşelase. Pepe nu fusese niciodată amantul Lisandrei. Nu se transformase într-un oracol al trupurilor. Se întreabă dacă şi bătrâna are darul de a citi trupurile, dacă este o trăsătură „de cuplu", aşa cum se spune „de familie". Se uită mai atent. Da. Ia lupa. Faţa la fel de netedă, părul cărunt. Privirea sinceră. Aceeaşi înţelepciune. Dar deodată alt chip îi atrage atenţia. Apropie mai mult lupa de fotografie. Ce căuta acolo? În spate. O femeie tânără, frumoasă, prea calmă. Eva Maria îşi mută privirea de la o fotografie la alta. Cu frenezie. E acolo. Şi acolo. O faţă mult prea impasibilă pentru cineva care se află la o înmormântare. Părea aproape detaşată. Ceva în fizicul ei, în atitudinea ei o intrigă pe Eva Maria. Nu pentru că este frumoasă, nu, nu din acest motiv. Ci pentru că s*e făcuse frumoasă*. Îşi aranjase ţinuta. Ochii erau machiaţi, nu înlăcrimaţi, buzele erau rujate, nu palide, se făcuse frumoasă aşa cum te pregăteşti să mergi la o întâlnire galantă, nu la o înmormântare. Ţinuta ei dovedea o cochetărie excesivă, dar în alte împrejurări negrul ar fi fost sexy. Eva Maria îşi trece privirea de la o fotografie la alta. Privirea acestei tinere femei este voalată, dar voalul este bizar. Al absenţei, ca atunci când aştepţi pe cineva care nu este acolo, nu voalul morţii, când eşti disperat că cineva nu se va mai reîntoarce. Iar în fotografia asta, privirea ei este aţintită asupra maşinii poliţiei, spre cine îşi întoarce privirea plină de ceea ce Eva Maria crede că este iubire? Credea că Vittorio este în maşină? Îndărătul geamurilor fumurii. Această femeie mult prea frumoasă o nelinişteşte. Atitudinea ei poate fi a unei amante care vrea să-i facă semn amantului ei, *sunt aici, sunt aici mereu*. Bineînţeles că avea să fie acolo. Nu putea merge la poliţie să-l vadă pe Vittorio la vorbitor fără să rişte să se trădeze, un bărbat dovedit că are o amantă devine şi mai suspect. Sigur că păpuşa asta machiată avea să fie acolo, sperând să-l vadă pe Vittorio la înmormântare, fie şi de departe, să schimbe o privire din care şi-ar alimenta şi mai mult pasiunea vreme de zile, săptămâni, un zâmbet, mâinile lor încleştate, îşi pregătise câteva cuvinte, o frază erotică, o fotografie cu ea goală, ceva, o idee de amantă? Această femeie mult prea frumoasă o nelinişteşte. Nu o observase niciodată în fotografii. Ca să o observe, ar fi trebuit să

creadă pentru o clipă că Vittorio poate avea o amantă. Este astfel obligată, în fine, să ia în considerare ceea ce ar fi trebuit să-şi imagineze de la început: dar dacă Vittorio avea într-adevăr o amantă? Eva Maria nu mai reuşea să gândească limpede. Fiindcă ştie ce gând îi va veni în minte. Se ridică. Se îndreaptă spre baie. Deschide toate dulapurile. Le închide violent. Deschide comoda unde îşi ţine lenjeria. Scotoceşte printre sutiene, le aruncă pe covor, deschide sertarul cu haine, scotoceşte, loveşte cu piciorul în sertarul deschis. Sertarul se crapă. Iese din camera ei. Ca o furtună.

— Esteban! Esteban!

Eva Maria intră în salon. Esteban, vlăguit, stă pe canapea cu bandoneonul între picioare. Eva Maria se proţăpeşte în faţa lui.

— Ţi-am interzis să-mi scotoceşti prin cameră. Unde sunt?
— Despre ce vorbeşti…
— Termină, unde îmi sunt sticlele? Răspunde! Nu suport când mă minţi.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— A, da… vrei să spui „unde sunt sticlele mele şi numai ale mele“? Fiindcă eu te găsesc beată moartă… s-ar putea spune că sunt şi ale mele… ei, află că le-am băut… ca să văd, mamă… ca să văd ce te binedispune mai mult decât mine…

Esteban se ridică. Abia se ţine pe picioare. Eva Maria îl pălmuieşte. Esteban îşi duce mâna la obraz.

— Mama tocmai m-a atins… pentru prima oară în toţi aceşti ani… palma asta este o mângâiere pentru obrazul meu… ca să vezi…

Esteban scoate o bancnotă din buzunar. O aruncă spre Eva Maria.

— …du-te să-ţi cumperi de băut… îţi face bine… o să poţi sărbători eliberarea mea… plec… eşti mulţumită?… de cinci ani de zile mă faci să înţeleg că nu mai am mamă… aşa că în seara asta îţi zic: nu mai ai un fiu… nu mă mai întorc… ţi-o spun solemn…

Esteban se ridică.

— …fiindcă dacă nu ţi-o spun… nu vei afla… degeaba mă întorc tot mai târziu seara… nu te-am găsit niciodată aşteptându-mă îngrijorată pe canapea… aşa cum ar face toate mamele de pe pământ… mă auzi, mamă? Ştiu că nu mă mai vezi, dar îţi petreci tot timpul ascultând la casetofon… asta înseamnă că tu auzi, nu?… îi consideri inumani pe cei care au ucis-o pe Stella, dar uită-te la tine… ai reuşit să ne ucizi la fel de sigur ca cei care au ucis-o pe Stella.

Eva Maria îl mai pălmuieşte o dată. Cu toată puterea. Pe amândoi obrajii. Esteban îşi sumeţeşte capul.

— Dacă am chef să vorbesc despre sora mea, vorbesc despre ea… îţi pare rău că nu am murit eu… în locul Stellei… ai fi preferat să mor în locul Stellei… asta i-ai spus psihologului tău? Ei bine, iartă-mă, mamă… iartă-mă că sunt în viaţă, dar plec… egoismul supărării… este la îndemâna oricui, mamă, o să procedez cum ai procedat tu… o să-mi plâng sora, încercând să uit că am o mamă…

Esteban îşi ia bandoneonul. Iese din cameră clătinându-se. Din bandoneon se aud câteva sunete în falset. Eva Maria nu se clinteşte. Aude uşa trântindu-se. Priveşte bancnota din mâna ei. Nu se clinteşte.

Eva Maria se apleacă spre poşetă. Mâinile îi tremură. Scoate fotografia. Zorile au făcut-o să-şi piardă entuziasmul de peste noapte. Este în faţa lui. Pune fotografia pe masă, între ei doi. „Cine este femeia aceasta, Vittorio?“ şopteşte. Cu toate acestea, pregătise totul în minte.

Vittorio, ştiu că femeia aceasta este amanta ta. Şi din acest motiv te-ai certat cu soţia ta în seara aceea. Pentru că aveai o amantă. Pentru a nu ştiu câta oară soţia ta ţi-a cerut să rămâi cu ea, să nu pleci, îşi pusese o rochie nouă ca să încerce să păstreze toate şansele de partea ei, dar tu nu ai observat-o, deşi a fost ziua întreagă sub nasul tău, soţia ta, tocmai fiindcă era a ta n-o mai vedeai, prea ţi-era gândul la alta, n-ai cedat, iritat, foarte grăbit să pleci, ca toţi soţii care cred că nimic bun nu se mai poate întâmpla între cei patru pereţi ai casei lor. Iată de ce nici plasatoarea, nici vânzătoarea de la ghişeu nu-şi amintesc să te fi văzut în seara aceea, din simplul motiv că nu ai fost la cinema. Pentru că erai cu o altă femeie, undeva, la ea sau la hotel. Şi când aţi terminat, fiindcă o amantă demnă de acest nume este părăsită noaptea, ai ajuns acasă şi ai spus că: Uşa apartamentului era deschisă când m-am întors, gâtul mi-a fost cuprins de un curent teribil, muzica se auzea foarte tare din salon unde era o dezordine de parcă fusese o încăierare, fotolii răsturnate, lampa pe podea, era foarte frig, fereastra era larg deschisă, am ştiut imediat că se întâmplase ceva, Lisandra era atât de friguroasă încât chiar şi în nopţile de caniculă dormea învelită cu un cearceaf, spunea că greutatea pânzei o făcea să adoarmă, şi, la fel, corpul meu lipit de al ei, contactul cu aerul, până şi o adiere îi era nesuferită, am închis fereastra şi am căutat-o peste tot, am alergat în bucătărie, în dormitor, şi numai în clipa în care am văzut că nu este nicăieri şi am înţeles mi-a fost frică să înţeleg, am trecut peste vasul de lut spart, peste apa din glastră vărsată pe podea, în acea clipă am auzit un strigăt din stradă şi am deschis fereastra, nu îndrăzneam să mă aplec şi să privesc, Lisandra, trupul ei zăcea acolo jos. Toate astea le cred, Vittorio, vreau să te cred, dar mărturiseşte că femeia aceea este amanta ta, spune-mi adevărul, trebuie să am încredere în tine, ca să continui să te ajut, linişteşte-te, nu voi trage concluzii pripite, nu te voi judeca.

Dar zorile au făcut-o să-şi piardă entuziasmul de peste noapte.

— Vittorio, cine este femeia aceasta?, şopteşte Eva Maria.
— Nu o cunosc.
— Nu o cunoşti?
— Nu, dar ce-i cu fotografia asta?

Eva Maria se apleacă peste poşetă. Mâinile îi tremură. Aranjează fotografia. Şi speranţele ei. De francheţe, de sinceritate. Eva Maria ştie că Vittorio minte. Dacă Pepe ar fi fost acolo, i-ar fi confirmat, bătrânul care citeşte trupurile i-ar fi dovedit-o, iar demonstraţia ar fi fost

implacabilă; o sprânceană ridicată, o mişcare a capului, o tensiune în maxilare, Vittorio s-ar fi trădat. Eva Maria îşi aranjează fotografia în poşetă. Se gândeşte la Esteban, care nu s-a întors peste noapte. Eva Maria nu mai are curaj. E gata să cedeze, trupul ei i se pare prea greu de suportat. Efortul de a-şi reaşeza trupul în faţa lui Vittorio a excedat-o. Începe să plângă. Vittorio se apropie de ea.

— Ce se întâmplă? De unde ai fotografia?
— Am făcut-o la înmormântarea Lisandrei.
— De ce plângi? Linişteşte-te.
Eva Maria nu se linişteşte. Îl priveşte pe Vittorio, şi, în spatele lui, bejul murdar al pereţilor din încăpere.

— Păunul acela imens din biroul tău, tabloul acela mare din biroul tău, este un cadou de la Lisandra, nu-i aşa?
— De unde ştii?

Atunci are dreptate, într-o anumită privinţă. Eva Maria îşi vine în fire. Va începe de aici.

— Nu ştii legenda?
— Care legendă?
— A lui Argus.
— Nu.

Acum este mai puternică.

— Hera, soţia lui Zeus, îl supraveghea prin intermediul lui Argus, spionul cu o sută de ochi, fiindcă ştia ce viaţă ducea soţul ei. Argus avea o sută de ochi, răspândiţi pe tot corpul: cincizeci dormeau şi cincizeci vegheau tot timpul, aşa că era imposibil să-l păcăleşti. Zeus, îndrăgostit de preoteasa Io, stârneşte gelozia Herei. Ca s-o liniştească, o transformă pe Io într-o junincă albă, însă relaţia lor continuă în secret. Atunci Hera se decide să i-o încredinţeze lui Argus ca să o îndepărteze de Zeus, dar acesta îl trimite pe Hermes să îl ucidă pe Argus şi să o elibereze pe Io. Hera răsplăteşte fidelitatea titanului mort punând ochii acestuia în coada păunului, pasărea ei preferată. Aşa că, vezi, acel tablou din biroul tău reprezenta un simbol pentru Lisandra. Şi sunt sigură că, într-o anumită măsură, păunul te supraveghea. Ştiai cât de geloasă este soţia ta?

Lui Vittorio nu-i trecuse prin minte asta. Aşteaptă ceva timp înainte să răspundă.

— Într-adevăr, Lisandra era geloasă… dar aşa sunt geloase adesea femeile.
— Nu, tocmai, nu aşa cum sunt geloase adesea femeile, soţia ta era maladiv de geloasă, nu ştiai? Dar înţeleg, nu te mai oboseşti să observi stările soţiei atunci când nu ai ochi decât pentru o singură persoană.

Eva Maria nu mai are nici tact, nici delicateţe, hotărăşte să dea cărţile pe faţă. Vittorio nu crede o iotă: ar fi ştiut. Eva Maria îl citează: „principiul însuşi al amantului este ca soţul să-i ignore existenţa". Vittorio se încăpăţânează: Lisandra nu era dintre acelea. Eva Maria îi răspunde că această clasificare nu înseamnă mare lucru. Vittorio susţine că Lisandra îl iubea. „Sunt oare cele două incompatibile? Tocmai pentru că te iubea te înşela", i-a replicat Eva Maria. Şi i-a descris scenele de sex, vorbele pe şleau pe care i le-a spus Francisco. Şi fără multă pudoare.

— Nu-ţi spune nimic? O recunoşti pe soţia ta în toate astea? Lisandra suferea atât de mult, încât nu mai avea decât un singur gând: să regăsească în braţele altuia tot ceea ce fusese mai bun din ce primise de la tine. Dar ceea ce nu mai primea. Îi oferea altuia lucruri la care tu nu mai reacţionai. Şi a murit din acest motiv. Am două ipoteze în legătură cu ceea ce s-a putut întâmpla în seara aceea.

Vittorio îşi îndreaptă spatele. Eva Maria continuă.

— Soţia ta şi-a primit amantul acasă, era pentru prima oară, sau era ceva obişnuit? Habar-am. Şi-a pus o rochie nouă, pantofi cu toc înalt, ca să vadă ce efect va avea asupra ta, ştia că tot vei pleca, ştia unde te aflai, nu era naivă, ştia că nu o mai iubeşti şi ştia de relaţia ta cu o altă femeie, şi mai ştia că nici o rochie, oricât de nouă, nu va rivaliza cu altă femeie, mai bine sau mai puţin bine îmbrăcată, dar spera ca măcar privirea ta să se oprească asupra ei, şi, în acelaşi timp, era gata pentru altul, nu se poate abţine să nu-ţi reproşeze că nu ai observat noua ei rochie, fiindcă acest Altul nu eşti decât tu cel accesibil, disponibil, un altul şi totuşi chiar tu. De unde scena pe care ţi-a făcut-o. Cearta voastră. Depoziţia vecinei. Dar asta nu te împiedică să pleci. Atunci pregăteşte două pahare şi o sticlă de vin alb, dă drumul la radio şi aşteaptă. Aude soneria. Întreabă de două ori cine este, fiindcă este sperioasă, i se răspunde corect, deschide uşa. Amantul aşteaptă cele câteva secunde de scenariu în timp ce ea se întoarce în salon unde îşi ridică rochia ca să-i ofere primirea pe care i-o oferă mereu. Ritualul ei. Amantul, ca să se poată dezbrăca şi să-şi descheie pantalonii, pune pe masă un buchet de flori, să spunem… un buchet de trandafiri roşii… Lisandra vede buchetul cu coada ochiului, se ridică crispată şi îşi trage la loc rochia nouă, încearcă să se controleze, să-şi atenueze furia mişcându-se, ia glastra şi ia vasul pentru flori ca să îl umple cu apă, revine în salon, dar nu este de ajuns, nu poate suporta să vadă acel buchet de trandafiri roşii, atunci deschide fereastra, încearcă să-şi calmeze furia respirând aerul proaspăt, dar nici asta nu este de ajuns, se întoarce, ia buchetul de trandafiri şi îl aruncă în obrazul amantului. *Ieşi. Drept cine te crezi? Urăsc trandafirii.* Adevărul este că îi plac trandafirii, adevărul este că tu, Vittorio, îi ofereai crini, florile ei

preferate, aşa mi-ai spus? Amantul concediat ia buchetul şi pleacă, ţinându-şi florile sub braţ, lăsând orfană apa din vasul pentru flori care le aştepta, „orfană“, da!, căci nu te poţi mulţumi să observi apa de pe podea fără să te întrebi unde sunt florile. Cum se explică faptul că nicăieri la locul crimei nu s-au descoperit aceste flori? Singura explicaţie este că amantul a plecat cu flori cu tot, asta dacă soţia ta nu a avut strania manie de a umple cu apă toate glastrele, cu sau fără flori. A plecat însă nu înainte de a o arunca pe Lisandra pe fereastra unde se afla, poate pentru a scăpa de mirosul de trandafiri; dacă Lisandra nu s-ar fi aplecat câteva secunde să respire aerul proaspăt poate că niciodată nu i-ar fi trecut prin minte, însă ăsta este misterul unui gest al celuilalt care îl determină pe un individ să omoare. Dar bineînţeles că Lisandra nu s-a lăsat cu una, cu două, fotolii răsturnate, lampa răsturnată, pisicuţa de porţelan spartă, vasul pentru flori de asemenea, fireşte, însă amantul alungat a câştigat. A aruncat-o pe fereastră pe cea căreia nu-i plăceau trandafirii. Pe cea căreia nu-i plăceau decât crinii. A aruncat-o în temniţa uitării pe cea care tocmai îl înnebunise. Apoi ucigaşul s-a grăbit să plece. Pe urmă te-ai întors. Asta-i tot.

Eva Maria se opreşte. Îi spune că este mult mai lesne să mărturiseşti că ai o amantă când ştii că soţia ta are un amant. Aşa că încearcă din nou.

— Vittorio, cine este femeia din fotografie?
— Nu o cunosc. Până la urmă ce vrei să mărturisesc? Baţi câmpii!
— Bine. Bat câmpii, iartă-mă. Atunci va fi corectă cea de a doua ipoteză.
— Adică?
— Nu ghiceşti?
— Nu.
— Te-ai întors de la cinema şi ţi-ai surprins soţia cu amantul. Iar florile le-ai aruncat. Tu ţi-ai împins soţia pe fereastră.

Vittorio clatină din cap.

— Cred că ar fi mai bine să pleci.
— Şi eu cred la fel.

Eva Maria se ridică. Ar fi vrut ca Vittorio să-i spună: „Stai, femeia aceea este amanta mea, e adevărat, dar nu am ucis-o pe Lisandra, şi mai am nevoie de tine, trebuie să mă ajuţi să-l găsesc pe adevăratul asasin“. Dar Vittorio tace. Nu încearcă să o convingă să rămână. O lasă să plece. Nu chiar imediat. Mai are o ultimă întrebare.

— Cine era amantul?

Eva Maria se întoarce spre Vittorio:

— Cel care era cu ea în seara omorului? Nu ştiu, se pare că avea mai mulţi.
— Nu, cel care ţi-a povestit tot ce făceau împreună.
— Nu-l cunoşti.

Vittorio clatină din cap.

— Uiţi de meseria mea. Să spui că „nu-l cunosc“ pe bărbatul acela dovedeşte, dimpotrivă, că îl cunosc. Dacă nu îl cunoşteam, mi-ai fi spus pur şi simplu numele lui, aşa că spune-mi: cine este?

Eva Maria reflectează. Dacă Francisco a hotărât să povestească poliţiştilor, atunci ei puteau să îl informeze pe Vittorio.

— Francisco.
— Francisco… de la Pichuco?
— Da.

Vittorio nu se clinteşte. Eva Maria face câţiva paşi spre uşă. Se întoarce spre el cu mâna pe mânerul poşetei.

— Auzi? Când spui că „nu o cunoşti“ pe femeia din fotografie, ce trebuie să deduc de aici? Că o *cunoşti*?

Eva Maria nu aşteaptă răspunsul. Iese din încăpere.

Eva Maria este epuizată. E gata să adoarmă. Aude bandoneonul din camera lui Esteban, Esteban este prea curajos ca să plece, Esteban s-a întors. Este liniştită. Pentru prima oară după toţi aceşti ani, pregăteşte cina. Pentru prima dată, după toţi aceşti ani, bate la uşa camerei lui Esteban. Care nu răspunde imediat. Sau mai degrabă nu-i vine să creadă ceea ce aude. Eva Maria nu deschide uşa. Vorbeşte prin uşă. Nu este pregătită să-l privească. Gesturile sunt gata. Nu şi privirea. Abia dacă are cuvintele pregătite.

— Am făcut nişte sendvişuri. Dacă vrei, sunt în bucătărie.

Tăcere. Eva Maria are motive să se teamă. Că Esteban nu-i va răspunde. Că Esteban va spune nu. Că Esteban va deschide uşa. Nu este pregătită să-l privească. Nu are nici toate cuvintele pregătite. Uşurată. Eva Maria aude vocea lui Esteban. De la distanţă.

— Bine.

Eva Maria se apropie încă o dată de uşă.

— Pe mâine.
— Pe mâine.

Eva Maria e gata să adoarmă. Renunţă la anchetă. Pune punct. Vittorio va trebui să se descurce fără ea. Va trebui să se descurce fără el, Esteban este aici, asta-i tot ce contează. Eva Maria e epuizată. Ar vrea o noapte de două săptămâni, ca pe Lună. Copilă fiind credea că adânciturile de pe Lună sunt cratere, dar nu exista nici un vulcan acolo. Se gândeşte la „muntele Olimp“ de pe Marte, un vulcan cu o înălţime de 8 300 de metri. Pentru prima oară de când Stella a dispărut, se gândeşte la înălţime fără să se gândească automat şi la cădere, se gândeşte la o distanţă de 8 300 de metri, caută în minte două puncte care să acopere această distanţă. Este gata să adoarmă. Ar vrea o noapte de două săptămâni, fără vise şi fără coşmaruri. I se pare că sună cineva la uşă. Sau este bandoneonul. Nu îşi dă seama exact. Tot ce ştie este că Esteban s-a întors. Eva Maria zâmbeşte.

— Mama?

Esteban deschide uşa de la camera Evei Maria.

— Te caută doi bărbaţi.

Eva Maria îşi pune hainele de care abia se dezbrăcase. În salon aşteaptă doi bărbaţi. În picioare.

— Eva Maria Darienzo?
— Da.
— Bună seara, doamnă. Sunt comisarul Perez. Locotenentul Sanchez.

Cei doi bărbaţi îşi pun în buzunare legitimaţiile. Eva Maria face câţiva paşi prin salon. Locotenentul Sanchez iese din cameră. Esteban stă lângă Eva Maria. Comisarul Perez caută ceva în buzunar.

— Ne pare rău că vă deranjăm la o oră atât de târzie.

Comisarul îi întinde Evei Maria o hârtie.

— O să facem percheziţie.

Locotenentul Sanchez se întoarce în salon. Cu poşeta Evei Maria sub braţ. În vârful degetelor are agăţate trei chei prinse într-un portchei în formă de cheie.

— Aceste chei nu sunt de la uşa dumneavoastră.

Eva Maria priveşte cele patru chei, dintre care una este falsă.

— Nu sunt ale mele.
— Atunci ale cui sunt? continuă comisarul Perez.
— Ale unui prieten.
— Acest prieten nu e cumva Vittorio Puig?
— Ba da.
— Şi cum se face că sunt la dumneavoastră?
— Mi-au fost date.
— V-au fost date?
— Da. De către un tânăr care a fost acolo în seara omorului.
— În seara omorului? Interesant.
— Nu este ceea ce credeţi. Vittorio şi-a pierdut cheile lângă corpul Lisandrei, trebuie că i-au căzut din buzunar, le-a găsit şi a venit să i le restituie.
— „Lisandra“, s-ar părea că o cunoaşteţi bine pe victimă.
— Nu, deloc. Pur şi simplu, tot…
— Tot… ce?
— Tot gândindu-mă la crimă, mi-a devenit brusc familiară.

— Înţeleg. Dar cum se face că aceste chei sunt acum la dumneavoastră?

— Am aflat ceea ce s-a întâmplat – crima, arestarea lui Vittorio – şi am mers la faţa locului să văd, să verific, nu puteam să cred, eram foarte şocată, ştiţi, Vittorio a fost psihologul meu vreme de cinci ani.

— Ştiu.

— Am sunat la apartamentul lui Vittorio şi acolo l-am întâlnit pe tânărul care venise să i le restituie, i-am spus că îl cunoşteam pe Vittorio şi că puteam să i le dau chiar eu.

— Credeam că aţi observat că tânărul se învârtea cam suspect la locul unde a fost descoperit cadavrul, că a urcat apoi la doctorul Puig, că acolo l-aţi urmărit şi tot acolo – dându-vă drept o vecină – i-aţi sugerat să vi le dea.

— Chiar aşa. Dar cine v-a povestit toate astea?

— E meseria noastră, doamnă Darienzo.

Eva Maria se gândeşte la vecina lui Vittorio. Locotenentul Sanchez pune cheile pe masă. Iese din salon. Comisarul Perez continuă.

— Dacă este „chiar aşa“, doamnă Darienzo, de ce ne-aţi oferit altă versiune a faptelor?

— Ca să isprăvesc mai repede, pentru că este acelaşi lucru, tânărul mi-a dat cheile, asta-i tot.

— Nu încercaţi să isprăviţi „mai repede“, doamnă Darienzo, nu vă grăbiţi ca să ne spuneţi tot adevărul, în cele mai mici detalii. Puteţi să ne descrieţi tânărul? Cum era?

— Nu mai ţin minte, cincisprezece-şaisprezece ani. Păr scurt, şaten, ochii… nu mai ţin minte… era prea întuneric în casa scărilor…

Comisarul Perez se întoarce spre Esteban. Apoi spre Eva Maria.

— Semăna cu fiul dumneavoastră?

Esteban se interpune între comisarul Perez şi Eva Maria.

— Ce rost au întrebările astea? Mamă, să nu mai spui nimic, lasă-i să facă percheziţia, dar nu mai răspunde la întrebări.

Comisarul Perez face câţiva paşi prin salon.

— Ah, tinereţe înfocată! Nu te mai agita, tinere, am găsit la mama ta cheile apartamentului unei femei care a fost ucisă, e firesc să încercăm să aflăm de ce.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă apoi spre ceafă. Comisarul Perez se întoarce spre Eva Maria.

— Şi aţi mers la vorbitor ca să-i restituiţi cheile doctorului Puig.

— Da. Ca să-l ajut.

— Tot aşa cum vă ajuta el în timpul consultaţiilor.

— Exact.
— Dar în ce scop îl ajutaţi, de fapt, doamnă Darienzo?
— Ca să fie găsit ucigaşul Lisandrei.
— Aşadar dumneavoastră nu credeţi că el este adevăratul ucigaş.

Eva Maria ezită. Preţ de o secundă.

— Nu.
— Înţeleg. Se pare că aveţi şi fotografii de la înmormântarea victimei. Putem să le vedem?

Eva Maria iese din salon. Merge în hol. Deschide uşa camerei sale. Locotenentul Sanchez este acolo. Toate cărţile din bibliotecă sunt pe podea. Guaşele napoletane sunt date jos de pe pereţi. Deschide sertarul biroului. Ia fotografiile. Se întoarce în salon. Întinde fotografiile comisarului Perez, care le pune într-o pungă de plastic transparentă.

— De unde aveţi fotografiile?
— Le-am făcut în ziua înmormântării. Pentru orice eventualitate. Ca să i le arăt lui Vittorio. Îmi spuneam că ucigaşul ar putea fi acolo.
— O să vă angajăm!

Comisarul scoate un teanc de fotografii din buzunarul impermeabilului său. I le întinde Evei Maria.

Eva Maria priveşte fotografiile. Se vede în biserică. În mijlocul celor prezenţi. În spatele copacului, fotografiată în timp ce făcea fotografii. Comisarul Perez întinde mâna ca să îşi recupereze fotografiile. Zâmbeşte.

— Marile spirite se întâlnesc. Să revenim o clipă la aceste fotografii, doamnă Darienzo. Cum se face că nu i le-aţi arătat niciodată doctorului Puig?

Eva Maria îşi aduce aminte. Le avea în poşetă la vorbitor, dar Vittorio o luase repede cerându-i să-i citească dactilogramele consultaţiei cu Felipe, discuţia lor degenerase, se certaseră, şi din pricina furiei uitase de ele.

— Certaţi? Cu doctorul Puig? Dar vă înţelegeaţi atât de bine… Din ce motiv?

Eva Maria nu răspunde. Comisarul Perez continuă.

— Se pare, doamnă Darienzo, că treceţi printr-o perioadă foarte dificilă de la moartea fetei dumneavoastră încoace. Mai întâi v-aţi despărţit de soţul dumneavoastră, şi mai ales… aveţi, cum să spun… probleme cu alcoolul. Care, de altfel, v-au adus o sancţiune la locul de muncă.

Esteban se întoarce spre Eva Maria.

— Ce tot spune?

Eva Maria pleacă fruntea. Esteban păleşte.

— Dar de ce nu ai spus nimic?
— Ştiaţi, doamnă Darienzo, că doctorul Puig se gândea să nu vă mai ofere consultaţii?

Eva Maria ridică privirea.

— Cum aşa? Nu s-a pus niciodată problema.
— Se gândea să vă propună să consultaţi un psihiatru specializat în acest tip de… cum să-i spun… dependenţă, nu se mai simţea competent să vă ajute, oricum totul devenea foarte complicat.
— Foarte complicat? Cum aşa?
— Spune că aţi operat un transfer asupra lui.
— Un transfer? Ce fel de transfer?
— Un transfer amoros.
— E fals. Ce-i cu toată povestea asta? Vittorio n-ar fi putut niciodată să spună aşa ceva, minţiţi, e un neadevăr.
— Doamnă Darienzo, nu vă enervaţi.
— Dar vă daţi seama ce spuneţi?
— Nu sunteţi cumva îndrăgostită de Vittorio Puig? Se pare că se întâmplă adesea să te îndrăgosteşti de psihologul consultat.
— Nu. Vă jur că nu. Vă jur pe fiul meu.
— Date fiind raporturile pe care le aveţi cu fiul dumneavoastră, acesta nu are, din nefericire, o importanţă prea mare.
— Nu vă permit. Fiul meu este tot ce-mi mai rămâne pe lume.
— Asta nu înseamnă că vă este drag.
— Nu vă permit.
— În ziua crimei aţi avut o consultaţie la doctorul Puig, aţi fi putut să-i furaţi cheile.
— Niciodată.
— Şi să intraţi astfel liniştită la el în apartament seara. Eraţi geloasă pe Lisandra Puig.
— Deloc. Nici măcar nu o cunoşteam.
— Nu e nevoie să cunoşti pe cineva ca să fii gelos. Doamnă Darienzo, se pare că sunteţi convinsă că fiica voastră a murit în urma torturii serviciilor armatei şi, mai exact, că a fost aruncată din avion în Río de la Plata. Dacă lucrurile acestea s-ar fi întâmplat, s-ar fi ştiut.
— Se ştie ce faceţi cu toate mărturiile despre dispăruţi.
— Elucubraţii. Nu vi se pare, doamnă Darienzo, că există o anumită similitudine între felul în care fantazaţi despre moartea fiicei dumneavoastră şi moartea Lisandrei Puig, aruncată pe fereastră de la etajul cinci? În ambele cazuri este vorba despre o cădere în gol. Nu aţi

vrut să reinterpretaţi această scenă?

Eva Maria se crispează.

— Ce tot spuneţi? Nu am vrut să reinterpretez nici o scenă.

Se ridică.
— Gata. Ieşiţi din casă.

Esteban se apropie de comisarul Perez cu pumnii strânşi. Comisarul clatină din cap.

— Nu te sfătuiesc, tinere, nici să nu te gândeşti.

Comisarul se întoarce spre Eva Maria.

— Ştiaţi, doamnă Darienzo, că sunteţi singura dintre pacienţii doctorului Puig care a făcut acest lucru, şi anume să veniţi să îl vedeţi la vorbitor?
— Şi ce? Dacă eşti singurul care face lucrul ăsta, înseamnă că eşti vinovat?
— Departe de mine gândul acesta. Voiam pur şi simplu să vă spun că doctorul Puig a ascultat atent cum vă desfăşuraţi ancheta. Şi noi, de altfel, doar nu credeţi că lăsăm pe oricine la vorbitor fără să fie supravegheat. Dosarul pe care doctorul Puig l-a instrumentat împotriva dumneavoastră este concludent, îl veţi citi şi dumneavoastră, logica este exemplară. Totul se potriveşte.

Eva Maria se plimbă prin salon. Mintea ei este confuză. Încearcă să înţeleagă. Aşadar, Vittorio o acuză. Vrea să găsească alt ucigaş, oricine, să manipuleze adevărul ca să se adapteze cerinţelor sale. Ca şi cu Felipe. Să găsească alt vinovat, oricine ar fi. Să fie închis în locul lui. Şi, la urma urmei, să trimiţi la închisoare pe cineva care îşi duce zilele plângând moartea fiicei sale este răul cel mai mic. Să îşi plângă fiica la închisoare în loc să o plângă acasă, este vreo diferenţă? În timp ce el avea mii de lucruri de făcut, sute de pacienţi să ajute, zeci de femei cu care să se culce. Atunci a îndreptat poliţia către ea. Era necesar să găsească un vinovat ca să fie el scutit de orice bănuială. Se opreşte. Brusc. Revine cu rucsacul ei maro şi uzat. Îl deschide şi răstoarnă toate casetele la picioarele comisarului Perez.

— Şi astea? Minunatul doctor Puig v-a spus că îşi înregistra pacienţii în timpul consultaţiilor? V-a spus asta?
— Bineînţeles că ne-a spus. Dar mi-aţi luat-o înainte, tocmai voiam să vă cer să ne restituiţi casetele. Sunt importante. Asta a început să îl îngrijoreze pe doctorul Puig, mai exact selecţia casetelor pe care i le-aţi prezentat: mai întâi Alicia, femeia geloasă pe tinereţe, apoi Felipe, în care aţi vrut să vedeţi întruchiparea călăului fiicei dumneavoastră deşi nu era decât un amărât care nu se înţelegea cu soţia lui.

— Şi copilul răpit?

Comisarul Perez izbucneşte în râs.

— Despre cine vorbiţi? Nu există nici un copil răpit. Nicăieri.
— Întrebaţi-l pe avocatul lui Vittorio. Vă va spune el.
— Nu ne place să avem de-a face cu avocaţii, care inventează probleme ca să aibă de lucru.
— Şi cu mărturisirea lui Miguel ce faceţi?
— Miguel? Care Miguel? Doctorul Puig nu ne-a vorbit despre el.
— Ei bine, ascultaţi caseta şi veţi vedea dacă lucrurile povestite nu au existat.
— Doamna Darienzo, vom asculta ce trebuie să ascultăm, nu ne învăţaţi cum trebuie să ne facem meseria. Mai mult, în tot acest răstimp aţi uitat un lucru esenţial, un psiholog rămâne totdeauna un psiholog. Chiar şi dincolo de gratii.

Şi deodată Eva Maria se gândeşte la tot ce poate fi mai rău. Dacă Vittorio e cu adevărat vinovat? Închide ochii. Dacă într-adevăr şi-a ucis soţia? Dacă voia să dea vina pe ea, cea mai labilă dintre pacientele lui, un plan machiavelic, orchestrat magistral în cele mai mici detalii. O cunoştea foarte bine, labilă, dar în acelaşi timp mult prea marcată de nedreptate pentru a mai accepta să se repete o astfel de situaţie. Incapabilă să lupte pentru amintirea fiicei sale, va lupta pentru el, va opera acest transfer, ar veni să-l vadă la vorbitor şi ar încerca să îl ajute, pregătise totul, pas cu pas, manevră după manevră, şi, de altfel, poate că inventase toată povestea cu înregistrările pe casetă, aşa-zisa „tehnică personală“, tocmai pentru a o prinde mai bine în capcană, el o informase în legătură cu înmormântarea, o cunoştea mai bine ca oricine altcineva, se folosise de ea ca să-şi ucidă soţia şi să iasă basma curată? Ameţeşte. Deschide ochii. Dar o subestimase. Nu crezuse că va descoperi că are o amantă. Iar acum planul lui desăvârşit era pe punctul de a se nărui.

— Vittorio vă minte. Vă spune toate acestea fiindcă tocmai am descoperit că are o amantă şi se teme să nu îl dau de gol. Daţi-mi fotografiile, am să v-o arăt, este evident când ştii acest lucru, nu o vezi decât pe ea, poate că m-am înşelat încă de la început. Poate că într-adevăr el şi-a ucis soţia.

Comisarul Perez îndepărtează plasa din plastic transparent de Eva Maria.

— Nu vă obosiţi.
— Cum adică?
— Doctorul Puig ne-a înştiinţat deja. Şi, într-adevăr, a fost ultimul detaliu care l-a determinat să ne împărtăşească bănuielile sale faţă de

dumneavoastră. Doamnă Darienzo, să vezi într-o femeie machiată amanta unui bărbat dovedeşte o mare capacitate de a fantaza.

— Doar nu o să-l credeţi fiindcă v-a spus că nu este amanta lui.

— Aveţi dreptate. Meseria noastră ne obligă să nu lăsăm nimic la voia întâmplării şi tocmai am fost la ea. O femeie foarte frumoasă, într-adevăr, dar numai o prietenă din copilărie a Lisandrei, vedeţi, nu există nici un motiv să faceţi atâta caz.

— „O prietenă din copilărie a Lisandrei“, aşa e cel mai convenabil, Lisandra nu este aici ca să susţină contrariul. Oricum una nu o exclude pe cealaltă. Chiar dacă ar fi *o prietenă din copilărie a Lisandrei* ce vă determină să credeţi că nu era amanta lui Vittorio?

— E normal să transferaţi asupra acestei femei ideea unei amante, ăsta e statutul pe care visaţi să îl aveţi, sunteţi geloasă.

— E absurd. Şi apa din glastră? Cum o explicaţi? Cum puteţi să nu vă întrebaţi despre absenţa florilor din scena crimei?

— Într-adevăr, este singurul punct neclar al cazului şi ne punem această întrebare, dar poate că ne veţi ajuta chiar dumneavoastră să-l lămurim.

— Vă spun: Lisandra a primit un amant în seara aceea, Lisandra avea amanţi.

— Ştim.

— Vittorio a sosit, i-a surprins şi l-a dat afară pe amant cu florile lui cu tot, izbucneşte o ceartă, du-te la amanta ta, am dreptul să am amanţi etc… totul a degenerat, poate nu a fost decât un accident. Dar acum sunt sigură. Vittorio şi-a ucis soţia.

— Interesant. Însă doctorul Puig are o altă ipoteză. Apa din vas ar putea simboliza singurul element care lipsea din imaginarul dumneavoastră: Río de la Plata, fluviul în care ţineţi morţiş că fiica voastră şi-a găsit moartea, un gest incoerent, o licenţă poetică a unei femei bete.

Comisarul Perez şi locotenentul Sanchez sunt în picioare în faţa Evei Maria. Deodată îi priveşte altfel. Nu cumva tipii ăştia erau foşti membri ai juntei reconvertiţi în poliţişti? Existau numeroase cazuri similare. Dacă hotărâseră totul, înţeleşi între ei, împreună cu Vittorio ca să o închidă pe ea, care tot zgândărea violenţele din trecut, care avea mereu ceva împotriva fostului sistem. Să închidă o nevinovată primejdioasă prin opiniile ei şi să elibereze un vinovat neprimejdios prin ceea ce gândea. Un contract cu Vittorio. Să inverseze rolurile pentru a-i închide pe cei subversivi în locul ucigaşilor. Rutina reîncepea să funcţioneze din plin. Acum însă nu o mai puteau face pe faţă, trebuiau să recurgă la vicleşuguri. Şi poate că ei ucideau, anumite crime erau aranjate pentru a învinovăţi pe cei nevinovaţi şi pentru a înlătura definitiv amintirile dezagreabile, limbile înveninate. Eva Maria înaintează spre comisarul Perez şi îl scuipă în obraz.

Locotenentul se grăbeşte să o imobilizeze. Comisarul îi face semn să nu se clintească.

— Doamnă Darienzo, unde eraţi în noaptea dinspre 18 spre 19 septembrie?

Eva Maria nu răspunde. Comisarul Perez mai întreabă o dată.

— Doamnă Darienzo, unde eraţi în noaptea dinspre 18 spre 19 septembrie?
— Aici.
— Aveţi martori?
— Nu. Eram singură.

— Când m-am întors, cam pe la trei dimineaţa, mama era aici, am verificat, intervine Esteban.
— Cum de ştiţi că aţi verificat în seara aceea? Hotărât lucru, numai tinerii pot avea o memorie atât de bună.
— Verific în toate serile, când mă întorc… dacă totul este în regulă.
— Înţeleg. Dar faptul că mama ta era aici la ora trei dimineaţa nu înseamnă că era aici şi la ora zece seara. Ora aproximativă a crimei. Doamnă Darienzo, suntem obligaţi să vă cerem să ne urmaţi. Sunteţi arestată.

Eva Maria se prăbuşeşte pe canapea.

— Dar nu am făcut nimic.

Comisarul se apropie de ea.

— Poate că pur şi simplu nu vă aduceţi aminte de nimic. Să ştiţi că asta este şi ipoteza doctorului Puig. Crede că în noaptea aceea eraţi sub influenţa alcoolului. Puteţi pleda pentru circumstanţe atenuante.

Dintr-odată Evei Maria i se face frică. Frică să nu aibă ei dreptate. Când bea nu-şi mai aduce aminte nimic şi din acest motiv bea, pentru aceste găuri negre care îi fac atât de bine. Dar dacă Vittorio era sincer convins de vinovăţia ei? Cheile, cheile cum de erau în posesia ei? Niciodată nu inventează amintiri, îşi aducea aminte de tânărul acela, alcoolică, poate, dar nu nebună, asta nu, nu era nebună! Brusc nu mai este sigură de nimic. Îl priveşte pe Esteban, dacă inventase totul, dacă tânărul acela întâlnit nu era decât proiecţia lui Esteban, iar această „crimă pasională“ fusese comisă de ea? Nu este cu putinţă, nu-l iubeşte pe Vittorio, este sigură, atâta lucru ştie şi ea. Îşi aruncă privirea asupra grămezii de casete pe care locotenentul Sanchez le aranjase într-o plasă de plastic. Îi smulge plasa.

— O să vedeţi că nu sunt îndrăgostită de Vittorio. O să ascultaţi caseta mea şi o să vă daţi seama imediat.

Eva Maria este în genunchi pe podea. Esteban iese din salon. Eva Maria scotoceşte printre casete. Parcă înnebunise.

— Nu înţeleg… era aici… am văzut-o de mai multe ori… ştiu că este aici…

Esteban revine în salon. Se apropie de Eva Maria. O ridică.

— Este la mine. Iartă-mă, mamă, nu m-am putut abţine. Am ascultat-o.

Esteban are caseta în mâini. Stricată. Cu banda atârnând şifonată, ruptă, inutilizabilă. Pe o parte e lipită o etichetă. „Eva Maria“. Comisarul Perez întinde mâna ca să o recupereze.

— Aţi distrus-o ca să vă protejaţi mama.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— Aş spune că mai degrabă ca să mă protejez.
— Cum aşa?
— Mama nu mă descria prea favorabil. Asta m-a înfuriat.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— Dar vă confirm, domnilor… am ascultat-o… mama nu are nici un sentiment ambiguu faţă de doctorul Puig.

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— Ceea ce nu se poate spune despre toată lumea.
— Adică?

Esteban îşi trece mâna prin păr, mai întâi la tâmplă, apoi spre ceafă.

— Ce credeţi dumneavoastră că se petrece în mintea unui „tânăr“, cum spuneţi, care îşi vede mama stingându-se încetul cu încetul şi, cu cât mergea mai des la individul acesta, cu atât se îndepărta de mine… culmea, eu o sfătuisem să-l consulte, mai bine mi-aş fi ţinut gura, dar auzisem numai de bine despre el… mama nu era la doctorul Puig în seara aceea.
— Este firesc să gândeşti astfel. Un copil nu poate niciodată să creadă în vinovăţia mamei sale. Dar stai locului, tinere.
— Nu-mi mai spuneţi „tinere“, vă repet, mama nu era la Vittorio Puig în seara aceea… este adevărat, mergea des la el, prea des pentru puţinul ajutor pe care îl primea de la el, dar nu mergea niciodată seara, asta ar mai fi lipsit… Dimpotrivă, eu eram acolo.
— Ce spui?
— Am ucis-o pe Lisandra Puig.

Eva Maria scoate un ţipăt.

— ...am ucis-o pe femeia aceea ca să-i arăt nenorocitului ce înseamnă să pierzi fiinţa cea mai dragă din lume... şi, după ce am auzit înregistrarea pe casetă, pot spune că nu regret nimic. Să o lase pe mama să spună că ar fi preferat să mor mai degrabă eu decât sora mea, fără să facă nici o obiecţie, nu am nici un regret... individul acesta avea nevoie de o lecţie, era vremea să-l împiedice cineva să mai facă rău.

Locotenentul se apropie de Esteban.

— Domnule Darienzo, sunteţi arestat.

Eva Maria se întoarce spre poliţişti.

— Nu-l credeţi, vă rog, nu-l credeţi, spune numai prostii, spune asta numai ca să mă protejeze, fiul meu nu este în stare de aşa ceva, nu e în stare să ucidă.

Eva Maria se întoarce spre Esteban. Se apropie de el. Îi ia mâinile într-ale ei.

— Du-te şi adu-ţi bandoneonul, Esteban, cântă-le, vor vedea ce suflet frumos ai. Fiul meu are degete de aur, o inimă de aur, nu ar fi putut niciodată, spune asta numai ca să mă protejeze, nu vă daţi seama? Nici măcar nu o cunoştea pe acea femeie. Nici ea nu îl cunoştea. Nu i-ar fi deschis.

Comisarul Perez clatină din cap.

— Asta nu este atât de sigur.

Esteban se repede să-l lovească pe locotenentul Sanchez.

— O femeie deschide unui comisionar... neşansa a fost ca mama să îl apere pe acel bărbat... neşansa ori inconştientul, fiindcă nu mă mai suporta, v-a adus la mine fără să vă daţi seama. Aşa nu va mai trebui să mă suporte pe mine, care îi amintesc de sora mea.

Eva Maria se aruncă în braţele lui Esteban.

— Nu spune asta, Esteban, taci!

Locotenentul îi pune cătuşele lui Esteban. Urlând, Eva Maria se interpune între Esteban şi locotenentul Perez.

— Opriţi-vă! Vittorio are dreptate. I-am furat cheile la ultima consultaţie, eu am ucis-o pe Lisandra, eu, eu, Vittorio are perfectă dreptate, sunt labilă, sunt alcoolică, nu-mi revin după moartea fiicei mele, sunt îndrăgostită de el, eram geloasă, mărturisesc, mărturisesc totul! Ce mai vreţi să vă spun? Eu am ucis-o pe femeia aceea, arătaţi-mi unde să semnez declaraţia, semnez imediat, numai nu-mi luaţi fiul, vă implor, lăsaţi-mi fiul, nu-l amestecaţi în toate astea, luaţi-mă, sunt

gata, merg cu voi.

Comisarul Perez şi locotenentul Sanchez o escortează pe Eva Maria.

— O să vă puneţi de acord la comisariat. Până atunci vă luăm pe amândoi. Avem un nevinovat de eliberat.

Vittorio Puig a fost eliberat.

Eva Maria Darienzo nu şi-a retras declaraţia.

Eva Maria susţine că a omorât-o pe Lisandra Puig. A fost deschisă o anchetă judiciară pentru asasinat. Eva Maria Darienzo riscă o condamnare pe viaţă.

Esteban nu şi-a retras declaraţia.

Esteban Darienzo susţine că a ucis-o pe Lisandra Puig. A fost deschisă o anchetă judiciară pentru asasinat. Esteban Darienzo riscă o condamnare pe viaţă.

Ancheta a durat douăzeci şi una de zile. Procesul, nouă zile.

Juraţii părăsesc sala.

Deliberarea ţine mult. Este complicată. Sunt puşi într-o situaţie dificilă prin această dublă mărturisire. Sunt descumpăniţi. În cele din urmă juraţii decid să ţină cont de concluziile expertului psihiatru.

Eva Maria putea să o omoare pe Lisandra Puig. Fiecare dintre ei avea un mobil. Dar, după câte se pare, Eva Maria nu face decât să-l acopere pe fiul ei. Esteban Darienzo este adevăratul ucigaş.

Juraţii intră în sală.

Esteban Darienzo este condamnat la cincisprezece ani de închisoare pentru asasinarea Lisandrei Puig.

Eva Maria Darienzo este achitată.

Eva Maria se repede la fiul ei. Poliţiştii o imobilizează. Îşi strigă fiul. Îi spune că îl iubeşte. Esteban întoarce capul spre mama lui. Eva Maria plânge. Îi strigă că îl iubeşte. El îi zâmbeşte blând. Trist. Esteban este frumos. Stângace. Îşi trece mâinile prin păr. Cu încheieturile mâinilor încătuşate, nu-şi poate trece toate degetele prin păr, nu mai poate face ticul pe care îl are de la moartea Stellei.

Vittorio este în public. Îşi ia capul în mâini. Liniştit. Satisfăcut. Îşi strânge haina gri pe lângă trup. Haina pe care a găsit-o acasă, agăţată în cuierul de la intrare, în ziua în care a ieşit din închisoare. Nu era a lui. Cu siguranţă că era a unuia dintre poliţiştii sau fotografii care şi-au făcut veacul prin apartament în timp ce el zăcea la închisoare. Haita de primate. Şi-o pusese. Era mărimea lui. Cu atât mai rău pentru cel care o uitase. Uitată de-a binelea, era de-acum a lui. Preţ de o secundă i-a trecut prin minte că era a ucigaşului, dar ridicase imediat din umeri. Dacă poliţiştii ar fi descoperit haina respectivă la locul crimei, cu siguranţă că i-ar fi rezervat altă soartă decât s-o pună în cuier. Acum trebuia să înceteze să vadă răul peste tot. Tocmai fusese judecat ucigaşul soţiei sale. Inima i se strânge. Lisandra era cea care îi cumpăra haine, fără ea s-ar fi îmbrăcat mereu la fel. Haina asta? Un semn din partea Lisandrei. Semne, semne… începea să se gândească la ea. Nu controlase buzunarele. Totdeauna îşi îndreptase atenţia asupra fiinţelor umane, niciodată asupra obiectelor, şi încă şi mai puţin asupra hainelor. Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost curios sau dacă, pur şi simplu, ar fi făcut gestul obişnuit de a-şi strecura mâna în buzunar? Ar fi găsit în buzunarul din dreapta o carte de vizită. „Lucas Juegos“. Şi ce ar fi de spus? Evident că nu ar fi spus nimic. Ce ar fi de spus despre o carte de vizită a unui magazin de jucării? Ar fi aruncat-o. Ceea ce a şi făcut, de altfel, câteva zile mai târziu, dar fără să-şi dea

seama, împreună cu nişte tichete de parcare şi note de plată de la restaurant, vârâte în buzunar de când începuse să o poarte. Numeroase persoane se strâng în jurul lui. Familia, desigur. Dar şi pacienţi. Printre care Alicia. Felipe. Şi prieteni. Printre care Miguel, venit de la Paris anume pentru proces. Toată lumea îl felicită, îi spun toţi cât de liniştiţi sunt acum.

Numai Pepe, într-un colţ al încăperii, nu se bucură. Îl priveşte pe Vittorio zâmbind şi întorcând pentru o clipă capul spre o femeie aflată în spatele său. *Femeia din fotografie*. Eva Maria nu o observă. Pentru că nu are ochi decât pentru Esteban. Oricum Eva Maria nu ar fi recunoscut-o fiindcă poartă ochelari de soare. Pepe urăşte obiectele pe care clima le interpune între oameni. Vittorio îi face un semn foarte duios cu capul. Femeia din fotografie zâmbeşte. A părăsit sala printre primii. Discret. Liniştită. Ştie că Vittorio vine la ea în seara aceasta. Numai Pepe le surprinde privirile. Zâmbetele. Zâmbetul lui Vittorio. Dar nu-l va denunţa. Nu este zâmbetul unui ucigaş în locul căruia a fost închis altcineva. Este zâmbetul cuiva care este nevinovat şi liniştit. Zâmbetul unui bărbat îndrăgostit.

Oamenii ies din sală. Fiecare pe uşa care i se cuvine. Uşa pentru judecător şi pentru juraţi. Uşa pentru public. Uşa pentru vinovat.

Eu sunt invizibil pentru cei din sală. Urlu. Dar nimeni nu mă aude. Urlu. Aşadar nimeni nu va şti niciodată ce s-a întâmplat? Totuşi, Lisandra premeditase totul pentru ca Vinovatul să fie pedepsit. Urlu. Sunt fiul Timpului, sunt tatăl Dreptăţii şi al Virtuţii. Mă întreb de ce Viaţa nu-mi oferă puterea de a mă manifesta întotdeauna. Sunt Adevărul. Şi urlu când îmi amintesc.

LUCAS – JUCĂRII

Vânzarea şi repararea jucăriilor vechi

<table><tr><td>Defensa 1092, San Telmo
Buenos Aires
(011) 361 75 16</td><td align="right">luni-vineri
9h-12h/15h-19h
sâmbătă 9h-13h</td></tr></table>

Lisandra strecoară cartea de vizită în buzunar. Iese din magazin. Se îndreaptă spre Pepe, care s-a aşezat pe o bancă. „Care mână? – Nu ştiu… dreapta!“ Lisandra întinde mâna dreaptă şi îi oferă o pisicuţă de porţelan, iar apoi şi pe cea stângă în care avea ascunsă o pisicuţă de porţelan identică. „Am luat două la fel, una pentru tine, şi una pentru mine.“ Pepe îi mulţumeşte fără să înţeleagă. „…pentru că o pisică de porţelan nu se smiorcăie din iubire“, fredonează Lisandra încetişor, „uneori adevărul se găseşte în cântece“. Îi mulţumeşte lui Pepe că a aşteptat-o, că a fost atât de drăguţ cu ea. A ascultat-o. I-a făcut bine să vorbească. Lisandra îl îmbrăţişează şi îl sărută. Se retrage foarte repede, nu vrea să prelungească acel moment. Acum se poate întoarce acasă, acum îi este mai bine, nu mai trebuie să o însoţească. Lisandra îi face un semn cu mâna. Se îndepărtează. Simte cum i se strânge inima. Nu trebuie să privească în urma ei. Dacă ar privi în urma ei, Pepe ar înţelege. Dacă toţi bărbaţii ar putea fi la fel de buni ca el. Lisandra este neliniştită. Vrea să meargă pe jos până acasă. Chiar dacă este destul de departe. Vrea să meargă pe jos până acasă. Îşi strecoară mâna în buzunar, pipăie cu degetele cartea de vizită. Nu-i vine să creadă. A făcut-o! La fel cum a făcut-o şi cu alţii. Şi nici nu fusese mai greu. Poartă-te ca şi cum n-ar fi el, poartă-te ca şi cum n-ar fi el, nu are cum să te recunoască. A muşcat momeala. Sperase atât de mult ca totul să se întâmple astfel, nu-i vine să creadă. Prin urmare nu se înşelase. Când a intrat în magazin, nu l-a privit imediat. Mai întâi s-a plimbat printre rafturi. Cu mers unduios şi hotărât, cum ştie doar ea. S-a aplecat pentru a vedea mai bine jucăriile de pe raftul de jos. S-a aplecat fără să se ghemuiască. Ca să se cambreze. Ca să-i dea motive să-şi imagineze. Lucas o priveşte. Ştie asta. Cu coada ochiului. Îşi repetă tot timpul că Pepe este afară. Nu riscă nimic. Se preface că vrea o jucărie aflată prea sus ca să o poată lua. Se ridică pe vârful picioarelor. Cu braţul întins spre acea jucărie inaccesibilă. Marginea puloverului s-a ridicat pe talie, pare că poate atinge jucăria. O bucăţică de piele. Ca o promisiune. Lucas o priveşte. Ea ştie. S-ar zice că nu i se mai pare la fel de urâtă ca în trecut. Se apropie de ea.

— Pot să vă ajut? Ce jucărie vreţi?

Îi răspunde în gând: Pe tine.

— Pisicuţa de sus.
— Cea din pluş?
— Da, şi cea de porţelan de alături. „…pentru că o pisică de porţelan nu se smiorcăie din iubire“.
— Da, pisicile astea nu fac zgomot.

Lisandra se preface că evaluează cele două jucării. Nu îl priveşte pe

Lucas.

— Aveţi o pisică?
— Nu.

Lisandra îşi întoarce faţa spre el. Cea mai destinsă, cea mai inexpresivă, pentru ca el să-şi imagineze tot ce vrea. Dar şi pentru că nu poate zâmbi.

— Sunt sigură că aveţi un câine.
— Sunteţi o vrăjitoare.
— Un pic.

Îşi întoarce privirea spre cele două jucărioare. Reia jocul evaluării acestora.
— Eu sunt alergică la câini.
— Ce păcat!
— Sunt întru totul de acord cu dumneavoastră. Ce păcat!

Lisandra îi întinde pisicuţa de porţelan.

— Am să iau două.
— Foarte bine.

Lisandra îl urmează. Se îndreaptă spre casa de marcat. Îi simte privirea în spate. Pe trup. Închide ochii. Îşi stăpâneşte un frison. I se contractă maxilarul. Simte cum o atinge uşor ca să treacă în spatele casei de marcat. Lisandra scoate două bancnote. Le pune pe tejghea. El ia bancnotele cu mâna dreaptă. Ţine mâna stângă sub tejghea. E semn bun. Este pe calea cea bună. Observă cartea de vizită a magazinului.

— Pot să o iau?
— Vă rog. Locuiţi în cartier?

Vrea să ştie mai multe. Lisandra nu-i răspunde. Ia cartea de vizită. Se preface mirată.

— Reparaţi şi jucării?
— Desigur.
— Şi păpuşi?
— Desigur.
— Acasă am o păpuşă mare stricată. O păpuşă mare.

Lisandra încarcă fraza cu mult subînţeles. Ştie că bărbaţilor le plac vorbele cu subînţeles. Nimic nu este mai excitant decât această alintare. Desigur, când vine de la un trup excitant.

— Aţi putea să veniţi s-o reparaţi? Este o amintire din copilărie, ţin mult la ea.
— Desigur, mă deplasez adesea la domiciliul clienţilor.
— Ca un doctor?

O a doua alintare. Lucas zâmbeşte.

— Se poate spune şi aşa.

Lisandra mizează totul pe o carte.

— În seara asta?
— De ce nu?

Aproape că a câştigat.

— A, nu, nu în seara asta… ce idioată sunt, în seara asta lucrez. Şi nu ajung acasă înainte de nouă şi jumătate. E prea târziu pentru dumneavoastră, ce păcat, era un prilej bun.

Lisandra încarcă fraza cu mult subînţeles. Lucas îl percepe.

— Nouă şi jumătate, ba da, pot să trec.

A câştigat.

— …voi profita ca să-mi fac inventarul mai înainte, îl amân de multă vreme.
— A, da? Sunteţi sigur că nu vă deranjează?
— Sigur că nu.

Lisandra îi spune adresa. O singură dată. E sigură că nu trebuie să repete. Un bărbat dă dovadă de o putere de concentrare fenomenală atunci când întrevede o posibilitate oarecare de a face amor. Lisandra primeşte restul. Ştie că ar trebui să-i permită să-i atingă puţin pielea. Dar nu poate. Este mult prea greu. Nu întinde mâna. Aşteaptă să pună restul pe tejghea.

— Doriţi să le împachetez pentru cadou?
— Nu, sunt pentru colecţia mea.
— A, le colecţionaţi.
— Da.

Ar trebui să-ţi foloseşti ambele mâini ca să le împachetezi, aşa că păstrează-ţi verigheta ascunsă, ştii foarte bine ce se va întâmpla astă-seară, pe scări, când vei urca la mine, o vei scoate, nu ştiu dacă nu ai făcut-o deja, dar astă-seară o vei face, aşa cum fac toţi ceilalţi. Lisandra ia cele două pisicuţe de porţelan de pe tejghea. Îl priveşte pe Lucas drept în ochi.

— Ar fi extraordinar dacă aţi putea s-o reparaţi astă-seară.

Lucas îşi pleacă primul privirea. Este pentru prima oară. Lisandra nu şi-ar fi putut imagina niciodată că-l va putea privi drept în ochi, i-ar fi fost teamă să nu o recunoască, dar lui nu-i mai stă mintea să analizeze, şi-o foloseşte pentru a-şi imagina. Nu o mai vede stând în faţa lui, şi-o închipuie deja goală, gemând sub mângâierile lui,

penetrată. În acest moment al fantasmei Lisandra simte că trebuie să plece. Devine prea greu de suportat. Femeile îndrăgostite nu reuşesc să privească pe cineva drept în ochi, emoţia lor este prea mare, iubirea chemă tandreţea, iar o privire în ochi, una sinceră, aşa cum le place bărbaţilor, nu trebuie să sugereze tandreţe. Lisandra îşi strecoară cartea de vizită în buzunar. Merge. A făcut-o. A făcut-o pentru că numai asta i-a mai rămas de făcut. Acum o ştie, este sigură. Nu se mai teme. Va merge până la capăt. Nu mai are cale de întoarcere. A mers până la capătul tuturor raţionamentelor. După ce atingi limita unui raţionament, macini, iar aceasta este o formă de moarte. Lisandra ştie asta. Tot măcinând ajungi la lehamite. Vittorio, mai ales, a mers până la capătul poveştii de iubire. Lucas avea să plătească. El era vinovat pentru tot. I-a trebuit multă vreme să accepte asta. Mai întâi trebuise să-şi dea seama de amploarea dezastrului. Şi numai viaţa care trece îi permite să-şi dea seama de amploarea dezastrului. Trebuie să crească, să îmbătrânească. Trebuise ca modelul să se repete. Şi, pe urmă, trebuise să privească adevărul în faţă. Ea singură îşi era cel mai rău duşman. Desigur. Însă fusese învăţată asta. Lucas o învăţase. Mai întâi îşi spusese că nu-i grav. Că putea trăi astfel. Ţinea de trecut, trebuia să o ia de la capăt. Trecutul se uită. Dar nu putuse să o ia de la capăt fiindcă devenise ea însăşi capătul. Atunci dorise să ştie totul. Pentru echilibrul ei, pentru sănătatea ei mintală, nu putea să continue să trăiască aşa. Trebuia. Pentru Vittorio. Ca să înţeleagă. De fapt, nu, nu ca să înţeleagă, nu mai era nimic de înţeles. Voia numai să ştie. Cum începuse totul. Intervalul de timp pe care îl străbătuse. Din clipa în care ştii totul, eşti avantajat. Din clipa în care îţi aminteşti totul, poţi uita. Îşi convocase trecutul. Îl chemase cu toate puterile ei. Făcuse toate eforturile ca să se concentreze. Îşi analizase visele. Încercase toate variantele. Hipnoza. Dicteul automat. Dansul. Dar memoria este schimbătoare. Impenetrabilă. Asocierile. Somnul nesomn. Nu-şi amintise nimic. Ţine de existenţa misterioasă a amintirilor să se dezvăluie sau să rămână ascunse. Amintirile sunt libere. Îşi bat joc de noi. Se subţiază, se dilată, se comprimă, ne evită sau ne lovesc asemenea fulgerului. Odată create de viaţă, devin stăpânele vieţii. Sunt soldaţii timpului prin intermediul cărora ne amintim. Fără amintiri am fi liberi. Memoria este zâna rea a timpului. Amintirile sunt nişte puteri obscure. Nici o amintire nu aduce cu sine o bucurie adevărată, pace. Regrete, remuşcări, amintirile seamănă cu numeroşi clopoţei distonanţi care sună în noi. Şi, cu cât îmbătrânim, cu atât muzica amintirilor este mai distonantă. Credem că suntem noi înşine, dar suntem doar amintirile noastre. Lisandra a luptat împotriva amneziei. Împotriva fluxului electric din creier care azvârle valuri negre asupra amintirilor care ar trebui să aibă lumina blândă, lăptoasă a copilăriei. A trebuit să accepte evidenţa. Patru tablouri. Patru

momente. Patru imagini care zvâcnesc în ea din ziua în care şi-a amintit. Amintirile ei încep întotdeauna în aceeaşi clipă şi se opresc mereu în aceeaşi clipă. Niciodată nu apar detalii suplimentare. Poate că nu ne amintim decât ceea ce putem suporta? De atunci, Lisandra s-a zăvorât în prezentul ei, santinelă neobosită, cu mâna streaşină la ochi, veghind asupra trupului, a sufletului ei. Până unde o mai poate pedepsi nedreptatea? Cu siguranţă că alţii ar fi avut o cu totul altă reacţie. Ea s-a retras în acel arc nemilos care este gelozia. Unii s-ar fi refugiat în mânie. Alţii în caritate, într-un altruism dovedit cu orice preţ ca să uite de ei înşişi. De ce gelozia? Aici dăm peste misterele dramelor şi ale indivizilor. Personalitatea. De la Lucas a învăţat. Patru tablouri. Patru imagini care zvâcnesc în ea din ziua în care îşi amintise. Amintirile ei încep întotdeauna în aceeaşi clipă şi se opresc în aceeaşi clipă. Niciodată nu apar detalii suplimentare. Dar ea voia să-şi amintească tot, tot ceea ce se întâmplase. Cum începuse totul. Care fusese intervalul de timp pe care îl străbătuse. Sperase că el ar putea să îi spună ceea ce nu-şi mai amintea. Să-şi împărtăşească unul altuia amintirile pentru a reconstrui această poveste. Lucas îi datora această mărturisire. Îi trebuise multă vreme ca să se hotărască, dar, odată hotărârea luată, nu avea cum să fie foarte greu să-l revadă. Nu-i uitase prenumele. Îi zbârnâia deseori în minte. Era obligatoriu. Să-l revadă. Pentru echilibrul ei, pentru sănătatea ei mintală, nu mai putea continua să trăiască aşa. Poate că Vittorio nu se va mai întoarce la ea. Dar, dacă ei îi va fi mai bine, atunci va accepta să-l vadă plecat. Îşi spusese că, poate, îşi va aminti totul când îl va revedea pe Lucas. L-ar privi lung şi zdrang! totul îi va reveni în minte. Atunci îşi va strânge legăturica de amintiri şi va reîncepe o viaţă nouă, va începe altceva, în orice caz, ar putea să scape de grămada de noroi în care se înfundase. Ar fi mai puternică. Mai rezistentă. Nu mai suporta să se simtă atât de vulnerabilă. Dacă-şi va aminti, în sfârşit, totul, va putea să uite, în sfârşit, totul. Câte luni zăbovise în această nouă postură? Îi ştia numele. Adresa. Vittorio o părăsea. Se hotărâse. Atunci trecuse prin faţa locuinţei lui Lucas. Nu încetinise pasul mai mult decât dacă locul acela nu ar fi avut nimic de-a face cu ea. În nici un caz. Dimpotrivă, se grăbise. Nu era bine. Nu suntem perfecţi. Ar fi vrut atât de mult să fie perfectă. Vittorio ar fi rămas. Nu s-ar fi dus la alta. Dar asta nu ar fi schimbat nimic. Lisandra ştie. Timpul zdrobeşte perfecţiunea. Să fie perfectă câteva zile. Câteva săptămâni. În cel mai bun caz, câteva luni. Imperfectă până la sfârşitul vieţii. Fiindcă iubirea este un principiu mobil. Întotdeauna sfârşim prin a face tot ce putem pentru celălalt. Principiul nemulţumirii. Nemulţumirea de sine te împinge spre altul. Apoi nemulţumirea faţă de celălalt te împinge către altul. Şi apoi către altul. Numai pentru a încerca să nu observi că viaţa este nemulţumitoare, nu tu sau ceilalţi. Fiindcă ea aduce moartea. Asta se

va întâmpla într-o zi. Într-o altă zi trecuse, iar, pe lângă locuinţa lui Lucas. Îl văzuse ieşind. Se schimbase, dar îl recunoscuse. El oare avea s-o recunoască? El se schimbase puţin, ea foarte mult, diferenţele de vârstă impun asemenea transformări. Era acolo, sub privirile ei, dar nu-şi amintea nimic. Exact răul pe care îl imaginase. Nu avea ce să-l întrebe. Amintirile despre el păliseră. Din cauza timpului care trecuse. Şi mai ales din cauza ruşinii. Din cauza vinovăţiei. Nu numai că Lucas nu i-ar spune nimic în plus, dar ar nega. Nu ar mărturisi niciodată. Ar lăsa impresia că are de-a face cu o nebună. Iar dacă ar fi destul de curajos şi de speriat de pericolul pe care ea îl reprezenta, ar ucide-o. Mai lăsase să treacă nişte săptămâni. Dar, cu cât relaţia ei cu Vittorio se deteriora, cu atât mai mult găsea curajul să continue „mica ei anchetă". Aşa o numea. Iar în ziua următoare nu numai că îl văzuse ieşind din locuinţa lui, dar îl şi urmărise. Până la locul unde muncea. Şi-l imaginase în fel şi chip. Ce meserie putea să aibă. Ea nu avea nici una. Alta decât cea de a iubi. Alta decât cea de a fi geloasă. Ia autobuzul, ia şi ea autobuzul. Stă cât mai departe cu putinţă de el. Coboară, coboară şi ea. Se opreşte, scoate nişte chei şi descuie uşa unui magazin cu faţada vopsită în verde. Lisandra ridică privirea. Se uită la pancartă. „Lucas – jucării". Şocul o împietreşte pe trotuar. Oblonul de fier vopsit în verde s-a ridicat. Vitrina este plină de jocuri pentru copii. Dezgustul ajunge pe buze. Atunci, stăpânită de dispreţ, fără ca Lucas să bănuiască, începuse să-l urmărească. Ca pe un obiect al dorinţei, deşi el nu era aşa ceva. Fascinaţia răului. Fascinaţia trecutului. Îl urmărea de departe ca să vadă cum trăieşte. La bistroul unde lua întotdeauna prânzul. Se instala în spatele lui şi îl privea. Îi privea mişcările. Trupul. Părul. Începuse cu un cuţit. Fura obiectele pe care Lucas le atinsese. Un şerveţel. O furculiţă. Ziarul pe care îl aruncase la gunoi. Aranja toate aceste obiecte la ea în cameră într-o valijoară. Din când în când o deschidea şi le privea, rând pe rând. Fără să se gândească la ceva. Asta fusese într-o zi. Într-alta îl văzuse sărutându-şi soţia în prag. Aşadar, Lucas era căsătorit, ar fi trebuit să-i treacă prin minte. Dar nu şi-ar fi putut închipui niciodată mâna mică, braţul delicat pe care îl văzuse ţâşnind dinspre uşă şi trupşorul alergând, alergând spre el ca să-i dea un ultim sărut. Un sărut pentru o zi bună. Lucas zâmbise. Prin urmare, Lucas avea un copil. O fetiţă. Ea nu. Lisandra nu se putea imagina având un copil. Copiii o înspăimântau. I se părea că seamănă cu nişte viermuşi. Nu putea să rămână singură cu un copil, se temea de posibila ei reacţie. Ca şi cum nu ar fi fost de ajuns că o simţise pe pielea ei cândva, trebuie să trăiască gândind că o va simţi pe pielea ei, nu asta spune toată lumea? Lisandra şi-ar fi dorit atât de mult să aibă un copil, poate că atunci totul ar fi fost altfel cu Vittorio. Un copil nu împiedică sfârşitul iubirii, dar poate că nu i-ar mai fi păsat. Lucas zâmbeşte. În acea zi, din cauza

zâmbetului, a fetiţei, Lisandra a ştiut că se va răzbuna. Dorinţa ei de a-şi recupera trecutul s-a transformat în ură faţă de trecut. Când a înţeles că el era fericit, nu ea, că el obţinuse tot ceea ce viaţa îţi permite să obţii, nu ea. Lucas avea să plătească. Totul era din vina lui. Lisandra nu ştia ce aştepta. Aştepta ceva. Nu ştia exact ce anume aştepta. Ştia că la un moment dat viaţa îi va oferi un prilej. Un prilej care va crea o idee. Mereu se întâmplă aşa. Aştepta. Aştepta. Nu se grăbea. Niciodată nu eşti foarte grăbit când e vorba de astfel de lucruri. Iar Vittorio încă mai făcea sex cu ea. Mai puţin bine. Mai rar. Dar încă mai făceau sex. Iată, ajunsese şi aici. În dimineaţa aceea Lucas avea o plasă în mână. Luase autobuzul. Coborâse şi ea, ca de obicei. Trecuse pe lângă magazinul lui cu faţada vopsită în verde fără să-l deschidă. Îşi continuase drumul. Intrase într-o curăţătorie. Lisandra ştia ce avea de făcut, fără să se fi gândit vreodată. Ce trebuia să facă. Intră şi ea. Imediat. Stă în spatele lui. Se obişnuise. Dar niciodată nu fusese atât de aproape de el, în fine, niciodată în toţi aceşti ani. Lucas scoate din plasă o haină gri şi o pune pe tejghea. Îi ascultă vocea. Este pentru prima oară când i-o aude. După atâta vreme. Nu i-o recunoaşte. E firesc, pe atunci nu avea vocea asta. Ia tichetul „La revedere“. Lisandra întoarce capul. Ascultă cum se deschide uşa. Îl aude ieşind. Repede, e rândul ei, repede, să ia haina. Se va gândi mai târziu. Va analiza mai târziu. Nu este momentul acum. „Bună ziua, i se adresează tipului de la casa de marcat, soţul meu a lăsat aici o fustă şi a pierdut tichetul.“ Lisandra priveşte haina gri, aflată chiar acolo, în faţa ei, la doar câţiva centimetri, ar putea să o atingă. „O fustă roşie. De lână. – Roşie, aţi spus? Merg să mă uit. Lungă? – Nu, scurtă.“ *Nu lua haina. Nu lua haina*. Tipul lăsase haina gri lângă casa de marcat, dedicându-se trup şi suflet acestei misiuni noi, intră în depozitul de haine împachetate în folie transparentă. Lisandra ia haina gri, face stânga-mprejur şi iese din curăţătorie. Aleargă. Aleargă pe stradă. Din răsputeri. Acum ştie ce va face. Acum are tot ce-i trebuie. Ştie asta. O ştie fără să-şi fi făcut vreun plan dinainte. Nu-i mai rămâne decât să aştepte momentul prielnic. Viaţa îi va oferi momentul prielnic. Aşa se întâmplă întotdeauna. Nu-l va revedea pe Lucas înainte de ziua Z. Speră că Vittorio se va întoarce la ea. Dar nu. Este ziua Z. Ştie că Vittorio nu se va întoarce la ea. Atunci la ce bun să mai trăiască? Fără el nu va putea. Nu-i mai rămâne decât să se răzbune. Vittorio ieşea seara tot mai des, în curând va dori să o părăsească, nu va mai fi o închisoare pentru el. Discuţia cu Pepe o ajutase să înţeleagă. Pepe are dreptate. Trebuie să găsească o soluţie. Şi are soluţia. De multă vreme. Iar acum trebuie s-o pună în aplicare. Soseşte, în sfârşit, acasă. Dar simte că ameţeşte. Puţin. Aşadar va fi în seara asta. Face duş. De obicei apa care şiroieşte o relaxează. Nu şi acum. Fireşte. E o fiinţă umană. Îşi pune o rochie nouă. Îşi pune o

rochie nouă. Pantofi cu tocuri înalte. A ştiut-o dintotdeauna, şi-o tot repetă. O şansă. Se face frumoasă, foarte frumoasă. Trebuie să mă vadă. Trebuie. Numai Vittorio poate să o determine să renunţe. E singura lor şansă. Trebuie ca el să-şi aducă aminte că se iubeau. Trebuie să rămână. Nu poate să fi uitat complet ce a fost între noi. Cât de frumos a fost. Vittorio abia dacă o priveşte. Gândul îi este în altă parte. Lisandra nu se poate stăpâni. Puterea obişnuinţei. „Nici măcar nu ai observat rochia mea nouă.“ Restul, mai vulgar, îl păstrează pentru ea*, du-te la amantă, crezi că nu am înţeles?* Lisandra îl întreabă, ca să verifice, în această seară, ca şi în alte seri, dacă o minte.

— Unde te duci?
— La cinema.
— Iar?
— Tu nu vrei să mergi, dar asta nu înseamnă că trebuie să rămân acasă.

Lisandra nu se poate abţine, puterea obişnuinţei.

— Înainte ieşeai mai puţin.
— Asta e, depinde. Îmi spală creierul. Am nevoie de asta…
— Desigur, ai nevoie de asta…

Dar Lisandra se calmează imediat. Nu vrea să reia una din certurile lor obişnuite. Nu în seara asta. Nu în seara asta. În seara asta miza e alta. Îl mai întreabă o dată. Ca să-l protejeze. Ca să fie sigură că nu vor fi probleme.

— Eşti sigur?

Dar Vittorio se oţărăşte şi totul se încheie ca toate certurile lor care izbucnesc de săptămâni bune.

— Mă sufoci, Lisandra, nu mai pot, îţi spun că merg la cinema, n-ai decât să vii cu mine dacă nu mă crezi.

Ştie că o minte. Vittorio ştie prea bine că nu îl va însoţi la cinema. Ar merita ca totul să cadă asupra lui. Deodată îşi spune că, dacă nu va lăsa haina gri la vedere, Vittorio ar putea avea neplăceri. Dar o va lăsa la vedere. Are alte ambiţii decât să pedepsească un soţ necredincios. Reuşeşte chiar să-l conducă până la uşă. Să zâmbească.

— O seară bună.

Închide uşa după el. Iar o cuprinde ameţeala. Puţin. Se îndreaptă spre radio. Dă muzica tare. Fredonează. „Stradă veche din cartierul meu, unde am păşit pentru prima oară, mă întorc, cărţile îndelung folosite s-au uzat, am o rană în piept şi visul sfărâmat de îmbrăţişarea adevărului.“[15] Nu trebuie să se gândească prea mult. Priveşte pendula. Va veni. Nu-i vine să creadă. Lucas va fi aici în mai puţin de o

jumătate de oră. Va suna. La uşa ei. Merge la ea în cameră. Deschide sertarul comodei. Ia haina. O întinde. O haină de bărbat. Haina gri de la curăţătorie. Şi-o pune pe piept. Se priveşte în oglinda măsuţei de toaletă. El are dreptate, nu este frumoasă. Se uită la cartea de vizită pe care o ţine în mâini. „Lucas – jucării“. Este dezgustată. Strecoară cartea de vizită în buzunarul din dreapta al hainei. Lucas este dreptaci. Ştie asta. Mulţumită amintirilor. Mulţumită imaginilor. Când eşti dreptaci, rămâi dreptaci. Şi dacă nu va veni? Pune haina pe spătarul unui fotoliu. El nu o va vedea. Dar poliţiştii o vor vedea. Râde ca un copil care pune la cale o şotie. O surpriză. Râde. Puţintel şi de frică. Pepe nu mai este aici ca să o apere. Verifică. Da, zăvorul este bine fixat. Lucas nu poate intra fără ştirea ei. Merge iar în salon. Scoate o sticlă de vin alb. Un pahar. Două pahare. Îşi toarnă vin. Bea. Dintr-odată. Nu e cazul să bea prea mult. Trânteşte paharul de podea. Şi pe celălalt. Dansează, dansează, dansează. Cum va reacţiona Lucas când va înţelege totul? Se roteşte în jurul fotoliului. În jurul lămpii. În jurul vasului pentru flori, şi aici voinţa ei se clatină. Nu, nu voinţa ei. Inima ei. Lisandra se gândeşte la Vittorio. La toate florile frumoase care au fost aranjate cândva în vas. Flori oferite din iubire. Ia vaza. Vrea s-o umple. S-o umple. S-o umple. Pune vasul în cadă şi lasă apa să curgă ca s-o umple. Se uită la hainele de pe podea. Lângă cadă sunt hainele ei. Lângă duş, cele ale lui Vittorio. Înainte se adunau într-o singură grămadă şi asta o face să plângă. Lacrimile îi cad în apa din glastră. S-ar găsi lacrimi în apa din glastră? O dor genunchii înţepeniţi pe podea. Dar nu simte. Se ridică. Revine în salon. Pune glastra pe măsuţă. Dă muzica şi mai tare. Priveşte pendula. Apoi glastra. Îşi înăbuşă un hohot de plâns. Îşi duce mâinile la gură. Şi le muşcă. Acolo. Acolo unde poate să o prindă cineva de mână, între degetul mare şi arătător. Niciodată glastra aceasta nu va mai primi florile altcuiva. Împinge glastra cu mâinile întinse. Locul muşcat este violet. Dar nu simte. Vasul se sparge. Apa se răspândeşte pe podea. S-ar descoperi lacrimi pe podea? Se învârte, răstoarnă lampa, trânteşte un fotoliu. Apoi pe celălalt, cel cu haina. Verifică dacă haina e ascunsă sub fotoliu, important este să o vadă poliţiştii atunci când vor ridica fotoliul. Nu se poate abţine să mai verifice o dată cartea de vizită din buzunar, este tot acolo, în buzunar. După ce o vor găsi, poliţiştii vor merge la adresa magazinului şi îl vor aresta pe Lucas care nu se poate apăra. Va putea cel mult să spună adevărul şi să se acuze de adevărata crimă. Lisandra dansează, dansează, dansează. Şi aşteaptă. Dacă ar şti. Când comisarul Perez va pune fotoliul cum trebuie, va ridica din umeri. „Probabil că haina asta este a soţului victimei. Ce criminal şi-ar uita haina la locul crimei? În plină iarnă?“ Comisarul Perez va pune haina în cuierul de la intrare, dar se va uita totuşi la mărime: 52. Şi, fiindcă meseria lui este să nu lase nimic la voia întâmplării, îl va

întreba pe Vittorio ce mărime poartă. 52. Exact cum se gândise, încă o dată se dovedea că are dreptate: haina este a doctorului Puig. Lisandra aşteaptă şi dansează, dansează. Ce face? Se îndreaptă spre fereastră şi o deschide. Era cât pe ce să uite să deschidă fereastra. Ce tâmpită! O ia cu frig. Imediat. Uneori se priveşte dansând. Acum nu mai poate. Sună. A venit. Asta e, a venit. Priveşte în jur. Toate sunt gata. Merge la uşă. Se uită pe vizor. Lucas este aici. Priveşte chipul care nu observă că este privit. „Două minuţele. Sosesc." Trage zăvorul. Gata, nu se va mai teme.

15. Tangoul *Las cuarenta* (Gorrindo/Grelo, 1937). (N. a.)

— Intraţi, am să vă arăt păpuşa stricată. O cheamă Lisandra.

Apoi se întoarce în salon. În spatele ei aude repetând încet „Lisandra". Lisandra merge repede, drept înainte. Cioburile se sfărâmă sub tălpile pantofilor ei, dar nu simte. Se aşază cu spatele la fereastră. Îl priveşte pe Lucas. Îi zâmbeşte. În acea clipă o recunoaşte. Ştie asta. Vede. Şi îşi ia elan zvâcnind din picioare. Nu sare. Nu, nu sare. Mai ales să aibă grijă să nu sară. Doar puţin elan, ca şi cum ar fi împinsă de cineva. Ca şi cum Lucas ar fi împins-o. Îşi simte corpul căzând. Ar fi putut să o facă fără el, dar i-ar fi oferit un alibi. Lucas trebuia să plătească. Gândurile Lisandrei se împrăştie. Într-un ritm accelerat. Imaginile vin una după alta. Aşa cum vrea viaţa atunci când se stinge.

ETAJUL 5

Lucas este fiul dădacei mele Nati Nati este drăguţă dar este totuşi mama lui Lucas tata mă lasă la ea în fiecare dimineaţă înainte să meargă la lucru şi mama mă ia în fiecare seară după lucru trebuie să ai grijă de copii atunci când lucrezi şi trebuie să lucrezi ca să ai cu ce să-ţi creşti copiii casa este la marginea străzii intru pe o poartă înaltă de fier trec prin curtea interioară sar dintr-o piatră albă într-alta ca să mă feresc de crocodilii care mă pândesc pe sub pietrele galbene ajung la uşa de la intrare intru Negrito e acolo mă întâmpină lătrând vesel şi în dreapta e bucătăria în stânga este salonul ca să te uiţi la televizor şi în faţă un hol care se întinde la nesfârşit cu o uşă care dă în subsol printr-o scară în formă de virgulă de fapt casa asta seamănă mult cu casa mea cu multe alte case şi cu atât mai rău pentru mine o regăsesc mereu pe undeva aici am stat luni marţi miercuri joi vineri cam patru luni la cei aproape cinci ani ai mei nu vreau să mă spăl pe dinţi dimineaţa ca mulţi alţi copii este adevărat nu mi-e foame dimineaţa nici seara ca multora dintre copii e adevărat mi-e greaţă dimineaţa în maşină ca multora dintre copii este adevărat dar nu poate ghici nimeni dar mi-aş fi dorit mult să ghicească cineva fiindcă am trăit acolo şi asta e adevărat stau pe covor cu spatele la canapea şi mă uit la televizor şi Nati spune „merg la

cumpărături o supraveghezi nu întârzii mult“ corpul lui Lucas culcat pe cealaltă pernă a canapelei răspunde „da“ când uşa se închide se ridică şi îmi spune „vii“ mă ridic ştiu bine drumul deschid uşa din hol şi cobor scara în formă de virgulă capul mi se învârte de parcă m-aş fi dat prea mult în leagăn mă opresc la fiecare treaptă dar Lucas mă împinge de la spate ca să merg acolo jos este o cameră cu o maşină de spălat şi o masă pentru călcat şi Lucas îmi dă jos hainele de pe mine nu ştiu încă să mă dezbrac singură îşi dă jos pantalonii e în picioare e înalt mă obligă mă uit spre uşă fiindcă vreau să vină cineva Negrito vine dar el nu poate face nimic ascult zgomotul maşinii de spălat

ETAJUL 4

„nu te mai ţine după mine!“
„când vine mama? când vine mama?“
„mai târziu“
„când vine mama?“
„nu mai întreba“
„când vine mama?“
„niciodată“
încep să plâng atât mi-e de teamă da, teamă
„ba nu, ziceam aşa, în glumă mama o să vină curând“
şi Nati mă ia pe genunchi.
„nu te mai duci la cumpărături?“
„nu azi nu mă mai duc la cumpărături“
„azi Lisandra a întrebat mereu când
veniţi“
mama: „e adevărat?“
eu: „da“
mama: „dar nu trebuie draga mea
ştii bine că nu o să te uit aici“
eu plec privirea şi vreau să fiu băiat dacă aş fi băiat Lucas nu mi-ar face asta stau sub masă în sufragerie ţin în braţe jucăria mea Lucas mă trage de sub masă ştie bine că nu mă joc de-a v-aţi ascunselea dar trebuie că asta credea vrea să pară că se joacă doar cu mine eu nu vreau şi de data asta Nati este acasă spală vasele nu a plecat la cumpărături mă simt puternică şi protejată atunci îl muşc şi sunt mulţumită dar în acelaşi timp mi-e puţin teamă „vino aici!“ mă strigă Nati „de ce l-ai muşcat? cere-i iertare!“ nu îmi cer iertare „nu îţi ceri iertare? vrei să-ţi arăt cum este?“ şi Nati mă muşcă tare de mână acolo de unde poţi să prinzi pe cineva între degetul cel mare şi arătător şi îmi spune „vezi că doare cere-i iertare“ nu-mi cer iertare „eşti o fetiţă rea am să te spun mamei tale diseară“ şi nu mai vorbeşte cu mine toată ziua, „nu mai am ce vorbi

ETAJUL 3

cu fetiţele rele“ zice ea şi seara, în maşină mama mă pupă pe urma muşcăturii asta face bine cred că ea înţelege dar îmi spune că nu e bine să-i muşti pe ceilalţi numai fetiţele rele muşcă deci toată lumea îi dă dreptate sunt rea şi atunci va continua să mă doară când el este cu cocoşelul între fesele mele lângă pat este maşina de spălat iar în maşina de spălat sunt eu ca să nu mă mai tem ascult zgomotul care se tot repetă şi asta mă linişteşte fiindcă ştiu că o maşină de spălat se opreşte şi asta înseamnă că şi el se va opri cu nasul lipit de geam mă uit la casa de vizavi unde aş putea să o aştept pe mama ar fi la fel n-ar fi la fel ar fi mai bine Lucas trece pe la spatele meu şi mă trage de păr aşa fără nici un motiv trece pe la spatele meu şi nu zic nimic Nati este aici şi aş putea să merg să-l pârăsc aşa cum ar face orice altă fetiţă „Lucas m-a tras de păr“ dar nu pot să spun nimic micile şi marile răutăţi sunt înţepenite în gâtul meu nu mai pot să spun nimic nu mai sunt o fetiţă sunt o mincinoasă urâtă care o merită şi ai cărei părinţi vor muri uşa de la intrare se trânteşte şi cheile se răsucesc în broască Nati pleacă la cumpărături Lucas se ridică şi trece în faţa mea nu mă atinge nu ştiu dacă se uită la mine ţin privirea în pământ am degetul mare în gură şi încerc să mă sufoc în mirosul cuverturii albastre de care îmi şterg nasul când am degetul mare în gură pentru ca el să nu poată să bage nimic altceva ţin degetul în gură iese din cameră uşa se trânteşte e linişte nu îndrăznesc să fac vreo mişcare ce uşă se deschide prima cea pe care va intra Nati când se va întoarce de la cumpărături şi mă va elibera sau cealaltă uşă teribilă cea care îl va readuce pe Lucas este cealaltă îmi iau păpuşa de pe jos şi încep să mă joc cu ea să o fac să vorbească şi dau din cap aşa ca şi cum m-aş juca şi mai mult şi că nu trebuie să mă deranjeze Lucas se îndreaptă spre canapea cu o revistă în mâini îi vorbesc în continuare

ETAJUL 2

păpuşii dar mai încet ca să nu-l deranjez dacă vrea să citească sau să se uite la televizor să nu-l deranjez ca să uite de mine nu îndrăznesc să ies din cameră mi se pare că mă va uita dacă stau ghemuită în faţa lui dar dacă ies trupul meu în mişcare îl va face să mă vadă iar dacă nu mă mişc sper că nu Lucas este absorbit de revista lui nu ştiu ce-mi vine las păpuşa jos mi-e atât de frică încât nu mai am puterea să mă prefac „vino să vezi“ ce m-a apucat să las păpuşa iau păpuşa şi mă concentrez asupra ei nu-i răspund dacă nu-i răspund poate că Lucas o să se ocupe cu altceva poate că nu o să se ocupe de mine îl simt că o să-mi arate de departe şi că apoi voi putea să mă aşez şi gata îşi ţine picioarele

pe masa din salon le ţine ca un A cu revista pe coapse ştiu litera A

ca în mAmA ca în AAAA Lucas nu se uită la mine se uită în revista lui „uită-te la asta, e preferata mea da' vino odată să vezi" Lucas loveşte cu palma pe pagina din revista deschisă pe coapsele sale mă apropii de el rămân în picioare şi îmi aplec doar capul spre revistă o femeie blondă foarte machiată dezbrăcată cu sâni foarte mari picioarele desfăcute se uită la mine în timp ce scoate limba la mine machiată dezbrăcată „vino" şi încă o dată ieşim pe uşa din holul care coboară şi scara în formă de virgulă şi capul mi se învârte şi capul mi se învârte şi Lucas în spatele meu care mă împinge la fiecare treaptă o fetiţă brunetă fără sâni care nu este machiată dezbrăcată cu picioarele desfăcute care scoate limba la el „deschide ochii uită-te la mine ţi-am zis dar eşti tâmpită nu aşa eşti tâmpită sau ce? fă ca ea uită-te la mine!" îmi cere să fac de parcă sunt *preferata* lui şi totul reîncepe limba lui cocoşelul lui totul reîncepe ca întotdeauna dar nu sunt *preferata* lui o spune mereu sunt nasoală atât de nasoală încât îmi face asta pentru că nu sunt frumoasă sunt atât de nasoală „că nu ştiu cum fac părinţii tăi ca să te iubească în plus eşti şi rea" şi eu nu ştiu de ce

ETAJUL 1

nu sunt frumoasă şi nu ştiu de ce sunt rea ar putea să-mi facă asta lăsându-mă să cred că sunt *preferata* lui dacă ar fi fost mai în vârstă poate că mi-ar fi dat bomboane înainte sau după mi-ar fi zis că sunt prinţesa lui atât de frumoasă cu părul meu frumos cu ochii mei frumoşi cu zâmbetul meu frumos dar Lucas are doar 15 ani şi nu are încă vârsta la care cineva încearcă să-şi ascundă viciul îndărătul bomboanelor al mângâierilor al drăgălăşeniilor are doar 15 ani o vârstă la care încă mai smulgi aripile muştelor iar cei care susţin că la 15 ani nu faci rău nici unei muşte nu ştiu ce pot muştele îndura şi nu este bine să fii o muscă în mâinile lui Lucas îmi face asta fiindcă o merit şi dacă o să-l pârăsc nimeni nu mă va crede e sigur că toată lumea o să-mi spună că sunt o mincinoasă şi părinţii mei vor muri dacă le spun vor muri dacă le spun vor muri imediat şi apoi voi fi singură singură singură singură singură, „o garsonieră? în partea cealaltă oraşului? şi nu ştia nimeni? nu dar îţi dai seama? bine în acelaşi timp se spune că e mult mai frecvent decât se pare de altfel notarul a spus că în mai bine de jumătate din familii se descoperă o garsonieră e simplu se pare că toţi bărbaţii într-o bună zi au una în viaţa lor" ridic nasul din farfurie *o garsonieră* cred că vorbesc despre mine am zece ani este duminică toată lumea stă la masă nu cunosc termenul „garsonieră" dar îmi spun că trebuie să fie o fetiţă pentru băieţi o *garsonieră* şi m-am liniştit puţin trebuie că li se întâmplă multor fetiţe de fapt sunt normală şi cum aceste imagini îmi vin în minte încă o dată uşa din hol treptele camera îmi spun

că nu e grav sunt doar o *garsonieră* „aşa cum există în mai bine din jumătate dintre familii“ şi nu este o nenorocire să fii o fetiţă pentru băieţi fiindcă toată lumea de la masă râde dar eu nu înţeleg de ce râd e atât de dureros şi de înfricoşător să fii o *garsonieră*

0. CALDARÂM

Este ultima imagine. Trupul Lisandrei se izbeşte de caldarâm. Moare imediat. Nu simte cum tocurile înalte îi străpung gleznele. Femurul se face ţăndări. Şoldurile se dislocă. Şi îşi simte trupul căzând. Craniul lovind caldarâmul. Fracturându-se. Sângele ţâşnind peste tot. Venele explodând. Nu-şi mai simte trupul zvâcnind încă o dată. Nici părul blond răvăşit. Părul ei blond care parcă nu se potriveşte cu tenul ei. Nu ştie că Lucas nu va fi niciodată condamnat. Că s-a mutat la o zi după ce primise telefonul Evei Maria şi că de atunci înainte va trăi cu teama unui nou telefon despre *femeia cu pisicuţele de porţelan*. Nu ştie nici că un nevinovat va accepta să fie închis. Din iubire pentru mama lui. Care se va întoarce, în sfârşit, la el. Eva Maria, săptămână de săptămână, nu va lipsi de la nici o întâlnire de la vorbitor. Nici că Vittorio va avea un copil. Cu o altă femeie. Că va fi o fetiţă. Şi că o va boteza Lisandra. Să sperăm că pe fetiţa aceasta nu o va atinge nimeni.

Mulţumiri

Cartea aceasta n-ar fi existat niciodată fără Charlotte Liébert-Hellman, interlocutoare hotărâtoare, fără Teresa Cremisi, care a avut încredere în mine încă de la început, fără Alice d'Andigné, care a urmărit cu mare sensibilitate elaborarea acesteia şi fără Anavril Wollman, aliata ei.

Îi mulţumesc lui Bertrand de Labbey pentru că m-a luat sub aripa lui.

Îi mulţumesc Iubirii mele care m-a însoţit cu atâta înţelegere pe drumul haotic al scriiturii. Îi mulţumesc lui Léonard fiindcă intruziunile sale în biroul meu sunt cele mai frumoase imagini pe care le am despre lucrul meu. Le mulţumesc părinţilor şi fratelui meu, stâlpi indestructibili. Le mulţumesc „frumoşilor" mei copii care au ştiut să ocupe un loc atât de important în viaţa mea. Le mulţumesc lui Marine Autexier şi prietenilor mei care ştiu atât de bine şi întotdeauna să fie lângă mine. Îi mulţumesc lui Brigitte Rouillon, asistentă indispensabilă. Le mulţumesc lui Ludy şi lui Elsie, îngerii cotidianului.

„Consultaţia lui Miguel" datorează mult mărturiei lui Miguel-Ángel Estrella, îi mulţumesc pentru că a vrut să facă parte dintre cei care au ales să vorbească (*Gueule d'Ange* de Tristan Mendès France, Editura Favre, 2003 şi *D'encre et d'exil 5. Buenos Aires-Paris, allers-retours*, Editura Bibliothèque publique d'informations/Centre Pompidou, 2006).

Îi mulţumesc *ochiului* meu argentinian, Lucía V., *ochiului* meu juridic, Stéphane Durand-Souffland.

Fiindcă moartea face cu atâta tristeţe parte din viaţă, dedic această carte memoriei lui Françoise Cachin şi lui Isabelle de Roux Revay, prea devreme plecate dintre noi.

Table of Contents